

SIILINJÄRVEN KUNTA

Talousarvio 2026

Taloussuunnitelma 2027–2028

SIILINJÄRVI

Kansikuva: kunnan kuvapankki

Sisällys

Esipuhe	5
1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT	6
1.1 Väestö	6
1.2 Työttömyys	7
1.3 Työpaikat	8
1.4 Kansantalouden kehitysnäkymät	9
1.5 Kuntatalouden kehitysnäkymät	10
1.6 Talousarvion hyväksyminen ja sitovuus.....	11
1.7 Kunnan henkilöstö ja organisaatio	17
1.8 Riskien hallinta ja sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat	19
1.9 Ilmastobudjetti	20
2 KUNTASTRATEGIA 2025	24
2.1 Toiminta-ajatus	24
2.2 Arvot	24
2.3 Visio 2025	24
2.4 Strategiset tavoitteet	25
2.4.1 Ketterä kehittäjä	25
2.4.2 Hyvinvoiva arki	27
2.4.3 Elinvoimainen ympäristö.....	30
3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	33
3.1 Konserniohjaus	33
3.2 Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet	33
4 TULOSLASKELMAOSA	44
4.1 Tulot ja menot	44
4.2 Verotulot.....	47
4.3 Valtionosuudet.....	48
4.4 Rahoitustulot ja -menot	50
4.5 Vuosikate	50
4.6 Tilikauden tulos ja ali- ja ylijäämä	50
4.7 Taloussuunnitelma	51
4.8 Talouden tasapainottamisohjelma	52
5 RAHOITUSOSA	54
6 KÄYTTÖTALOUSOSA.....	59
6.1 KONSERNIPALVELUT	62
6.1.1 Vaalit	63

6.1.2 Tilintarkastus	64
6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut.....	66
6.1.4 Maaseutuhallinto	70
6.1.5 Konsernipalvelut.....	73
6.2 ELINVOIMA- JA YHTEISET PALVELUT	77
6.2.1 Elinvoimapalvelut	78
6.2.2 Yhteiset palvelut.....	95
6.2.3 Joukkoliikenne	113
6.3 SIVISTYSPALVELUT	117
6.4 TEKNISET PALVELUT	145
6.4.1 Tekniset palvelut	146
6.4.2 Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu	152
6.4.3 Yksityistiet.....	157
6.5 ERIYTETTY TASEYKSIKÖT.....	160
6.5.1 Toimitilojen ylläpito.....	160
7 INVESTOINTIOSA	163

Esipuhe

Suomen kansantalouden ennuste lupaa tuleville vuosille maltillista, mutta vakaata elpymistä. Vuonna 2026 BKT:n odotetaan kasvavan 1,3-1,9 %:a, kasvua tulee tukemaan erityisesti yksityisen kulutuksen elpyminen, investointien lisääntyminen ja inflaation pysyminen maltillisena. Mikäli talouden elpyminen toteutuu ennustetusti, heijastuu positiivinen kehitys viimeistään suunnittelukauden lopussa myös kuntien taloudelliseen tilanteeseen mm. työllisyysasteen nousun kautta. Toisaalta kuntien toimintakuluja kasvattavat tulevina vuosina kunta-alan palkankorotukset, muut hintapaineet, TE-palvelu-uudistus sekä valtion muut julkisen sektorin menoja laajentavat linjaukset.

Siilinjärven kunnan taloudessa vuodet 2026 ja 2027 tulevat olemaan selvästi alijäämäisiä (-3,8 ja -1,4 milj. euroa) ja kyseisinä vuosina kunnan taseessa oleva ylijäämä hupenee kokonaisuudessaan. Taloudellisesti vaikeat vuodet johtuvat erityisen heikosta tulopohjan kehityksestä valtionosuuksien ja yhteisöveron osalta. Suunnitelmakauden lopussa vuonna 2028 Siilinjärven kunnan tulos nousee takaisin ylijäämän tielle. Ajanjakso 2026-2028 tulee olemaan kiperää tasapainottelua toiminnallisten tavoitteiden, investointien ja talouden reunaehtojen välillä. Jotta tässä vaativassa tehtävässä onnistutaan, tulee viranhaltijaorganisaation ja päättäjien tehdä tiivistä yhteistyötä etenkin suuria taloudellisia kysymyksiä ratkaistaessa. Yksi esimerkki tällaisesta suunnitelmakaudelle ajoittuvasta asiasta on Fontanellan tulevaisuudesta päättäminen.

Siilinjärven kunnan perustoiminnot ja kuntalaispalvelut pysyvät vuonna 2026 pääosin ennallaan. Suurimmat muutokset liittynevät uusien tilojen käyttöönottoon perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Siilinlahden ja Ahmon koulujen valmistuttua vuoden 2025 lopussa siirtyi yli 1200 oppilasta opiskelemaan ja noin 200 henkilöä työskentelemään täysin uusiin tiloihin. Samalla kunta pystyy luopumaan merkittävästä määrästä erilaisia väistötiloja.

Siilinjärven kunta investoi mittavasti myös vuonna 2026, kun bruttoinvestointitaso tulee olemaan n. 9,4 milj. euroa (netto 7,4 milj.). Kunnallisteknisiin kohteisiin käytetään 4,9 milj., toimitiloihin 1,8 milj., liikuntapaikkoihin 1,4 milj., maa-alueiden hankintaan, esirakentamiseen kunnantalon tontin valmistelutöihin 1,0 milj. ja muihin pienempiin kohteisiin n. 0,2 milj. euroa. Vuonna 2026 mm. rakennamme Haapamäen uuden asuinalueen katuja ja kunnallistekniikkaa, peruskorjaamme ”Bunkkeri”-rakennusta, esirakennamme palloiluhallialuetta ja puramme vanhan kunnantalon.

Siilinjärven kunnalla on erinomainen työnantajamaine ja tulemme myös tulevina vuosina työskentelemään sen eteen, että työyhteisömme voi hyvin. Jatkamme suunnitelmakaudella myös varautumista erilaisiin häiriö- ja poikkeusolosuhteisiin pitämällä yllä asiakokonaisuuteen liittyviä suunnitelmia ja harjoittelemalla säännöllisesti.

Kiitos kaikille teille, jotka olette osallistuneet tämän talousarvion laatimiseen.

Janne Airaksinen, kunnanjohtaja

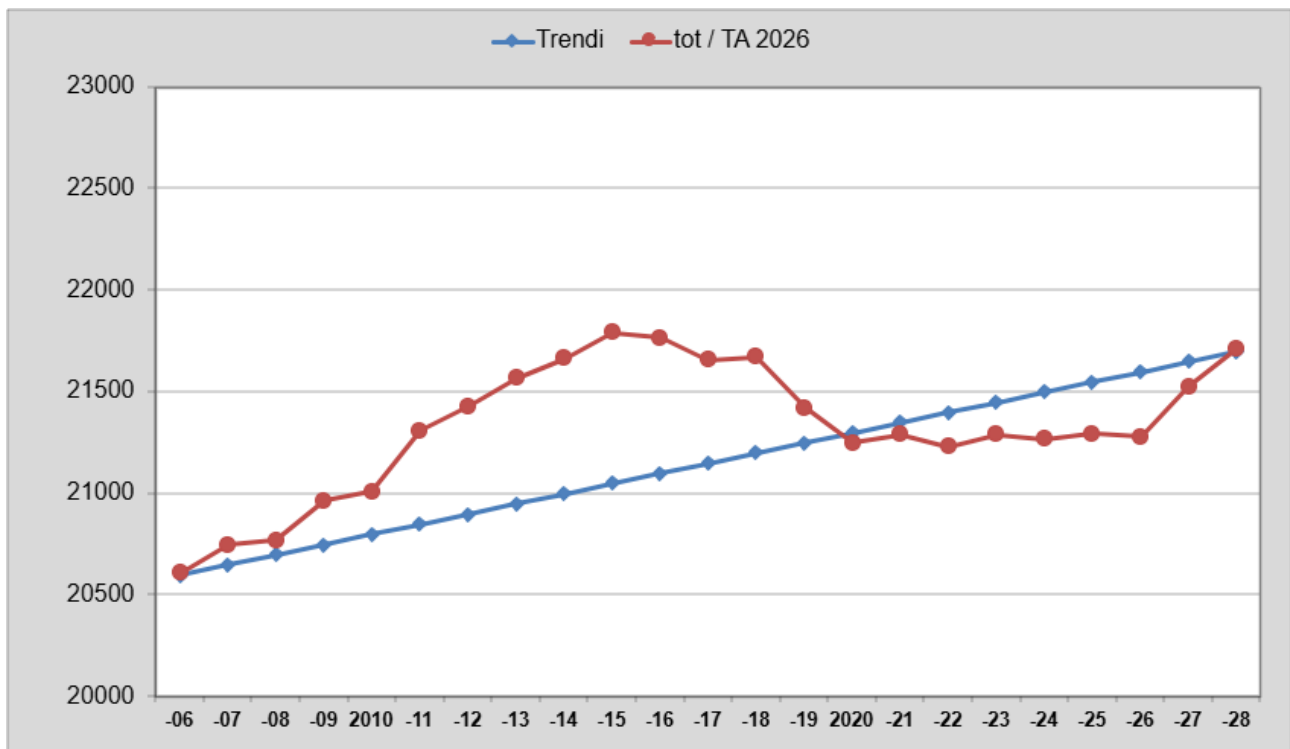
1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT

1.1 Väestö

Siilinjärvellä asui vuoden 2024 lopussa 21 269 henkilöä. Vuoden 2024 väestönkehitys oli -21 henkilöä, luonnollinen väestönkasvu -46 henkilöä, nettomuutto, siirtolaisuus ja korjausvaikutus olivat yhteensä +25 asukasta.

Siilinjärven väestö on ollut pitkään pysyvän kasvun linjalla. Viime vuosina kasvu on pysähtynyt. Tulevien vuosien ennuste on, että väestö tulisi lisääntymään hieman. Ennusteessa syntyneiden määrä vakiintuu nykytasoon, koska Siilinjärvellä on paljon synnytysikäistä väestöä ja uudet asuntoalueet tuovat lisää nuoria perheitä. Kuolleiden määrä nousee kuitenkin tasaisesti ikärakenteen vanhetessa. Kuolleisuuden kasvun seurauksena luonnollinen väestönkasvu on pysähtynyt ja negatiivinen vaikutus voimistuu.

Väestönkasvu 2006–2024 ja ennuste 2025–2028

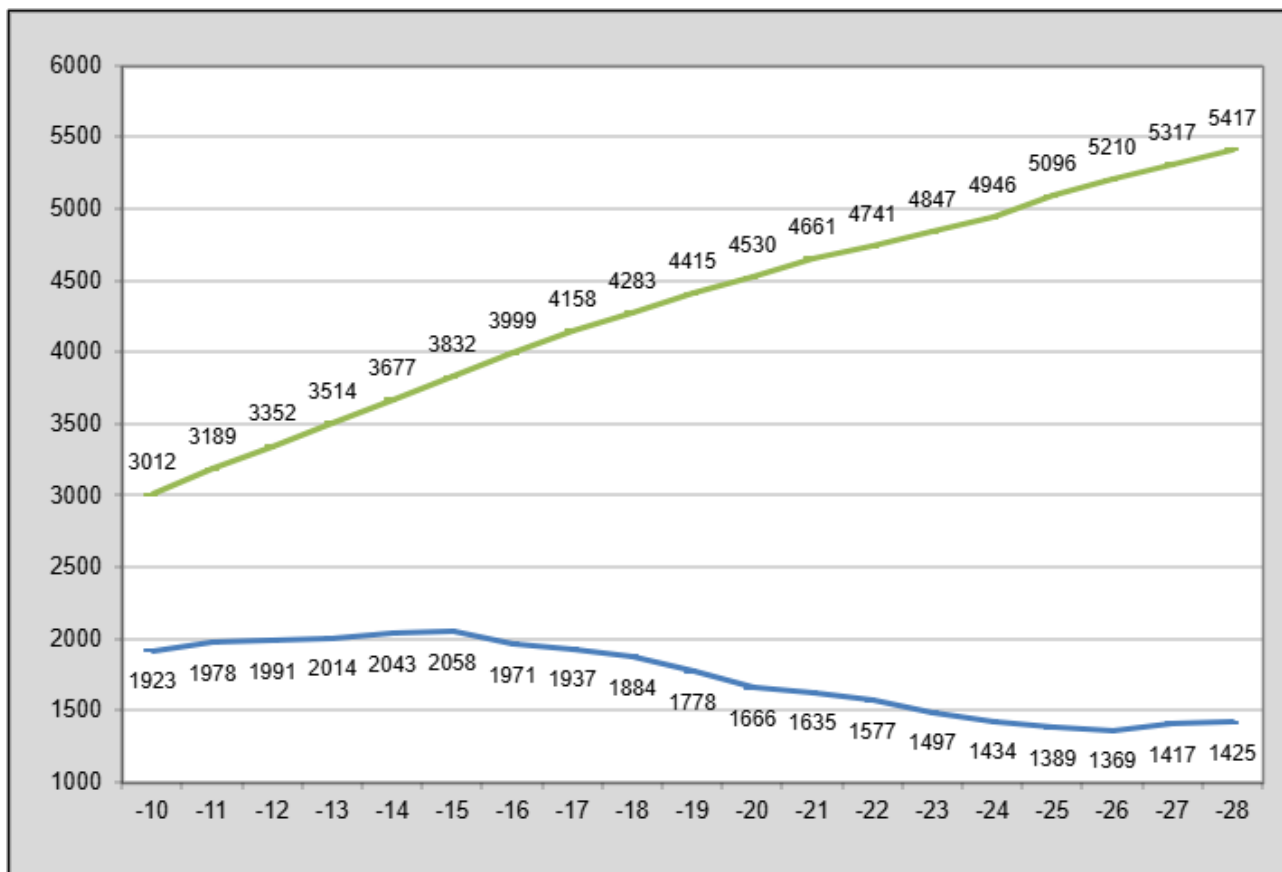

Väestön ikärakenne 2020–2024 ja ennuste 2025–2028

Ikä	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0–6	1 666	1 635	1 577	1 497	1 434	1 389	1 369	1 417	1 425
7–15	2 738	2 748	2 756	2 756	2 696	2 630	2 579	2 485	2 424
16–24	1 713	1 679	1 624	1 675	1 729	1 744	1 731	1 819	1 865
25–64	10 604	10 570	10 534	10 515	10 464	10 438	10 390	10 491	10 583
65–	4 530	4 661	4 741	4 847	4 946	5 096	5 210	5 317	5 417
Yht.	21 251	21 293	21 232	21 290	21 269	21 298	21 279	21 529	21 714

Alle kouluikäisten määrä vähentyy syntyvyyden alenemisen myötä. Ala- ja yläkouluikäisten määrän oletetaan myös vähenevän talousarviojaksolla. Alttiimmin poismuuttavan väestönosan eli 16–24-vuotiaiden määrän odotetaan kasvavan hitaasti. Nuoremman työikäisen väestön määrä pysynee tasaisena ja vanhemman vähenee. Väestön ikääntymisestä johtuen 65 vuotta täyttäneiden määrän kasvu jatkuu Siilinjärvellä suurena.

0–6 ja yli 64-vuotiaiden määrän kehitys 2010–2024 ja ennuste 2025–2028

1.2 Työttömyys

Siilinjärvellä työttömyystilanne on ollut maakunnan ja valtakunnan keskiarvotasoa parempi. Vuoden 2023 työttömyysluvut: Siilinjärvi 7,5 %, Pohjois-Savo 10,1 %, koko maa 9,8 %. Vuonna 2024: Siilinjärvi 8,4 %, Pohjois-Savo 11,0 %, koko maa 10,8 %.

Vuodelle 2025 tuli voimaan TE-uudistus, jonka tavoitteet on hallitus linjannut seuraavasti: TE-palvelujen siirto kunnille tuo palvelut lähemmäksi asiakkaita. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Kunnilla on hyvät lähtökohdat tarjota asiakkaille kohdennettuja ja paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin sopivia palveluja. Siirron yhteydessä kunnille luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa niitä kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi siten, että uudistuksella saavutetaan 7 000–10 000 lisätyöllistä. Uudistuksessa huomioidaan palvelujen yhdenvertainen saatavuus. Myös kielellisten oikeuksien toteutuminen ja heikommissa työmarkkina-asemassa olevien palvelut turvataan.

Siilinjärvi on mukana työllisyysalueessa, jonka vastuukuntana on Kuopio.

1.3 Työpaikat

Siilinjärvellä oli vuoden 2023 lopussa 7 145 työpaikkaa, jossa laskua edellisvuoteen nähden -82 työpaikkaa (Vuonna 2022 kasvua 124 työpaikkaa).

Työpaikkojen määrässä on ollut nouseva trendi, mutta pandemiavuodet tuottivat selvästi takapakkia. Tulevia vuosia on hankala ennustaa lukuisten epävarmuustekijöiden vuoksi, työpaikkojen lisäys on todennäköisesti vähäisempää. Työpaikkaomavaraisuuden uskotaan nousevan tulevina vuosina 80 prosenttiin.

Yritysinvestointeja on tehty runsaasti EU-ohjelmia hyödyntäen. Vapaita tuotanto- tai muita yritystiloja on niukasti, ja työpaikkojen syntyminen edellyttää toimitilarakentamista jatkossakin. Kasvua ennakoidaan lähinnä hoivapalveluihin, metalliteollisuuteen sekä kaupan ja palveluiden eri aloille. Yritystonttivarauksia on tehty runsaasti, ja niiden vaikutus tulee näkymään seuraavien vuosien sisällä.

Työpaikat ja työvoima vuosina 2000, 2020, 2022–2028

Toimiala	2000	2020	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Maa-, metsä- ja kalatalous	396	267	257	252	260	260	260	260	260
Kaivostoiminta, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	260	160	310	312	310	310	310	310	310
Teollisuus	945	1 039	1 129	1 028	1 030	1 030	1 030	1 060	1 200
Rakennustoiminta	430	815	760	762	750	750	750	790	810
Kauppa, kuljetus, majoitus	1 098	1 137	1 199	1 158	1 160	1 160	1 160	1 220	1 240
Informaatio, rahoitus, kiinteistöala ja ammatillinen toiminta	340	663	662	670	670	670	670	700	700
Yhteisk. ja henkilökoht. palvel.	2 414	2 813	2 826	2 879	2 880	2 880	2 880	2 870	2 890
Tuntematon		90	84	84	90	90	90	90	90
Työpaikat yhteensä	5 997	6984	7227	7145	7150	7150	7150	7300	7500
Asukasluku, 31.12.	19742	21251	21232	21290	21269	21297	21279	21529	21714
Työvoima, 31.12.	9559	9966	9923	9996	9987	10000	10000	10100	10200
Työttömät, 31.12.	1221	962	710	889	987	1000	900	900	900
Alueella asuva työll. työvoima	8338	9006	9213	9107	9000	9000	9100	9 200	9 300
Työpaikkaomavaraisuus %	71,9	77,6	78,4	78,5	79,4	79,4	78,6	79,4	80,6
Pendelöinti ulos	4 112	5 383	5 578	5 489	5 450	5 450	5 550	5 550	5 500
Pendelöinti sisään	1 771	3 361	3 592	3 527	3 600	3 600	3 600	3 650	3 700
Ulkopuolinen työssäk. (netto)	2 341	2 022	1 986	1 962	1 850	1 850	1 950	1 900	1 800

Luvut Tilastokeskuksen mukaan vuoteen 2023 saakka, sen jälkeen kunnan ennuste

1.4 Kansantalouden kehitysnäkymät

Suomen kansantalouden ennuste vuosille 2025–2027 lupaa maltillista mutta vakaata elpymistä. Inflaation hidastuminen ja korojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa, mutta hallituksen säästötoimien aiheuttama epävarmuus ja työttömyyden pelko on kotimaassa ohjannut lisätuloja toistaiseksi enemmän säästämiseen kuin kulutukseen. Tämän vuoksi kuluttajia onkin pidetty jopa talouskasvun käynnistymisen tulppana. Luottamuksen kasvun myötä myös kysyntä käynnistyy. Investoinneissa ennakoidaan nopeampaa kasvua energiasiirtymän ja puolustukseen liittyvien hankkeiden myötä. Kansainvälinen epävarmuus (esim. geopoliittiset jännitteet ja maailmantalouden heilahtelut) voi kuitenkin hidastaa ennustettua kasvua.

Vuonna 2025 BKT:n odotetaan kasvavan noin 0,3 – 1,0 % riippuen lähteestä. Se merkitsee siirtymistä pois taantumasta. Kasvua odotetaan tukevan erityisesti yksityisen kulutuksen elpyminen ja investointien lisääntyminen. Vuonna 2026 kasvu kiihtyy 1,3–1,9 %:iin, kun reaalitytulot kasvavat ja inflaatio pysyy maltillisena. Palveluvienti ja teollisuuden tilauskanta vahvistuvat. Vuonna 2027 kasvu jatkuu noin 1,7 %:n tasolla, ja talouden dynamiikka perustuu laaja-alaiseen kysyntään sekä työvoiman tarjonnan kasvuun.

Työttömyyden odotetaan pysyvän korkealla kuluvaan vuoden loppupuolella. Kaupan ja palvelujen työllisyystilanne heikkenee ja rakentaminen on edelleen jäätyneessä tilanteessa. Työttömyysaste voi heiketä jopa yli 9,4 %:iin. Parempia aikoja kuitenkin odotetaan ensi vuodesta rakentamisen elpymisen ja yksityisen kulutuksen kasvuun myötä. Vuoteen 2027 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysasteen ennustetaan nousevan 72,5 %:iin ja työttömyysasteen laskevan 8,4 %:iin.

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan -4,3 % suhteessa BKT:hen vuonna 2025, mutta sen odotetaan vähitellen supistuvan talouden elpymisen ja hallituksen toimien myötä. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon syvät alijäämät ja heikko taloussuhdanne kasvattavat velkasuhdetta. Sen ennustetaan nousevan lähes 87 %:iin suhteessa BKT:hen vuonna 2025 ja kasvavan ennätyksellisesti 90 %:iin vuoteen 2028 mennessä.

Yhteenvedon voidaan todeta, että talouden ankeuteen odotetaan käännettä ja Suomen talous elpyy ja lähtee siirtymään kohti vakaampaa kasvua. Vaikka haasteita on edelleen, kuten julkisen talouden alijäämät ja velkasuhteen kasvu, positiiviset merkit, kuten työllisyyden paraneminen ja investointien elpyminen, antavat toivoa tulevaisuudelle.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Valtiovarainministeriön syksyn 2025 taloudellisen katsauksen kansantalouden keskeiset tunnusluvut 2023–2024 ja ennusteet vuosilta 2025–2027

Muuttuja	2023	2024	2025	2026	2027
<i>(% muutos)</i>					
Tuotanto (määrä)	-0,9	0,4	1,0	1,4	1,7
Työn tuottavuus	-0,3	1,2	1,8	0,7	0,4
Ansiotaso	4,2	3,1	3,0	3,6	3,0
Inflaatio	6,2	1,6	0,4	1,4	1,9
<i>(%-yksikköä)</i>					
Työttömyysaste	7,2	8,4	9,4	9,0	8,4
Vaihtotase/BKT	-0,8	0,0	-0,3	-0,4	-0,4
Julkisyhteisöjen alijäämä/BKT	-2,9	-4,5	-4,3	-3,6	-3,4
Julkisyhteisöjen velka/BKT	77,1	82,1	86,9	88,5	88,6
Euribor 3 kk %	3,4	3,6	2,1	1,8	2,0

1.5 Kuntatalouden kehitysnäkymät

Valtionvarainministeriön syksyllä 2025 julkaisemissa Kuntatalousohjelmissa on luonnehdittu kuntatalouden kehitysnäkymiä mm. seuraavasti: ”Kuntatalouden kestävyysvaikutukset jatkossa yhä enemmän kuntien kyky hallita työvoimakustannuksia, sopeuttaa investointeja sekä hyödyntää digitalisaatiota ja uusia teknologioita palvelutuotannossa. Väestörakenteen muutos, kaupungistuminen ja vihreä siirtymä lisäävät investointitarpeita, mutta vaativat samanaikaisesti rakenteellisia uudistuksia. Tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omia sopeutustoimia ja tiukkaa menokuria. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava kuntien tulo-rahoitukseen. Samalla tulopohjan vahvistaminen voi johtaa veronkorotuspaineisiin erityisesti kunnallisverotuksessa.”

Kuntatalouden keskeisinä haasteina ovat em. johdosta eriytyminen, investointipaineet ja rahoituksen riittävyys. Erityisesti taloudellinen ja toiminnallinen eriytyminen heikentää jatkossa yhdenvertaisuutta palveluiden saatavuudessa eri puolilla maata. Samalla se lisää painetta valtion rahoitusjärjestelmälle, kun tukea tarvitaan yhä enemmän taloudellisesti heikommassa asemassa oleville kunnille. Lisäksi se voi vaikeuttaa kuntien yhteistyötä ja alueellista kehittämistä, kun lähtökohdat ovat hyvin erilaiset. Käynnistettäväksi onkin vaadittu parlamentaarisen työn käynnistämistä kuntien tulevaisuudesta.

Kuntien toimintaedellytysten vahvistamiseksi on jo aiemmin käynnistetty normituksen keventämishjelma ja kiinteistöverotuksen uudistamista on tarkoitus jatkaa. Kumpikaan näistä ei ole edennyt, mutta valtio on vähentänyt valtionosuutta normien purun varjolla jo etukäteen, vaikka kuntien tehtävät eivät ole vähentyneet. Myös kuntien odottama valtionosuusuudistus on lykkääntynyt vuodesta 2026 vuoteen 2027. Lisäksi muita kuntatalouteen liittyviä muutoksia on mm. kuntien kiinteistökantaan sote-uudistuksen jälkeen kohdistuva ”kiinteistösunami”, kun hyvinvointialueiden vuokrausvelvoite päättyy vuoden 2025 lopussa.

Koko ennusteajanjakson ajan kuntataloudessa ennustetaan olevan tulojen ja menojen pysyvä, rakenteellinen epätasapaino. Toimintakuluja kasvattavat tulevana vuosina kunta-alan palkankorotukset, muut hintapaineet, TE-palvelu-uudistus sekä valtion muut julkisen sektorin menoja laajentavat linjaukset. Arviointimenettelyyn päätyvien kuntien määrä nousee sekä velkaantuminen ja laskennallinen kunnallisveron korotuspaine kasvavat tulevana vuosina. Negatiivisen vuosikatteen kuntia arvioidaan olevan eniten juuri 2026 ja 2027, jolloin niitä olisi molempina vuosina 32. Tilanteen odotettiin helpottuvan vuoden 2028 lopulla kun soten takaisinperinnät ja indeksijarru poistuvat valtionosuuksista. Kuitenkin myös tällöin kuntien määrä jäisi yli 30. Rakennuskannan ikä, infrarakentaminen, muuttoliike ja vihreä siirtymä luovat edelleen investointipaineita, vaikka investointien nopeimman kasvuvaiheen ennakoitiinkin jo olevan kunnissa takanapäin. Lainakannan kasvu on merkittävän suurta, se kasvaisi 5,1 mrd. eurolla vuodesta 2024 vuoteen 2028.

Kunnat ja kuntayhtymät	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Toimintakate, mrd	-14,3	-15,4	-16,2	-16,6	-17,1	-17,5
Verotulot	14,1	14,1	14,8	15,4	16,0	16,6
Valtionosuudet	3,4	4,1	4,2	4,2	4,5	4,7
Investoinnit (netto)	-3,9	-4,0	-4,2	-4,2	-4,5	-4,7
Rahoitusjäämä	-0,4	-1,1	-1,4	-1,5	-1,2	-1,0
Lainakanta	20,5	21,5	22,9	24,4	25,6	26,5

Lähde: Kuntatalousohjelma ja Kuntaliitto, *ennakkotietoja

Kuntien verotulojen kehitys

Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2026 yhteensä 14,8 mrd. euroa ja ne kasvaisivat kuluvaan vuoteen verrattuna n. 5,2 %. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella veropohjan kehitys sekä hallitusohjelmaan sisältyvät ja vuosien 2024 ja 2025 kehysriihissä tehdyt päätökset. Verotuloja kasvattavat työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuuden poistaminen, työhuonevähennyksen ja työsuuhdepolkupyöräedun verovapauden poistaminen, keinotekkoisten osakevaihtojärjestelyjen avulla tapahtuvan osinkoverotuksen minimoimisen estäminen ja vapaaehtoisen eläkesäästämisen verotuen poisto. Pieni- ja keskituloisten työn verotusta kevennetään vuosina 2026 ja 2027.

Suhdanneherkässä yhteisöverossa voivat muutokset yritysten tuloksissa ja talouskasvussa aiheuttaa merkittäviä muutoksia kertymään. Kiinteistöveron arvostusmenetelmät maapohjien ja rakennusten osalta uudistetaan ja kiinteistöveroprosenttien alarajoja on tarkoitus nostaa. Uudistus on kuitenkin toistuvasti lykkääntynyt. Vasta voimaan tullutta kaivosmineraaliveroa on hallitus esittänyt muutettavaksi niin, että korotus kohdentuu ainoastaan valtiolle. Kunnan osuus 60 %:sta pienennetään yllättäen 20 %:iin. Verotulojen kokonaiskehitystä on ennakoitu vuodesta 2027 alkaen n. neljän prosentin vuosikasvuilla taloustilanteen kohentuessa.

Vuoden 2025 kunnallisveron korotuspaine olisi kasvanut yli 20 000 asukkaan kunnissa n. 1,1 %-yksikköön ja olisi suurimmillaan juuri vuosien 2026 - 2027 aikana, jolloin se olisi n. 1,4 %-yksikköä. Vuonna 2028 suurin laskennallinen korotuspaine, 1,5 %-yksikköä, on pienissä alle 5000 asukkaan kunnissa. Näiden tilannetta vaikeuttaa se, että veroprosentit ovat jo lähtökohtaisesti korkeita. Huomion arvoista on, että suurimmassa yli 100 000 asukkaan kuntakoryhmissä korotuspaine vastaavan aikaan on 0,5 %-yksikköä.

Kuntien valtionapujen kehitys

Valtio osoittaa kuntien valtionapuihin yht. 5,9 mrd. euroa vuonna 2026. Laskennalliset käyttötalouden valtionosuudet ovat tästä 4,2 mrd. euroa, josta peruspalvelujen valtionosuus n. 3,6 mrd. euroa. Valtionosuuksiin tehdään 3,5 %:n indeksikorotus, jota vähentää 1 % indeksileikkaus vuoteen 2027 saakka. Uusi pysyvä leikkaus on 75 milj. euroa. Kustannustenjaon tarkistus tehdään ja se tuo valtionosuuspottiin lisäystä yht. n. 127 milj. euroa. Keskimääräinen valtionosuusprosentti nousee 25,02 prosentista 25,73 prosenttiin 2026. Sote-siirtolaskelmiin liittyvät tarkistukset vähensivät jo aiemmin pysyvästi valtionosuuksia 501 milj. euroa, jonka vaikutusta lievennettiin 277 milj. eurolla. Jälkikäteisperintä ylittää 231 milj. euroon. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet pysyvät koko kehyskauden n. 1,3 mrd. eurossa. Peruspalvelujen valtionosuudet muuttuvat, kun valtionosuuksien uudistus on joskus saatu voimaan. Euromäärä ei kuitenkaan muutoksen vuoksi ole lisääntymässä.

1.6 Talousarvion hyväksyminen ja sitovuus

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä on hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalaissa säädetään lisäksi, että

- taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen
- talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan
- talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet
- kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota
- talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvio esitetään sekä tuloksen laskennan että rahoituksen näkökulmasta.

Talousarvion käyttötalousoassa valtuustolle esitettävät määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet esitetään palvelualueiden mukaisessa järjestyksessä valtuuston hyväksyminä kokonaisuuksina. Käyttötalouden talousarvio on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti lautakuntatasoisena tai tulosalueitasoisena (kv 8.6.2015 § 13). Organisaatiomuutos 1.1.2024 on käsitelty kunnanhallituksessa 15.8.2023 ja sen muutokset on toteutettu talousarviosta 2024 alkaen. Kunnanhallituksen alainen Elinvoima- ja Yhteiset palvelut palvelualue on tuolloin jaettu tarkoituksenmukaisiin, toiminnallisiin kokonaisuuksiin, joista sitovuustasot muodostuvat.

Tulosalueet jakautuvat edelleen tulosityksiköihin, joiden määrärahoista ja tuloarvioista (= käyttösuunnitelmat) ja tavoitteista päättävät asianomaiset toimielimet. Toimielimen on käyttösuunnitelman vahvistamisen yhteydessä määriteltävä toimielintä sitova taso käyttötaloudessa. Toimielin määrittelee myös omat sitovat tavoitteensa, jotka ovat valtuustoon nähden informatiivisia.

Maaseutuhallinnon 11 kunnan yhteistoiminta-alue ja 5 kunnan yhteinen Ympäristöterveyspalveluiden yhteistoiminta-alue on käsitelty Konsernipalveluihin kuuluvina erillisinä tulosalueina. Molempien toimintaa ohjaa oma lautakuntansa.

Käyttötalouden sitovuustasot ovat:

Konsernipalvelut

- Vaalit (brutto)
- Tilintarkastus (brutto)
- Ympäristöterveyspalvelut (netto)
- Maaseutuhallinto (netto)
- Konsernipalvelut (brutto)

Elinvoima- ja Yhteiset palvelut

- Elinvoimapalvelut (brutto)
- Yhteiset palvelut (brutto)
- Joukkoliikenne (brutto)

Sivistyspalvelut

- Koko palvelualue yhteensä (brutto)

Tekniset palvelut

- Yksityistieasiat (brutto)
- Viranomaislautakunnan alaiset yksiköt yhteensä (brutto)
- Toimitilapalvelut, laskennallinen taseyksikkö (tilikauden tulos)
- Teknisen lautakunnan alaiset, muut palvelualueen yksiköt yhteensä (brutto)

Valtuusto voi vahvistaa sitovuustason määrärahan ja tuloarvion joko brutto- tai nettomääräisenä. Nettomääräisesti sitovia ovat Maaseutuhallinnon tulosalue ja Ympäristöterveyspalveluiden tulosalue. Valtuustoon nähden sitova on näiden alueiden toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli **toimintakate**. Eriytetyssä Toimitilapalveluiden taseyksikössä sitovuustasona on **tilikauden tulos**. Kaikki muut sitovuustasot ovat valtuustoon nähden bruttomääräisesti sitovia eli sekä toimintatuotot että toimintakulut ovat sitovia. Sitovat erät on merkitty tuloslaskelmiin harmaalla. Sitovina erinä palveluiden ostoihin ja palveluiden myyntituloihin sisältyvät myös ns. sisäiset erät eli eri hallinnonalojen väliset palveluiden ostot.

Merkittävimpiä sisäisiä eriä ovat Ruoka- ja puhtauspalveluiden tuottamat ateriat- ja puhtauspalvelut, Teknisten palveluiden Toimitilojen ylläpidon tulosalueen tuottamat tilapalvelut (kunnossapito-, lvi-, talonmies- ym. palvelut) sekä tukipalvelut (henkilöstöpalvelut, keskitetty asiakaspalvelu, talouspalvelut, ICT-palvelut ja viestintä). Tilavuokriin sisältyvät ylläpitovuokran

lisäksi pääomavuokran osuus (poistot ja korot). Informatiivisina erinä kunkin tulosalueen lopussa näkyvät erikseen myös suunnitelmapoistot.

Talousarvion tuloslaskelmassa esitetään määrärahan luonteisia eriä, joista valtuustoon nähden sitovia ovat verotulot, valtionosuudet, ja nettona rahoitustulot ja -menot. Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat mm. antolainojen vähennys/lisäys ja pitkäaikaisten lainojen vähennys/lisäys.

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot. Sitovuustasot valtuustoon nähden ovat toimielinkohtaiset hankeryhmät: aineettomat hyödykkeet, maa- ja vesialueet, koneet ja kalusto, osakkeet ja osuudet, elinkeinoelämän kehittäminen, liikuntapaikat, toimitilat (rakennukset), kuntatekniikan maa- ja vesirakenteet. Eri lautakunnat/hallinnonalat jakavat määrärahat edelleen hienojakoisemmille tasoille kohteittain.

Investoinneissa valtuuston päätösvaltaan kuuluu toimitilainvestointien uudisrakentamisessa ja saneerauskohteissa 1 000 000 euroa suuremmat yksittäiset hankkeet. Kuntatekniikan maa- ja vesirakenteiden kohdalla valtuuston hyväksymä hankeraja on 500 000 euroa. Lisäksi valtuusto päättää uusien alueiden käyttöönotossa 500 000 euroa ylittävät hankkeet sekä yli 200 000 euron yksittäiset kone- ja kalustohankinnat.

Tavoitteet

Talousarvioasiakirjaan sisältyvät myös tavoitteet vuosille 2026–2028 sekä talousarviovuotta koskevat toimenpiteet ja niiden tavoitetaso. Valtuuston sitovat tavoitteet on selkeästi erotettu lautakunnan tavoitteista omaksi ryhmäkseen. *Valtuusto päättää vain omista sitovista tavoitteistaan.* Lautakuntien toimivaltaan kuuluvilla tavoitteilla saattaa olla merkittävää informaatioarvoa valtuuston tavoitteita asetettaessa, joten talousarvioasiakirjaan on koottu molemmat. Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Kuntastrategiaan määritellään koko kunnan tason strategiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Näistä johdetaan edelleen sitovuustasoille valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niistä edelleen strategiaa tukevat lautakuntien toiminnalliset tavoitteet. Strategian ja tavoitteiden välinen yhteys eli mistä kuntastrategian tavoitteista talousarviotavoite on johdettu, esitetään talousarviossa numeroinnin avulla. Muut kuin tavoitteisiin sidotut tunnusluvut esitetään talousarvioasiakirjassa informatiivisina ja niiden toteutumista seurataan ainoastaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Raportointi

Valtioneuvosto on antanut asetukset 524–525/2020 jotka sääntelevät kunnan taloutta koskevien tietojen toimittamista Valtiokonttorille sekä tilinpäätöksen, puolivuosisikatsausten ja neljännesvuosisikatsausten sisältöä. Raportointirytmi valtuustolle vastaa Valtiokonttorille tapahtuvaa valtakunnallisen raportoinnin rytmiä. Valtuustolle raportoidaan toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen (tavoitteiden/toimenpiteiden/mittareiden toteutuminen) sekä ennuste koko vuoden tuotoista ja kuluista talousarviovuoden aikana tammi-kesäkuulta laadittavan puolivuosisikatsauksen yhteydessä ja lopullinen toteutuma esitetään tilinpäätöksen yhteydessä. Valtakunnallisiin neljännesvuosisikatsauksiin liittyvät toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä keskeiset tekijät, joiden ennakoidaan vaikuttavan tilikauden tuottojen ja kulujen määriin raportoidaan kunnanhallituksen erikseen antaman talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti.

Talousarvion rakenne määräytyy voimassa olevien valtakunnallisten ohjeiden ja suositusten mukaisesti. Kunta päättää sitovuustason asettamisesta valtuustoon ja eri toimielimiin nähden. Toimielimet hyväksyvät tulosaluejaon ja -sisällön talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Kunnanhallitus antaa tarkemmat ohjeet talousarvion laadinnasta ja toimeenpanosta.

Muutokset talousarvioon on tehtävä talousarviovuoden kuluessa. Toiminnan ja talouden yhteen kytkenästä seuraa, että talousarviomuutosten yhteydessä on tarkistettava myös toiminnallisia tavoitteita.

Seuraavassa taulukossa yhdistelmä sitovuustasoisittain talousarvion menoista ja tuloista.

Vuoden 2026 talousarvion sitovien erien yhdistelmä

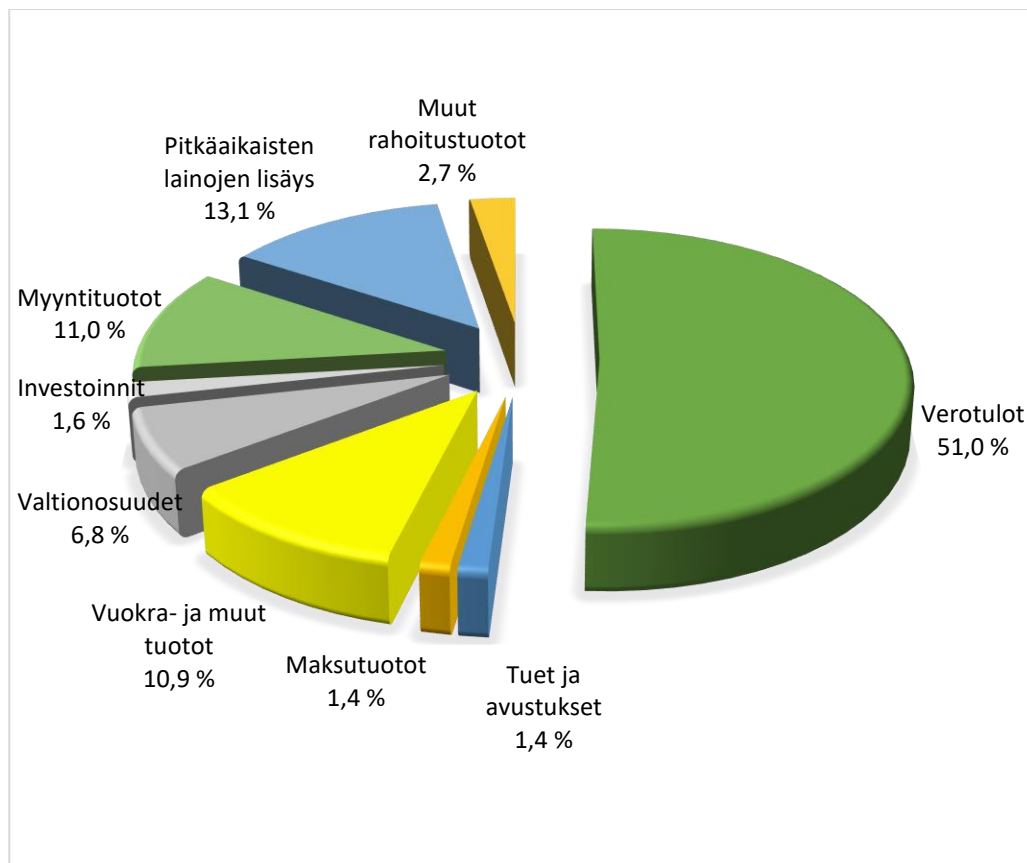
B = Sitovuus bruttomääräraha/-tuloarvio

N = Sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

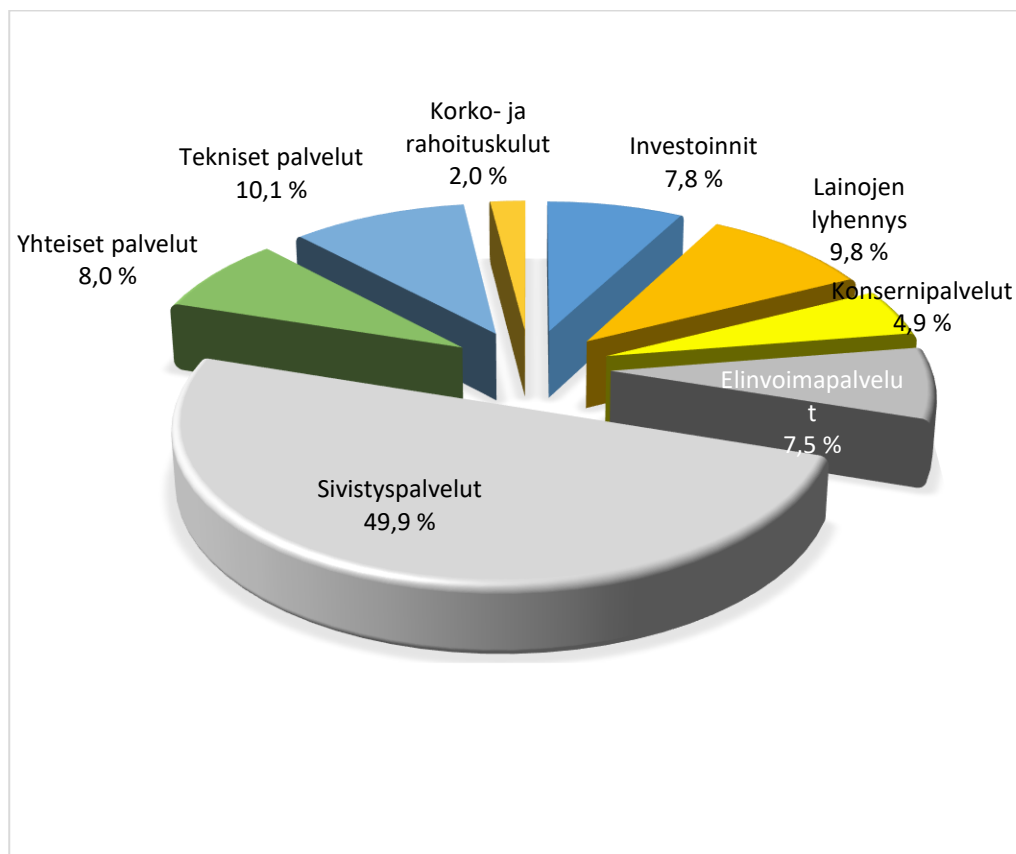
Sisältää sisäiset erät	Sitovuus	Menot Euroa	Tulot Euroa
Käyttötalousosa			
Keskusvaalilautakunta			
Vaalit	B		
Kunnanhallitus			
Joukkoliikenne	B	3 241 442	1 489 650
Konsernipalvelut	B	2 033 880	131 040
Elinvoimapaalvelut	B	5 809 385	3 055 625
Yhteiset palvelut	B	9 589 159	9 408 304
Yhteensä		20 673 866	14 084 619
Tarkastuslautakunta			
Tilintarkastus	B	65 703	
Maaseutulausakunta			
Maaseutuhallinto	N	838 867	743 395
Ympäristöterveyslautakunta			
Ympäristöterveyspalvelut	N	2 961 172	2 274 301
Sivistyslautakunta			
Sivistyspalvelut	B	60 060 788	2 746 495
Tekninen lautakunta			
Tekniset palvelut	B	4 149 254	1 084 630
Toimitilapaalvelut	Tulos	7 013 677	8 504 410
Yhteensä		11 162 931	9 589 040
Teknisen lautakunnan jaosto			
Yksityistieasiat	B	158 487	
Viranomaislautakunta			
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	B	774 945	328 500
Käyttötalousosa yhteensä		96 696 759	29 766 350

Sisältää sisäiset erät	Sitovuus	Menot Euroa	Tulot Euroa
Investointiosa			
Kunnanhallitus			
Aineettomat hyödykkeet	B	16 500	
Maa- ja vesialueet	B	550 000	
Koneet ja kalusteet	B		
Osakkeet ja osuudet	B	25 047	
Elinkeinoelämän kehittäminen	B	500 000	
Yhteensä		1 091 547	
Sivistyslautakunta			
Liikuntapaikat	B	1 395 000	30 000
Koneet ja kalusto	B	191 000	25 000
Yhteensä		1 586 000	55 000
Tekninen lautakunta			
Toimitilat, rakennukset	B	1 798 158	852 070
Kuntatekniikka	B	4 867 450	1 056 900
Koneet ja kalusto	B	30 000	
Yhteensä		6 695 608	1 908 970
Investointiosa yhteensä		9 373 155	1 963 970
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		61 395 000
Valtionosuudet	B		8 181 000
Rahoitustuotot ja -kulut	N	2 413 000	2 877 200
		2 413 000	72 453 200
Rahoitusosa			
Pitkäaikaisten saamisten muutos			
Antolainasaamisten vähennys	B		350 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	11 790 000	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		15 739 000
Kassavarojen muutos	B		394
MENOT JA TULOT yhteensä		120 272 914	120 272 914

Rahan lähteet vuonna 2026, brutto (sisältää sisäiset)

Rahan käyttö vuonna 2026, brutto (sisältää sisäiset)

1.7 Kunnan henkilöstö ja organisaatio

Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on tuottaa keskitetysti työnantaja- ja työhyvinvointipalveluita koko kunnan henkilöstölle. Palveluiden kehittämisessä painotetaan vaikuttavuutta, saavutettavuutta ja kustannustehokkuutta. Kunnan kokonaishenkilöresurssi on arvioitu noin 780 henkilötyövuodeksi.

Vuonna 2025 toteutettu KVTES- ja OVTES G-osion tasopalkkauudistus merkitsee merkittävää muutosta kuntatyönantajalle. Uudistus tuo palkkausjärjestelmään läpinäkyvyyttä ja selkeyttä, ja sen tavoitteena on vahvistaa palkkauksen oikeudenmukaisuutta, kannustavuutta ja työn vaatavuuden huomioimista. Käytännössä tämä tarkoittaa:

- Palkkausperusteiden tarkentamista ja tehtäväkohtaisten vaativuustasojen määrittelyä.
- Esihenkilöiden roolin vahvistumista palkkausjärjestelmän soveltajina ja kehittäjinä.
- Henkilöstöhallinnon prosessien uudistamista, erityisesti tehtäväkuvausten, arviointien ja palkkakeskustelujen osalta.
- Kustannusvaikutusten hallintaa ja budjetoitikäytäntöjen päivittämistä.

Uudistus edellyttää tiivistä yhteistyötä henkilöstön, esihenkilöiden ja luottamusedustajien välillä sekä jatkuvaa viestintää ja koulutusta.

Työkyvyn ylläpitäminen ja parantaminen ovat henkilöstöstrategian keskiössä. Varhainen välittäminen ja työhyvinvoinnin edistäminen ehkäisevät pitkiä sairauspoissaoloja ja tukevat työntekijöiden kokonaisvaltaista hyvinvointia. Vuonna 2024 sairauspoissaolot olivat Siilinjärvellä keskimäärin 11,4 päivää/työntekijä, selvästi alle valtakunnallisen keskiarvon (16,3 päivää). Tavoitteena on säilyttää tämä myönteinen kehitys.

Työterveyspalvelut tuotetaan yhteistyössä Järvisuudun työterveyshuollon kanssa. Työntekijöiden käytössä ovat työpsykologin ja psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut sekä kausi-influenssarokotteet. Palvelut ovat ennaltaehkäiseviä, saavutettavia ja kustannustehokkaita.

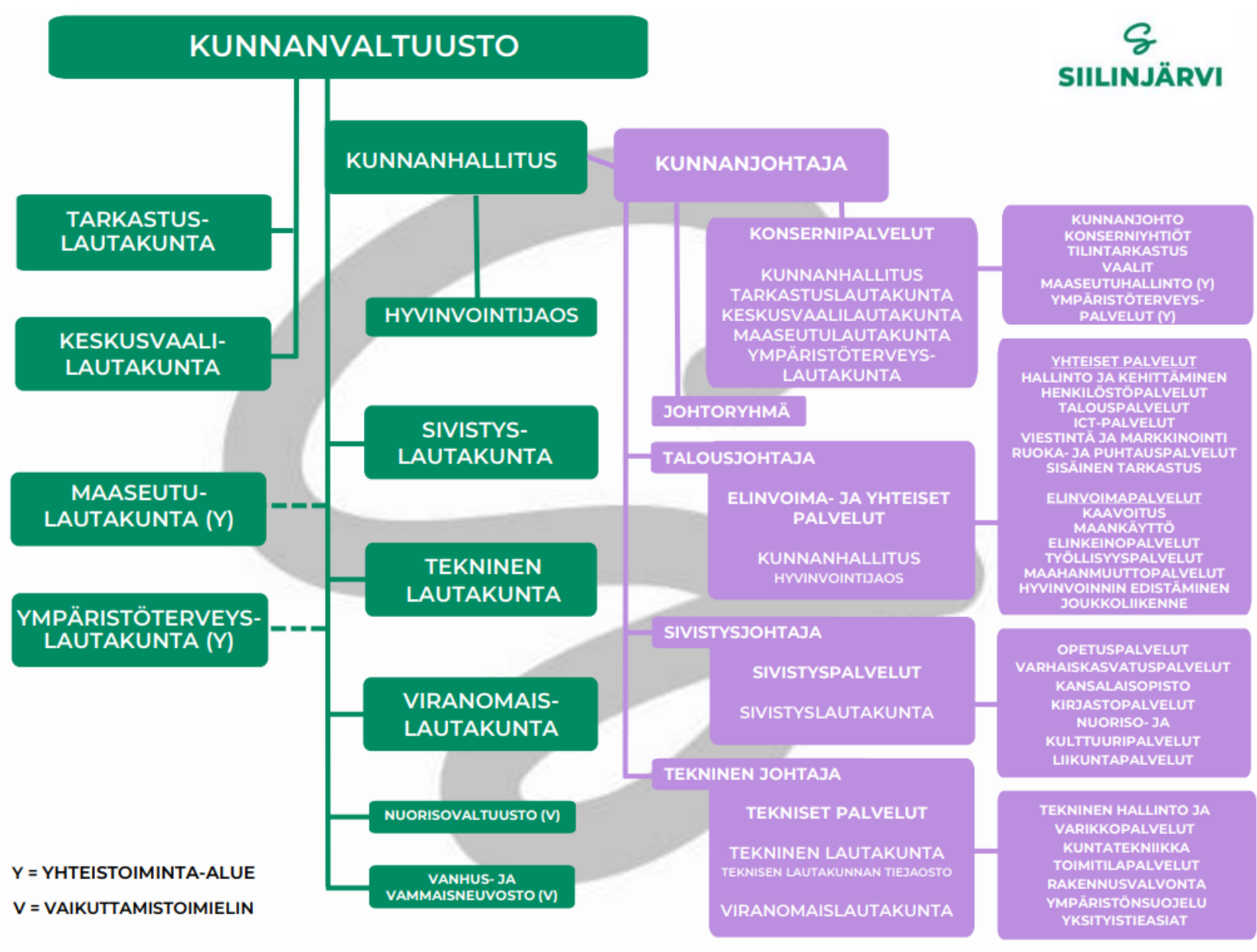
Työ- ja työmatkatapaturmat ovat pysyneet maltillisella tasolla. Työturvallisuuskulttuuria kehitetään edelleen palautteen, riskien arviointien ja turvallisuussuunnitelmien pohjalta. Jokaisen työntekijän turvallisuusasenteen vahvistaminen on keskeinen osa strategiaa.

Esihenkilöiden ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen etsitään uusia, monimuotoisia koulutusmuotoja, jotta osallistuminen on mahdollista kaikille. Johtamistaitoja vahvistetaan organisaation kaikilla tasoilla. Tavoitteena on olla hyviä ihmisten johtajia ja edistää psykologista turvallisuutta työyhteisöissä – jokainen saa tulla kuulluksi ja kohdatuksi arvostavasti.

Talousarvioon budjetoidut henkilötyövuodet

	TA 2025	TA 2026	m %	TS 2027	TS 2028
KONSERNIPALVELUT	42,8	44,3	3,4	44,3	44,3
ELINVOIMA- JA YHTEISET PALVELUT	114,8	117,7	2,5	117,7	117,7
SIVISTYSPALVELUT	571,2	577,1	1,0	577,1	577,1
TEKNISET PALVELUT	51,1	50,1	-2,0	50,1	50,1
Yhteensä	779,9	789,2	1,2	789,2	789,2

Siilinjärven kunnan organisaatio 1.1.2024 alkaen

1.8 Riskien hallinta ja sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat

Kunnan riskit jakautuvat vahinkoriskeihin ja liiketoimintariskeihin. Vahinkoriskejä ovat henkilö-, omaisuus- ja toimintariskit. Liiketoiminnan riskit ovat luonteeltaan strategisia ja niiden vaikutus kunnan toimintaan on kokonaisvaltainen.

Kunta on varautunut vahinkoriskeihin vakuuttamalla ja vahinkorahastolla. Vakuutukset kattavat kunnan vahingolle alttiin omaisuuden, kunnan toiminnastaan ulkopuoliselle aiheuttaman vahingon sekä kunnan henkilöstölle työtehtäviä suorittaessaan mahdollisesti tapahtuvan vahingon. Vakuutusturvan kattavuutta seurataan säännöllisesti; se tarkistetaan vuosittain sisäisen tarkastuksen ja toiminnasta vastaavien yksiköiden yhteistyönä.

Vuonna 2025 vakuutusmeklaripalvelut kilpailutettiin Sansia Oy:n kautta, koska edellinen sopimuskausi päättyy vuoden 2025 lopussa. Uusi sopimus astuu voimaan 1.1.2026 ja on voimassa neljä vuotta. Kilpailutuksen yhteydessä on painotettu erityisesti siirtymävaiheen hallittua toteutusta. Edellisen palveluntuottajan kanssa on käyty ennakoivia keskusteluja ennen uuden sopimuskauden alkua, jotta tiedonsiirto ja palvelujen jatkuvuus voidaan varmistaa mahdollisimman sujuvasti.

Liiketoiminnan riskeihin tulee varautua seuraamalla toimintaympäristön muutoksia ja kehityssuuntia. Havaintojen pohjalta tehdään johtopäätöksiä, joiden avulla toimintaa voidaan suunnata ennakoivasti. Pääasiallinen vastuu arvioinnista ja seurannasta on toiminnan järjestämisestä vastaavalla palvelualueella.

Organisaation riskienhallintaprosessien tuottamaa tietoa hyödynnetään sisäisen tarkastuksen toiminnan suunnittelussa ja tarkastustoimenpiteiden kohdistamisessa. Sisäinen tarkastus huolehtii myös kunnan konsernivalvonnasta kunnanjohtajan kanssa. Siilinjärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje ohjaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista koko kuntakonsernissa. Kunnanhallitus vahvistaa vuosittain sisäisen valvonnan vuosisuunnitelman, jonka perusteella sisäisen tarkastuksen käytännön toimenpiteet toteutetaan. Sisäisessä tarkastuksessa esiin tulleiden poikkeamahavaintojen perusteella suoritetaan tarvittaessa tehostettua valvontaa sekä kohdennettuja tarkastuksia poikkeama-alueille. Hallintopäällikkö on aloittanut tehtävässään vuoden 2025 alussa, ja samassa yhteydessä sisäinen tarkastus on sisällytetty hänen vastuualueeseensa. Muutoksen myötä sisäiseen tarkastukseen kohdennetut henkilötyövuodet vähenevät, kun tehtävää hoidetaan osana hallintopäällikön toimenkuvaa.

Kunta järjestää ulkoisen tarkastustoiminnan säädösten mukaisesti ja käyttää tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijatahoja vuosisuunnitelman toteuttamiseksi. Sisäinen valvonta perustuu voimassa oleviin kunnanvaltuuston ja -hallituksen vahvistamiin ohjeistuksiin, joita ovat Siilinjärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje. Sisäisen valvonnan perusteena käytetään yleisohjeen mukaisia menettelyitä.

Toiminnan sääntöjenmukaisuuden toteutumisen valvonnan lisäksi sisäisen valvonnan painopiste on taloussuunnitelman toteutumisen seurannassa ja mahdollisten poikkeamisten hallinnassa. Talousarvion toteutuminen raportoidaan kunnanhallitukselle kuukausittain. Laajemmat raportoinnit toteutetaan valtiokonttorin vaatiman aikataulun mukaan neljännesvuosittain ja puolivuositteittain kunnanhallitukselle sekä edelleen kunnanvaltuustolle. Raportointiin sisältyy vuositoteuman arviointi.

Vuoden 2026 aikana sisäisen valvonnan raportointia uudistetaan kehittämällä lomakkeistoa ja raportointijärjestelmää entistä toimivammaksi ja käyttäjäystävällisemmäksi. Tavoitteena on sujuvoittaa raportointiprosessia, parantaa tiedon laatua ja varmistaa, että valvontatieto tukee johtamista ja päätöksentekoa tehokkaasti.

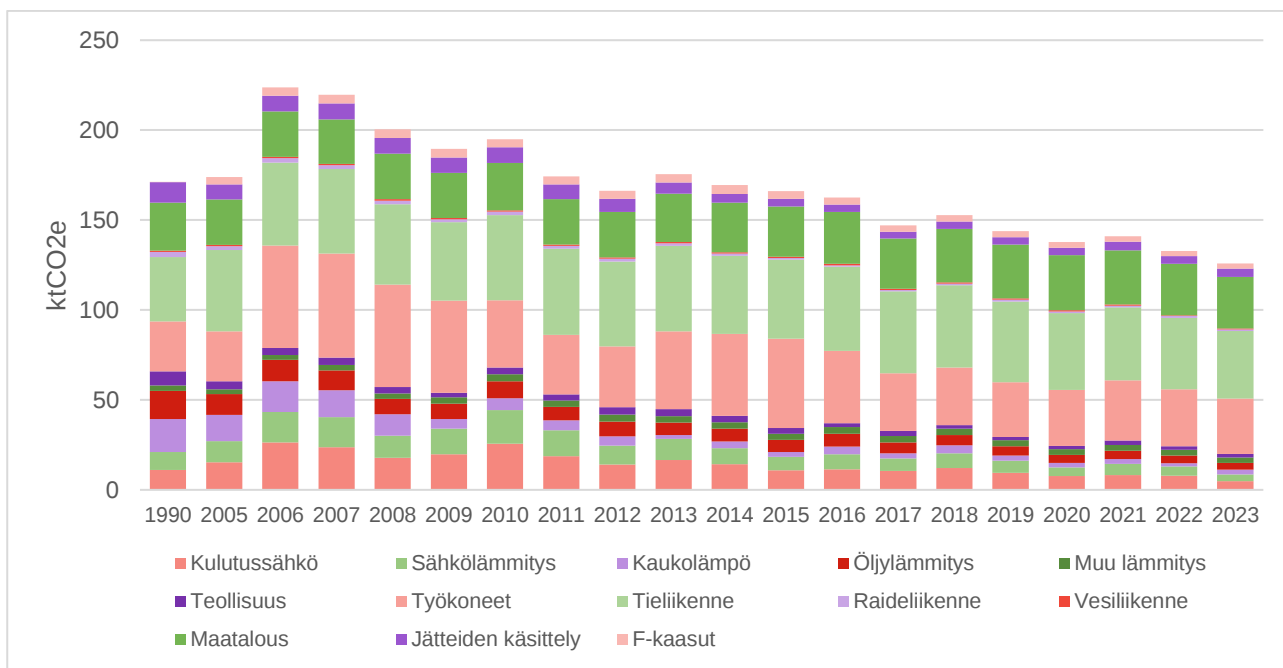
1.9 Ilmastobudjetti

Siilinjärven kunnan tavoitteena on, että ilmastotyö juurtuu osaksi kunnan perustoimintaa ja vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä noin 60 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2035 mennessä. Lisäksi kunta tukee Pohjois-Savon hiilineutraaliustavoitetta 2035 ja omalla toiminnallaan vahvasti edistää tätä tavoitetta. Siilinjärven ilmasto-ohjelmassa on määritelty kunnan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi. Ilmastotyön painopisteet ovat ympäristöystävällinen liikkuminen, kestävä energiantuotanto ja -kulutus, kiertotalous ja materiaalitehokkuus, elinvoimainen maa- ja metsätalous sekä metsät hiilinieluinä ja hyvinvoinnin lähteenä. Ilmasto-ohjelma toteuttaa osaltaan kunnan strategista tavoitetta elinvoimainen ympäristö.

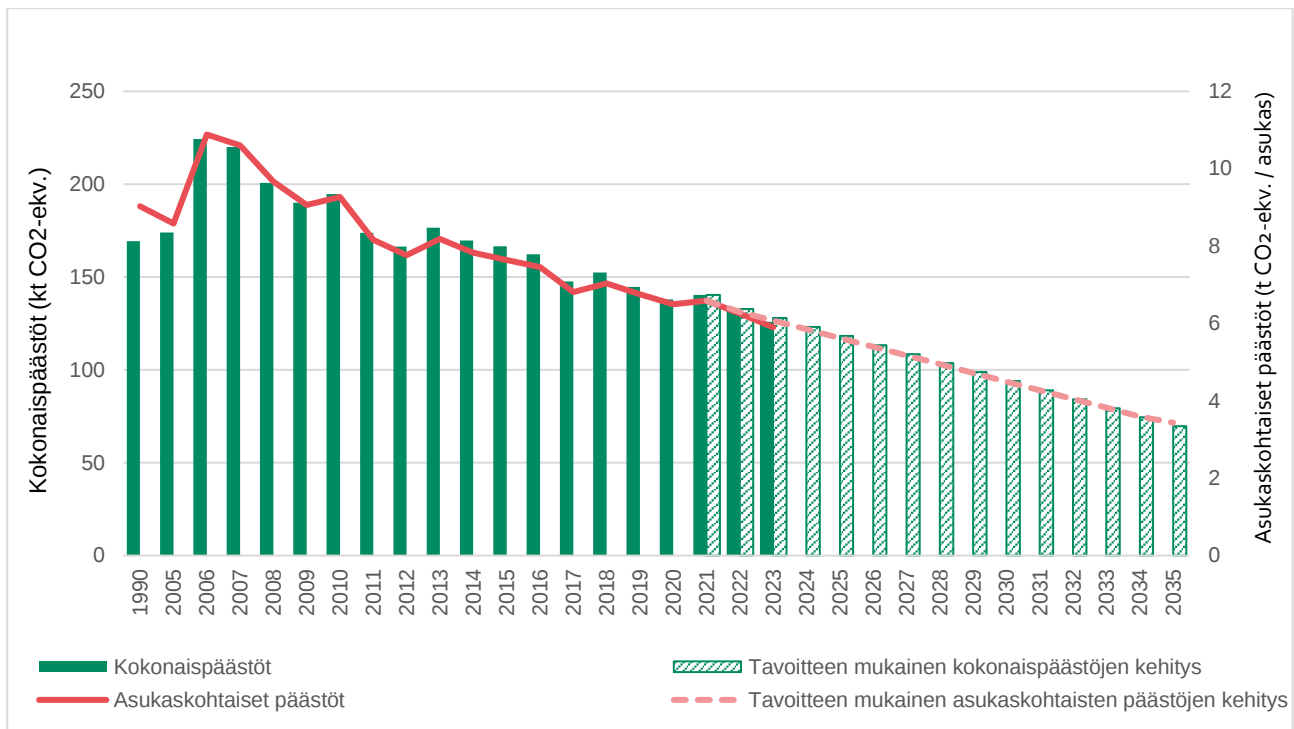
Kuntaorganisaatio voi vaikuttaa toimillaan suoraan vain osaan kunnan alueella muodostuviin kasvihuonekaasupäästöihin, mutta mm. hankintojen, kaavoituksen, esimerkin ja yritysysteistyön avulla välillisesti kaikkiin sektoreihin.

Ilmastobudjetti yhdistää kunnan ilmastotyön talousarviomenettelyyn ja raportointiin tilinpäätöksen yhteydessä. Ilmastobudjetoinnissa talousarviossa olevat ilmastotoimenpiteet ja -tavoitteet kootaan yhteen. Tavoitteena on tuoda näkyväksi kunnan toimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja ilmastomuutokseen sopeutumiseksi, sekä mahdollistaa avoin keskustelu ja seurata toimenpiteiden riittävyyttä.

Suomen ympäristökeskuksen kuntien kasvihuonekaasupäästölaskennan mukaan Siilinjärven käyttöperusteiset päästöt ovat vähentyneet vuoden 2005 tasosta vuoteen 2023 mennessä 27,6 %. Suurimmat päästöluokat ovat tieliikenne, maatalous ja työkoneet.

Siilinjärven kunnan alueella muodostuvat hiilidioksidipäästöt (ktCO₂e) vuosina 1990 ja 2005–2023 Suomen ympäristökeskuksen kuntien kasvihuonekaasupäästölaskennan mukaisesti.

Siilinjärven kunnan alueella muodostuvat kasvihuonekaasupäästöt (ktCO₂e) vuosina 1990 ja 2005–2023 Suomen ympäristökeskuksen kuntien kasvihuonekaasupäästölaskennan mukaisesti sekä tavoitteen mukainen päästövähennystarve vuoteen 2035.

Päästöbudjetti

Päästöbudjetti noudattaa Suomen ympäristökeskuksen kuntien kasvihuonekaasupäästölaskentaa ja sisältää siten kunnan rajojen sisällä tapahtuvan kulutussähkön, lämmityksen, teollisuuden, työkoneiden, liikenteen, maatalouden, jätteiden käsittelyn sekä F-kaasujen aiheuttamat päästöt. Ruoan, materiaalien ja muun kulutuksen muualla aiheuttamat päästöt eivät sisälly tavoitteisiin, mutta ilmastotoimet kohdistuvat myös niihin.

Päästöbudjetti esittää Siilinjärven kunnan päästöjen vähennystavoitteen mukaisen vuosittaisen päästöjen enimmäismäärän sektorikohtaisesti. Päästöbudjetin tavoite ei siis ole ennustaa päästöjen kehitystä, vaan asettaa tavoitteet päästöjen enimmäismäärälle. Sektorikohtaisen päästöbudjetin avulla voidaan seurata vähenevätkö päästöt riittävästi suhteessa tavoitteisiin.

Päästöbudjetti on laadittu vuosille 2026–2028 sekä tavoitevuodelle 2035 (ktCO₂e). Arviot perustuvat päästötavoitteen edellyttämään muutostarpeeseen. Päästöt on määritetty vähenemään lineaarisesti vuoden 2023 toteumasta kohti -60 % tavoitetta, lukuun ottamatta kulutussähköä, sähkölämmitystä, kaukolämpöä ja öljylämmitystä, joiden osalta -60 % vähennystavoite on jo saavutettu. Niiden osalta tähdätään päästöjen nollautumiseen vuonna 2035 perustuen Energiateollisuus ry:n ilmastotiekartan ja alueen kaukolämmöntuottajan hiilineutraaliustavoitteisiin sekä Valtioneuvoston periaatepäätökseen fossiilisesta lämmitysöljystä luopumisesta (YM/2024/17).

Päästöbudjetin toteutumista seurataan vuosittain talousarvion yhteydessä Suomen ympäristökeskuksen kuntien kasvihuonekaasupäästölaskennan avulla.

Päästösektori	Toteuma 2023	Muutos vrt. 2005	Päästöbudjetti 2026	Päästöbudjetti 2027	Päästöbudjetti 2035
Kulutussähkö	4,90	-67,9 %	3,7	3,27	0,0
Sähkölämmitys	3,60	-69,5 %	2,7	2,40	0,0
Kaukolämpö	2,80	-80,8 %	2,1	1,87	0,0
Öljylämmitys	3,70	-67,8 %	2,8	2,47	0,0
Muu lämmitys	3,00	14,3 %	2,5	2,36	1,1
Teollisuus	1,90	-56,4 %	1,9	1,85	1,7
Työkoneet	30,80	10,4 %	28,1	27,20	20,0
Tieliikenne	37,60	-16,7 %	33,2	31,73	20,0
Raideliikenne	0,90	-57,8 %	0,9	0,88	0,8
Vesiliikenne	0,50	-34,6 %	0,5	0,44	0,3
Maatalous	28,60	13,3 %	26,5	25,73	20,0
Jätteiden käsittely	4,80	-43 %	4,4	4,32	3,4
F-kaasut	2,70	-33,7 %	2,4	2,34	1,6
Yhteensä	125,90		111,6	106,85	69,0
Päästövähennys vrt. vuoteen 2005	-27,6 %		-35,9 %	-38,6 %	-60,4 %

Ilmastotoimien taloussuunnitelma

Ilmastotoimien taloussuunnitelma pitää sisällään kuntaorganisaation ympäristöystävällinen liikkuminen, kestävä energiantuotanto ja -kulutus, kiertotalous ja materiaalitehokkuus, elinvoimainen maa- ja metsätalous sekä metsät hiilinieluina ja hyvinvoinnin lähteenä liittyvien toimenpiteiden toimintamenot ja investoinnit.

Ilmastotoimien taloussuunnitelma: kuntaorganisaation toimintamenot

Vastuutaho	Toimenpiteen kuvaus	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Joukkoliikenne	Lähiliikenteen siirtyminen päästöttömään kalustoon	17 000	-105 000*	-76 000*	10 000
	Matkustajamäärän 50 %:n kasvu vuoteen 2035 mennessä	50 000	15 000	15 000	
Kuntatekniikka	Katuvalaistuksen sähkön kulutus Metsäsuunnitelman laadinta		-20 000 7 000	-30 000	-50 000
Ympäristön suojaus	SISU- ja SISUKAS hankkeiden kuntaosuus	7 000	10 000	10 000	10 000
Yhteensä		67 000	-93 000	-81 000	-30 000

* = Kustannussäästö päästöttömän kaluston liikennöintikorvauksissa.

Ilmastotoimien taloussuunnitelma: kuntaorganisaation investoinnit

Vastuutaho	Toimenpiteen kuvaus	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimitilat	Valaistuksien modernisointi (LED)	60 000	30 000		30 000
	Lämmitysmuodon muutokset		140 000	400 000	
	Kunnantalon purku (puhdas betoni ja tiili, hyötykäyttö)		-21 500		
Kuntatekniikka	Katuvalaistuksen modernisointi (LED)	750 000	300 000	400 000	400 000
	Jalankulku ja pyöräily (jkpp) väylien rak.	270 000	100 000	170 000	
	Bussipysäkit ja pyörätelineet	80 000	100 000	30 000	

Vastuutaho	Toimenpiteen kuvaus	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
	Katurakenteiden rakentaminen teollisuuden sivukivellä (Mestarintie, Kisällintie, Teollisuustie)	50 000	300 000	100 000	
Elinkeinopalvelut	Yritysrakennuspaikkojen esirakentaminen ylijäämäbetonilla	12 000	15 000	15 000	15 000
	Em. ympäristö- yms. luvat asiantuntijapalveluna	12 000	5000	5000	10 000
Hallinto- ja kehittäminen	Rantabulevardin esiselvitys ja toteutus		60 000 (50 % avustus)		
Liikuntapalvelut					
Yhteensä		1 234 000	998 500	1 120 000	455 000

2 KUNTASTRATEGIA 2025

Siilinjärven kunnan strategia ulottuu vuoteen 2025. Uusi valtuustokausi alkoi 1.6.2025 ja uudet valtuutetut ovat valmistelemassa / päivittämässä strategiaa. Se valmistuu vuoden 2025 lopulla tai vuoden 2026 alussa. Vuoden 2026 talousarvio on valmisteltu entisen pohjalta. Strategiassa on määritelty kunnan toiminta-ajatus, arvot, visio ja tavoitteet. Tavoitteet jakaantuvat kolmeen strategisesti merkittävään kokonaisuuteen; ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimainen ympäristö.

Tässä luvussa on strategian pääkohdat sekä valtuustokauden tavoitteet, niille asetetut vuositavoitteet ja mittarit sekä arvioitu tavoitteisiin mahdollisesti liittyviä riskejä. Informatiivisten tunnuslukujen tarkoitus on taustoittaa asetettuja tavoitteita.

2.1 Toiminta-ajatus

Olemme olemassa kuntalaisia varten, hyvinvointia ja elinvoimaa kehittäen.

2.2 Arvot

Vastuullisuus, avoimuus ja yhteisöllisyys.

Siilinjärven kunta on perhe, jonne jokainen on tervetullut. Tarjoamme kodin ja kasvuympäristön, josta on helppo ponnistaa minne tahansa.

Olemme kasvava ja kehittyvä kirittäjä, aina katse eteenpäin etsien uusia innovatiivisia mahdollisuuksia perinteitä unohtamatta.

Meitä ohjaavat vahvat arvot, sisäänrakennettu luonnon arvostus ja ihmisestä välittäminen, joka näkyy arjessamme.

2.3 Visio 2025

Suomen sykkivin kasvukunta, ihmisen kokoiselle elämälle.

Vision perusta muodostuu seuraavista asioista:

Suomen sykkivin kasvukunta: kasvua, kehitystä, rohkeutta, eteenpäin menemistä, nuorekkuutta, digitalisaatiota, innovaatioita ja elinkeinoja. Siilinjärvi on Suomen 4. suurin kunta!

Kasvun mahdollistaminen: väestönkasvutavoite 50-150 henkeä/vuosi, työpaikkojen määrän kasvu 50/vuosi.

Ihmisen kokoista elämää: kunnan kattavat palvelut, asuminen, turvallisuus, elämisen laatu, vapaa-aika, yhteisöllisyys, hyvinvointi.

Tasapainoinen kuntatalous: investointikyvyn ylläpito ja kunnan taseen ylijäämäisyys.

2.4 Strategiset tavoitteet

2.4.1 Ketterä kehittäjä

Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja

Lähellä olevat, saavutettavat ja laadukkaat palvelut takaavat arjen sujuvuuden Siilinjärvellä. Vahvuksiimme kuuluu laaja peruspalveluiden verkosto, joka tuo palvelut kuntalaisille lähes kotiovelle. Kuntalaisille tarjotaan uusia tapoja osallistua aktiivisemmin oman elinympäristön kehittämiseen ja parantamiseen. Kunta edesauttaa kuntalaisten turvallisuutta ylläpitämällä ja kehittämällä varautumista erilaisiin poikkeuksellisiin tilanteisiin.

Digitalisaation kehittäminen

Digitalisaation hyödyntäminen on Siilinjärvellä jatkuva prosessi. Se on pieniä ja vähän suurempia innovaatiota, jotka helpottavat kuntalaisten arkea, lisäävät yhteisöllisyyttä ja osallistumismahdollisuuksia sekä parantaa toiminnan avoimuutta. Kehitämme ajasta ja paikasta riippumattomien palveluiden tarjontaa. Tavoittelemme asiakaslähtöisiä palveluja ja sujuvaa asiointia digitalisaatiota hyödyntäen.

Suhtaudumme koko organisaatiossa myönteisesti digitalisaation edistämiseen ja viemme eteenpäin positiivista kokeilunhaluista kulttuuria. Parannamme myös tiedonhallintaa, käytettävyyttä sekä tiedolla johtamista.

Toimivat yhteydet – sujuvuus tuo sykkivyyttä

Toimivat liikenneyhteydet takaavat sujuvan liikkumisen niin kunnan sisällä, lähiseudulle kuin koko maailmaankin. Siilinjärveltä lähdetään lentoon, rautatieasemalta junalla etelään ja pohjoiseen sekä autolla kaikkialle! Siilinjärvi on harvoja paikkoja Suomessa, jossa ovat kaikki pääliikennemuodot saavutettavissa.

Edistämme aktiivisesti omalla toiminnallamme tietoliikenneverkkojen ja -yhteyksien kehittymistä alueellamme. Osallistumme ja vaikutamme aktiivisesti eri liikenneyhteyksien kehittämistyöhön.

Yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytysten vahvistaminen

Haluamme, että Siilinjärvi on luonnollinen ympäristö kaiken kokoisille yrityksille ja yhteisöille. Vahvistamme kunnan houkuttelevuutta varmistamalla ja parantamalla nykyisten ja uusien yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä. Yritysten, yhteisöjen, 3. ja 4. sektorin toimintaedellytykset rakentavat kunnan elinvoimaa. Tiivis yhteistyö ja yhteisen tavoitteen eteen työskenteleminen takaavat käytettävissä olevien resurssien täyden hyödyntämisen. Kunta vahvistaa yritysten toimintaympäristöä ja käy jatkuvaa vuoropuhelua yrityskentän toimijoiden kanssa. Siilinjärvi kehittää aktiivisesti ja dynaamisesti kunta-alueen ja Etelä-Siilinjärven yritysalueiden maankäyttöä asiakaslähtöisesti. Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle.

Kunta kehittää omaa tekemistä ketterästi

Ketterä löytää keinot, kun maailma myllertää – Siilinjärven ketterän toimintamallin ytimessä on muutos ja oppiminen. Tarkastelemme toimintaamme ja sen tuloksia jatkuvasti, jolloin on mahdollista oppia ja tarvittaessa muuttaa tekemistä ennen kuin on ehditty mennä pitkälle metsikköön.

Ketterään kehittämiseen kuuluu toimintaympäristön seuraaminen, avoin vuorovaikutus kuntalaisten ja sidosryhmien kanssa sekä oman toiminnan jatkuva ja kriittinen arvioiminen. Käytössämme on toimivat, modernit työvälineet ja yhteydet etätöön mahdollistamiseksi. Hyödynnämme monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologioita ja panostamme tietojärjestelmien käytettävyyteen sekä toimivuuteen paikkariippumattomasti.

Ketterä kehittäjä - valtuustokauden tavoitteet

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja –taso	Seurattavat Mittarit	Vastuutaho
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja	Kuntalaisilla on uusia osallistumisen tapoja ja sähköisiä palveluita kehitetään	Kuntasovelluksen jatkokehittäminen	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Asiakaskyselyt, palveluverkon kattavuus	Sivistyspalvelut
1.2 Digitalisaation kehittäminen	Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	Uudistusten tekeminen, hankkeiden määrä	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Tiedon saatavuus ja ajantasaisuus	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut
1.3 Toimivat yhteydet – sujuvuus tuosykkivyyttä	Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Vaikuttamisfoorumien määrä	Elinvoima- ja yleiset palvelut sekä Konsernipalvelut
1.4 Yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytysten vahvistaminen	Koulutettua työvoimaa on riittävästi	Oppilaitosyhteistyö	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Vähintään 1 hanke / vuosi	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Yhdistysten toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	Järjestöfoorumin toiminta ja kunta osallistuu 2 kehittämishankkeeseen/ vuosi	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Sivistyspalvelut
1.5 Kunta kehittää omaa tekemistä ketterästi	Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Uusien hankkeiden/kokeilujen lukumäärä ja vaikuttavuus	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja –taso	Seurattavat Mittarit	Vastuutaho
	Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Henkilöstön tyytyväisyys, häiriötön käyttöympäristö	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa	Henkilöstön koulutusmahdollisuudet ja –tarjonta ovat monipuolisia	Elinvoima- ja yhteiset palvelut

Ketterä kehittäjä - tavoitteiden riskiarviot

Organisaation ja/tai sidosryhmien muutosvastarinta estää pahimmillaan uudistusten ja kehittämisen eteenpäin viemisen.

Resurssit eivät ole riittävät tavoitteiden saavuttamiseksi.

2.4.2 Hyvinvoiva arki

Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin

Kuntalaisille tarjotaan mahdollisuuksia hyvän arjen rakentamiseen ja omien voimavarojen kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Tarjoamme viihtyisän ympäristön, jossa on erilaisia mahdollisuuksia harrastaa ja nauttia luonnosta. Edistämme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Siilinjärven hyvinvoinnin edistämistä ohjaa valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus 2021–2025, jossa määritetään hyvinvoinnin edistämisen tarkemmat tavoitteet, toimenpiteet ja seurantamittarit.

Mielen hyvinvoinnin edistäminen

Mielen hyvinvoinnin edistäminen on kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden tukemista, jota toteutetaan kaikilla kunnan sektoreilla. Edistämme kuntalaisten osallisuutta, joka muodostaa perustan kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Vahvistamme lasten ja nuorten mielen hyvinvointia kehittämällä tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta. Edistämme mielen hyvinvointia myös tarjoamalla laadukkaita koulutus- ja harrastusmahdollisuuksia kaiken ikäisille, tukemalla työikäisten ja ikäihmisten työllistymistä ja toimeentuloa sekä varmistamalla ympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden. Edistämme varhaisessa vaiheessa tarjottavien tukipalveluiden saatavuutta yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Kunta työnantajana panostaa työntekijöiden mielenterveyden edistämiseen.

Terveiden ja turvallisuuden edistäminen

Terveiden ja turvallisuuden edistäminen kuuluu laaja-alaiseen hyvinvoinnin edistämiseen, jolla pyrimme turvaamaan kestävän hyvinvoinnin kaikille väestö- ja ikäryhmille. Edistämme kuntalaisten terveyttä tukemalla hyvinvointia vahvistavia valintoja esimerkiksi ruoka- ja liikuntakasvatuksella. Tuotamme palvelumme laadukkaasti ja kustannustehokkaasti lähituotteita suosien. Tarjoamme mahdollisuuksia omaehtoisen toimintakyvyn ylläpitämiseen. Pyrimme tunnistamaan erityistä huomiota tarvitsevat ryhmät ja vastaamaan heidän tarpeisiinsa. Sosiaalista turvallisuutta viemme eteenpäin tukemalla yhteisöllisyyttä sekä edistämällä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Tuemme kuntalaisten toimintamahdollisuuksia ja kehitämme tilojen turvallisuutta, esteettömyyttä ja saavutettavuutta.

Ennalta ehkäisyyn panostaminen

Siilinjärvellä ehkäisevä työote tarkoittaa orientaatiota, jolla pyrimme tukemaan yksilön voimavaroja, ehkäisemään hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden vaikutusta sekä tukemaan kuntalaisia haastavissa elämäntilanteissa matalan kynnyksen palveluilla. Kehitämme ehkäisevää päihdetyötä sekä tapoja tukea kuntalaisten voimavaroja esim. hyvinvointineuvonnalla.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa

Hyvinvoinnin edistäminen on jatkossa kunnan ja hyvinvointialueen jaettu tehtävä. Kehitämme kunnan sisäistä yhteistyötä tiedonkulun ja yhdessä tekemisen vahvistamiseksi. Määritämme yhdessä tekemisen rajapinnat yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja luomme rakenteet yhteistyölle. Kehitämme yhteistyötä myös seurakunnan sekä 3. ja 4. sektorin kanssa.

Hyvinvoiva arki - valtuustokauden tavoitteet

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
2.1 Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin	Kuntalaisten osallisuuden edistäminen suunnitelmallisesti ja osallisuuden vaikuttavuudesta raportoiden	Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet, TEAviisari*	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Kouluterveyskysely (THL), sivistystoimen vapaa-aikapalveluiden käyttöä ja palveluntarjontaa kuvaavat mittarit, Liiteri: virkistys alueiden saavutettavuus	Sivistyspalvelut ja Tekniset palvelut
	Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Kouluterveyskysely, oppimistulokset, oppimisympäristöjen uudistaminen	Sivistyspalvelut
2.2 Mielen hyvinvoinnin edistäminen	Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen	Kouluterveyskysely, henkilöstökyselyt Kansallinen terveysindeksi / mielenterveysindeksi (THL) Mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi sairaus/työkyvyttömyy seläkettä saavat	Elinvoima- ja yhteiset palvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät)	Kouluterveyskysely, henkilöstökyselyt	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut
	Kunnan työntekijöiden osaamisen vahvistaminen (mielenterveystaidot ja -johtaminen)	Koulutukset ja kehittämistoimet	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen	Kouluterveyskysely	Sivistyspalvelut
2.3 Terveysten ja turvallisuuden edistäminen	Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Henkilöstökyselyt, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kysely kuntalaisille (joka 2. v.)	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut
	Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Rakentamishankkeiden edistymisen, sisäilmaltaan heikkojen toimitilojen määrä	Tekniset palvelut
	Koulukiusaamiseen puuttumisen tehostaminen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy	Kouluterveyskysely	Sivistyspalvelut
2.4 Ennalta ehkäisyyn panostaminen	Yksilön ja perheiden voimavarojen tukeminen, hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden minimointi ja oikea-aikainen tukeminen	Kouluterveyskysely, tuen oppilaiden ja varhaiskasvatuksen tuen lasten määrä Finlapset-kysely (THL): vanhemmuus (joka 4. v.) Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24 v., pitkäaikaistyöttömät, toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64 v.	Sivistyspalvelut sekä Elinvoima- ja yhteiset palvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Ennalta ehkäisevän päihdetyön vahvistaminen	Kouluterveyskysely, päihdeavain-indikaattorit	Sivistyspalvelut
2.5 Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	TEAvisari*, yhteistyön toteutuminen	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnustetaan ja sovitaan tehtävistä	Yhteistyön toteutuminen, yhteistyö foorumeiden lukumäärä	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Sivistyspalvelut

* TEAvisari on Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen ylläpitämä työväline, jolla voidaan arvioida kunnan terveydenedistämistä aktiivisuutta. Lähde: www.teavisari.fi

Hyvinvoiva arki - tavoitteiden riskiarviot

- Hyvinvoinnin edistämiseen ei sitouduta.
- Käytössä olevien resurssien riittävyys suhteessa palvelutarpeeseen, erityisesti tilanteissa, joissa palvelutarve muuttuu.
- Kunnan sisäinen yhteistyö ei toimi ja tietoa ei vaihdeta.
- Kunnan ja hyvinvointialueen rajapinnoilla olevien toimintojen toteutuksesta ei sovita. Yhteistyön kanavia ei saada toimimaan ja tiedonvaihto kunnan ja hyvinvointialueen välillä ei toteudu.

2.4.3 Elinvoimainen ympäristö

Kehitetään elinvoimaa ympäristöä kunnioittaen

Elinvoima on paikkakunnan kykyä menestyä - nyt ja tulevaisuudessa. Parannamme koko ajan työn ja toimeentulon mahdollisuuksia, viihtyisää asumista ja sujuvaa arkea. Lisäksi edistämme aktiivista yhteisöllisyyttä, elämyksellisyyttä sekä hyvää kunnan ja palvelujen saavutettavuutta. Ympäristön kunnioittaminen on osa pitkän tähtäimen elinvoimaa. Siilinjärvellä emme hae lyhyen aikavälin "voittoja" ympäristön kustannuksella.

Laadukas kaavoitus ja ajankohtainen maankäyttöpolitiikka

Laadukas ja toimiva elinympäristö on kokonaisuus, jossa ihmiset asuvat, käyvät töissä, käyttävät palveluja ja viettävät vapaa-aikaansa. Hyvä elinympäristö antaa myös mahdollisuuden lepoon ja yksityisyyteen sekä on ekologisesti kestävä.

Kaavoituksella luomme parhaat edellytykset hyvälle elinympäristölle ja sen kehittämiseksi. Laadukkaalla kaavoituksella mahdollistamme mm. riittävän asuntotuotannon, sujuvan liikenteen järjestämisen, elinkeinoelämän kehittämisen, palvelujen järjestämisen ja saatavuuden sekä luonnonvarojen säästeliääseen käyttöön. Kaavoituksen laatu turvataan laatimalla kaavat pääosin kunnan omana työnä hyvässä vuorovaikutuksessa kaikkien osallisten kanssa.

Ajankohtaisella maankäyttöpolitiikalla tavoitellaan kunnan kasvua tarjoamalla monipuolisesti rakennuspaikkoja niin asuntotuotannon, kuin yritystoiminnan tarpeisiin. Kunnan tavoite on saada uusia asukkaita ja työpaikkoja.

Kestävä rakentaminen

Siilinjärven kunnan julkisessa rakentamisessa vaaditaan kestävän rakentamisen periaatteita, joissa on otettu huomioon niiden sijainnin (saavutettavuus) lisäksi ennen kaikkea niiden terveellisyys ja tilojen esteettömyys. Julkinen rakentaminen tehdään aina sääsuojan alla, jolloin parhaiten saavutetaan rakenteiden ja työmaan kuivana pysyminen. Tavoitteenamme on rakentaa ja saneerata terveellisiä ja toimivia tilaratkaisuja kaikille käyttäjäryhmille. Työmaiden valvontaan kiinnitetään erityistä huomiota, jotta rakentamisen laatu paranisi edelleen.

Kunnan kadut sekä jalankulku- ja pyörätiet rakennetaan routimattomiksi. Materiaalit ja eristeet valitaan oikein jokaiseen kohteeseen. Rakenteiden kuivatus (hulevesien poisjohtaminen) ja muukin työmaateknikka suoritetaan kestävän rakentamisen periaatteiden mukaisesti.

Kiertotalouden edistäminen

Siilinjärven kunta on hyväksynyt ilmasto-ohjelman, jonka keskeisinä teemoina ovat ympäristöystävällinen liikkuminen, kestävä energiantuotanto ja -kulutus, kiertotalous ja materiaalihokkuus, elinvoimainen maa- ja metsätalous sekä metsät hiilinieluinä ja hyvinvoinnin lähteenä. Kunta kehittää edelleen uusia tapoja edistää kiertotaloutta mm. tekemällä yhteistyötä teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämiseksi.

Sujuva ja turvallinen liikkuminen

Kunta edistää julkisen liikenteen käyttöä mm. investoimalla bussi- ja pyöräkatoksiin. Parannamme kevyen liikenteen väylien kunnossapitoa ja rakennamme uusia väyliä tarpeen mukaan. Otamme vastaan kuntalaisten palautteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja käsittelemme ne keskitetysti ja tasapuolisen kohtelun periaatteella kerran vuodessa. *Kunta pyrkii rakenteellisilla ratkaisuilla ehkäisemään ongelmatilanteita ja häiriökäyttäytymistä.*

Elinvoimainen ympäristö - valtuustokauden tavoitteet

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2026</i>	<i>Tavoite ja -taso</i>	<i>Seurattavat mittarit</i>	<i>Vastuutaho</i>
3.1 Kehitetään elinvoimaa ympäristöä kunnioittaen	Ilmasto- ja ympäristöohjelmien eteenpäin vieminen ja kirjattujen toimenpiteiden toteutuminen	Osallistuminen ilmastotyön jatkohankkeeseen	Tekniset palvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
3.2 Laadukas kaavoitus ja ajankohtainen maankäyttöpolitiikka	Väestönkasvu	Asukasmäärän kasvu 50–150 asukasta/vuosi	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut
	Työpaikkojen määrän kasvu	Työpaikkamäärän kasvu 50 työpaikkaa/vuosi	
	Kaavapäätösten pitävyys	Valituksia / hyväksytty kaava	
	Maankäyttö- poliittisen ohjelman ajankohtaisuus	Tarkistettu valtuustokausittain	
3.3 Kestävä rakentaminen	Toimitilojen terveellisuuden edistäminen	Sisäilmaongelmien määrän vähentyminen	Tekniset palvelut
	Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Kartoitusten ja toimenpiteiden määrä	Tekniset palvelut
3.4 Kiertotalouden edistäminen	Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	Kierrätysmateriaalien määrä (t/vuosi)	Tekniset palvelut
3.5 Sujuva ja turvallinen liikkuminen	Julkisen liikenteen käytön lisääminen	Julkisen liikenteen käytön määrä	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Kunnan ylläpitämä verkosto km palautteiden määrä	Tekniset palvelut
	Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	Liikennevahinkojen määrä/vuosi	

Elinvoimainen ympäristö - tavoitteiden riskiarviot

Kunnan houkuteltavuus ei säily.

Raakamaata ei saada hankittua riittävästi kaavoituksen tarpeisiin.

Ylläpitoinvestointien resurssit.

3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

3.1 Konserniohjaus

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta (KuntaL 14 §). Siilinjärven kunnan konserniohjauksesta on päätetty kunnan hallintosäännössä (luku 4) ja valtuuston 2019 hyväksymässä konserniohjeessa. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja johtaa ja ohjaa Siilinjärven kuntakonsernia. Heidän tehtävänä on valvoa, että ne yhteisöt, joissa kunnalla on määräysvalta, toimivat valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Siilinjärven kunnan konserniin kuului vuoden 2024 lopussa 5 tytäryhteisöä, joista Asematie 11 on "pöytälaatikkoyhtiö", minkä arvo on nolattu. Kuntayhtymiä yhdisteltiin kaksi. Konsernirakenteeseen liittyviä muutoksia ei ole tiedossa vuodelle 2026.

tilanne tp 2024	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %
Tytäryhteisöt:			
Siilinjärven Pysäköinti Oy	Siilinjärvi	100,00	100,00
Siilinjärven Uimala Oy alakonserni	Siilinjärvi		100,00
* Siilinjärven Uimala Oy		100,00	100,00
* Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus		41,00	100,00
Siilinjärven Kotipolku Oy alakonserni	Siilinjärvi		100,00
* Siilinjärven Kotipolku Oy		100,00	100,00
* Siilinjärven Asumisoikeus Oy			100,00
Kiinteistö Oy Isoharja	Siilinjärvi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Asematie	Siilinjärvi	100,00	100,00

3.2 Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet

Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samoin kuin se määrittelee ne kunnassa. Asetetut strategiset suunnat ja päämäärät samoin kuin kunnan toiminnassa noudatetut arvot välittyvät koko kuntakonsernin toimintaan. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Vastuutahona konsernin tavoitteiden toteutumisesta on konsernijohto.

Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa huomioidaan kuntakonsernin kokonaisuus. Kuntalain 118 §:n mukaan kuntien taloudellista tilannetta tarkastellaan kuntakonsernin talouden tunnuslukujen mukaisesti. Konsernista laaditaan tilinpäätös, mutta ei yhteistä numero-osan talousarviota eliminointineen.

Kuntalain 118 §:n 3 ja 4 momentin ns. kriisikuntakriteerejä (Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely) ja niiden raja-arvoja on sovellettu vuodesta 2022.

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
Vetovoimainen ja elinvoimainen kunta	Konserniyhtiöiden toiminta tukee ja edistää asukkaiden ja yritysten määrän kasvua sekä Siilinjärveä arvostettuna asuinpaikkana ja yritysten toimintaympäristönä.	Uusien asuntojen, väestön, yritysten ja työpaikkojen määrä.	Kunnan houkuttelevuus ei vastaa väestön / yritysten tarpeita.
Tytäryhteisöjen raportointi toiminnasta konserniohjeistuksen mukaisesti	Peruskunnan raportointi-yritysmi.	Yhtiön talous, toiminta ja strategian toteutuminen	Henkilöriski yhtiöiden avainhenkilöiden osalta.
HYVINVOIVA ARKI			
Kuntalaisten ja Siilinjärven kunnan työntekijöiden hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden huomioiminen toiminnassa (kuten tilat ja palvelut)	Konserniyhtiöt huomioivat toiminnassaan ja sen kehittämisessä Siilinjärven kunnan hyvinvointikertomuksessa esitetyt hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja tavoitteet.	Konserniyhtiöiden toimintasuunnitelmat ja –kertomukset.	
ELIVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
Yhtiöt noudattavat kunnan hyväksymiä ympäristönsuojelun ohjelmia ja suunnitelmia	Yhtiöt noudattavat ohjeita.	Konserniyhtiöiden toimintasuunnitelmat ja –kertomukset.	Ohjeita ei noudateta

Kriisikuntakriteerit ja niiden täyttyminen

Kriteeri	Tavoitetaso	Seurattavat mittarit	Riskiario
Kriisikuntaa kuvaava tunnusluku (käänteinen): Vuosikatteen ja poistojen suhde on yli 80 %	toteutuu	Vuosikate/poistot	Vuosikatetason nostaminen ei onnistu ja velkaantuminen kasvaa investointien omarahoitusosuuden alentumisen myötä merkittävästi.
Tuloveroprosentti ei ylitä 2,0 % -yksiköllä kaikkien kuntien keskimääräistä painotettua tuloveroprosenttia.	toteutuu	Tuloveroprosentti	Investointeja rajoittava vaikutus.
Asukasta kohden laskettu lainojen ja vuokravastuiden määrä ei ylitä kaikkien kuntien vastaavaa yli 50 prosentilla.	toteutuu	Laina- ja vuokravastuut / asukas.	Leasingrahoituksen ja vuokravastuiden määrä yhdessä lainakannan kanssa ylittää kunnan kantokyvyn.
Laskennallinen lainanhoitokate on yli 0,8.	toteutuu	Lainanhoitokate	Tulorahoitus ei riitä lainojen hoitoon.

Kunta maksaa konserniyhtiöille toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja ylläpitomenoihin seuraavasti (netto):

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos %
Siilinjärven Pysäköinti Oy	36 000	35 000	35000	-
Siilinjärven Uimala Oy	700 549	747 000	624 500	-16,4
Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	358 037	290 250	228 300	-21,3
Siilinjärven Kotipolku Oy	-	-	-	
Kiinteistö Oy Isoharja	-	-	-	
Yhteensä	1 094 546	1 072 250	887 800	-17,2

Tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2022–2026

Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus Oy

Toiminta-ajatus

Omistaa ja hallita Siilinjärven kunnan Siilinpää nimisestä tilasta RN:o 18:379 vuokrattavaa maa-alaa sekä huolehtia maa-alalla olevasta kiinteistön kunnosta, että kiinteistön yritykset voivat harjoittaa omaa liiketoimintaa turvallisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopiste on huolehtia kiinteistön kunnosta suunnitelmallisesti, ennakoivasti ja minimoiden riskit, että kiinteistössä toimivien yritysten liiketoiminta on sujuvaa eikä kiinteistöstä johtuvia toimintakatkoja esiinny. Siilinjärven kunnanvaltuusto päätti vuonna 2022, että Fontanellan toimintaa jatketaan vielä 5 vuotta ja tilannetta tarkastellaan vuosittain kunnan omistajaohjauksen toimesta. Yhtiössä odotetaan omistajan linjausta kiinteistön tulevaisuudesta mahdollisimman pian.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Riskikohdista on tehty selvitykset, kuntokartoitukset ja/tai ulkopuoliset tarkastukset. Kiinteistöstä on päivitetty PTS, jonka pohjalta arvioidaan tulevien vuosien akuutit korjaustarpeet ja kustannukset.

Kuntastrategian 2026 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kiinteistön kunnosta huolehtiminen ja tilojen toimivuuden kehittäminen auttaa kiinteistössä toimivia yrityksiä liiketoiminnassa. Kiinteistö on rakennettu palvelemaan erityisesti vapaa-aikaan ja terveydenhoitoon liittyviä liiketoimintoja.

Siilinjärven Uimala Oy

Toiminta-ajatus

Edistää uimataitoa sekä tarjoaa aktiivista tekemistä ja virikkeellistä toimintaa vaivattomasti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopiste on tarjota kuntalaisille ja muille käyttäjille monipuoliset kylpylä- ja liikuntapalvelut tukien terveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Palveluja kehitetään siten, että palvelujen käyttäminen on sujuvaa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Riski on allastekniikan ja laitteiston toimintavarmuus. Ulkopuoliset tarkastukset ja tarvittavat kuntokartoitukset tehdään vuosittain ja sen pohjalta huolto- ja korjaustoimilla varmistetaan turvallinen toiminta. Talouden ja toiminnan riskejä seurataan ja arvioidaan jatkuvasti.

Kuntastrategian 2026 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yhtiön toiminta tarjoaa mahdollisuuden asiakkaiden/kuntalaisten fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen sekä tarjoaa toimintaympäristöllään kasvumahdollisuuksia oman toiminnan lisäksi myös muille toimijoille.

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2026</i>	<i>Tavoite ja -taso</i>	<i>Seurattavat mittarit</i>	<i>Riskiarvio</i>
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja	Budjetin mukainen tulos. Palvelujen käyttäminen sujuvaa ja vaivatonta, palvelut asiakkaita kiinnostavaksi.	Kävijämäärä, tilikauden tulos	Haasteena tiukka taloustilanne ja asiakkaiden muuttuneet kulutustottumukset.
1.5 Yritys kehittää omaa tekemistä ketterästi	Yhteistyö kunnan, sen konserniyhtiöiden ja kumppaneiden kanssa. Rakennuksen ja laitteiston käyttökuntoisuus edesauttavat kiinteistön käyttötarkoituksen ja yhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutumista.	Markkinointiyhteistyö, tapahtumat ja kampanjat. Budjetissa pysyminen, toteutetaan suunnitelman mukaiset huoltokorjaukset.	Toimintaympäristössä yllättävät muutokset. Rakennuksen tai tekniikan kunnossa tapahtuu yllättäviä muutoksia ja toiminta joudutaan osittain tai kokonaan keskeyttämään.
2.3 Terveysten ja turvallisuuden edistäminen	Parannetaan kiinteistön energiatehokkuutta ja esteettömyyttä. Toiminta tarjoaa mahdollisuuden asiakkaiden fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.	Energiakustannusten ja riskien hallinta. Asiakaspalaute, yhteisöllisyyden vahvistaminen mahdollistamalla erilaisten ryhmien ja järjestöjen toiminta.	Kustannusten nousu. Ei pystytä vastaamaan asiakkaiden tarpeeseen.
2.4 Ennalta ehkäisyyn panostaminen	Kylpylä Fontanella on ympärivuotinen käyntikohde eri ikäisille, jossa hyvinvointi ja palvelut kohtaavat.	Toiminnan järjestämisen puitteet kunnossa. Huomioidaan toiminnassa turvallisuus, puhtaus, esteettömyys ja viihtyvyys. Suosittelemme, turvallisuuteen liittyvät palautteet.	Käytössä olevien resurssien riittävyys suhteessa palvelutarpeeseen, erityisesti tilanteissa, joissa palvelutarve muuttuu äkillisesti.

Informatiiviset tunnusluvut

Siilinjärven Uimala konserni yhteensä

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vuosikate t€	32	0	0	0	0
Poistot t€	-483	-467	-445	-445	-271
Tilikauden tulos t€	-39	-467	-445	-445	-271
Kumulat. ali-/ylijäämä	-8 778	-9 245	-9 690	-10 135	-10 406
Nettoinvestoinnit t€	0	0			
Lainakanta t€	822	818	508	330	210
Kunnan takaamat lainat t€	822	818	508	330	210
Henkilötyövuodet	8	8	8	8	8
Henkilöstön määrä 31.12.	12	12	12	12	12

Siilinjärven Pysäköinti Oy

Toiminta-ajatus

Yhtiön perustehtävänä on huolehtia asemakaavan mukaisesta velvoitepysäköinnistä Siilinjärven keskustassa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteinä ovat P-Siilinjärven ylläpito, ja sen palvelutason kehittäminen sekä keskustan alueen maanpäällisten pysäköintialueiden ylläpito yhteistyössä Siilinjärven kunnan kanssa. Tulevaisuuden keskeisenä tavoitteena on P-Siilinjärven latausinfra toteuttaminen. Myös yhtiön liiketilojen vuokrausaste pidetään mahdollisimman korkeana.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Yhtiön taloudellinen liikkumavara on pieni. Pienet ja yllättävät menot saattavat heilauttaa taloudellista tilannetta merkittävästi, ja sen vuoksi talouden jatkuva seuranta on välttämätöntä. Yhtiön henkilökunta koostuu vain kahdesta osa-aikaisesta työntekijästä. Varahenkilöitä ei ole.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yhtiö tukee toiminnallaan Siilinjärven kunnan elinkeinopoliittisia tavoitteita tarjoamalla pysäköintipalveluja Siilinjärven keskustan alueella. P-Siilinjärvi mahdollistaa keskustassa pitkäaikaista pysäköintiä ainoana toimijana lämpimässä ja vartioidussa sisätilassa.

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Seurattavat mittarit	Tavoitetaso
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. sähköisten palveluiden lisääminen	toteutetaan sähkölatausinfra	valmiusaste	P-Siilinjärven latausinfra käytössä

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vuosikate (liikevoitto/-tappio) €	-100 300	25 000	25 000	25 000	25 000
Poistot € ^{*)}	-7 508	-50 000	-50 000	0	0
Tilikauden tulos (voitto/tappio) €	-107 808	-25 000	-25 000	25 000	25 000
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-691 605	-633 797	-658 797	-633 797	-608 797
Nettoinvestoinnit €	-	-	-	-	-
Lainakanta (pääomalaina) €	1 510 768	1 510 768	1 510 768	1 510 768	1 510 768
Omavaraisuusaste-%	-68,4	-58,6	-68,4	-65,8	-63,1

^{*)} Yhtiön hallituksen hyväksymä suunnitelma liikehuoneistojen kirjanpitoarvoarvon alentamiseksi (300.000 €) vuosina 2022–26.

Siilinjärven Kotipolku Oy

Toiminta-ajatus

Yhtiö tarjoaa monipuolisia asumisratkaisuja kuntalaisille ja kuntaan muuttaville uusille asukkaille. Yhtiö harjoittaa vuokra-asuntotuotantoa Siilinjärven kunnan alueella ja hallitsee sekä ylläpitää omistamiaan kiinteistöjä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Yhtiö ja tytäryhtiö Siilinjärven Asumisoikeus Oy omistavat noin 700 asuntoa, jotka sijaitsevat eri puolella Siilinjärveä. Asuntoja on tarjolla sekä kerros- että rivitaloissa.

Toiminnan painopisteenä on seuraavina vuosina vanhan asuntokannan ylläpito sekä kehittäminen, ja myös purkupäätöksen saaneiden kohteiden purkaminen mahdollisen purkuavustuksen myötä.

Uusien vuokra-asuntojen rakennuttamista suunnitellaan, mutta käynnistyspäätöksiä tarkastellaan kriittisesti. Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen (VARKE/ entinen ARA) lainoitusvaltuuden pieneneminen ja korkotason kehittyminen vaikuttavat uusien rakennushankkeiden rahoitusmahdollisuuksiin.

Syyskuussa 2025 valmistui osoitteeseen Silkkiuikuntie 5-7 ARA-kohde, jossa on 37 uutta rivitaloasuntoa. Marraskuussa 2024 valmistui vapaarahoitteinen kerrostalo osoitteeseen Vuorelantie 7. Kohteessa 60 asuntoa.

Viime vuosien yleinen korkojen nousu realisoitui vuodesta 2024 alkaen Siilinjärven Kotipolku Oy:n vapaarahoitteisissa kohteissa. Muuttunut korkotaso heikentää yhtiön tulosta lähivuosina.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Yhtiössä noudatetaan Siilinjärven kunnan riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeistusta.

Hallitus seuraa yhtiön taloudellista tilannetta säännöllisesti.

Rakennushankkeet toteutetaan KVR-urakoina, jolloin riski lisä- ja muutostöihin eli hankintahinnan nousuun on minimoitu.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven Kotipolku Oy tukee omalla toiminnallaan Siilinjärven kuntastrategian toteutumista.

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

<i>Tavoitteet 2022–2026</i>	<i>Toimenpiteet 2026</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
<u>Hyvinvoiva arki</u> Yhtiö tarjoaa kuntalaisille ja kuntaan muuttaville kohtuuhintaisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja	Yhtiö huolehtii vanhasta vuokra-asuntokannasta ja rakennuttaa uusia vuokra-asuntoja.	Kilpailukykyinen vuokrataso (€/m ² /kk) Asukastyytyväisyys-mittaus, jossa kysytään mm. laatuasioita	Vuokran määrän (€/m ² /kk) jää alle alueen markkinavuokran. Asukastyytyväisyys mahd. korkealla tasolla.
Kiinteistönpidossa toteutuu omakustannusperiaate ARA- ja korkotukikiinteistöissä (sisältää erityisavustuskohdeet)	Vuokranmäärityksessä varaudutaan tuleviin peruskorjauksiin ja korkotukilainojen viiden vuoden välein kohoaviin lainanlyhennyksiin.	Jälkilaskelmat, seuranta että kustannukset ja tuotot ovat tasapainossa	Omakustannusperiaatteen toteutuminen
Kiinteistönpidossa toteutuu pitkäjänteinen kiinteistöhallinnan suunnittelu	Pitkän tähtäimen korjaussuunnitelmat (PTS) laaditaan Vuokranmäärityksessä huomioidaan korjausvaraukset.	PTS-suunnitelmat Jälkilaskelmat: seuranta että kustannukset ja tuotot ovat tasapainossa	Omakustannusperiaatteen toteutuminen Vapaarahoitteisen kannan kuluja ei kateta ARA-kannan vuokratuotoilla.
<u>Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin</u>	Suunnitelmallinen kiinteistönpito ja aktiivinen markkinointi.	Käyttöaste	Käyttöaste säilyy erinomaisella tasolla,

Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Vuokra-asuntojen käyttöaste	Rakennuttamisessa huomioidaan esteettömyys ja eri käyttäjäryhmät.		käyttöasteen nostaminen yli 96 %:n.
Uustuotanto / vuokra-asunnot	Seuraavien kerros- ja rivitalokohteiden valmistelu.	Valmisteltavien kohteiden lukumäärä.	Peruskorjauksen 5-vuotissuunnitelman toteutuminen
Vuokra-asunnot (vanha rakennuskanta)	Vuokra-asuntojen kunnon ylläpito siten, että ne ovat markkinoitavissa. Huoneistojen tyhjäkäytön minimointi.	Käyttöaste	Käyttöaste 100 %
Tytäryhtiö Siilinjärven Asumisoikeus Oy tarjoaa asumisoikeusasuntoja	Kiinteistöjen laatutason ylläpitäminen.	Käyttöaste.	Käyttöaste 100 %

Yhtiö on asettanut kuntastrategiaa tukevia tavoitteita, mutta ei varsinaisia valtuustoon nähden sitovia tavoitteita

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vuosikate t€	192	1325	1392	1405	1410
Poistot t€	1024	1110	1110	1110	1110
Tilikauden tulos t€	-518	0	280	300	300
Kumulat. ali-/ ylijäämä	-1014	-1014	-734	-434	-134
Nettoinvestoinnit t€	4649	3400	0	500	500
Lainakanta t€	45677	46875	46923	45391	45325
Vuokravastuut t€	0	13	13	13	13
Henkilötyövuodet	10	8	8	8	8
Henkilöstön määrä 31.12.	7	8	8	8	8

Kiinteistö Oy Isoharja

Toiminta-ajatus

Yhtiön päätehtävänä on tuottaa arvoa asiakkaille vuokraamalla tarpeenmukaiset toimitilat sekä kehittää omistamiaan kiinteistöjä ja koko aluetta yrityskeskuksena.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminta jakautunut kahteen painopistealueeseen:

1. Tilojen vuokraus sekä muiden yrityskeskuksessa kysytyjen asiakaspalvelujen tuottaminen.

2. Tilojen kunnostukset ja muutokset rakennusten muoto- ja tekniset ominaisuudet huomioiden vastaamaan asiakkaittemme tarpeita sekä tekninen kunnossapito ja peruskorjaus

Tulevaisuudessa toimistotiloilta vaaditaan enemmän joustavuutta mukautumaan asiakkaan tilatarpeisiin etätöön lisääntyessä ja ns. hybridimallin yleistyessä työpaikoilla. Joulukuussa 2023 valmistunut uusi rakennus I1 täydentää alueen monipuolista tilatarjontaa ja vastaa tulevaisuuden tilatarpeisiin niin toimitilojen kuin kokous- ja neuvottelutilojen osalta.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Toimintaa suunnitellessa ja eri tehtäviä toteutettaessa on riskienhallintaan kiinnitetty erityistä huomiota. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi vuokraustoiminnassa on määritelty vuokravakuudet sekä hallituksen hyväksymä perintäohjeistus. Rakennusten korkean iän tuomat taloudelliset riskit pyritään hallitsemaan tarkkailemalla rakennusten kuntoa, tekemällä niissä tarvittavia kuntotutkimuksia sekä suunnitelmallisella pitkäjänteisellä korjaus- ja kunnostustyöllä. Turvallisuusriskien osalta tietotekniset suojausratkaisut ovat jatkuvassa päivityksessä ja alueelle on asennettu kameravalvontajärjestelmä, ennalta ehkäisemään niin henkilöille kuin omaisuudelle tapahtuvaa vahingontekoa. Kiinteistöjen turvallisuuteen liittyvien riskien kartoitus on päivittäiseen toimintaan liittyviä ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä korkean turvallisuustason säilyttämiseksi. Myös asianmukaiset rakennusten turvallisuuteen liittyvät viranomaistarkastukset suoritetaan ajallaan. Niukat henkilöstöresurssit muodostavat toiminnalle riskin, jota on pyritty hallitsemaan työhyvinvointia edistämällä. Lisäksi yhtiöön on palkattu kiinteistövastaavan tehtäviä hoitava henkilö, jonka tehtävänä on suunnitella vuosittaisia korjaustöitä ja ohjata kiinteistöhuollon toimintaa. Niin taloudellista kuin muutakin toimintaa valvoo yhtiön hallitus sekä valittu tilintarkastusyhteisö.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kiinteistö Oy Isoharja; INNOCUM yrityskeskuksena tukee Siilinjärven kuntastrategiaa luomalla merkittävänä työssäkäynnin keskittymänä elinvoimaa ja hyvinvointia niin kunnan kuin koko Pohjois-Savon alueelle yhteistyössä paikallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Syksyllä 2023 Kiinteistöyhtiön strategia on päivitetty yhä paremmin vastaamaan kuntastrategian tavoitteisiin.

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
<u>1.4 ja 2.5 Kuntastrategia</u> Kiinteistöjen käyttöasteen pitäminen taloudellisesti kannattavalla tasolla	Vastata niin uusien kuin nykyisten asiakkaiden tilatarpeisiin ylläpitämällä sekä parantamalla vuokrattavien tilojen tasoa.	Tilavuokrauksen taloudellinen käyttöaste %. Sijoitetun pääoman tuotto -%.	Yli 92 %. Yli 4 %.
<u>1.4 Kuntastrategia</u> Markkinointinimen INNOCUM tunnettavuuden lisääminen	Verkostoitumalla ja järjestämällä yritystapahtumia; Viestinnän ja Innocum ilmeen vakiinnuttaminen somekanavissa asiantuntija organisaation avustamana	Pääverkostokumppani -tapahtumiin osallistuminen Some kanavien vaikuttavuuden mittaaminen	Yksi maakunnallisesti merkittävä kumppani (KalPa 2026-28), Vähintään yksi merkittävä tapahtuma /vuosi, Viikoittain tapahtuvat some päivitykset ja esillä olo kanavilla.

Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
<u>3.3 Kuntastrategia</u> Nykyisen rakennuskannan vuosittaisten suunniteltujen korjausten ja investointien toteuttaminen siten, ettei velkapääoma kasva nykyisestään	Korjaussuunnitelman jatkuva päivittäminen kiinteistöjen korjaustarpeet huomioiden.	Korjaus- ja investointi-suunnitelman toteutuminen	Budjetoitu tavoite, n 200k€ per vuosi
<u>3.3 Kuntastrategia</u> Toiminnan kasvattamien uuden I1 toimitalon tilojen myötä. Asemakaavassa olevien tonttien hyödyntäminen	Uuden I1 toimitalon vapaana olevien tilojen vuokraaminen. Isoharjantie-Soutajantien yhdystien valmistuminen	Käyttöaste Tonttien vuokraus/ Yhteen rakennukseen investoiminen	I1 rakennuksen osalta >90 % uusi rakennus, joka vuokrattu vähintään 75 %

Yhtiö on asettanut kuntastrategiaa tukevia tavoitteita, mutta ei varsinaisia valtuustoon nähden sitovia tavoitteita

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vuosikate t€	1339	1505	1450	1550	1700
Poistot t€	903	865	855	945	925
Tilikauden tulos t€	-24	228	160	100	300
Kumulatiivinen ylijäämä	3451	3679	3839	3939	4239
Nettoinvestoinnit t€	117	200	2300	200	200
Lainakanta t€	13493	13110	14900	14000	13150
Leasing vuokravastuut t€	32	20	70	60	50
käyttö-m2	22500	22529	23529	23529	23529
Henkilötyövuodet	2	3	3	3	3
Henkilöstömäärä 31.12.	2	3	3	3	3

4 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulo-rahoituksen riittävyytenä eri suunnitelmavuosina. Talousarvion tuloslaskelmaosasta on kaksi laskelmaa, talousarvion sitovuutta osoittava tuloslaskelmaosa ja toiminnan kokonaisuutta osoittava tuloslaskelmaosa (osa 6).

Vuoden 2026 toimintakatteeseen esitettiin palvelualueiden puolelta toiminnallisia muutoksia n. -2,9 milj. (4,6 %) edestä. Näitä varauduttiin huomioimaan raamissa yht. -1,5 milj. euroa. Palkankorotuksiin ja henkilösivukulumuutoksiin arvioitiin yht. n. -1,4 milj. euroa (3,5 %). Vähennyksenä raamissa huomioitiin tasapainottamisohjelmaan jo aiemmin kirjatut erät n. 0,4 milj. euroa. Kunnanhallituksen asettama toimintakatetavoite muodostui em. erillä -66,910 milj. euroon ja toteutettu talousarvio päättyi -66,930 milj. euroon, kasvu 4,6 % vuoden 2025 talousarviosta. Toteutettuun talousarvioon sisällytettiin lopulta keskitetty henkilöstökulujen karsinta n. -0,300 milj. euroa ja palvelualueiden omat menovähennykset n. -0,150 milj. euroa. Tulos talousarviovuodelta muodostui n. -3,8 milj. euroa alijäämäiseksi. Kumulatiivinen ylijäämä supistuu em. tuloksen toteutuessa vain n. 0,6 milj. euroon. Tilanteen tekee tukalaksi suunnitelmavuoden 2027 edelleen alijäämäiseksi muodostuva tulos, mikä puolestaan veisi koko kumulatiivisen tuloksen (taseen) alijäämäiseksi. Vuodelle 2028 tuloksen ennakoitaisiin erittäin tiukalla toimintakatekasvulla muodostuvan ylijäämäiseksi. Taloustilanne on talousarviovuodesta alkaen hyvin vakava ja edellyttää vaikuttavia toimenpiteitä ja niiden päätöksentekoa. Tehtyä tasapainottamisohjelmaa on vahvistettava ja siihen on sitouduttava.

4.1 Tulot ja menot

Menojen ja tulojen muutokset voimassa olevaan talousarvioon nähden on kommentoitu alla olevassa tekstissä kunnan **ulkoisen** tuloslaskelman mukaisesti. Tuloslaskelmaosan luvuissa ovat mukana myös kunnan taseyksiköistä toimitilojen ylläpito. Palvelu- ja tulosalueiden omissa tuloslaskelmissa ovat mukana kunnan eri toimintojen väliset sisäiset erät.

Toimintatulot kasvavat vuoden 2025 talousarviosta 1,3 %, tuloja kertyy kuntaan yhteensä 15,012 milj. euroa. Maksutuloissa on hienoista kasvua maankäyttökorvauksissa sekä ympäristöterveyspalveluiden muissa palvelumaksuissa. Maksutulojen suurimmat tulokertymät kohdistuvat varhaiskasvatuksesta saataviin tuloihin, rakennusvalvonnan tuloihin, kurssimaksuihin ja terveysvalvonnan maksuihin. Näiden tuloarviot ovat kuluven vuoden talousarviotasolla, kuitenkin niin että kurssimaksuihin on tehty pientä korotusta. Maksutuloihin on siirretty myyntitulojen ryhmästä hulevesimaksut 0,350 milj. euroa. Tuet ja avustukset ryhmän kasvu kertyy Eu:lta haettavista elinkeinopalveluiden hanketuloista. Lisäksi näitä tukia on haettu myös maaseutupalveluihin ja nuoriso- ja kulttuuripalveluihin. Tukien ja avustusten osuus kaikista toimintatuloista on 11,0 % ja maksutuottojen 13,5 %.

Myyntitulot ja muut toimintatuotot supistuvat, euromääräisten kokonaismuutosten ollessa molemmissa vähäisiä (pl. tiliryhmäsiirto). Myyntituottoja painaa joukkoliikenteen lipputulojen vähentyminen -0,128 milj. euroa huolimatta siitä, että joukkoliikenteen matkustajamäärät on kasvaneet. Tämä vähentyminen realisoituu jo kuluven vuodelle. Myös teknisten palveluiden työpalveluiden myynti vähenee valmistuvien kouluhankkeiden myötä -0,115 milj. euroa. Myyntituotoissa on myös kasvua ja se kohdistuu arvioituihin metsänmyyntituloihin 0,150 milj. eurolla ja joihinkin pienempiin kohteisiin. Myyntitulojen suurimmat tulokertymät kertyvät kuitenkin yhteistoimintakorvauksista ja kotikuntakorvauksista. Näihin on arvioitu pieniä muutoksia suuntaan ja toiseen.

Muut toimintatuotot sisältävät vuokratuottoja 5,129 milj. euroa, missä on kasvua pääsääntöisesti tontinvuokratuloarvion myötä yht. n. 0,280 milj. euroa ja muita tuloja, mitkä

puolestaan vähenevät -0,395 milj. eurolla pääsääntöisesti oletettuun maanmyyntituloarvioon tehdyn vähennyksen vuoksi. Isot rakennuskohteet eivät ole rakentamisen laman vuoksi vieläkään liikkeessä. Myyntituottojen osuus kaikista toimintatuloista on 36,0 % ja muiden toimintatulojen osuus 39,5 %.

Toimintamenot ovat tuloslaskelmassa -82,015 milj. euroa, kasvua yht. 4,0 %:n edestä eli euroina n. 3,134 milj.

Henkilöstömenojen osuus kaikista toimintamenoista on ylivoimaisesti suurin, 52,9 % eli euroina -43,403 milj. Kasvua on 1,256 milj. eli 3,0 %. Sopimuskorotuksiin on varattu 3,6 %:n kasvu, mikä yhdessä henkilösivukulujen (erityisesti työttömyysvakuutusmaksu) korotuksen kanssa teki euroissa n. 1,4 milj. Eläkkeiden tasausmaksuarviossa on hienoinen alennus. Henkilösivukuluihin tehdyt korotukset nostavat maksettavaa prosenttiosuutta yht. 0,86 %-yksikköä kuluvan vuoden talousarvioon nähden. Vuoden 2024 yt-neuvottelujen tuloksena henkilöstökuluihin pitäisi sisältyä n. -0,7 milj. euron pysyvä vähennys. Tämän lisäksi henkilöstömenoja on juustohöylämenetelmällä vähennetty n. -0,3 milj. euroa (pl. opetuspalvelut) eli n. 1,3 %. Vaikutus siirtyy myös tuleville vuosille, eli vaikutuksen toteuttavat ratkaisut tulisi olla pysyviä. Tehty palkkaratkaisu oli kunnan kannalta raskas.

Henkilöstömenojen kasvu on luonnollisesti suurinta Sivistyspalveluissa, yht. n. 0,9 milj. euroa, mistä valtaosa kohdentuu opetuspalveluihin. Elinvoimapoluissa kasvua on 0,2 milj. euroa, johtuen elinkeinopalveluiden koordinoivasta kahdesta elinvoimaan linkittyvästä Kyvykäs ja Startti Työhön hankkeesta. Kaikissa muissa palveluissa kokonaiskasvut jäävät vähäiseksi.

Budjetoituja henkilötyövuosia on yhteensä 789,2. Määrä kasvaa palvelualueiden raportoinnin perusteella yhteensä 9,3 henkilötyövuodella. Kasvusta 5,9 henkilötyövuotta kohdistuu sivistyspalveluihin, 3,6 elinvoimapoluuihin ja 1,5 konsernipalveluihin. Vastaavasti henkilötyövuodet vähentyvät yhteisissä palveluissa -0,7 ja teknisissä palveluissa -1 henkilötyövuotta. Henkilötyövuotta vastaava henkilöstömeno muodostuu em. luvuilla 54 997 euroon.

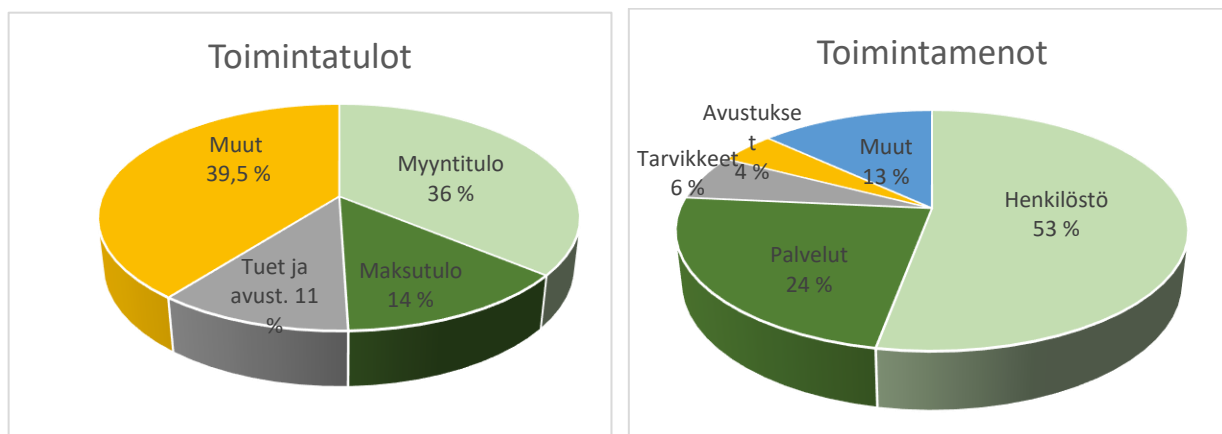
Palvelujen ostot kasvavat -19,328 milj. euroon eli kasvua kertyy n. 0,8 milj. euron edestä, mikä vastaa 4,4 %. Tästä kokonaisuudesta asiakaspalvelujen ostot säilyvät käytännössä vuoden 2025 tasolla, jolloin varhaiskasvatuksen palveluseteliostoihin käytetään n. 3,5 milj. euroa ja asiakaspalveluiden kokonaissumma on yht. 4,9 milj. euroa. Palveluostojen kasvu kohdistuu muiden palveluiden ostoihin ja siellä merkittävin korotus liittyy rakennusten ja alueiden sekä koneiden kunnossapitoon yht. n. 0,4 milj. euron edestä. Lisäksi menokasvua on budjetoitu erityisesti kuljetus- ja asiantuntijapalveluihin yht. n. 0,4 milj. eurolla. Muissa palvelu ryhmissä on pienempiä muutoksia suuntaan ja toiseen. Palveluiden ostojen osuus kaikista toimintamenoista on yht. 23,6 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ryhmään käytetään yht. -5,024 milj. euroa ja se vastaa 6,1 % toimintamenojen kokonaisuudesta. Ryhmän menot supistuvat n. -0,2 milj. euroa energiakuluihin oletetun alenemisen vuoksi. Muilta osin ostoissa on vain pieniä muutoksia suuntaan ja toiseen.

Avustusten osuus kaikista toimintamenoista on n. 4,3 % eli -3,501 milj. euroa. Kasvua tähän on huomioitu määrärahoissa vajaat 0,1 milj. euroa. Kasvu kohdistuu yhteisöille annettaviin avustuksiin ja kunnan rahoitusosuuden kasvuun työttömyyden hoidosta.

Muut toimintamenot ryhmä muodostaa peräti 13,1 % kaikista toimintakuluista, ollen -10,758 milj. euroa. Käytännössä valtaosan tästä muodostavat ulkopuolisilta vuokratut toimitilat leasing- tai muina vuokrina sekä leasinglaitteina vuokratut ict-laitteet ja kalustot. Toimitilojen vuokrissa on nousua n. 1,2 milj. euroa ja vain hivenen koneissa ja laitteissa. Nousu johtuu sekä Siilinlahden koulun että Ahmon koulukeskuksen ensimmäisen vaiheen valmistumisesta, elinkaarikustannukset sekä leasingvuokrat realisoituvat. Viipaleratkaisuja on sisätilaongelmien vuoksi edelleen kahdella koululla ja lisäksi Ahmolla jatkaa yksi viipale, kunnes oppilasmäärä on

laskenut. Pikkusiilin päiväkodilla jatkaa edelleen lisätilana yksi viipale. Toimitilapalveluiden ilmoittamat kokonaiskustannukset viipaleista ovat n. 0,6 milj. euroa.

Toimintakate heikkenee -2,957 milj. eurolla -66,930 milj. euroon. Kasvua vuoden 2025 talousarvioon on 4,6 %. Toimintatulojen ennakoitaan pysyvän kokonaisuudessaan lähes ennallaan, mutta menojen kasvu on henkilöstömenojen, palvelujen ostojen ja etenkin vuokrien vuoksi voimakasta.

Palvelualueiden toimintakatteiden kasvut talousarvioon 2025 nähden on merkitty alla olevaan taulukkoon.

Palvelualue / ulkoiset, 1 000 e	TA 2025	muutokset	TA 2026	muutos %
Konsernipalvelut	2 836	-257	2 579	-9,1
Elinvoima- ja Yhteiset palvelut	12 305	802	13 107	6,5
Sivistyspalvelut	42 120	2 385	44 505	5,7
Tekniset palvelut	6 712	28	6 740	0,4
Yhteensä	63 974	2 957	66 930	4,6

Konsernipalveluiden palvelualueen toimintakatteen kokonaismuutokseen vaikuttaa eniten konserniyhtiöille maksettavien avustusten vähennys (-0,184 milj.), vaalien järjestämisessä oleva välivuosi ja muutamat muut pienemmät vähennykset kunnan johdon kustannuksissa.

Elinvoima- ja Yhteisten palveluiden toimintakate kasvaa (heikkenee) elinvoimapalveluiden puolella merkittävästi joukkoliikenteen kustannusten kasvaessa ja lipputulojen vähentyessä (0,314 milj.) sekä maankäytön puolella arvioitujen tulojen vähentyessä (0,194 milj.). Myös elinkeinopalveluiden, maahanmuuton, työllisyyden ja hyvinvoinnin edistämisen toimintakatteissa on kasvua (0,196 milj.). Myös yhteisten palveluiden toimintakate on heikentynyt (0,098). Siellä määrärahoja on lisätty mm. ruoka- ja puhtauspalveluihin ja ict- ja henkilöstöpalveluihin.

Sivistyspalveluiden toimintakatteen kasvusta merkittävimmän osan muodostaa opetuspalveluiden (2,108 milj.) lisäykset. Näistä henkilökulujen osuus on n. 0,6 milj., palvelujen ostot 0,2 milj. euroa ja merkittävin lisäys kohdistuu vuokramenoihin n. 1,3 milj. eurolla Siilinlahden koulun ja Ahmon koulukeskuksen ensimmäisen osan valmistuessa. Opetuspalveluissa myös muista kunnista saatavat kotikuntakorvaukset nostavat hieman saatavien tulojen määrää, näillä katetaan mm. aineiden ja tarvikkeiden menoja.

Varhaiskasvatuksen toimintakatteessa ei ole muutoksia, se on muodostunut kuluvan vuoden talousarvion tasolle. Niinpä vapaa-aikapalveluiden puolella eniten toimintakatetta kasvattaa

liikuntapalvelut 0,140 milj. eurolla palkkatukien poistuessa ja uusien koulujen liikuntatilojen tullessa käyttöön. Kirjasto, kansalaisopisto, ja nuoriso- ja kulttuuripalvelut yhdessä muodostavat liikuntapalveluita vastaavan kasvun.

Teknisten palvelujen toimintakatteessa on vain vähäinen kokonaiskasvu. Palvelualueen sisällä toimitilapalveluiden osuus on hivenen pienentynyt käyttökulujen vähentyessä uusien toimitilojen myötä. Toisaalla kuntatekniikan menot kasvavat ja niitä pyritään kattamaan mm. metsänmyyntituloilla. Myös viranomaislautakunnan alaisten toimintojen menot kasvavat ja yksityistieavustuksiin on tehty lisäystä.

Palvelualueiden ja tulosalueiden muutoksista löytyy lisätietoja käyttötalousosan tulosaluekohtaisista teksteistä.

4.2 Verotulot

Siilinjärven kunta on korottanut tuloveroprosenttiaan 0,75 prosenttiyksikköä vuodelle 2010, 2012 ja 2020. Vuodelle 2014 korotus oli 1,00 prosenttiyksikkö. Vuoden 2023 tuloveroprosentti muuttui lakisääteisesti, kun kunnan tuloveroprosenttia leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyessä kunnalta Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle. Tuloveroprosentti tuli määrätä vuodesta 2024 alkaen kymmenyksen tarkkuudella. Kunnan tuloveroon 9,4 % ei esitetä muutosta.

Kiinteistöveroa korotettiin viimeksi 2014. Yleisen kiinteistöveroprosentin määrääminen eriytettiin rakennusten ja maa-alueiden osalta lainsäädäntömuutoksella vuodesta 2024 alkaen. Alaraja maa-alueiden osalta on määriteltävä 1,30 prosenttiin ja yläraja on 2,00. Alarajan korotus oli kunnan osalta 0,05 %-yksikköä. Rakennusten osalta raja-arvot säilyivät ennallaan ollen 0,93–2,00. Kunnan yleinen kiinteistöveroprosentti jäi rakennusten osalta ennalleen, ollen 1,25 %. Kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä muutosta.

Voimassa olevat tuloveroprosentit Pohjois-Savon kunnissa vuonna 2025 vaihtelivat 7,9–9,9 prosentin välillä. Koko maan painotettu veroprosentti vuonna 2025 oli 7,54 % ja vuoden 2026 prosentin ei arvioida juurikaan muuttuvan. Kiinteistöverossa rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti ja muiden asuinrakennusten veroprosentin vaihteluväli on yhdenmukaistettu välille 0,93–2,00 prosenttia. Vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten veroprosentti vaihtelee 0,41–1,00 prosentin välillä. Pohjois-Savon kunnissa voimassa olevat prosentit yleisessä kiinteistöverossa vuonna 2025 olivat 0,93–1,55 prosenttia, muiden asuinrakennusten 0,93–1,70 prosenttia ja vakituisten asuinrakennusten 0,45–0,80 prosenttia.

Kunnan veroprosentit ja verotettava tulo:

<i>*ennuste</i>	2022	2023	2024	2025	2026
Tuloveroprosentti	22,00	9,36	9,4	9,4	9,4
Verotettava tulo, milj. euroa	396,4	443,5	463,4*	495,3*	510,4*
Verotettava tulo, euroa/asukas,	18 670	20 831	21 769*	23 339*	24 124*
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,25	1,25			
-maa-alueet			1,30	1,30	1,30
-rakennukset			1,25	1,25	1,25
Vakituinen asuinrakennus	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Muut asuinrakennukset	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Rakentamaton tontti	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

Vuoden 2025 verotulojen kokonaisarvio ilman kaivosveroa on n. 59,0 milj. euroa, mikä poikkeaa talousarviosta noin -1,1 milj. euroa. Suurin poikkeama muodostuu kunnan tuloveroon, mikä johtuu verohallinnon viime vuodelle tekemästä turhasta kuntaryhmän korotuksesta, mikä on peritty oikaisutilityksinä kuluvana vuonna pois. Lisäksi yleinen taloustilanne on ollut heikko. Käytännössä tulovero on vuoden 2024 tasolla.

Yhteisöveron tuotto oli huipputasolla 2024, mutta 2023 kunnan yritysten maksamat yhteisöverot romahtivat, mikä näkyy kuluvan vuoden yhteisöverotuotossa. Alenema on toteutumassa ennustetulla tasolla. Kiinteistöveroa kertyy tasaisesti. Kaivosverotilityksen tuotto oli arvioitua suurempi.

Kunnan verotuloennuste vuosille 2025–2028 perustuu Kuntaliiton syyskuun kehysarvioihin ja kunnan omiin ennusteisiin. Kunnan tuloveron kasvuun vaikuttaa pääosin heikko lähtötilanne (ed. kerrottu tilitysten rytmihäiriö). Pientä vaikutusta tuovat myös mm. työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuuden poisto ja palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun korotus. Ansioituloissa arvioidaan koko maan tasolla kasvua n. 3,5 % ja tilitettävä kunnallisvero kasvaa n. 5,8 %. Kunnan omassa verokehityksessä kasvu muodostuu samalle tasolle. Väestöennuste poikkeaa Kuntaliiton ja kunnan omien ennusteiden osalta. Vaikutus on huomioitu laskelmissa, poikkeamalla on vaikutusta kunnan jako-osuuden määräytymiseen.

Tilitettävän yhteisöveron ennuste pohjautuu kehysten ohella myös ilmoitettuihin tilinpäätös-/verotietoihin kuntaan veroja maksavista yrityksistä sekä verohallinnon ennakkotietoon kunnan jako-osuudesta. Niiden perusteella yhteisöveron tuotto laskee selvästi vuodelle 2026. Tämä johtuu siitä, että yhden merkittävän yhteisöveroa maksavan yrityksen tulos on ollut tappiollinen vuosina 2023-2024. Hallitus on päättänyt alentaa yhteisöverokantaa 20 %:sta 18 %:iin 2027.

Kiinteistöveron tuotto on tasaista. Kaivosveroa kertyy Yaran toiminnasta ja sen louhosmäärien myötä kaivosveron odotetaan olevan kuluvan vuoden tasolla.

Verohallinnon tilitysjärjestelmä kunnille perustuu jako-osuuservioihin, joita verohallinto tarkistaa vuosittain verotustietojen valmistuttua kuntakohtaisesti ja veronsaajaryhmittäin (valtio, kunnat, seurakunnat). Lopulliset verotustiedot valmistuvat noin kahden vuoden viiveellä, jonka jälkeen kunnat saavat oikaisutilitykset. Maksuunpantavat oikaisutilitykset vaikeuttavat tilitysjärjestelmän ennustettavuutta. Tuloverotuksen valmistuminen on verovelvolliskohtaista.

Verotuloennuste on seuraava:

Milj. euroa	TP 2024	TA 2025	TA 2025 ennuste	TA 2026	Muutos % 2025–26	Koko maan muutos %
Kunnan tulovero	45,4	46,5	45,5	48,2	5,9	5,8
Yhteisövero	8,3	6,6	6,5	4,2	-35,4	5,5
Kiinteistövero	6,8	7,0	7,0	7,3	4,3	1,3
Yhteensä	60,6	60,1	59,0	59,7	1,2	5,0
Kaivosvero		1,2	1,7	1,7	0	
Yhteensä	60,6	61,3	60,7	61,4	1,2	

4.3 Valtionosuudet

Uudistettu laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tuli voimaan 1.1.2015 alkaen. Laskennalliset kustannukset muodostuvat asukasluvun, vuosittain vahvistettavien perushintojen ja eri kriteerien ja niiden kertoimien avulla. Soten poistuttua 2023 alkaen, valtionosuus supistui merkittävästi kriteeristön ja ikäryhmäperusteiden muututtua. Muutos vaikutti myös verotulotasaukseen sekä veroperustemuutoksista johtuviin kompensatioihin, myös hinnat muuttuivat. Valtionosuudesta tuli ”menneisyyteen perustuva soten jakojäännös”.

Vuoden 2026 peruspalvelujen laskennallisia kustannuksia nostaa ikärakenteen ja muiden kriteerien perushintoihin tehty 3,5 %:n indeksikorotus, jota tosin vähennetään 1 %:n indeksileikkauksella vielä vuoteen 2027 saakka. Kustannustenjaon tarkistus, oppimisen tuen uudistus ja muutamat pienemmät muutokset kasvattavat myös laskennallisia kustannuksia. Yhteenlasketusta laskennallisten kustannusten summasta kuntien rahoitusosuus vuonna 2026 on ennakkotiedon mukaisesti n. 1 548,77 euroa/asukas.

Valtionosuusjärjestelmää käytetään valtion ja kuntien välisen rahoituksen järjestelyihin. Tämä näkyy erityisesti veromenetysten kompensatio ja verotulotasauksen erissä. Em. seikat hankaloittavat kuntien välistä tarkastelua. Lisäksi sote-uudistuksen jälkeen tasauseriä tuli lisää: muutosrajoitin tasaa siirtyvien menojen ja niihin kohdistuvien tulojen välistä epäsuhtaa 40 %:in omavastuuosuuteen saakka. Siirtymätasaus puolestaan tasaa kunnan kokonaismuutosta (kunta – valtio muutos neutraaliksi), jonka kunnittaiset vaikutukset rajoitettiin +/- 60 euroon per asukas. Em. tasauserät olisivat jäämässä pysyväksi siirtymäajan jälkeen 2027. Lisäksi hyvinvointialueille siirrettiin valtiovarainministeriön tarkennettujen laskelmien mukaan lisäeriä, joiden perinnät kunnilta päättyvät 2027. Soten poistumisesta johtuvien tasauserien; muutosrajoittimen ja siirtymätasauksen laskelma perustuu Valtiovarainministeriön julkaisemaan tietoon. Kunnan maksuosuus vuodelle 2026 soten siirtymisestä on n. 4,5 milj. euroa.

Lisäysten ja vähennysten määrässä vähennysten osuus kasvaa hallituksen tekemän lisäleikkauksen myötä. Verotulotasauslaskelma perustuu Valtiovarainministeriön ilmoittamaan summaan. Siihen vaikuttaa olennaisesti aiempien vuosien hyvä yhteisöverokertymä, mikä nyt heikentää tasauksella saatavaa summaa.

Kokonaismäärä vuoteen 2025 nähden supistuu lähinnä juuri verotulotasauksen myötä. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön maksettava summa kasvaa, koska valmistavan opetuksen tuntimäärät vähentyvät (ukrainalaiset). Ikärakennetekijät eivät enää kasvata valtionosuutta, mikäli väestön määrä laskee ja erityisesti ikäluokat 0–15-vuotiaissa. Valtionosuuksien ennakkotiedot on julkaistu syyskuussa 2025.

Valtionosuuden kokonaismäärää (pl. opetus- ja kulttuuriministeriön osuus) tarkastellessa voidaan todeta sen muodostuvan keskimäärin 722 euroon asukasta kohden koko kuntakentässä. Siilinjärven osuus on vastaavasti 481 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuuteen vaikuttaa mm. lukion kasvussa olevat oppilasmäärät, valmistavan opetuksen vähentyminen sekä kasvaneet omarahoitusosuudet. Valtionosuustiedot valmistuvat tämän osalta vasta joulukuussa.

Arvio valtionosuuksista on seuraava:

1 000 euroa	TP 2024	TA 2025	TA 2025 ennuste	TA 2026	Muutos %
Peruspalvelujen laskennalliset kustannukset	41 029	44 117	44 139	46 301	4,9
Kunnan omarahoitusosuus	-29 485	-31 244	-31 244	-32 941	5,4
Valtionosuus laskennallisiin kustannuksiin	11 544	12 873	12 895	13 360	3,6
Valtionosuus % kunnassa	28,14	29,18	29,21	28,85	
Valtionosuus % keskimäärin	21,92	25,02	25,02	25,73	
Lisäosat	635	681	660	659	
Lisäykset ja vähennykset	-1 397	-1 128	-1 357	-1 213	-10,6
Veromenetysten kompensatiot	3 020	1 393	1 144	1 125	-1,7
Verotulotasaus	5 011	3 520	3 503	779	-77,8
Sote muutosrajoitin ja siirtymätasaus	-5 332	-4 763	-4 480	-4 485	0,1
Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus	-1 921	-1 976	-1 536	-2 043	33,0
Valtionosuus yhteensä	11 559	10 600	10 829	8 181	-24,5

4.4 Rahoitustulot ja -menot

Korkotulot 0,789 milj. euroa sisältää Kuopion Veden pääomalainalle ja perustamislainalle laskettavan koron sekä Kotipolku Oy:n pääomalainan koron. Muut rahoitustulot koostuvat osinkotuloista ja takausprovisioista, joita on arvioitu saatavan kuluvaan vuoteen vastaavasti yht. noin 0,880 milj. euroa. Kassavarojen sijoituksia ei ole ennakoitu (ts. ei ole oletettu olevan) eikä niistä mahdollisesti kertyviä tuottoja.

Korkojen laskun on ennakoitu pysähtyneen. Tämän vuoksi pitkäaikaisten lainojen korkomenoja on arvioitu kertyvän 1,180 milj. euroa, mikä olisi n. 0,070 milj. kuluvaan vuoteen vähemmän. Maksuvalmiutta joudutaan kuitenkin vuosittain tukemaan myös lyhytaikaisilla luotoilla.

4.5 Vuosikate

Vuosikate ilmoittaa kuinka paljon kunnan tulorahoituksesta jää juoksevan toiminnan kulujen jälkeen käytettäväksi investointeihin. Mikäli vuosikate riittää kattamaan pitkävaikutteisista tuotantotehtävistä aiheutuneet kulut eli poistot, on kunnan talous tuloslaskelman valossa tasapainossa. Tästä huolimatta kunta voi velkaantua, koska nettoinvestoinnit ovat useimmiten poistoja suuremmat. Rahoituksellisesti tasapainoisessa tilanteessa vuosikatteen tulisi riittää nettoinvestointeihin.

Vuoden 2026 talousarvioehdotuksessa vuosikatetta muodostui vain n. 3,110 milj. euroa ja tilikauden tulos painuu yli -3,847 milj. euroa alijäämäiseksi. Kunnan talous ei ole tuloksen eikä myöskään rahoituksen suhteen tasapainossa.

Kunnan poistonalaisten uusinvestointien määrä (6,834 miljoonaa euroa) on talousarviovuonna n. 0,748 milj. euroa suunnitelmanmukaisia poistoja suurempi. Tuloksen näkökulmasta vuosikate ei mahdollista talousarviovuodella kaikkia suunnitelmanmukaisia poistoja. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjetta suunnitelman mukaisista poistoista on noudatettu vuoden 2013 tilinpäätöksestä lukien. Poistoihin on suunniteltu kirjattavaksi suunnitelmanmukaisten poistojen lisäksi talousarviovuodelle tasearvojen alaskirjauksia n. 0,371 milj. euroa Päivärinteen koulusta ja 0,500 milj. Fontanella kokonaisuuden (Uimala ja Vapaa-aikakeskus) osakkeiden alaskirjauksia. Päivärinteen koulu puretaan ko. vuoden aikana hyvinvointialueen rakentamisen alta ja toiminnassa olevan Fontanella kokonaisuuden arvonalennuksella varaudutaan tulevien vuosien peruskorjaukseen tai uudisrakentamiseen.

4.6 Tilikauden tulos ja ali- ja ylijäämä

Suunnitelmanmukaiset poistot ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa kunnan tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä. Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

Vuoden 2025 talousarvion tuloksen ennakoidaan muodostuvan alijäämäiseksi n. 0 - 1,3 milj. eurolla. Palvelualueiden syyskuun estimaatti ennustaa heikointa vaihtoehtoa ja talousarviolaskelmien pohjaksi on ennakoitu n. -0,5 milj. euron alijäämä. Tämä kehitys tarkoittaisi kumulatiivisen tuloksen supistumista n. 4,416 milj. euroon. Vuodelle 2026 tuloskehitys muodostuisi talousarvioesityksen mukaisesti n. -3,847 milj. euroa alijäämäiseksi. Tämä tarkoittaisi taseen kumulatiivisen tuloksen romahtamista n. 0,569 milj. euroon. Tähän vaikuttavat eniten valmistuvat kouluinvestoinnit, valtionosuuksien sisällä olevan verotulotasauksen kutistuminen sekä verotulopohjan kokonaiskasvun pysähtyminen.

Taloussuunnitelmavuoden 2027 näkymä on vielä reilusti alijäämäinen ja sen myötä taseeseen kertyneet ylijäämät vaihtuvat alijäämään. Tämä tuo mukanaan pakollisen alijäämän kattamisveloitteen, mitä on vältettävä kaikin mahdollisin keinoin ja niiden keinojen päättämistä ei voi lykätä. Vaikuttavinta on löytää pysyviä, toimintakatteeseen vaikuttavia tulolisäyksiä tai menovähennyksiä. Viimeinen taloussuunnitelmavuosi näyttäisi kuitenkin, ainakin laskennallisesti päättyvän ylijäämäiseksi.

Ali- ja ylijäämän määrä vuosina 2024–2028

1 000 euroa	Tilinpäätös 2024	TA 2025 ennuste	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
Edellisten kausien ali-/ylijäämä	3 251	4 916	4 416	569	-867
Tilinpäätös	1 665				
Talousarvio		-500	-3 847		
Taloussuunnitelma				-1 436	1 140
Yli-/alijäämä vuoden lopussa	4 916	4 416	569	-867	273

4.7 Taloussuunnitelma

Suunnitelmavuosilla toimintatuottojen on oletettu kasvavan 2 – 3 % vuodessa lähinnä maa- ja metsäalueista kertyvien myyntitulojen ansiosta. Toimintakuluihin puolestaan on ennakoitu n. 2,6 % vuotuinen kasvu, mikä vuositasolla euroissa tarkoittaa n. 2,1 – 2,3 milj. euroa. Toimintakatteen muutoksessa em. tarkoittavat n. 2,6 % kasvua (heikkenemistä), eli euroissa n. 1,8 milj. per vuosi. Muutos sisältää tiedossa olevat palkankorotukset sekä vuodella 2028 Ahmon koulukeskuksen viimeisen rakennusvaiheen valmistumisesta koituvat leasingkustannukset. Muihin kuluihin huomioitua muutokset on pidetty hyvin vähäisinä.

Verotulot on huomioitu suunnitelmavuosilla Kuntaliiton kehyksen pohjalta, tehden suunnitelmavuosille yht. n. 1,1 milj. euron lisäys yhteisöveroon sekä kiinteistöveroon. Yhteisöveroon tehdyllä korotuksella ei ole erityisiä perusteita - oletus talouden elpymisestä, mutta kiinteistöveroontehtyä korotusta on perusteltu valmistuvilla rakennuskohteilla. Ansiotulojen kehitys, työllisyystilanne ja yleisen taloustilanteen elpymisen vaikuttavat verotulojen toteutumiseen, joskin ennusteita on varsinaisessa verokehyksessä alennettu heikon lähtötilanteen painamana. Kaivosveron tuoton piti kesällä 2025 lausunnolla olleen esityksen mukaisesti nousta merkittävästi, mutta loppumetreillä hallitus muutti esitystä kohdistamalla kaikki korotuksen tuoma lisäys valtiolle. Näin ollen kaivosveron tuotto on budjetoitu 2025 tilitetylle tasolle myös suunnitelmavuosille.

Valtionosuusuudistusta odotettiin lausunnolle kuluvan syksyn aikana, mutta aikataulu on venynyt. Koska uudistuksen vaikutuksista kuntaan ei ole tietoa, on suunnitelmavuosien valmistelu tehty jatkuvuuden periaatteella huomioiden mm. ennakkotiedot verokompensaatioiden ja -tasauksen muutoksista. Tämä muodostaa tulopohjaan merkittävän riskin. Riittävän vuosikatetason merkitystä kunnan talouden tasapainossa ei voi liikaa korostaa.

Suunnitelmavuosilla poistoihin on huomioitu vain suunnitelmanmukaiset poistot. Fontanella kokonaisuuden on oletettu olevan täysipainoisesti toiminnassa. Tulevien vuosien peruskorjausta tai uudisrakentamista ajatellen poistosuunnitelmasta tulisi pitää kiinni ja jatkaa alaskirjauksia Uimala ja Vapaa-aikakeskuksen osakearvoista. Suurin huoli liittyy Fontanella kokonaisuudesta tehtävän päätöksen vaikutuksiin (yritysjärjestely + kiinteistöratkaisu), mitkä on oletettu realisoituvan suunnitelmakauden ulkopuolella.

Riskejä sisältyy edelleen työllisyyden kehittymiseen ja työttömyydestä aiheutuvien rahoitusosuuksien kasvuun. Hallituksen leikkaukset sosiaalietuuksiin ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvu nostavat myös perustoimeentulotukimenoja, joiden rahoitusvastuu supistaa

valtionosuutta erityisesti 2027 alkaen. Haasteena ovat myös alati lisääntyvät tarpeet sivistyspalveluissa ja toisaalta muun palvelutoiminnan suppeus suhteessa sivistyspalveluihin eli karsittavaa ei enää ole muusta toiminnasta sivistyspalveluiden katteeksi. Tasapainottamistoimia ja säästökohteita on vääjäämättä löydyttävä jatkossa myös sivistyspalveluiden kokonaisuudesta. Kuten jo useasti aiemmin on todettu, uusiin seiniin satsaamisen sijaan katse tulee kääntää toimitilojen tehokkaampaan käyttöön ja peruspalvelutason ylläpitoon.

Kumulatiivinen ylijäämä olisi erittäin heikon talousarviovuoden jälkeen käytetty ja tase painuisi 2027 alijäämäiseksi n. -0,9 milj. eurolla, mutta olisi hivenen ylijäämäinen 2028. Tehdyt suunnitelmavuodet on laskennallisesti saatu kumulatiivisen tuloksen osalta paremmaksi, mm. uudelleen arvioimalla verotulo- ja valtionosuuspohjaa sekä alas kirjattavia tasearvoja. Tehty taloussuunnitelma kuitenkin täyttää kuntalain 110 §:ssä olevan veloitteen laatia taloussuunnitelma tasapainoon tai ylijäämäiseksi.

4.8 Talouden tasapainottamisohjelma

Kuntalain 110 §:ssä säädetään talouden tasapainotilasta seuraavasti: *”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä katetaan”*. Eli mikäli kunnan taseeseen muodostunut ylijäämä ei riitä kattamaan kuluvalle vuodelle mahdollisesti muodostuvaa alijäämäistä tulosta ja tämän lisäksi laadittava talousarvio muodostuu alijäämäiseksi, on taloussuunnitelmavuosille esitettävä toimenpiteet, joilla talous saadaan tasapainoon.

Tasapainottamisohjelma vuosille 2024 – 2027 hyväksyttiin valtuustossa joulukuussa 2024. Sen valmisteluperiaatteena oli kumulatiivisen tuloksen säilyminen käyttötalouden osalta positiivisena. Tavoitteena on saattaa merkittäviä tulosvaikutuksia sisältävien tasearvojen alaskirjaukset loppuun Ahmon koulukeskuksen, kunnantalon, terveyskeskuksen ja Päivärinteen alakoulun/päiväkodin osalta. Lisäksi varaudutaan Uimala konsernin kokonaisuuteen kuuluvan Kiinteistö Oy Vapaa-aikakeskuksen omistuksen alaskirjauksiin. Investointiosaan käytettävän nettoinvestointimäärän tavoitteena on, että vuosikate kattaa 80 % investoinneista.

Vuodella 2024 eri toimenpiteitä toteutettiin n. 1,3 milj. eurolla, vuodelle 2025 lisäystä edelliseen tavoitellaan n. 0,2 milj. euroa ja luonnollisesti niin, että poistuvien kertatoimenpiteiden tilalle löytyy vastaavalla summalla uusia. Vuoden 2025 toteumaennuste on n. 1,2 milj. euroa.

Valtuuston hyväksymä tasapainottamisohjelma päivitetään vuosittain ohjelmakauden talousarviovalmistelun yhteydessä. Palvelualueiden tekemä suunnitelma vuosille 2026 – 2027 on päivitetty. Tiivistettynä tasapainottamisohjelmaan kerätyt toimenpiteet muodostaisivat vuosivaikutuksia taulukossa esitetyn verran kaikilta neljältä vuodelta yht. n. 5,2 milj. euroa, mikäli kaikki suunnitellut toimenpiteet toteutetaan ja niistä kaavaillut säästöt realisoituvat täysimääräisesti koko ohjelmakauden. Toteutuneet ja toteutettavat, jatkuvaksi merkityt toimet, on oletettu tuovan säästöä koko ohjelmakauden ajan. Tasapainottamisohjelmalla ei kuitenkaan ole merkitystä, elleivät valtuutetut sitoudu ja tee päätöksiä.

PALVELUALUEET	TOT 2024	Est 2025	2026	2027	YHT
Henkilöstötoimenpiteet	781 802	644 176	1 022 567	753 867	3 202 412
Muut toimenpiteet	517 632	561 677	479 170	455 582	2 014 061
YHTEENSÄ	1 299 434	1 205 853	1 501 737	1 209 449	5 216 473
Vuositavoite	1 548 312	1 531 754			

Tuloslaskelma vuosille 2026–2028

Ulkoinen 1000 euroa	TP 2024	TA 2025	Muutos TA 2025	TA 2026	Muutos %	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATULOT	14 801	14 820	14 820	15 012	1,3	15 331	15 807
Myyntitulot	5 659	5 790	5 806	5 405	-6,9	5 519	5 496
Maksutulot	1 468	1 608	1 617	2 027	25,4	2 033	2 033
Tuet ja avustukset	1 728	1 358	1 358	1 655	21,8	1 653	1 653
Muut toimintatulot	5 946	6 065	6 040	5 925	-1,9	6 125	6 625
Valmistus omaan käyttöön	91	87	87	72	-16,7	72	72
TOIMINTAMENOT	-77 694	-78 881	-78 881	-82 015	4,0	-84 128	-86 422
Henkilöstömenot	-41 902	-42 147	-42 147	-43 403	3,0	-44 968	-46 015
Palvelujen ostot	-17 825	-18 511	-18 511	-19 328	4,4	-19 578	-19 588
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 228	-5 262	-5 262	-5 024	-4,5	-5 055	-5 180
Avustukset	-2 890	-3 418	-3 418	-3 501	2,4	-3 501	-3 501
Muut toimintamenot	-9 848	-9 544	-9 544	-10 758	12,7	-11 026	-12 139
TOIMINTAKATE	-62 801	-63 974	-63 974	-66 930	4,6	-68 725	-70 543
S Verotulot	60 612	61 310	61 310	61 395	0,1	62 800	64 715
S Valtionosuudet	11 559	10 600	10 600	8 181	-22,8	10 331	12 740
S Rahoitustulot ja -menot	107	358	358	464		417	407
Korkotulot	684	759	759	789	4,0	778	768
Muut rahoitustulot	990	874	874	880	0,7	880	880
Korkomenot	-1 512	-1 275	-1 275	-1 205	-5,5	-1 240	-1 240
Muut rahoitusmenot	-55	0	0				
VUOSIKATE	9 477	8 293	8 293	3 110	-62,5	4 823	7 320
Poistot ja arvonalentumiset	-7 813	-7 600	-7 600	-6 957	-8,5	-6 259	-6 180
Suunnitelmanmukaiset poistot	-5 349	-5 950	-5 950	-6 086	2,3	-6 259	-6 180
Arvonalentumiset / lisäpoistot	-2 464	-1 650	-1 650	-871	-47,2	0	0
TILIKAUDEN TULOS	1 665	694	694	-3 847	-654,7	-1 436	1 140
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	0	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	1 665	694	694	-3 847	-654,7	-1 436	1 140

Tuloslaskelman tunnusluvut						
Toimintatulot / Toimintamenot	19,1 %	18,8 %	18,8 %	18,3 %	18,2 %	18,3 %
Vuosikate / Poistot	121,3 %	109,1 %	109,1 %	44,7 %	77,1 %	118,4 %
Vuosikate, euroa/asukas	446	390	390	146	224	337
Kertynyt yli-/alijäämä, t€ *	4 916	4 888	4 888	1 762	326	1 466
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/as	231	230	230	83	15	68
Asukasmäärä vuoden lopussa	21 268	21 278	21 278	21 279	21 529	21 714

S = sitova erä

* Kertynyt ali-/ ylijäämä on vahvistetun talousarvion 2025 pohjalta, estimaattia ei huomioitu. Estimaatin mukainen tilanne kohdassa 4.6.

5 RAHOITUSOSA

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä sekä rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Investointimenot, rahoitusosuudet ja myyntitulot

Vuodesta 2018 lähtien investointien vuotuinen toteutunut keskiarvo on ollut noin 6,0 milj. euroa. Keskimääräiseen vuosisummaan on vuodesta 2019 alkaen alkanut vaikuttaa toimitilakohteiden toteuttaminen vuokra / leasingkohteina. Leasing vähentää kunnan taseeseen kohdistuvien investointien määrää, mutta kasvattaa vastuita ja vaikuttaa tunnuslukuihin lainaa vastaavalla tavalla. Paineita investointien lisäämiseen ovat luoneet korjausinvestoinnit ja viimeisimpien vuosien aikana investointipaineet ovat kohdistuneet selkeästi sisäilmaongelmaisten kohteiden korvaamiseen kokonaan uusilla toimitiloilla. Laskevien lapsimäärien perusteella ei enää ole tarpeen rakentaa uusia tiloja koulu- ja päiväkotipalveluille. Investointiraamia asetettaessa tavoitteeksi on vuosittain asetettu se, että vuosikatteen tulee kattaa investointien 80 % omarahoitusosuus. Tämä ei toteudu vuoden 2026 osalta ja vuosien 2027-2028 investointiosaa tarkastellessa voi huomata, että investointien suunnittelu suhteessa talouden realiteetteihin on vaikeaa, mikä osaltaan asettaa koko talouden suunnittelun ja erityisesti rahoituksen suunnittelun riskialttiiksi.

Investointien nettosummat ovat olleet lähimpien vuosien aikana: vuonna 2023 toteutui yhteensä 7,8 milj. euroa ja vuonna 2024 yhteensä 7,0 milj. euroa. Kuluvalle vuodelle investointeja on merkitty muutosbudjetissa toteutettavaksi jälleen n. 7,7 milj. eurolla.

Talousarviovuoden 2026 bruttoinvestoinneiksi on muodostumassa peräti n. 9,4 milj. euroa. Summa on merkittävän suuri; kunnallisteknisiin kohteisiin käytetään 4,9 milj. euroa, toimitiloihin 1,8 milj. euroa, liikuntapaikkoihin 1,4 milj. euroa, maa-alueiden hankintaan, esirakentamiseen ja kunnantalon tontin valmistelutöihin 1,0 milj. euroa ja muihin pienempiin kohteisiin n. 0,2 milj. euroa.

Kunnallisteknisiin kohteisiin käytettävä maa- ja vesirakentaminen sisältää katujen saneerausta ja uudisrakentamista yht. n. 3,1 milj. euroa, joihin on haettu/saatu n. 0,8 milj. euron avustukset. Suurimpina kohteina ovat Honkamäellä tehtävät saneeraukset, Radantauksen yritystonttien kunnallistekniikan rakentaminen ja Haapamäen uuden asemakaavan toteutus. Muita kohteita on mm. Sulkavanniityn, Simonsalon ja Kirkonmäen alueella. Kevyenliikenteen väyliin käytetään n. 0,6 milj. euroa, johon kohdistuu saatavaa avustusta n. 0,2 milj. euroa. Suurin kohde on Kirkonmäen alueella ja muut Leppäkaarteessa ja Haapamäellä. Kestopäällystyksen kohteisiin on kohdistettu n. 0,6 milj. euroa, kohteiden sijaitessa mm. Haapamäellä ja Siilinpäässä. Katuvalojen modernisointihankkeeseen ja pieniin valaistustöihin on suunniteltu käytettäväksi n. 0,3 milj. euroa. Muihin kunnallisteknisiin kohteisiin kuten hulevesiverkostoon, bussikatoksiin ym. pienempiin kohteisiin jää käytettäväksi n. 0,3 milj. euroa.

Toimitilainvestoinneista suurin potti kohdistuu jälleen jatkavana kohteena olevan Ahmon koulukeskukseen, minkä leasing-rahoitukseen varataan 5,0 milj. euroa. Uutena leasing-rahoitteisena suunnittelukohteena aloittaa Toivalassa sijaitsevan Suininlahden koulu. Taseeseen toteutettavana kohteena on vanha koulukeskus Bunkkeri, bruttosummaltaan 1,2 milj. euron kohde, jota katetaan avustuksella 70 %. Kunnanhallituksen hyväksymät hankerahoituksen kokonaiskustannukset 2,4 milj. euroa uhkaavat paisua kunnan omarahoituksen osalta 1,0 milj. euroon (ylitys 0,3 milj.). Muihin toimitilakohteiden korjauksiin ja mm. kaukolämpöliittymiin Toivalassa käytetään n. 0,7 milj. euroa.

Sivistyslautakunnan liikuntapalveluihin on kohdennettu 1,4 milj. euroa, summasta 1,3 milj. liittyy palloiluhallialueen muutosrakentamiseen. Kalusteisiin investoidaan n. 0,2 milj. euroa. Mukana on myös kulttuuripalveluihin kohdistuva Vilholan myllyn peruskorjaus.

Kunnanhallituksen alaisen elinkeinoelämän kehittämiseen sekä maa-alueiden hankintaan ja entisen kunnantalon tontin saattamiseen rakennuskelpoiseksi satsataan 1,0 milj. euroa.

Rahoitusosuuksia avustuksista kertyy kaikkiin investointeihin yht. n. 2,0 milj. euroa, joten nettoinvestointien määräksi olisi muodostumassa n. 7,4 milj. euroa. Avustukset kohdistuvat n. 1,0 milj. eurolla kuntatekniikan kohteisiin (Radantaus, Siilinpää, Haapamäki, Kirkonmäki) ja n. 0,9 milj. eurolla bunkkerin peruskorjaukseen. Loput avustuksista tulevat pienemmistä kohteista. Investoinneista löytyy lisätietoa kappaleesta 7.

Taloussuunnitelmavuosien nettoinvestointien määrä olisi esityksen mukaisesti vuonna 2027 yhteensä 6,0 milj. euroa. Summa sisältää mm. kuntatekniikan maa- ja vesirakentamista n. 2,7 milj. euroa ja Bunkkerin peruskorjauksen jatkamista sekä toimitilojen korjauksia 1,7 milj. euroa. Sivistyslautakunnan alaisiin investointeihin käytettäisiin n. 1,0 milj. euroa, josta suurin potti 0,7 milj. euroa kohdistuu edelleen palloiluhalliin. Kunnanhallituksen alaisten elinkeinoelämän kehittämistä sekä maanhankintaa rahoitettaisiin arviolta 0,6 milj. eurolla.

Viimeisellä taloussuunnitelmavuodella 2028 nettoinvestoinnit olisivat yhteensä n. 5,6 milj. euroa. Tuolloin toimitilainvestoinneissa olisi lähinnä pieniä korjauskohteita n. 0,3 milj. euron edestä ja kuntatekniikan maa- ja vesirakentaminen sekä katuvalohanke olisivat n. 4,4 milj. euroa. Sivistyslautakunta käyttäisi investoinnin n. 0,5 milj. euron satsauksen.

Toimitilainvestointien uudisrakennuskohteet ja merkittävät korjausinvestoinnit on tarkoitus toteuttaa pääasiassa leasing-rahoituksella. Suunnitelmakaudelle on merkitty yht. 25,0 milj. euron arvosta koulu kohteita (Ahmo jatkuu, Suininlahti uusi).

Rahoitus

Kunnan lainakanta oli vuoden 2024 lopussa noin 66,2 milj. euroa ja asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostui 3 112 euroa. Kuntien vastaava keskimääräinen luku oli tuolloin 3 441 euroa. Kuluvan vuoden 2025 lainakannasta muodostuu hivenen edellisvuotta pienempi, koska valtuuston hyväksymää investointitasoa tulee kertaluonteisesti pienentämään investointitulot. Kokonaislainamääräksi muodostuu n. 61,0 milj. euroa eli 2 865 €/asukas, edellyttäen että asukasmääräarvio toteutuu kuluvalta vuodelta.

Pitkäaikaisten lainojen vähennykset eli lainojen lyhennykset arvioidaan vuonna 2026 yhteensä n. 11,8 milj. euroksi. Investointeja ei pystytä rahoittamaan tulorahoituksella, minkä vuoksi lainakanta kasvaa. Asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostuu 3 052 euroa, mikäli puolestaan asukaslukuennuste 21 279 asukkaasta toteutuu. Lainanhoitokatteen tunnusluvuksi jää 0,5 tavoitteena olevasta 0,8 tunnuslukutasosta.

Taloussuunnitelmavuosilla lainamäärä suhteessa vuosikatetasoon on sen verran korkea, että tarvittava vuosikatetaso tulisi olla myös vuonna 2027 yli 6,0 milj. euroa, jotta lainanhoitokate ylittäisi kunnan puolella kriisikuntakriteerinä vaadittuun (vähintään) tunnuslukutasoon 0,8. Kunnan osuus konsernitason tunnusluvun muodostumisessa on merkittävin, mutta esim. Kotipolku Oy:n ottama uusien asuinrakennusten lainoittaminen on myös huomioitava.

Kuntastrategiassa ei ole asetettu velkamäärään liittyviä tavoitteita, mutta lainanhoitokatteen pysyminen yli 0,8:ssa ja vuosikatteen yli 80 %:ssa poistoista tulisi täyttyä vuosittain kuntatasolla. Tämä tukisi myös konsernitason laskettavien kriisikuntakriteerien säilymistä tavoitetason paremmalla puolella. Talousarviovuonna molemmat luvut em. tunnusluvut jäivät selkeästi alle sallittujen arvojen, koska tulopohja ei riitä rahoitukseen. Suunnitelmavuosilla tilanne paransi ainakin laskennallisesti, edellyttäen että investointitaso ja toimintakate pidetään tiukasti kurissa.

Lainanottovaltuus

Hyväksyessään talousarvioesityksen valtuusto myöntää vuodelle 2026 enintään 15,739 milj. euron lainanottovaltuuden. Vanhoja lainoja lyhennetään 11,790 milj. euroa ja uutta lainakantaa kertyy 3,949 milj. euroa. Mikäli valtuuston käsittelyssä talousarvioesitys muuttuu siten, että määrärahoja lisätessä lisäyksille ei osoiteta katetta talousarvion sisältä, tulee valtuuston korottaa myös lainanottovaltuutta.

Kunnan lainamäärän kehitys vuosina 2024–2028

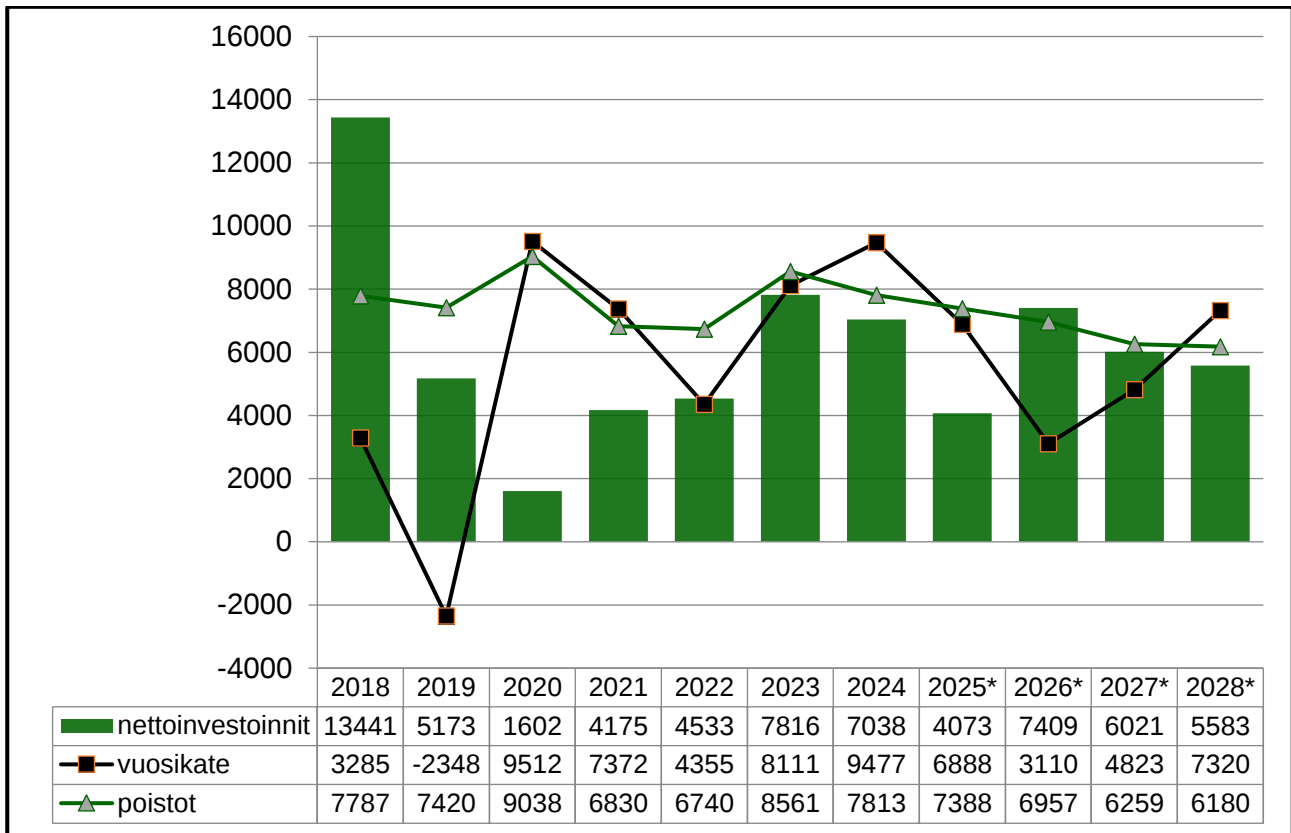
1 000 euroa	2024	est2025	2026	2027	2028
Lainanotto	10 000	7 500	15 739	12 034	13 047
Lyhennykset	-10 518	-12 672	-11 790	-12 200	-15 120
Nettolainanotto	- 518	-5 172	3 949	-166	-2 073
Lainakanta	66 185	61 013	64 962	64 796	62 723
Lainat euroa/asukas	3 112	2 865	3 052	3 010	2 889
Asukasmäärä	21 268	21 297	21 279	21 529	21 714

Vuokravastuut

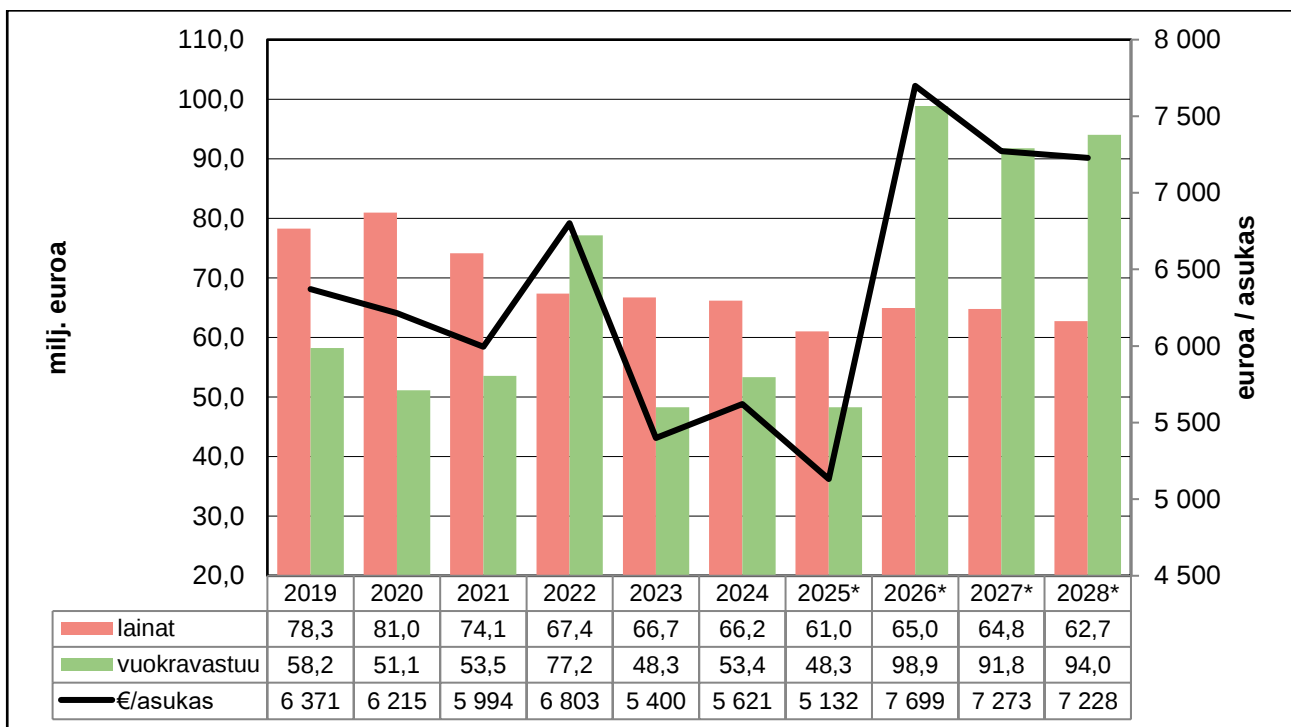
Lainamäärän ohella vuokravastuiden määrä on noussut merkittävään asemaan sen jälkeen, kun ne liitettiin osaksi konsernitason kriisikuntakriteerien määräytymistä. Valtaosa vuokravastuista syntyy jatkossa kunnan puolelle tulevien leasing-rahoitteisten investointien myötä. Erityisesti vuokravastuut kasvavat vuodesta 2026 lähtien, koska Siilinlahden koulun ja Ahmon koulukeskuksen ensimmäisen vaiheen investointiohjelman arvioidaan alkavan ko. vuoden alusta (ei 2025 lopussa) ja sen on arvioitu valmistuvan tuolloin ennakoitua suurempana (valmistumisaste korkeampi). Tuolloin vastuiden määrä olisi kasvanut lähes 100 % (pohjana tilinpäätös 2024).

Kunnan konsernin lainakannan ja vuokravastuiden yhteismäärä tilinpäätöksessä 2024 oli 172,3 milj. euroa mikä tekee 8 100 euroa/asukas ja valtakunnallinen keskiarvo 8 552 euroa/asukas. Terveyskeskuksen ja pelastusaseman leasingvastuut ovat edelleen kunnalla. Valtuusto on näistä tehnyt päätöksen, minkä mukaan molempien kohteiden sopimukset siirretään hyvinvointialueelle. Kunnan vastuulle tulevien uusien kohteiden vuoksi leasingvastuu kunnan toimintaan kuulumattomissa kohteissa tulee tarvittaessa siirtää kiinteistörahastolle tms. taholle, ellei hyvinvointialueen kanssa päästä sopimukseen.

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit 2018–2028

Lainat ja vuokravastuut 2019–2028, kunta

Rahoituslaskelma vuosille 2026–2028

1 000 euroa	TP 2024	TA 2025	Muutos TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	9 477	8 293	8 293	3 110	4 823	7 320
Tulorahoituksen korjauserät	231					
Tulorahoitus	9 708	8 293	8 293	3 110	4 823	7 320
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-8 170	-8 024	-8 464	-9 373	-7 248	-5 658
Rahoitusosuudet investointimenoihin	642	739	739	1 964	1 227	75
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	635	0	0	0	0	0
Investoinnit	-6 892	-7 285	-7 725	-7 409	-6 021	-5 583
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 816	1 008	568	-4 299	-1 198	1 737
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
s Antolainasaamisten lisäys	-73		-800			
s Antolainasaamisten vähennys	388	350	350	350	343	353
Antolainauksen muutos	315	350	-450	350	343	353
s Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	12 414	13 654	15 739	12 034	13 047
s Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 518	-12 672	-12 672	-11 790	-12 200	-15 120
Lainakannan muutokset	-518	-258	982	3 949	-166	-2 073
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	117	-600	-600	0	21	-17
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-86	-508	-68	4 299	198	-1 737
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	2 730	500	500	0	-1 000	0
Rahavarat 31.12.	8 402	5 000	5 000	5 000	4 000	4 000
Rahavarat 1.1.	5 671	4 500	4 500	5 000	5 000	4 000
Rahoituslaskelman tunnusluvut						
Lainanhoitokate	1,1	1,0	1,0	0,5	0,6	0,9
Kassan riittävyys, pv	31	18	18	17	14	13

S =sitova erä

Muutos TA2025 sarakkeeseen on merkitty vain valtuuston käsittelemät ja hyväksymät muutokset

6 KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalouden taulukoihin ja laskelmiin sisältyy sisäiset erät

Tuloslaskelma vuosille 2026–2028

	TP 2024	TA 2025	Muutos TA 2025	TA 2026	Muutos	Muutos %	TS 2027	TS 2028
1000 euroa								
TOIMINTATULOT	29 535	30 196	30 196	29 694	-502	-1,7	30 013	30 489
Myyntitulot	13 230	13 390	13 406	12 938	-467	-3,5	13 052	13 029
Maksutulot	1 468	1 608	1 617	2 027	411	25,4	2 033	2 033
Tuet ja avustukset	1 728	1 358	1 358	1 655	296	21,8	1 653	1 653
Muut toimintatulot	13 108	13 840	13 815	13 074	-741	-5,4	13 274	13 774
Valmistus omaan käyttöön	91	87	87	72	-15	-16,7	72	72
TOIMINTAMENOT	-92 427	-94 256	-94 256	-96 697	-2 440	2,6	-98 810	-101 104
Henkilöstömenot	-41 902	-42 147	-42 147	-43 403	-1 256	3,0	-44 968	-46 015
Palvelujen ostot	-25 396	-26 111	-26 111	-26 861	-751	2,9	-27 111	-27 121
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 228	-5 262	-5 262	-5 024	237	-4,5	-5 055	-5 180
Avustukset	-2 890	-3 418	-3 418	-3 501	-83	2,4	-3 501	-3 501
Muut toimintamenot	-17 010	-17 319	-17 319	-17 907	-587	3,4	-18 175	-19 288
TOIMINTAKATE	-62 801	-63 974	-63 974	-66 930	-2 957	4,6	-68 725	-70 543
S Verotulot	60 612	61 310	61 310	61 395	85	0,1	62 800	64 715
S Valtionosuudet	11 559	10 600	10 600	8 181	-2 419	-22,8	10 331	12 740
S Rahoitustulot ja -menot	107	357	357	464	107	30,0	418	408
Korkotulot	684	759	759	789	31	4,0	778	768
Muut rahoitustulot	2 683	2 474	2 474	2 088	-386	-15,6	2 088	2 088
Korkomenot	-1 512	-1 275	-1 275	-1 205	70	-5,5	-1 240	-1 240
Muut rahoitusmenot	-1 748	-1 600	-1 600	-1 208	392	-24,5	-1 208	-1 208
VUOSIKATE	9 477	8 293	8 293	3 110	-5 184	-62,5	4 823	7 320
Poistot ja arvonalennukset	-7 813	-7 600	-7 600	-6 957	642	-8,5	-6 259	-6 180
Suunnit. mukaiset poistot	-5 349	-5 950	-5 950	-6 086	-137	2,3	-6 259	-6 180
Arvonalentumiset	-2 464	-1 650	-1 650	-871	779	-47,2	0	0
TILIKAUDEN TULOS	1 665	694	694	-3 847	-4 541	-654,7	-1 436	1 140
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	0	0	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	1 665	694	694	-3 847	-4 541	-654,7	-1 436	1 140
Tuloslaskelman tunnusluvut								
Toimintatulot / Toimintamenot	32,0 %	32,0 %	32,0 %	30,7 %			30,4 %	30,2 %
Vuosikate / Poistot	121,3 %	109,1 %	109,1 %	44,7 %			77,1 %	118,4 %
Vuosikate, euroa/asukas	446	390	390	146			224	337
Kertynyt yli-/alijäämä, t€ *	4 916	4 888	4 888	1 762			326	1 466
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asuk	231	230	230	83			15	68
Asukasmäärä vuoden lopussa	21 268	21 278	21 278	21 279			21 529	21 714

S =sitova erä

* Kertynyt ali-/ ylijäämä on vahvistetun talousarvion 2025 pohjalta, estimaattia ei huomioitu

Toimintatulot palvelu- ja tulosalueittain 2024–2026

Euroa / Sisältää sisäiset	TP 2024	TA 2025	Muutos TA 2025	TA 2026	Muutos euroa	Muutos %
KONSERNIPALVELUT						
Vaalit	116 707	23 100	23 100	0	-23 100	-100,0
Ympäristöterveyspalvelut	2 042 366	2 163 958	2 163 958	2 274 301	110 343	5,1
Maaseutuhallinto	656 588	716 643	716 643	743 395	26 752	3,7
Konsernipalvelut						
Kunnanjohto		2 014	2 014	2 040	26	1,3
Konserniyhtiöt	113 296	119 000	119 000	129 000	10 000	8,4
Yhteensä	2 928 957	3 024 715	3 024 715	3 148 736	124 021	4,1
ELINVOIMA- JA YHTEISETPALVELUT						
Elinvoimapalvelut						
Elinkeinopalvelut	1 000	0	0	236 000	236 000	
Työllisyyspalvelut	257 189	0	0	0	0	
Maahanmuuttopalvelut	316 798	280 000	280 000	226 000	-54 000	-19,3
Maankäyttö	2 117 666	2 790 827	2 790 827	2 573 625	-217 202	-7,8
Kaavoitus	2 100	20 000	20 000	20 000	0	0,0
Joukkoliikenne	1 438 677	1 646 380	1 646 380	1 489 650	-156 730	-9,5
Yhteiset palvelut						
Sisäinen tarkastus	93 518	113 032	113 032	106 009	-7 023	-6,2
Hallinto ja kehittäminen	273 760	250 045	250 045	230 433	-19 612	-7,8
Viestintä ja markkinointi	174 706	164 389	164 389	165 467	1 078	0,7
Talouspalvelut	364 444	372 602	372 602	387 747	15 145	4,1
ICT-palvelut	1 356 468	1 349 741	1 349 741	1 376 708	26 967	2,0
Henkilöstöpalvelut	1 246 857	1 426 686	1 426 686	1 482 408	55 722	3,9
Ruoka- ja puhtauspalvelut	5 751 612	5 748 264	5 748 264	5 659 532	-88 732	-1,5
Yhteensä	13 394 795	14 161 966	14 161 966	13 953 579	-208 387	-1,5
SIVISTYSPALVELUT						
Opetuspalvelut	1 314 527	1 325 863	1 325 863	1 436 475	110 612	8,3
Varhaiskasvatuspalvelut	955 771	731 057	731 057	731 775	718	0,1
Kansalaisopisto	275 635	247 390	247 390	246 700	-690	-0,3
Kirjastopalvelut	31 941	28 200	28 200	24 400	-3 800	-13,5
Liikuntapalvelut	77 940	149 890	149 890	87 600	-62 290	-41,6
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut	172 924	219 649	219 649	219 545	-104	0,0
Yhteensä	2 828 738	2 702 049	2 702 049	2 746 495	44 446	1,6
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT						
Soten hallintopalvelut	369 265	0	0		0	0,0
Yhteensä	369 265	0	0	0	0	0,0
TEKNISET PALVELUT						
Tekniset palvelut						
Tekninen hallinto ja varikkopalv.	380 394	313 930	313 930	358 630	44 700	14,2
Kuntatekniikka	795 628	568 300	568 300	726 000	157 700	27,7
Rakennusvalvonta ja ymp.suojelu						
Rakennusvalvonta	192 855	266 000	266 000	266 500	500	0,2
Ympäristönsuojelu	67 990	62 000	62 000	62 000	0	0,0
Toimitilapalvelut	8 667 142	9 183 484	9 183 484	8 504 410	-679 074	-7,4
Yhteensä	10 104 009	10 393 714	10 393 714	9 917 540	-476 174	-4,6
KUNTA yhteensä	29 625 764	30 282 444	30 282 444	29 766 350	-516 094	-1,7

Toimintamenot palvelu- ja tulosalueittain 2024–2026

Euroa / Sisältää sisäiset	TP 2024	TA 2025	Muutos TA 2025	TA 2026	Muutos euroa	Muutos %
KONSERNIPALVELUT						
Vaalit	134 816	54 267	54 267	0	-54 267	-100,0
Tilintarkastus	69 051	64 200	64 200	65 703	1 503	2,3
Ympäristöterveyspalvelut	2 651 747	2 851 731	2 851 731	2 961 172	109 441	3,8
Maaseutuhallinto	747 781	820 908	820 908	838 867	17 959	2,2
Konsernipalvelut						
Pelastustoimi	745 087	0	0	0	0	
Kunnanjohto	1 041 278	1 060 988	1 060 988	1 017 080	-43 908	-4,1
Konserniyhtiöt	1 207 842	1 191 250	1 191 250	1 016 800	-174 450	-14,6
Yhteensä	6 597 602	6 043 344	6 043 344	5 899 622	-143 722	-2,4
ELINVOIMA- JA YHTEISETPALVELUT						
Elinvoimapalvelut						
Elinkeinopalvelut	251 257	304 276	304 276	629 507	325 231	106,9
Työllisyyspalvelut	1 640 808	3 431 960	3 431 960	3 452 727	20 767	0,6
Maahanmuuttopalvelut	152 160	183 494	183 494	181 554	-1 940	-1,1
Hyvinvoinnin edistäminen	138 200	160 840	160 840	201 140	40 300	25,1
Maankäyttö	829 488	954 910	954 910	920 345	-34 565	-3,6
Kaavoitus	370 439	418 687	418 687	424 112	5 425	1,3
Joukkoliikenne	3 180 912	3 071 653	3 071 653	3 241 442	169 789	5,5
Yhteiset palvelut						
Sisäinen tarkastus	123 301	133 189	133 189	106 009	-27 180	-20,4
Hallinto ja kehittäminen	474 530	449 585	449 585	438 089	-11 496	-2,6
Viestintä ja markkinointi	201 472	208 389	208 389	205 468	-2 921	-1,4
Talouspalvelut	364 444	372 602	372 602	387 746	15 144	4,1
ICT-palvelut	1 308 470	1 273 033	1 273 033	1 295 640	22 607	1,8
Henkilöstöpalvelut	1 237 435	1 276 686	1 276 686	1 381 950	105 264	8,2
Ruoka- ja puhtauspalvelut	5 697 467	5 764 983	5 764 983	5 774 257	9 274	0,2
Yhteensä	15 970 383	18 004 287	18 004 287	18 639 986	635 699	3,5
SIVISTYSPALVELUT						
Opetuspalvelut	32 098 836	32 879 887	32 879 887	34 309 100	1 429 213	4,3
Varhaiskasvatuspalvelut	20 108 701	19 917 373	19 917 373	20 075 250	157 877	0,8
Kansalaisopisto	1 198 501	1 287 211	1 287 211	1 182 615	-104 596	-8,1
Kirjastopalvelut	1 143 260	1 164 134	1 164 134	1 192 737	28 603	2,5
Liikuntapalvelut	1 739 260	1 809 940	1 809 940	1 940 207	130 267	7,2
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut	1 141 776	1 276 312	1 276 312	1 360 879	84 567	6,6
Yhteensä	57 430 334	58 334 857	58 334 857	60 060 788	1 725 931	3,0
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT						
Soten hallintopalvelut	6 373			0	0	0,0
Yhteensä	6 373	0	0	0	0	0,0
TEKNISET PALVELUT						
Tekniset palvelut						
Tekninen hallinto ja varikkopalv.	964 783	843 588	843 588	907 297	63 709	7,6
Kuntatekniikka	2 836 223	3 025 031	3 025 031	3 241 957	216 926	7,2
Rakennusvalvonta ja ymp.suojelu						
Rakennusvalvonta	393 678	396 310	396 310	398 756	2 446	0,6
Ympäristönsuojelu	348 856	362 391	362 391	376 189	13 798	3,8
Yksityistieasiat	131 894	138 881	138 881	158 487	19 606	14,1
Toimitilapalvelut	7 746 864	7 107 588	7 107 588	7 013 677	-93 911	-1,3
Yhteensä	12 422 298	11 873 789	11 873 789	12 096 363	222 574	1,9
KUNTA yhteensä	92 426 990	94 256 277	94 256 277	96 696 759	2 440 482	2,6

6.1 KONSERNIPALVELUT

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Konsernipalvelut on yksi kunnan neljästä palvelualueesta. Palvelualue tuottaa koko kunnan konsernijohtamisen ja johdon. Lisäksi palvelualue vastaa Maaseutu- ja Ympäristöterveyspalveluiden tuottamisesta yhteistoiminta-alueilla, joiden isäntäkuntana Siilinjärvi toimii. Palvelualueelle sijoittuvat myös keskusvaalilautakunnan alaisten vaalien järjestäminen sekä tarkastuslautakunnan alainen tilintarkastus.

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Keskusvaalilautakunta</i>			
Vaalit	-	-	-
<i>Tarkastuslautakunta</i>			
Tilintarkastus (brutto)	-65 703	-	-65 703
<i>Ympäristöterveyslautakunta</i>			
Ympäristöterveyspalvelut (netto)	-2 961 172	2 274 301	-686 871
<i>Maaseutulautakunta</i>			
Maaseutuhallinto (netto)	-838 867	743 395	-95 472
<i>Kunnanhallitus</i>			
Konsernipalvelut	-2 033 880	131 040	-1 902 840
Sitovuustasot yhteensä	-5 899 622	3 148 736	-2 750 886

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma

KONSERNIPALVELUT

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	2 609 301	2 656 251	2 656 251	2 675 686	1 %	2 734 801	2 711 701
Myyntituotot (sis.)	16 125	11 350	11 350	11 010	-3 %	11 010	11 010
Maksutuotot	187 870	213 000	213 000	251 000	18 %	251 000	251 000
Tuet ja avustukset	300	25 114	25 114	82 040	227 %	82 040	82 040
Vuokratuotot (ulk.)	115 360	119 000	119 000	129 000	8 %	129 000	129 000
Toimintatuotot	2 928 957	3 024 715	3 024 715	3 148 736	4 %	3 207 851	3 184 751
Henkilöstökulut	-3 218 943	-3 401 410	-3 401 410	-3 448 168	1 %	-3 605 364	-3 641 051
Palvelujen ostot	-1 761 659	-1 018 675	-1 018 675	-1 038 784	2 %	-1 061 770	-1 053 609
Sisäiset palvelujen ostot	-189 535	-193 440	-193 440	-182 166	-6 %	-182 166	-182 166
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-32 787	-57 355	-57 355	-51 554	-10 %	-53 404	-52 843
Avustukset	-602 637	-595 300	-595 300	-587 150	-1 %	-587 150	-587 150
Muut toimintakulut (ulk.)	-791 710	-776 820	-776 820	-590 738	-24 %	-601 108	-615 770
Muut toimintakulut (sis.)	-330	-343	-343	-1 062	210 %	-1 062	-1 062
Toimintakulut	-6 597 601	-6 043 343	-6 043 343	-5 899 622	-2 %	-6 092 023	-6 133 650
Toimintakate	-3 668 644	-3 018 628	-3 018 628	-2 750 886	-9 %	-2 884 172	-2 948 899
Poistot ja arvonalentumiset	-9 733	-510 047	-510 047	-510 047	0 %	-314	0

6.1.1 Vaalit

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Toiminta-ajatus

Valtuuston on vaalilain mukaan asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Keskusvaalilautakunta kokoontuu vaalilaissa säädettyinä aikoina sekä muulloin lautakunnan puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Keskusvaalilautakunnan esittelijänä ja sihteerinä toimii hallintopäällikkö. Keskusvaalilautakunnan tehtävä on ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestysten järjestämiseen, vastata vaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä sekä suorittaa vaalien alustava tuloksen laskenta valtakunnallisten ohjeaikojen puitteissa. Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategialla ei ole vaikutuksia kunnan vaaliviranomaisten toimintaan. Keskusvaalilautakunnan toiminta perustuu vaalilainsäädännön sekä vaalien toimittamisesta annettujen ohjeiden noudattamiseen. Keskusvaalilautakunta käyttää samoja asianhallinta- ja tiedonvälitysjärjestelmiä kuin muutkin toimielimet ja noudattaa samoja kokous- ja muita käytäntöjä.

Tuloslaskelma

Talousarviovuonna ei ole vaaleja.

Keskusvaalilautakunta

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk)	116 707	0	0	0	0 %	23 100	0
Tuet ja avustukset	0	23 100	23 100	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	116 707	23 100	23 100	0	-100 %	23 100	0
Henkilöstökulut	-115 933	-44 177	-44 177	0	-100 %	-45 018	0
Palvelujen ostot	-13 730	-8 040	-8 040	0	-100 %	-8 161	0
Sisäiset palvelujen ostot	-1 512	0	0	0	0 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-3 641	-2 050	-2 050	0	-100 %	-1 850	0
Toimintakulut	-134 816	-54 267	-54 267	0	-100 %	-55 029	0
Toimintakate	-18 109	-31 167	-31 167	0	-100 %	-31 929	0

6.1.2 Tilintarkastus

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Päivi Heikkinen

Toiminta-ajatus

Siilinjärven kunnan hallintosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tehtävien suorittamista. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta on jakanut keskuudessaan seurantavastuut hallinto-organisaation päävastuualueiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittelee tilintarkastajan antaman tilintarkastuskertomuksen ja oman arviointikertomuksensa suoraan valtuustolle. Valtuusto päättää vastuuvapauden myöntämisestä hyväksyessään tilinpäätöksen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Arviointi- ja tarkastustoimintaa ohjataan etenkin strategian mukaisiin painopisteisiin. Arviointityössä hyödynnetään organisaation eri tasoilla tuotettua arviointitietoa.

Tilintarkastuspalveluiden kilpailuttaminen on ajankohtaista valtuustokauden alussa, kun nykyinen sopimus tilintarkastuspalveluista päättyy vuoden 2025 tilintarkastukseen. Vuosina 2023–2025 Siilinjärven kunnan tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tilintarkastuksen toiminnallisena riskinä on resurssien riittävyys tarkastustoimintaan. Riskejä hallitaan tilintarkastuksen työohjelman ja -suunnitelman sekä tarkastuslautakunnan vuosittaisen toimintasuunnitelman kautta kohdentamalla tarkastustoimintaa suurimpiin riskikohteisiin.

Tarkastuslautakunta yhdessä tehtäväalueen viranhaltijan kanssa seuraavat ja arvioivat systemaattisesti taloudelle ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Poikkeamien ilmetessä ryhdytään välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Tarkastuslautakunta toimii kuntastrategian 2025 arvojen mukaisesti ja on sitoutunut Siilinjärven kunnan strategiaan tavoitteisiin. Kuntalain 121 § säätelee tarkastuslautakunnan toimintaa, minkä mukaisesti tarkastuslautakunnan tavoitteet on asetettu.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö		0,20	0,20	0,20	0,20

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palvelua	Arviointi- ja tarkastustoiminnan tavoitteena on tukea kunnan strategisten päämäärien toteutumista.	Suoritetut tarkastukset, käytetty työpanos ja palvelun laatu.	Rajalliset taloudelliset ja henkilöstöresurssit sekä arviointikohteiden liiallinen hajautuminen.
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Digitalisaation hyödyntäminen ja kehittäminen	Arviointityössä, erityisesti arviointikertomuksen laatimisessa, hyödynnetään digitaalista ja vuorovaikutteista työskentelyalustaa, joka edistää osallisuutta, tehostaa työskentelyä ja tukee digitalisaation tavoitteita.	Kuinka suuri osuus arviointikertomuksen sisällöstä tuotetaan vuorovaikutteisessa digitaalisessa ympäristössä.	Resurssien riittävyys ja taloudelliset raamit.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tarkastuslautakunnan kokoukset	11	9	10		

Tuloslaskelma

Tarkastuslautakunta

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Henkilöstökulut	-30 903	-37 850	-37 850	-37 793	0 %	-38 576	-39 140
Palvelujen ostot	-37 823	-26 300	-26 300	-26 770	2 %	-28 694	-28 694
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-324	-50	-50	-100	100 %	-100	-102
Muut toimintakulut (ulk.)	0	0	0	-1 040	0 %	-1 059	-1 085
Toimintakulut	-69 051	-64 200	-64 200	-65 703	2 %	-68 429	-69 022
Toimintakate	-69 051	-64 200	-64 200	-65 703	2 %	-68 429	-69 022

6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: ympäristöterveysjohtaja Kaisa Hartikainen

Toiminta-ajatus

Tulosalue vastaa kunnan viranomaiselle määrättyjen ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kunnissa (Kaavi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi). Lisäksi hoidetaan Kuopion kaupungin eläinlääkintähuollon tehtäviä Kuopion ja Siilinjärven välisen ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Ympäristöterveyspalveluiden tarkoituksena on turvata lainsäädännön vaatimusten mukainen suunnitelmallinen, säännöllinen, laadukas, terveyshaittoja ja -vaaroja sekä kuluttajien taloudellisia tappioita ehkäisevä paikalliseen riskinarvioon ja valtakunnalliseen valvontaohjelmaan perustuva ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoito. Tähän sisältyy myös laadukas ja tarkoituksenmukainen kunnallinen eläinlääkintähuolto sekä eläinlääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alueella turvataan koko ympäristöterveydenhuollon riittävien palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista sekä avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnassa keskitytään hyödyntämään tehokkaasti olemassa olevia resursseja ja kehittämään toimintaa työjärjestelyiden sekä priorisoinnin kautta. Erityisesti tiimityöskentelyä halutaan edelleen kehittää.

Eläinlääkäreiden sijaisia pyritään saamaan tarpeen mukaan, tällä hetkellä sijaiten saatavuus on ollut parempaa kuin pitkään aikaan. Saatavuus voi vaihdella nopeastikin ja kaikkiin nopeisiin sijaisuuksiin ei aina löydy tekijää.

Nykyisen hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviin ei ole tulossa muutoksia kuluvalle hallituskaudella. Tämän linjauksen mukaan ympäristöterveyspalvelut ovat edelleen säilymässä osana kuntien lakisääteisiä tehtäviä, eikä niitä aikaisemman näkemyksen mukaan olla ainakaan toistaiseksi siirtämässä hyvinvointialueen tehtäviin.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki tulee voimaan vuoden 2026 alussa ja sen käyttöönotto toteutetaan 1.1.2026. Kokemuksia ja uuden lain tuomia tuloja kunnille seurataan vuoden 2026 aikana.

Talous

Vuoden 2026 talousarvion kustannustenjako perustuu tuotteistukseen eläinlääkintähuollon osalta (kustannuspaikka 5610). Terveysvalvonnan osalta kustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun ja valvontakohteiden edellyttämän työpanoksen perusteella.

Talouden hoitaminen on ollut tulosalueella tiukahkoa ja sama suuntaus pidetään myös vuosina 2026–2028.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Toiminnan sisäisessä valvonnassa noudatetaan Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjetta. Ympäristöterveysjohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta. Tulosvastuullisia ja oikeudellisesti vastuullisia ovat ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri.

Talousarvion toteutuminen raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja kolmesti vuodessa kunnanvaltuustolle. Ympäristöterveyslautakunta raportoi toiminnasta sopimuskunnille kolmesti vuodessa. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon toiminnan toteutumisesta raportoidaan vuosittain Ruokavirastolle sekä uudelle Lupa- ja valvontavirastolle.

Toiminnan laillisuutta valvotaan päivittäisessä työssä mm. laskujen hyväksymisen yhteydessä sekä saattamalla ympäristöterveydenhuollon toimialalta tehtyt viranhaltijapäätökset ympäristöterveyslautakunnan tietoon.

Ympäristöterveyspalvelujen riskien kartoitus ja riskienhallinta on päivitetty terveystalouden ja eläinlääkintähuollon osalta 2024 ja ne päivitetään jatkossa vuosittain. Mikäli ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri havaitsevat seikkoja, jotka vaarantavat toiminnan tuloksellisuuden, laillisuuden tai kunnan omaisuuden tai voimavarojen käytön, niihin puututaan välittömästi.

Kuntastrategian 2026 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Ympäristöterveyspalvelut-tulosalueen toiminta perustuu kuntastrategian arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat mm. viihtyisä elinympäristö, terveyden edistäminen ja osaava ja innostunut henkilöstö.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	30,5	30	31	31	31
Vanhuuseläketapahtumat		1	0	0	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		0	1	0	0

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Helposti tavoitettavat eläinlääkintäpalvelut Tarkastukset, ilmoitusten vastaanottaminen, hyväksymispäätökset Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatyö	Asiakaspalaute Asiakasmäärät Käyntimäärät Tarkastusmäärät	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.
HYVINVOIVA ARKI			
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	Elintarvikkeisiin, talous- ja uimaveteen sekä sisäilmaan liittyvien terveyshaittojen ennaltaehkäisy ja selvittäminen ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja neuvonnan keinoin	Mahdollisten häiriötilanteiden nopea selvittäminen	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiario
	Tupakka- ja nikotiinituotteiden myynnin valvonta, tupakointikiellot	Valvontaa ja neuvontaa pystytään toteuttamaan suunnitellusti	
2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Rakennetaan toimiva yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa	Ruokamyrkytystyöryhmien toiminnan turvaaminen ja tietojen päivittäminen hyvinvointialueen kanssa	Saumatonta yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa ei saada toimimaan

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tuotantotavoitteet			
Terveysvalvonta -tulosyksikön nettomenot €/asukas Siilinjärvi	8,8	10,2	10,2
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön 5610 kustannuspaikan nettomenot Siilinjärvi			
€/asukas	11,3	13,5	13,1
€/nautaeläin	43,5	52,1	52,4
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön 5610 KP nettomenot			
€/yhteistoiminta-alueen asukas	17,1	19,3	19,6
€/nautaeläin	34,9	39,4	40,7
Ympäristöterveyspalveluiden terveysvalvonta -tulosyksikön nettomenot €/yhteistoiminta-alueen asukas	10,9	11,7	11,7
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön 5610 KP nettomenot			
€ / Kuopio asukas	5,6	6,6	6,5
€ / nautaeläin	27,3	32,3	32,7

Arvioidut suoritemäärät kunnittain TA 2026

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain		**	
Kaavi , suureläimet	128	152	157
Pieneläimet	531	571	553
kunnantarkastukset	2	2	2
terveydenhuoltokäynnit	8	13	11
nautaeläintilat	25	25	22
Lapinlahti , suureläimet	734	587	824
Pieneläimet	1232	1056	1145
kunnantarkastukset	33	32	36
terveydenhuoltokäynnit	51	45	50
nautaeläintilat*	89	89	83

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain	TP 2024	TA 2025 **	TA 2026
Rautavaara , suurelaimet	88	91	94
Pienelaimet	256	235	247
kunnantarkastukset	0	3	3
terveydenhuoltokäynnit	18	12	14
nautaeläintilat*	17	17	13
Siilinjärvi , suurelaimet	760	808	847
Pienelaimet	1349	1624	1538
kunnantarkastukset	14	12	11
terveydenhuoltokäynnit	38	23	27
nautaeläintilat*	45	45	38
Tuusniemi , suurelaimet	122	90	118
Pienelaimet	322	319	329
kunnantarkastukset	3	2	6
terveydenhuoltokäynnit	2	4	3
nautaeläintilat*	18	18	16
Kuopio , suurelaimet	2492	2584	2867
Pienelaimet	2482	2721	2682
kunnantarkastukset	42	33	26
terveydenhuoltokäynnit	197	181	184
nautaeläintilat*	222	222	207

*TA 2025: Luke tilasto vuosi 2024 / 26.9.2025

** Talousarvion laadinnassa siirryttiin käyttämään kolmen edellisen vuoden toteuman keskiarvoja yksittäisten vuosien välillä olevan vaihtelun tasaamiseksi.

Keskeiset talouden muutokset

Vuoden 2026 talousarvion kokonaisuudessa ei tule merkittäviä muutoksia vuoden 2025 talousarvioon verrattuna.

Tuloslaskelma

Ympäristöterveyslautakunta

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	1 838 071	1 939 608	1 939 608	2 012 291	4 %	2 039 151	2 039 151
Myyntituotot (sis.)	16 125	11 350	11 350	11 010	-3 %	11 010	11 010
Maksutuotot	187 870	213 000	213 000	251 000	18 %	251 000	251 000
Tuet ja avustukset	300	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	2 042 366	2 163 958	2 163 958	2 274 301	5 %	2 301 161	2 301 161
Henkilöstökulut	-2 083 445	-2 291 729	-2 291 729	-2 392 575	4 %	-2 472 038	-2 529 207
Palvelujen ostot	-213 728	-200 000	-200 000	-213 250	7 %	-216 149	-216 149
Sisäiset palvelujen ostot	-132 187	-133 967	-133 967	-135 871	1 %	-135 871	-135 871
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-24 491	-41 885	-41 885	-41 326	-1 %	-41 326	-42 359
Avustukset	-49 564	-40 000	-40 000	-40 000	0 %	-40 000	-40 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-148 332	-144 150	-144 150	-138 150	-4 %	-140 637	-144 153
Toimintakulut	-2 651 747	-2 851 731	-2 851 731	-2 961 172	4 %	-3 046 020	-3 107 738
Toimintakate	-609 380	-687 773	-687 773	-686 871	0 %	-744 859	-806 577

6.1.4 Maaseutuhallinto

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen

Toiminta-ajatus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomastehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maaseutuhallinnon lakisääteisiä tehtäviä ovat viljelijätukihallinto, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen valtion varoista, eläintenpitäjän ja eläinten pitopaikkojen rekisteröinti sekä hukkakauran torjuntaan liittyvät tehtävät. Yhteistoiminta-alueen isäntäkunta Siilinjärvi on tehnyt Ruokaviraston kanssa maksajavirastosopimuksen, missä on määritelty palvelutavoitteet viljelijätukihallinnon osalta.

Viljelijätukihaussa on siirrytty täysin sähköiseen hakuun. Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden tehtäväksi tullut lisää asiantuntijatyötä. Hallinnolliset tarkastukset ovat lisääntyneet ja uutena tehtävänä on tullut maataloustoiminnan sateliittiseurannan kuvatulkintatehtävät. Sydän-Savon maaseutupalvelu käsittelee vuodessa noin 2500 kuvatulkintatehtävää. Suurpetoeläinten aiheuttamat vahingot ovat kaksinkertaistuneet vuoden 2023 36 vahinkoarviokäynnistä vuoden 2025 70 vahinkoarviokäyntiin, rauhoitettujen lintujen aiheuttamat vahinkoarviokäynnit ovat lisääntyneet vuoden 2024 5 arviokäynnistä vuoden 2025 60 arviokäyntiin ja lisänneet vahinkoarviontiin liittyvää työtä merkittävästi. Maatalouden poikkeusoloihin liittyvät varautumistehtävät lisääntyvät vuonna 2025.

Maaseudun kehittäminen tähtää siihen, että maaseudulla on hyvät edellytykset monenlaiselle yritystoiminnalle ja eri-ikäisten ihmisten asumiselle. Kehittämistyössä pyritään näkemään erilaisten alueiden mahdollisuudet ja edistämään niitä. Maatilataustaiseen yritystoimintaan liittyviä asiantuntijapalveluja sekä kehittämistoimiin liittyvää kokonaisvaltaista neuvontaa ja ohjausta annetaan maaseutuhallinnon yhteispalveluyksiköllä käytössä olevien resurssien puitteissa. Erilaisia kehittämistoimenpiteitä tehdään tiiviillä yhteistyöllä muiden maaseudun kehittämistoimijoiden kanssa. Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n Leader-ohjelmasta rahoittamalla Lannasta Euroja -hankkeella kootaan tietoa biokaasutuotannon edellytyksistä alueella. Vuonna 2026 biokaasutuotannon edellytyksiä selvitetään myös Sisä-Savon kuntien alueella.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Talousarvion toteutumisesta valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös sopimuskuntia ja toteumaraportit käsitellään maaseutulautakunnassa. Maaseutupalvelun toiminnan toteutumisesta valvotaan myös ruokaviraston toimesta. Tietoturvan osalta maaseutuhallinnossa

on toimeenpantu maksajaviraston tietoturvapoliitiikan tietoturvallisuuden hallintamallin ISO/IEC 27001:2022-pohjaiset vaatimukset ja soveltamistapa.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Maaseutuhallinnon toiminta perustuu kuntastrategian arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat mm. elinvoimainen elinympäristö, yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen, sujuvaa asiointia ja palvelua digitalisaatiota hyödyntäen sekä osaava ja innostunut henkilöstö.

Henkilöstö

Isäntäkunnan palveluksessa on 10 maaseutuhallinnon tai maaseudun kehittämistehtävää hoitavaa vakituista viranhaltijaa ja yksi määräaikaian viranhaltija.

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	11	11	10,6	10,6	10
Vanhuuseläketapahtumat					0,6
Eläköityvien korvausrekrytoinnit					

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Osallistutaan maatilayritysten kilpailukykyä investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistäviin kehittämishankkeisiin ja -toimenpiteisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin.	Kehittämistoimenpiteet	Valtion säästötoimet maaseudun kehittämisrahoitukseen
1.5. Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa.	Riittävä, asiakkaiden tarpeisiin vastaava osaaminen uuden ohjelmakauden toimeenpanoon	Koulutukset Asiakaspalautteet	Äkillisiä muutoksia lainsäädännössä ja ohjeissa ei ehditä omaksua riittävällä laajuudella
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Sydän-Savon maaseutupalvelu toimii entistä tiiviimmin osana täydentyvää verkostoa, missä maatalouden eri viranomais- ja kehittämisohjelmat tekevät yhteistyötä asiakaslähtöisesti, valmentajamaisella otteella	Toimintakulut Verkostoyhteistyö	Yhteistyö ei toimi riittävällä tavalla. Verkoston toimijat eivät sitoudu yhteisiin päämääriin.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1473	1459	1430	1400	1370
Maksetut maataloustuet, M€	56	60	58	58	58
Maaseutuviranomaistehtävät					
- Maatila / htv	161	162	160	157	163
- €/aktiivimaatila	420	444	457	475	486
- €/peruslohko	18,12	18,72	18,69	19,45	19,51
Maaseutuyritysten kehittäminen*					
- €/aktiivimaatila	83,19	107,29	90,78	90,00	91,97
- €/maaseutualueen asukas	1,81	2,29	1,68	1,86	1,86

*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

Keskeiset talouden muutokset

Sydän-Savon maaseutupalvelu toteuttaa Leader-ohjelmasta 100-prosenttisesti rahoitettua "Lannasta Euroja" -tiedonvälityshanketta. Vuodelle 2026 hankkeelle on budjetoitu tuloja ja menoja yhteensä 80 000 euroa. Hankebudjetista noin 50 000 euroa kohdistetaan palvelujen ostoon, ja 30 000 euroa käytetään maaseutuhallinnon henkilöstön hankkeeseen suunnattuun henkilötyöpanokseen.

Kesällä 2026 maaseutupalvelu siirtyy nykyisistä Lentokapteenin toimitiloista pienempiin tiloihin. Muutoksen seurauksena vuokratulot pienenevät jatkossa noin 25 000 eurolla vuodessa.

Tuloslaskelma

Maaseutulautakunta

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	654 523	716 643	716 643	663 395	-7 %	672 550	672 550
Tuet ja avustukset	0	0	0	80 000	0 %	80 000	80 000
Vuokratuotot (ulk.)	2 064	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	656 588	716 643	716 643	743 395	4 %	752 550	752 550
Henkilöstökulut	-605 381	-635 160	-635 160	-620 343	-2 %	-641 918	-657 440
Palvelujen ostot	-19 806	-50 000	-50 000	-100 170	100 %	-101 673	-101 673
Sisäiset palvelujen ostot	-48 610	-53 248	-53 248	-46 295	-13 %	-46 295	-46 295
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 907	-9 400	-9 400	-9 400	0 %	-9 400	-9 635
Avustukset	-4 727	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-67 349	-73 100	-73 100	-62 100	-15 %	-63 198	-64 750
Muut toimintakulut (sis.)	0	0	0	-560	0 %	-560	-560
Toimintakulut	-747 781	-820 908	-820 908	-838 867	2 %	-863 043	-880 353
Toimintakate	-91 193	-104 265	-104 265	-95 472	-8 %	-110 493	-127 803

6.1.5 Konsernipalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Toiminta-ajatus

Kunnanjohtoon sitovuustason tehtävänä on tuottaa keskitetysti kunnanjohto ja konserniohjaus. Pelastustoimi sisältyy edelleen siltä osin kuin kuntaan kohdistuu vaateita oikeusasteiden käsittelyssä olevista riita-asioista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Konsernipalveluiden tavoitteena on luoda hyvät edellytykset kunnan ylimpien toimielinten työskentelylle sekä strategisten tavoitteiden saavuttamiselle palvelualueille ja toimivan konserniohjauksen kautta kunnan tytäryhtiöille. Lisäksi kunnanjohtoon tehtävänä on huolehtia asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä moitteettomasti.

Kunnan kokonaiskehityksen, kunnan sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden sekä alueellisen kehityksen seuraaminen ja reagoiminen oikea-aikaisesti tarvittaviin muutostarpeisiin on olennainen tulosalueen toiminnan painopistealueista. Toiminnan tehostaminen nykyisessä kiristyneessä kuntataloustilanteessa on myös merkittävä painopiste.

Kunnan kokonaiskehitys pohjautuu strategisten tavoitteiden ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimaisen ympäristön myönteiseen kehittymiseen. Kehittämistoiminnan painopiste rakennetaan kuntastrategian näkökulmasta.

Omistajaohjauksen vahvistamisen tavoitteena on kunnan tytäryhteisöjen entistä parempi palvelukyky ja kustannustehokkuus. Konserniyhtiöt, joille kunta maksaa toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja muihin ylläpitokuluihin. Varsinaiset konserniyhtiöiden tavoitteet ym. tekstit löytyvät kohdasta 3.2.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Konserniohjeistusta päivitetään, jonka avulla kehitetään tytäryhtiöiden omistajaohjausta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven kuntastrategian vision mukaisesti tavoitteena on tasapainoinen kuntatalous ja väestönkasvu. Talouden pitäminen tasapainoisena on haasteellista. Tämä edellyttää 21.11.2023 kunnanhallituksen päättämän talouden tasapainottamisohjelman laadinnan napakkaa toimeenpanoa. Ohjelmaa ja tasapainottamistoimenpiteitä tulee päivittää taloustilanteen vaatimalla tavalla. Tiedolla johtamista vahvistetaan kuntakonsernissa.

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2.Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa.	Sähköisen kokoushallinnan käytön vakiinnuttaminen uusille luottamushenkilöille	Sähköisen kokoushallinnan ominaisuuksien hyödyntäminen kaikissa sitä käyttävissä toimielimissä ja luottamushenkilöillä.	Kunnanjohto
	Luottamushenkilöiden asiointikanavan selvitys ja mahdollinen käyttöönotto uuden valtuustokauden alussa.	Sopiva asiointikanava on selvillä ja käyttöönotosta sovittu.	Kunnanjohto
1.3.Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Kunta on aktiivinen toimija alueellisessa kehittämistyössä.	Vaikuttamisfoorumien määrä.	Kunnanjohto
1.5.Kokeileva organisaatiokulttuuri	Organisaation sisäisten prosessien läpikäynti ja tehostaminen.	Taseen pitäminen ylijäämäisenä vuonna 2026.	Kunnanjohto
HYVINVOIVA ARKI			
2.3.Kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma on ajan tasalla.	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman massa mainitut mittarit (5. kohta)	Kunnanjohto ja konserniyhtiöt
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2.Väestönkasvu	Asukasmäärän kasvu vähintään 50 asukasta vuodessa	Väestönkasvun muutos	Kunnanjohto ja konserniyhtiöt

Tavoitteiden riskiarviot

Henkilöstön ja luottamushenkilöiden sitouttaminen tavoitteisiin.
Rohkeus toimenpiteiden tekemiseen.

Tuloslaskelma 2026

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet

Tulosalueet	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Kunnanjohto	-1 017 080	2 040	-1 015 040
Konserniyhtiöt	-1 016 800	129 000	-887 800
Pelastustoimi	-	-	-
Sitovuustaso yhteensä	-2 033 880	131 040	-1 902 840

Tuloslaskelma

Kunnanhallitus/Konsernipalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Tuet ja avustukset	0	2 014	2 014	2 040	1 %	2 040	2 040
Vuokratuotot (ulk.)	113 296	119 000	119 000	129 000	8 %	129 000	129 000
Toimintatuotot	113 296	121 014	121 014	131 040	8 %	131 040	131 040
Henkilöstökulut	-383 281	-392 495	-392 495	-397 458	1 %	-407 813	-415 263
Palvelujen ostot	-1 476 571	-734 335	-734 335	-698 594	-5 %	-707 094	-707 094
Sisäiset palvelujen ostot	-7 227	-6 225	-6 225	0	-100 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 423	-3 970	-3 970	-728	-82 %	-728	-746
Avustukset	-548 346	-555 300	-555 300	-547 150	-1 %	-547 150	-547 150
Muut toimintakulut (ulk.)	-576 029	-559 570	-559 570	-389 448	-30 %	-396 214	-405 781
Muut toimintakulut (sis.)	-330	-343	-343	-502	46 %	-502	-502
Toimintakulut	-2 994 207	-2 252 238	-2 252 238	-2 033 880	-10 %	-2 059 501	-2 076 537
Toimintakate	-2 880 911	-2 131 224	-2 131 224	-1 902 840	-11 %	-1 928 461	-1 945 497
Poistot ja arvonalentumiset	-9 733	-510 047	-510 047	-510 047	0 %	-314	0

Kunnanjohto

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Tuloslaskelma

Kunnanjohto

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Tuet ja avustukset	0	2 014	2 014	2 040	1 %	2 040	2 040
Toimintatuotot	0	2 014	2 014	2 040	1 %	2 040	2 040
Henkilöstökulut	-380 988	-392 495	-392 495	-397 458	1 %	-407 813	-415 263
Palvelujen ostot	-579 619	-614 335	-614 335	-578 594	-6 %	-585 294	-585 294
Sisäiset palvelujen ostot	-7 227	-6 225	-6 225	0	-100 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 530	-3 970	-3 970	-728	-82 %	-728	-746
Avustukset	-12 300	-300	-300	-12 150	3 950 %	-12 150	-12 150
Muut toimintakulut (ulk.)	-58 284	-43 320	-43 320	-27 648	-36 %	-27 902	-28 261
Muut toimintakulut (sis.)	-330	-343	-343	-502	46 %	-502	-502
Toimintakulut	-1 041 278	-1 060 988	-1 060 988	-1 017 080	-4 %	-1 034 389	-1 042 216
Toimintakate	-1 041 278	-1 058 974	-1 058 974	-1 015 040	-4 %	-1 032 349	-1 040 176
Poistot ja arvonalentumiset	-9 733	-10 047	-10 047	-10 047	0 %	-314	0

Konserniyhtiöt

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Tuloslaskelma

Konserniyhtiöt

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Vuokratuotot (ulk.)	113 296	119 000	119 000	129 000	8 %	129 000	129 000
Toimintatuotot	113 296	119 000	119 000	129 000	8 %	129 000	129 000
Palvelujen ostot	-154 051	-120 000	-120 000	-120 000	0 %	-121 800	-121 800
Avustukset	-536 046	-555 000	-555 000	-535 000	-4 %	-535 000	-535 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-517 745	-516 250	-516 250	-361 800	-30 %	-368 312	-377 520
Toimintakulut	-1 207 842	-1 191 250	-1 191 250	-1 016 800	-15 %	-1 025 112	-1 034 320
Toimintakate	-1 094 546	-1 072 250	-1 072 250	-887 800	-17 %	-896 112	-905 320
Poistot ja arvonalentumiset	0	-500 000	-500 000	-500 000	0 %	0	0

Pelastustoimi

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Pelastustoimeen on varattu määrärahat eri oikeusasteissa vireillä olleiden varallaolokorvausten maksamiseksi. Vuoden 2026 talousarvio ei määrärahaa enää sisällä.

Tuloslaskelma

Pelastustoimi

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Henkilöstökulut	-2 292	0	0	0	0 %	0	0
Palvelujen ostot	-742 901	0	0	0	0 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	107	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-745 087	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakate	-745 087	0	0	0	0 %	0	0

6.2 ELINVOIMA- JA YHTEISET PALVELUT

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Elinvoima- ja Yhteiset palvelut palvelualue on yksi neljästä palvelualueesta. Palvelualue tuottaa Elinvoimapalvelut ja koko kunnan Yhteiset palvelut. Elinvoimapalveluita ovat elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, maahanmuuttopalvelut, hyvinvoinnin edistäminen, maankäyttö, kaavoitus ja joukkoliikenne. Yhtisiä palveluita ovat hallinto- ja kehittämispalvelut, viestintä ja markkinointi, sisäinen tarkastus, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut.

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Kunnanhallitus</i>			
Elinvoimapalvelut	-5 809 385	3 055 625	-2 753 760
<i>Kunnanhallitus</i>			
Yhteiset palvelut	-9 589 158	9 408 304	-180 854
<i>Kunnanhallitus</i>			
Joukkoliikenne	-3 241 442	1 489 650	-1 751 792
Sitovuustasot yhteensä	-18 639 985	13 953 579	-4 686 406

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma

ELINVOIMA- JA YHTEISET PALVELUT

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk)	1 032 425	1 102 071	1 102 071	954 286	-13 %	934 286	934 286
Myyntituotot (sis)	7 277 709	7 365 607	7 365 607	7 260 526	-1 %	7 260 526	7 260 526
Maksutuotot	-42 166	95 000	95 000	125 300	32 %	125 300	125 300
Tuet ja avustukset	1 068 550	960 630	960 630	1 198 602	25 %	1 196 602	1 196 602
Vuokratuotot (ulk.)	1 863 036	1 663 932	1 663 932	1 827 770	10 %	1 827 770	1 827 770
Vuokratuotot (sis.)	1 820 716	1 848 626	1 848 626	1 894 495	2 %	1 894 495	1 894 495
Muut toimintatuotot	373 924	1 125 600	1 125 600	692 100	-39 %	892 100	1 392 100
Toimintatuotot	13 394 195	14 161 466	14 161 466	13 953 079	-1 %	14 131 079	14 631 079
Valmistus omaan käyttöön	600	500	500	500	0 %	500	500
Henkilöstökulut	-5 596 238	-5 457 519	-5 457 519	-5 716 181	5 %	-5 915 268	-6 058 500
Palvelujen ostot	-6 355 327	-7 930 476	-7 930 476	-8 235 694	4 %	-8 364 114	-8 364 114
Sisäiset palvelujen ostot	-502 493	-494 814	-494 814	-503 253	2 %	-503 253	-503 253
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 294 938	-1 373 201	-1 373 201	-1 299 458	-5 %	-1 299 458	-1 331 944
Avustukset	-1 204 683	-1 707 200	-1 707 200	-1 817 450	6 %	-1 817 450	-1 817 450
Muut toimintakulut (ulk.)	-813 485	-784 246	-784 246	-836 876	7 %	-851 751	-872 782
Muut toimintakulut (sis.)	-203 217	-256 833	-256 833	-231 073	-10 %	-231 073	-231 073
Toimintakulut	-15 970 382	-18 004 289	-18 004 289	-18 639 985	4 %	-18 982 367	-19 179 117
Toimintakate	-2 575 588	-3 842 323	-3 842 323	-4 686 406	22 %	-4 850 787	-4 547 538
Poistot ja arvonalentumiset	-224 068	-353 039	-353 039	-247 890	-30 %	-166 696	-20 447

6.2.1 Elinvoimapalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminta-ajatus

Elinvoimapalveluiden sitovuustason tehtävänä on tuottaa keskitetysti kunnan elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, maahanmuuttopalvelut, hyvinvoinnin edistäminen, maankäyttö ja kaavoitus.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Elinvoimapalveluiden toimintaedellytysten vahvistaminen tulee olemaan entistä vahvemmin toiminnan keskiössä. Elinvoimapalvelujen toimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia, kun työllisyyspalvelut siirtyivät kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen ja maahanmuuttopalveluihin on tullut muutoksia kotoutumislain uudistuksen astuttua voimaan 1.1.2025. Muutosten myötä toimintaa on järjestelty uudelleen tiivistämällä elinkeino-, työllisyys- ja maahanmuuttopalveluiden yhteistyötä. Tahtotilana on vahvistaa elinkeinopalveluiden roolia, kehittämistä ja toimintaa. Elinkeino-, työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut muodostavat saumattoman kokonaisuuden, jossa yrityksen tarpeisiin vastataan nopeasti ja ennakoiden, ja samalla työnhakijoille – myös maahanmuuttajille – luodaan polkuja työelämään. Näin toimien voidaan vastata entistä paremmin elinkeinoelämän tarpeisiin myös osaavan työvoiman osalta, mukaan lukien kansainväliset osaajat.

Yritysten toimintaedellytyksiä kunnassa voidaan entisestään vahvistaa nopeasti käyttöön otettavilla yritys- ja liikerakennusalueilla. Kuntastrategian mukaista työtä kunnan väkiluvun ja työpaikkamäärän kasvattamiseksi jatketaan.

Yrityskantaa, ja siten työpaikkojen määrää voidaan kasvattaa panostamalla uusien yritysten syntymiseen, toimivien yritysten toimintaympäristön ja toimintaedellytysten kehittämiseen sekä yritysten sijoittumisen ja osaavan työvoiman saatavuuden mahdollistamiseen. Tavoitteen saavuttamiseksi kunnalla tulee olla hyvä tarjonta yritysraennuspaikoista sekä Etelä-Siilinjärvellä että Siilinjärven taajamassa sekä riittävät resurssit toteuttaa laadukasta yritysneuvontaa.

Maanhankinnassa onnistuminen on keskeinen edellytys kunnan elinvoiman kehittymiselle. Maanhankintaa tullaan kohdentamaan Siilinjärvimallin 2040 mukaisille alueille. Asuinrakennuspaikkojen luovutuksessa jatketaan mallia, missä rakennuspaikkoja jaetaan monipuolisesti vuokra-, asumisoikeus- ja omistusasuntotuotantoon tukemaan kunnan kasvutavoitetta. Omakotirakennuspaikkojen menekki näyttää hyvältä ja kysyntä on hyvälle tasolla. Rivi- ja kerrostalojen kysyntä on vähäistä rakennusliikkeiden ollessa vielä varovaisia investointien suhteen.

Kunnan kasvutavoitteen kannalta keskeisintä on riittävä asemakaavavaranto monipuoliseen asuntotuotantoon ja työpaikkarakentamiseen. Kerrostalorakentamisessa keskitytään uudis- ja täydennysrakennuskohteisiin taajamissa kaavoittaen riittävästi rakennuspaikkoja myös kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Uutta pientalorakentamista osoitetaan pääosin vahvan joukkoliikenneverkon alueelle. Laajoja yleiskaavoitushankkeita ovat VT5:n Siilinjärvi-Alapitkä ja Yaran tulevaisuuden laajentumisvaihtoehtojen selvittäminen kaivos- ja tehdastoiminnalle.

Hyvinvoinnin edistämisen tavoitteena on hallinnollisesta näkökulmasta edistää tiedolla johtamista ja poikkihallinnollista hyte-työtä sekä yhdyspintatyötä hyvinvointialueen ja muiden sidosryhmien kanssa. Hyvinvoinnin edistämisen yhtenä keskeisenä teemana on kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen ja tähän uusien toimintatapojen kehittäminen.

Siilinjärven omat työllisyyspalvelut tarjoavat täydentäviä palveluita, jotka tukevat yksilöllisesti työllistymistä ja osallisuutta. Tarjoamme osaajille ohjausta ja valmennusta työnhakuun sekä koulutusmahdollisuuksiin, yksilöllisiä tukitoimia työllistymismahdollisuuksien parantamiseksi, mahdollisuuden luoda kontakteja työnantajiin sekä saada tietoa avoimista olevista työpaikoista ja apua saa myös työkyvyn selvittämiseen.

Siilinjärven työttömien työnhakijoiden määrä on pitkään ollut Pohjois-Savon alhaisimpia. Työttömien määrä on kuitenkin ollut kasvussa myös Siilinjärvellä, mikä tuo haasteita mm. työmarkkinatuen kunta osuuden kasvuun. Haasteeseen on vastattu tehostamalla kunnan omaa työllisyystoimintaa käynnistämällä Startti Työhön hanke 1.9.2025 (jatkuu 31.12.2027 saakka). Maahanmuuttovirasto supistaa vastaanottotoimintaa, joten kotikunnan saaneiden ukrainalaisten määrä Siilinjärvellä voi kasvaa hieman 2025–2026 vuodenvaihteen jälkeen. Maahanmuuttajien kasvava määrä on nostanut luonnollista väestönkasvua alueellamme. Uusi kotoutumislaki, eli laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023 astui voimaan 1.1.2025. Kunnalle tuli lisävastuita kotoutumisen edistämisen hoitamiseen ja kunta on kotoutumisesta vastaava viranomainen, muiden kuin työhakija asiakkaiden osalta. Kunnan on huolehdittava maahanmuuttajien yleisestä neuvonnasta ja ohjauksesta, sekä seurata ja raportoida maahanmuuton tilaa. Maahanmuuttopalveluita ohjaa vuoden 2025 alussa hyväksytty kotoutumishjelma. Maahanmuuttopalvelut ovat osa elinkeino-, työllisyys- ja maahanmuuttopalvelujen kokonaisuutta.

Joukkoliikenteen osalta tavoitteena on edelleen matkustajamäärien kasvattaminen. Joukkoliikenneohjelmassa on uudeksi tavoitteeksi nostettu joukkoliikenteen esteettömyyden kehittäminen. Paikallisliikenne Siilinjärven ja Kuopion välillä on kilpailutettu 2025 ja uusi sopimuskausi käynnistyy kesäkuussa 2026 kokonaisuudessaan sähköbusseilla (14 kpl).

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Ylikunnallisena haasteena on taantuman aiheuttama laskusuhdanne rakentamisessa ja sen vaikutus kerros- ja rivitalotonttien kysyntään. Riskinä on myös ennustetta heikommin kehittyvä työllisten määrä ja lomautusten kasvu.

Sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaan.

Kuntastrategian vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Suunnittelukauden tavoitteilla vastataan kuntastrategian tavoitteisiin.

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Kunnan päämääränä on TE-uudistuksen yhteydessä kehittää yhteinen Siilinjärven toimintamalli Kuopion työllisyysalueen kanssa	Aktiivinen osallistuminen kehitystyöhön ja toimintamallin käyttöön.	Työllisyyspalvelut
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Suunnitelmatyöllä luodaan perusta kehittämiselle.	Jäsenyydet yhteistyöelimissä/hankkeiden määrä	Kaavoitus

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Kehitämme aktiivisesti ja tehokkaasti Etelä-Siilinjärven ja koko kunnan yritysalueiden maankäyttöä. Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle.	Vähintään 1 hanke/vuosi Rakennushankkeiden määrä/vuosi	Elinkeinopalvelut Elinkeinopalvelut
1.5. Kunta kehittää omaa tekemistä ketterästi	Maahanmuuttajien palveluohjauksen konsepti-Kotoutumissuunnitelman luominen	Asiakaskontaktien määrä ja tilastointi	Maahanmuuttopalvelut
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	Pilotoidaan vähintään yksi uusi osallisuuden kokeilu kuten asukasraati tai -paneeli, nuorten digiraati, osallisuuskahvit tai muu toimintamalli.	Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet, TEA-viisari	Hallinto ja kehittäminen, hyvinvoinnin edistäminen
2.2. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen	Toteutetaan hyvinvointisuunnitelmaan kirjattu mielen hyvinvointia edistäviä toimenpiteitä	Kouluterveyskysely, henkilöstökyselyt Kansallinen terveysindeksi / mielenterveysindeksi (THL) Mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi sairaus/työkyvyttömyyseläkettä saavat	Hyvinvoinnin edistäminen
2.3. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn ja -suunnitelman uudistaminen sekä toteutus vuoden 2026 aikana.	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumisen taso	Hallinto ja kehittäminen, hyvinvoinnin edistäminen
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin päivittäminen uuden strategian kanssa yhteensopivaksi.	TEA-viisari, yhteistyön toteutuminen	Hyvinvoinnin edistäminen

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Kunta jatkaa aktiivista yhteistyömuotojen etsimistä hyvinvointialueen eri toimijoiden kanssa.	Henkilöstölle tehtävä yhteistyökysely Hyvinvointisuunnitelmien yhteisten tavoitteiden määrä Osallistuminen Perhekeskusverko- ston yhteisövaikuttavuuden kehittämishankkeen ja sen onnistumisen seuranta	Hyvinvoinnin edistäminen
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Riittävä asemakaavavaranto palvelu- ja yritysra- kentamiselle Riittävä asemakaavavaranto asun- torakentamiselle Yleiskaava ohjaavat asemakaavoitusta taajamissa sekä rakentamista kylä- ja ranta-alueilla	Valmiusaste ja kaavallinen valmius asun- torakentamiseen	Kaavoitus
Työpaikkojen määrän kasvu	Uusien työpaikkojen määrä 50 työpaikkaa/vuosi	Työpaikkamäärän kasvu	Elinkeinopalvelut
Kaavapäätösten pitävyys	Kaavoista ei tule valituksia	Valituksia/hyv- sytty kaava	Kaavoitus
Maankäyttöpoliittisen ohjelman ajantasaisuus	Ohjelma antaa tarvittavat työkalut maapolitiikan hoitamiseen	Tarkistettu valtuustokausi- tain	Maankäyttö ja kaavoitus

Tavoitteiden riskiarviot

Maata ei saada hankittua kaavoituksen tarpeisiin.

Taloukasvu ei käynnisty

Työmarkkinatuen kuntaosuus jatkaa kasvua.

Yhteistyömuotojen löytyminen hyvinvointialueen palveluiden kanssa ei toteudu.

Tuloslaskelma 2026

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet

Tulosalueet	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Elinkeinopalvelut	-629 507	236 000	-393 507
Työllisyyspalvelut	-3 452 727	0	-3 452 727
Maahanmuuttopalvelut	-181 554	226 000	44 446
Hyvinvoinnin edistäminen	-201 140	0	-201 140
Maankäyttö	-920 345	2 573 625	1 653 280
Kaavoitus	-424 112	20 000	-404 112
Sitovuustaso yhteensä	-5 809 385	3 055 625	-2 753 760

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	318 334	250 227	250 227	232 725	-7 %	232 725	232 725
Myyntituotot (sis.)	88 277	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	-42 166	95 000	95 000	125 300	32 %	125 300	125 300
Tuet ja avustukset	168 912	30 000	30 000	230 000	667 %	230 000	230 000
Vuokratuotot (ulk.)	1 788 600	1 590 000	1 590 000	1 775 000	12 %	1 775 000	1 775 000
Muut toimintatuotot	372 195	1 125 100	1 125 100	692 100	-38 %	892 100	1 392 100
Toimintatuotot	2 694 153	3 090 327	3 090 327	3 055 125	-1 %	3 255 125	3 755 125
Valmistus omaan käyttöön	600	500	500	500	0 %	500	500
Henkilöstökulut	-1 397 467	-1 184 387	-1 184 387	-1 384 165	17 %	-1 431 963	-1 466 351
Palvelujen ostot	-407 756	-2 127 153	-2 127 153	-2 208 385	4 %	-2 241 510	-2 241 510
Sisäiset palvelujen ostot	-99 050	-99 314	-99 314	-96 428	-3 %	-96 428	-96 428
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-5 388	-43 819	-43 819	-13 058	-70 %	-13 058	-13 384
Avustukset	-1 196 868	-1 690 000	-1 690 000	-1 800 000	7 %	-1 800 000	-1 800 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-259 193	-275 748	-275 748	-269 899	-2 %	-274 681	-281 443
Muut toimintakulut (sis.)	-16 629	-33 746	-33 746	-37 450	11 %	-37 450	-37 450
Toimintakulut	-3 382 351	-5 454 167	-5 454 167	-5 809 385	7 %	-5 895 090	-5 936 567
Toimintakate	-687 598	-2 363 340	-2 363 340	-2 753 760	17 %	-2 639 465	-2 180 942
Poistot ja arvonalentumiset	-61 614	-28 205	-28 205	-15 819	-44 %	-13 438	-13 438

Elinkeinopalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: elinkeinopäällikkö Petra Ryymin

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Elinkeino-, työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut muodostavat saumattoman kokonaisuuden, jossa yrityksen tarpeisiin vastataan nopeasti ja ennakoiden, ja samalla työnhakijoille – myös maahanmuuttajille – luodaan polkuja työelämään ja yrittäjyyteen. Siilinjärven kunnan elinkeinopalvelujen tavoitteena on vahvistaa Siilinjärven vetovoimaa ja kilpailukykyä

SIILINJÄRVI

(sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti) vastuullisten yritysten toimintaympäristönä ja sijoittumiskohteena. Tukea nykyisiä yrityksiä verkostoitumisessa, kasvussa ja kehittämisessä, erityisesti mikro- ja pk-yrityksiä. Houkutella uusia yrityksiä, investointeja ja osaajia (ml. kansainväliset osaajat) kuntaan. Tukea uusien työpaikkojen syntyä ja osaajien (ml. kansainväliset osaajat) saatavuutta ja osaamisen vastaavuutta elinkeinoelämän tarpeisiin. Tehdä Siilinjärvestä näkyvä, saavutettava ja yhteistyökykyinen toimintaympäristö, jossa yritykset ja ihmiset kukoistavat.

Tavoitteen saavuttamiseksi kunnalla tulee olla hyvä tarjonta monipuoliseen yritystoimintaan soveltuvista yritysraennuspaikoista sekä Etelä-Siilinjärvellä että Siilinjärven taajamassa sekä riittävät resurssit toteuttaa laadukasta yritysneuvontaa. Elinkeinopalvelut toteuttavat yritysten toimintaympäristöä kehittäviä sekä yritysten kasvua, kansainvälisyyttä ja toimintaedellytyksiä tukevia yrityspalveluja yhteistyössä muiden alueen elinkeinotoimijoiden kanssa. Aloittavien, toimivien yritysten sekä alueelle sijoittuvien yritysten neuvontapalvelut ja verkostoyhteistyö hoidetaan kunnan elinkeinopalveluiden toimesta. Apuna hyödynnetään yksityisiä palveluntarjoajia, joilla on kattava ja laaja osaaminen erityisesti aloittavien yritysten tukemiseen.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja vaikuttavuuden mittaritot täsmentyvät, kun strategiatyö etenee ja elinkeinosuunnitelma vahvistetaan.

Elinkeinopalveluiden vaikuttavuuden arviointi ei ole yksinkertaista. Elinvoimaa tehdään vahvimmin siilinjärveläisissä yrityksissä ja yritysten menestykseen kunta pystyy vaikuttamaan vain omalta osaltaan ja pääosin välillisesti. Mittarit, jotka mittaavat yritysten liikevaihtoa tai työpaikkamääriä eivät kerro kunnan elinvoimatyöstä, niihin vaikuttavat enemmän talouden suhdanteet ja yritysten johtaminen. Liikevaihdon, työpaikkamäärien jne. seuranta on kuitenkin tärkeää ajantasaisen tilankuvan muodostamiseksi.

Elinkeinosuunnitelmassa esitellään myöhemmin ehdotukset tuleviksi elinkeinopalvelujen painopisteiksi sekä mittareiksi.

Elinkeinopalvelujen henkilöstöresurssit ovat elinkeinopäällikkö ja yritysasiantuntija (KYVYKÄS hanke 1.3.2025 - 31.12.2027) sekä sijoittumispalveluissa yhteistyö maankäyttö, kaavoitus, kunnallistekniikka ja lupapalvelut. Elinkeinopalvelujen talousarvio sisältää elinvoimapalvelujen EU hankkeisiin liittyvät tulot ja menot, jonka vuoksi KYVYKÄS sekä Startti Työhön hankkeen palkkakustannukset kirjautuvat myös elinkeinopalvelujen henkilöstökuluihin. Hankkeiden henkilöresurssit on lisätty kokonaishenkilöstö määrään.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	1,1	1,1	4,6		

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla (sivutoimi/ pääelinkeino) yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle	Rakennuspaikkojen vuokraaminen/ myyminen yrityksille.	Luovutetut tontit. Uudet rakennushankkeet kunnassa.	Minimissään 3 hanketta vuodessa.
	Uusien ja olemassa olevien yritysten	Uudet perustetut yritykset kunnassa. Sijoittumiset.	Yritysten nettolisäys 70 kpl:tta/ vuosi, sisältäen sijoittumiset

Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
harjoittamaan liiketoimintaa.	toimintaedellytysten parantaminen	Toimivien yritysten kasvu ja syntyneet työpaikat.	Toimivien yritysten kehittämishankkeet ja syntyneet työpaikat, 3 hanketta/vuosi

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Työpaikkamäärän muutos	-82*	+50	+50		
Teollisten työpaikkojen määrä	-101*	+10	+10		
Luovutetut tontit	4	+3	+ 3		

*tilastokeskuksen tieto edelliseltä vuodelta

Keskeiset talouden muutokset

Elinkeinopalvelujen kautta koordinoidaan myös kahta elinvoimaan linkittyvää Siilinjärven kunnan hanketta, KYVYKÄS ja Startti Työhön hankkeita. Näiden johdosta elinkeinopalvelujen henkilöstökustannukset sekä palveluostot ovat kasvaneet merkittävästi vuodesta 2025. Omien hankkeiden lisäksi alueen elinvoimaa ja yritysten toimintaympäristöä sekä toimintaedellytyksiä kehitetään laajan hankeyhteistyön kautta.

Tuloslaskelma

Elinkeinopalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk)	1 000	0	0	6 000	0 %	6 000	6 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	230 000	0 %	230 000	230 000
Toimintatuotot	1 000	0	0	236 000	0 %	236 000	236 000
Henkilöstökulut	-48 984	-80 156	-80 156	-269 660	236 %	-279 276	-286 194
Palvelujen ostot	-192 482	-208 600	-208 600	-333 646	60 %	-338 651	-338 651
Sisäiset palvelujen ostot	-4 969	-9 796	-9 796	-11 221	15 %	-11 221	-11 221
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-682	-1 077	-1 077	-1 564	45 %	-1 564	-1 603
Muut toimintakulut (ulk.)	-3 975	-4 475	-4 475	-13 082	192 %	-13 317	-13 650
Muut toimintakulut (sis.)	-165	-172	-172	-335	95 %	-335	-335
Toimintakulut	-251 257	-304 276	-304 276	-629 507	107 %	-644 364	-651 654
Toimintakate	-250 257	-304 276	-304 276	-393 507	29 %	-408 364	-415 654
Poistot ja arvonalentumiset	-36 322	-13 438	-13 438	-13 438	0 %	-13 438	-13 438

Työllisyyspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: elinkeinopäällikkö Petra Ryymin, (työllisyyskoordinaattori Mervi Seppänen)

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Työttömien työnhakijoiden määrä on ollut Siilinjärvellä pitkään maakunnan alhaisin, nyt työttömien määrä on hiljalleen kasvanut. Siilinjärven kunta liittyi Kuopion työllisyysalueeseen 1.1.2025 alkaen ja toiminta uuden työllisyysalueen kanssa on käynnistynyt. Kuopion työllisyysalueella Kuopion kaupunki toimii vastuukuntana ja tuottaa lakisääteiset palvelut Siilinjärvelle.

Siilinjärven omat työllisyyspalvelut tarjoavat täydentäviä palveluita, jotka tukevat yksilöllisesti työllistymistä ja osallisuutta. Tarjoamme osaajille ohjausta ja valmennusta työnhakuun sekä koulutusmahdollisuuksiin, yksilöllisiä tukitoimia työllistymismahdollisuuksien parantamiseksi, mahdollisuuden luoda kontakteja työnantajiin sekä saada tietoa avoimista olevista työpaikoista ja apua saa myös työkyvyn selvittämiseen.

Autamme työnantajia esimerkiksi rekrytointiin tai työllistämiseen tukimahdollisuuksiin liittyvissä kysymyksissä.

Työllisyyspalveluissa on ollut kokeilussa kuntalisä vuonna 2024, joka on jatkunut myös vuonna 2025. Kuntalisä myönnetään yrityksille, jotka palkkaavat siilinjärveläisen työttömän henkilön, joka on osatyökykyinen tai hänen työttömyytensä on pitkittynyt. Kuntalisan myöntäminen jatkuu myös vuonna 2026.

Työllisyyspalveluiden kautta jaettavat kesätyösetelit kohdennetaan 2008–2009 syntyneille nuorille, jotka päättävät yhdeksännen luokan tai opiskelevat lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa 1. vuotta opiskeleville. Kesätyöseteleiden avulla mahdollistetaan nuorille ensimmäinen kokemus työelämään.

Siilinjärven kunnan lakisääteisiä palveluja täydentävissä työllisyyspalveluissa työskentelee yksi henkilö työllisyyskoordinaattorin tehtävässä.

Työllisyyspalvelujen tehtävät:

- Yritysten rekrytointitarpeiden tunnistaminen: aktiivinen työnantajayhteistyö, työpaikkakäynnit, vuorovaikutus.
- Nopeat työvoimapalvelut: sujuva yhteistyö Kuopion työllisyysalueen kanssa, toimintamallien kehittäminen ja integroiminen osaksi kunnan peruspalveluja
- Osaamisen kehittäminen: koulutusten ja työvoimakoulutusten räätälöinti paikallisten yritysten tarpeisiin yhteistyössä Kuopion työllisyysalueen ja oppilaitosten kanssa.
- Ekosysteemi yhteistyö: Työllisyyttä ja elinvoimaa vahvistava palveluekosysteemi vahvistuu
- Työllistymisen tukitoimet: työhön valmennus ja oppisopimusratkaisut (kunnan työllisyyspalvelut) palkkatuki, työkokeilut ja muut tukitoimet (Kuopion työllisyysalue).

Työllisyyspalvelut toimivat Kuopion Työllisyysalueen, KELAn ja maahanmuuttopalvelujen kanssa samoissa tiloissa, joka mahdollistaa saumattoman yhteistyön työllisyyden edistämiseksi. Hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa tehdään yhteistyötä mm. kuntouttavan työtoiminnan osalta.

Siilinjärven kunnan Startti Työhön hanke käynnistynyt 1.9.2025 (jatkuu 31.12.2027 saakka), hankkeessa työskentelee kaksi kokoaikaista työntekijää projektipäällikkö/työhön valmentaja ja työhön valmentaja sekä puolikkaalla työajalla työhön valmentaja, jonka työpanos maahanmuuttopalveluista.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö		1	1		

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2026</i>	<i>Toimenpiteet 2026</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
TE-palvelu2025-uudistus	Yhteistyön tiivistäminen ja kehittäminen Kuopion työllisyysalueen kanssa.	Yhteinen toimintamalli on muodostunut Kuopion työllisyysalueen kanssa.	Toimivat ja kuntalähtöiset työvoimapalvelut integroituna kunnan elinkeinopalveluiden kanssa.
Kunnan omien työllisyyspalveluiden toiminnan kehittäminen	Kunnan omien työllisyyspalveluiden yhdyspintojen rakentaminen kunnan elinkeino- ja maahanmuuttopalveluiden kanssa	Yhteiset rajapinnat ovat muodostuneet elinkeino- ja maahanmuuttopalveluiden kanssa	Toimivat ja sujuvat työllisyyspalvelut ovat integroitu kunnan elinkeino- ja maahanmuuttopalveluiden kanssa
Startti Työhön hanke käynnistyy	Hankkeen toiminta käynnistynyt	Asiakkaita ohjautunut hankkeeseen, työskentely työllisyysalueen kanssa toimii	Työparitoimintamalli käynnissä, asiakasohjaus sujuvaa työhönvalmennukseen

Keskeiset talouden muutokset

Työmarkkinatukiosuudet ovat nousseet ja siihen on varattu lisärahoitusta vuodelle 2026. Startti Työhön -hankkeen kunnan omarahoitusosuus on kirjattu elinkeinopalveluihin. Hankkeen kulut ja maksatuksen kautta tuleva tuki kohdentuu hankkeen omalle kustannuspaikalle, elinkeinopalvelujen tuloslaskelmalla.

Tuloslaskelma

Työllisyyspalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (sis)	88 277	0	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	168 912	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	257 189	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-356 493	-64 556	-64 556	-69 952	8 %	-72 415	-74 187
Palvelujen ostot	-74 845	-1 700 000	-1 700 000	-1 607 615	-5 %	-1 631 729	-1 631 729
Sisäiset palvelujen ostot	-22 274	-5 532	-5 532	-6 030	9 %	-6 030	-6 030
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	1 983	0	0	-24	0 %	-24	-25
Avustukset	-1 172 641	-1 655 000	-1 655 000	-1 765 000	7 %	-1 765 000	-1 765 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-16 537	-6 700	-6 700	-3 939	-41 %	-4 010	-4 110
Muut toimintakulut (sis.)	0	-172	-172	-167	-3 %	-167	-167
Toimintakulut	-1 640 808	-3 431 960	-3 431 960	-3 452 727	1 %	-3 479 376	-3 481 248
Toimintakate	-1 383 619	-3 431 960	-3 431 960	-3 452 727	1 %	-3 479 376	-3 481 248

Maahanmuuttopalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: elinkeinopäällikkö Petra Ryymin, (maahanmuuttokoordinaattori Laura Muona)

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärvi tuotti kuntamallin mukaista ukrainalaisten pakolaisten vastaanottotoimintaa vuodesta 2022 alkaen, kuntamallin päättymiseen 31.12.2023 saakka. Maahanmuuttopalveluiden tarve pysyy edelleen hyökkäyssodan vuoksi, sekä tilapäisen suojelun jatkuessa 4.3.2027 saakka. Siilinjärvelle on kotoutunut suuri osa ukrainalaisia, 170 henkilöä, joista 133: llä henkilöllä on kotikunta Siilinjärvellä. Siilinjärvellä asuvalla 40 ukrainalaisella henkilöllä on mahdollisuus hakea kotikuntaa v.2025-2026 aikana. Maahanmuuttovirasto supistaa vastaanottotoimintaa, joten kotikunnan saaneiden ukrainalaisten määrä Siilinjärvellä voi kasvaa hieman 2025-2026 vuodenvaihteen jälkeen. Maahanmuuttajien kasvava määrä on nostanut luonnollista väestönkasvua alueellamme.

Uusi kotoutumislaki, eli laki kotoutumisen edistämisestä **681/2023** astui voimaan 1.1.2025. Kunnalle tulee lisävastuita kotoutumisen edistämisen hoitamiseen ja kunta on kotoutumisesta vastaava viranomainen, muiden kuin työhakija asiakkaiden osalta. Kunnalle maksettavien korvausten edellytyksenä oli uuden käytännön asiakirjan, kotoutumisohjelman laatiminen (5.12.2024 mennessä) sekä sopimus ELY-keskuksen kanssa.

Kunnan on huolehdittava maahanmuuttajien yleisestä neuvonnasta ja ohjauksesta, sekä seurata ja raportoida maahanmuuton tilaa. Kunnan on myös suunniteltava ja kehitettävä maahanmuuttopalveluita siten, että alueella on tarvetta vastaavasti toimipisteitä sekä palveluita, joista maahanmuuttaja voi saada henkilökohtaista ohjeistusta ja neuvontaa riippumatta maassaolon syystä tai sen kestosta. Maahanmuuttopalveluiden ohjaus- ja neuvontapalvelut toimivat kirjaston alakerran tiloissa, sekä ajanvarauksella Kelan ja työllisyyspalveluiden kanssa yhteisissä tiloissa. Kunnan elinvoiman edistämisen sekä työllistymisen tukemiseksi, maahanmuuttopalvelut kytkeytyvät osaksi elinvoima- ja työllisyyspalveluita.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö		3	2,5		

Tavoitteet 2022 -2026 ja toimenpiteet 2026

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2026</i>	<i>Toimenpiteet 2026</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Palvelupolkujen kehittäminen asiakaslähtöisesti	Maahanmuuttajien palveluohjauksen konsepti- Kotoutumisohjelman kehittäminen	Asiakas kontaktimäärien tilastointi	Toimivat ja asiakaslähtöiset palvelut
Hyvien etnisten suhteiden edistäminen ja rasismien torjuminen kunnassa	Maahanmuuttajatausta isten huomioiminen kuntastrategiassa ja muissa kunnan tulevissa strategisissa asiakirjoissa	kotoutumisen indikaattorit- kototietokanta STAT	Palveluissa huomioidaan ja seurataan väestösuhteiden kehitystä, moninaisuus- viestintä

Keskeiset talouden muutokset

Laskennallisten korvausten määrä ukrainalaisten tilapäisen suojelun perusteella kuntaan siirtyneistä vähenee, kun kolmen vuoden maksatusaika päättyy vuoden 2026 aikana. Vaikka valtaosa henkilöistä jää edelleen kuntaan asumaan, korvausten aleneminen vaikuttaa talousarvioon toimintakatteen pienentymisenä.

Tuloslaskelma

Maahanmuuttopalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	316 798	250 000	250 000	226 000	-10 %	226 000	226 000
Tuet ja avustukset	0	30 000	30 000	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	316 798	280 000	280 000	226 000	-19 %	226 000	226 000
Henkilöstökulut	-133 422	-165 977	-165 977	-138 952	-16 %	-143 788	-147 267
Palvelujen ostot	-15 189	-1 955	-1 955	-18 164	829 %	-18 436	-18 436
Sisäiset palvelujen ostot	-2 620	-8 590	-8 590	-12 174	42 %	-12 174	-12 174
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-164	0	0	-450	0 %	-450	-461
Muut toimintakulut (ulk.)	-6	-6 800	-6 800	-8 950	32 %	-9 111	-9 339
Muut toimintakulut (sis.)	-757	-172	-172	-2 863	1 565 %	-2 863	-2 863
Toimintakulut	-152 160	-183 494	-183 494	-181 554	-1 %	-186 822	-190 540
Toimintakate	164 639	96 506	96 506	44 446	-54 %	39 178	35 460

Hyvinvoinnin edistäminen

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen (hyvinvointikoordinaattori Eliisa Girsén)

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hyvinvoinnin edistäminen on laaja-alaista ja poikkihallinnollista toimintaa. Painopisteenä on kuntalaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen. Hyvinvoinnin edistämisen johtamisen ja koordinoimisen tueksi on perustettu kunnanhallituksen alainen hyvinvointijaosto. Koska kyseessä on uusi toimielin, on sen toimintaa perusteltua arvioida ja kehittää valtuustokauden päätteeksi. Vuonna 2025 vietetään Siilinjärven 100-vuotisjuhlavuotta. Juhlavuodelle on jaossa ylimääräinen 10 000 euron kohdeavustus ja tuotantotuki. Lisäksi vuonna 2025 toteutetaan osallistuvan budjetoinnin ideointi ja äänestys.

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Hyvinvointijaoksen toiminnan käynnistäminen ja sitominen osaksi muita hyte-rakenteita (mm. johtoryhmä, hyte-ryhmä ja yhdistykset ja järjestöt)	Hyvinvointijaoksen toimivalta tarkastellaan ja tehdään tarvittavat selkeytykset ja muutokset vietäväksi hallintosääntöön, kun sitä seuraavan kerran päivitetään.	Muutosehdotukset hallintosääntöön	Hallintosääntö on tarkasteltu ja muutosehdotukset laadittu.
	Hyvinvointijaokselle laaditaan tiekartta, josta selviää hyvinvointijaoksen toimenpidemahdollisuudet, joilla se voi ohjata hyvinvoinnin edistämisen toimia kunnassa.	Toimenpide-mahdollisuuksien määrä	Tiekartta laadittu.
	Hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2025–2029 esitellään ja hyväksytetään sekä teknisessä että sivistyslautakunnassa. Samalla esitellään hyvinvointijaoksen toimintaa ja roolia osana kunnan päätöksentekoa.	Laadittu hyvinvointi-suunnitelma	Hyvinvointisuunnitelma hyväksytty lautakunnissa sekä valtuustossa ja hyvinvointijaoksen toimintaa esitelty.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	1	1	1	1	1

Keskeiset talouden muutokset

Suurin muutos vuodelle 2026 tulee palveluiden ostoon. Tämä johtuu vuonna 2025 osallistuvan budjetoinnin äänestyksessä voittaneiden ideoiden toteutuksesta. Toteutukset tapahtuvat

pääosin vuonna 2026 ja siihen on varattu 40 000 euroa. Vuonna 2025 ideoita toteutettiin 10 000 euron edestä.

Tuloslaskelma

Hyvinvoinnin edistäminen

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Henkilöstökulut	-79 210	-77 702	-77 702	-83 594	8 %	-86 028	-87 779
Palvelujen ostot	-28 004	-42 648	-42 648	-71 460	68 %	-72 532	-72 532
Sisäiset palvelujen ostot	0	-305	-305	0	-100 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-441	-388	-388	-574	48 %	-574	-588
Avustukset	-24 227	-35 000	-35 000	-35 000	0 %	-35 000	-35 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 409	-4 625	-4 625	-4 440	-4 %	-4 520	-4 633
Muut toimintakulut (sis.)	-1 910	-172	-172	-6 072	3 430 %	-6 072	-6 072
Toimintakulut	-138 200	-160 840	-160 840	-201 140	25 %	-204 726	-206 605
Toimintakate	-138 200	-160 840	-160 840	-201 140	25 %	-204 726	-206 605

Maankäyttö

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: maankäyttöpäällikkö Heikki Pietikäinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maapolitiikka

Maankäyttöpoliittisessa ohjelmassa on asetettu tavoitteet maankäyttöpoliitiikan hoidolle, maanhankinnalle ja luovutukselle. Tavoitteeksi maankäyttöpoliittisessa ohjelmassa on asetettu kymmenen vuoden kaavoitustarvetta vastaava määrä. Maanhankintaa kohdennetaan Siilinjärvimallin 2040 mukaisille alueille. Raakamaan hankinta on edellytys kasvun mahdollistamiselle, joka kaavoituksen jälkeen on mahdollista jakaa uusien rakennuksien rakennuspaikoiksi. Maanhankinta edellyttää resursseja, panostusta, suunnitelmallisuutta, pitkäjänteisyyttä ja työkaluja, jotta luodaan edellytykset vetovoimaiselle taloudellisesti kestäväälle kaavoittamiselle ja tonttutuotannolle. Maankäyttöpoliittinen ohjelma päivitetään kuntastrategian mukaiseksi.

Asuinrakennuspaikkojen luovutuksessa jatketaan mallia, missä rakennuspaikkoja jaetaan monipuolisesti vuokra-, asumisoikeus- ja omistusasuntotuotantoon tukemaan kunnan kasvutavoitetta. Vuoden 2026 keväällä jaetaan pientaloasumiseen rakennuspaikkoja Haapamäen alueelta ja Taivallahden kaava-alueelta. Pyöreälahden asemakaava-alueella on jaossa yksittäisiä omakotirakennuspaikkoja ja pyöreälahden alueelle osoitetaan lisää omakotitalojen rakennuspaikkoja, joten Pyöreälahden alueen rakennuspaikkojen luovuttaminen jatkuu vielä. Omakotirakennuspaikkojen menekki näyttää hyvältä ja kysyntä on palautumassa hyvälle tasolle. Rivi- ja kerrostalojen kysyntä on vähäistä rakennusliikkeiden ollessa vielä varovaisia investointien suhteen.

Paikkatietopalvelut

Paikkatiedon hyödyntäminen kunnan toimintojen tukemisessa ja tiedon tuottamisessa lisääntyy koko ajan ja siksi paikkatietopalvelut tarjoavat kunnan organisaation sisällä merkittävää tukipalvelua paikkatiedon hyödyntämisessä, palvelujen ja teknisten ratkaisuiden kehittämisessä, ohjelmistojen käytön ja kouluttamisen muodossa. Paikkatiedon henkilöresurssien lisääminen olisi suotavaa paikkatietokehitysprojektien toteuttamiseen ja palveluiden tuottamiseen.

Asuntotoimi

Kunnalla on vastuu alueensa asunto-olojen yleisestä kehittämisestä. Asunto-olojen kehittämisessä merkittäviä asuntopoliittisia välineitä ovat maapolitiikka, kaavoitus, yhdyskuntarakenteen ja palvelujen kehittäminen sekä kunnan omistamien tonttien luovutus asuntorakentamiseen.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö		9	9	9	9

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Maankäyttöpolitiikka, maanhankinta ja -luovutus on suunnitelmallista ja tukee kunnan kokonaiskehitystä ja kasvutavoitetta	Raakamaan hankinta reservin ylläpitämiseksi tavoitetasolla.	Raakamaareservi	10 vuoden tarvetta vaativa taso
Riittävä ja monipuolinen rakennuskelpoinen rakennuspaikkavaranto asuntorakentamiselle	Pyöreälahden, Taivallahden rakennuspaikkojen jako ja Haapamäen uuden asuntoalueen rakennuspaikkojen luovutus	40 kpl	90 % (36 kpl)
	Rivitalorakennuspaikkojen jakaminen	2 rakennuspaikkaa	90 % (3 paikkaa)
	Kerrostalarakennuspaikkojen jakaminen	1 rakennuspaikkaa	90 % (2-3 paikkaa)

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Hankittu raakamaata (ha)	0	30	30	30	30
Jaettavissa olevat asuinrakennuspaikat (kpl)	57	50	60	60	60
Luovutetut asuinrakennuspaikat (kpl)	26	40	40	40	40
Ajantasaistettua kaavan pohjakarttaa hyväksymisvalmiudessa (ha)	40	50	50	50	50

Keskeiset talouden muutokset

Mikäli rivitalo- ja kerrostalarakennuspaikkojen kysyntä jatkuu alhaisena, niin se vaikuttaa tulokseen heikentävästi. Mikäli kyseisten rakennuspaikkojen kysyntä palaa normaalitasolle

saadaan tuottoja ja uusia asukkaita lisättyä pienillä panostuksilla. Kunnantalon purkamisen johdosta saadaan keskustan alueelle kerrostalojen rakennuspaikkoja tarjolle keskustan alueelle.

Tuloslaskelma

Maankäyttö

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	536	227	227	725	219 %	725	725
Maksutuotot	-44 266	75 000	75 000	105 300	40 %	105 300	105 300
Vuokratuotot (ulk.)	1 788 600	1 590 000	1 590 000	1 775 000	12 %	1 775 000	1 775 000
Muut toimintatuotot	372 195	1 125 100	1 125 100	692 100	-38 %	892 100	1 392 100
Toimintatuotot	2 117 066	2 790 327	2 790 327	2 573 125	-8 %	2 773 125	3 273 125
Valmistus omaan käyttöön	600	500	500	500	0 %	500	500
Henkilöstökulut	-500 165	-514 919	-514 919	-532 182	3 %	-550 453	-563 599
Palvelujen ostot	-50 820	-79 150	-79 150	-82 700	4 %	-83 940	-83 940
Sisäiset palvelujen ostot	-48 330	-51 769	-51 769	-45 470	-12 %	-45 470	-45 470
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-5 649	-41 200	-41 200	-9 650	-77 %	-9 650	-9 891
Muut toimintakulut (ulk.)	-211 552	-235 500	-235 500	-223 000	-5 %	-226 938	-232 507
Muut toimintakulut (sis.)	-12 972	-32 372	-32 372	-27 343	-16 %	-27 343	-27 343
Toimintakulut	-829 488	-954 910	-954 910	-920 345	-4 %	-943 796	-962 751
Toimintakate	1 288 178	1 835 917	1 835 917	1 653 280	-10 %	1 829 829	2 310 874
Poistot ja arvonalentumiset	-25 291	-14 767	-14 767	-2 381	-84 %	0	0

Kaavoitus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö Timo Nenonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaavoituksella luodaan mahdollisuudet väestön ja työpaikkojen suunnitelmalliselle kasvulle. Kestävän kehityksen mukainen maankäytön suunnittelu edellyttää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja täydennysrakentamista nykyistä infrastruktuuria hyödyntäen. Liikkumistarpeiden vähentäminen ja mahdollisuus joukkoliikenteen käyttämiseen on ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta tärkeää uusien alueiden ja palveluiden sijoittamisessa. Maankäyttöpoliittinen ohjelma, joka ohjaa kunnan maankäytön suunnittelua ja maanhankintaa, päivitetään uuden kuntastrategian mukaiseksi.

Pohjois-Savon maakuntakaavoissa, kaupunkiseutusuunnitelmassa ja kaupunkirakennesuunnitelmassa annetaan suuntaviivat Kuopion seudun kestäväälle yhdyskuntakehitykselle ja elinvoiman lisäämiselle sekä seudulliselle yhteistyölle maankäytön suunnittelussa.

VT5:n Siilinjärvi-Alapitkä uusi linjausratkaisu edellyttää kirkonkylän yleiskaavan päivittämisen sekä mahdollistaa laajentamisen tarkastelun VT 5:n varrella. Samalla tutkitaan nykyisen kaavan

päivittämistarpeita. Yaran tulevaisuuden laajentumisvaihtoehtoja 2060-luvulle tutkitaan kaivos- ja tehdastoiminnalle laadittavassa yleiskaavassa. Lisäksi mahdollistetaan kylien ja maaseutualueiden asuinrakentaminen kylä- ja rantayleiskaavoilla.

Kunnan kasvutavoitteen kannalta keskeisintä on riittävä asemakaavavaranto monipuoliseen asuntotuotantoon ja työpaikkarakentamiseen. Kerrostalorakentamisessa keskitytään uudis- ja täydennysrakennuskohteisiin taajamissa kaavoittaen riittävästi rakennuspaikkoja myös kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Uutta pientalorakentamista osoitetaan pääosin vahvan joukkoliikenneverkon alueelle Viitosen varteen nykyiset palveluresurssit huomioiden. Työpaikka-alueita laajennetaan kunnan hankkimia maita asemakaavoittamalla.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	5	4	4	4	4

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Yleiskaava ohjaavat asemakaavoitusta taajamissa sekä rakentamista kylä- ja ranta-alueilla	Kirkonkylän yleiskaavan päivittäminen ja laajentaminen	Valmiusaste	Yleiskaava vireillä
	Yaran yleiskaava		Yleiskaavaluonnos
Riittävä asemakaavavaranto asuntorakentamiselle	Kirkonkylän uusi asuinpientaloalue (Harjamäki)	Valmiusaste	Asemakaavaluonnos
	Etelä-Siilinjärven uusi asuinpientaloalue (Mustikkamäki)		Eteläosa asemakaava hyväksytty, pohjoisosa asemakaavaluonnos
		Kaavallinen valmius asuntorakentamiseen	Kolmen vuoden tarvetta vastaava.
Riittävä asemakaavavaranto palvelu- ja yritysraikentamiselle	Etelä-Siilinjärven uusi yritysalue (Konttiahovi)	Valmiusaste	Asemakaavaluonnos
	Päivärinleen koulun muutos		Asemakaava hyväksytty
		Kaavallinen valmius palvelu- ja yritysraikentamiseen	Kolmen vuoden tarvetta vastaava.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kaavapäätösten pitävyys (valituksia / hyväksytty kaava)	-/1	-	-	-	-
<i>Tuotantotavoitteet</i>					
Hyväksyttyjen kaavojen mitoitus (asukkaita)	-	200	250	300	300
Hyväksyttyjen yleiskaavojen määrä	-	1	1	1	1
Hyväksyttyjä asemakaavoja (ha)	40,16	50	30	50	50
Asemakaavoitettu pinta-ala (ha)	1 834	1 900	1900	1950	2000
Hyväksyttyjen yleiskaavojen määrä (kpl)	-	1	1	1	1

Keskeiset talouden muutokset

Kaavoituksen ja maankäytön tulosityksiköt yhdistetään yhdeksi tulosalueeksi, joka mahdollistaa henkilöresurssien tehokkaamman käytön.

Tuloslaskelma

Kaavoitus

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Maksutuotot	2 100	20 000	20 000	20 000	0 %	20 000	20 000
Toimintatuotot	2 100	20 000	20 000	20 000	0 %	20 000	20 000
Henkilöstökulut	-279 192	-281 077	-281 077	-289 826	3 %	-300 003	-307 325
Palvelujen ostot	-46 417	-94 800	-94 800	-94 800	0 %	-96 222	-96 222
Sisäiset palvelujen ostot	-20 856	-23 322	-23 322	-21 532	-8 %	-21 532	-21 532
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-435	-1 154	-1 154	-796	-31 %	-796	-816
Muut toimintakulut (ulk.)	-22 714	-17 648	-17 648	-16 488	-7 %	-16 785	-17 205
Muut toimintakulut (sis.)	-825	-686	-686	-669	-2 %	-669	-669
Toimintakulut	-370 439	-418 687	-418 687	-424 112	1 %	-436 008	-443 769
Toimintakate	-368 339	-398 687	-398 687	-404 112	1 %	-416 008	-423 769

6.2.2 Yhteiset palvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminta-ajatus

Yhteiset palvelut sitovuustaso muodostuu kunnan sisäisiä tukipalveluita tuottavista tulosalueista: sisäinen tarkastus, hallinto ja kehittäminen, viestintä ja markkinointi, talouspalvelut, ICT-palvelut, henkilöstöpalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut. Tulosalueen tehtävänä on tukea palvelualueita niiden työskentelyssä ja tavoitteiden saavuttamisessa sekä käynnistää ja tukea kuntastrategiaa tukevia hankkeita ja projekteja.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Yhteisten palveluiden haasteena vuonna 2026, mikäli valmistelussa oleva Inhouse- lainsäädäntö toteutuu suunnitellusti. Eesityksen mukaan omistuosuus tulisi olla vähintään 10 prosenttia. Monetran tuottaman talouspalveluiden palvelukokonaisuuden kilpailuttaminen n. 4 vuoden välein, ei toteuta miltään osin toimintavarmen taloudenhoidon jatkuvuuden periaatetta.

Vuonna 2024 hyväksyttyä talouden tasapainotusohjelmaa päivitetään vuosille 2026 – 2027. Talous on jälleen kiristymässä yhteisöverotuottojen ja valtionosuus tuottojen laskiessa jyrkästi. Lisäksi kunnan taloudessa vuoden 2026 ja suunnitelmavuosien 2027-2028 osalta haasteina tulevat olemaan investointien määrä ja vanhojen rakennusten poistot. Kouluinvestointien valmistumisen myötä kunnan leasingvuokravastuut ovat kasvaneet merkittävästi. Kunnan lainasalkusta on suojausten piirissä noin 65 %. Luottosalkun korkorakenteen kehittymistä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä arvioidaan ja korkorakenteen muutoksilla pyritään hillitsemään korkokulujen kasvua.

Kunnassa käytössä oleva varhaisen välittämisen toimintamalli tukee henkilöstön työkykyä ja vähentää sairauspoissaoloja. Aino-työkykyjohtamisjärjestelmä tukee työkykyriskien varhaista tunnistamista, ja työterveyshuollon vaikuttavuutta kehitetään ennaltaehkäisevien toimien painottamisella. Tavoitteena on, että vähintään 50 % työterveyshuollon toiminnasta kohdistuu ennaltaehkäisyyn. Kunta panostaa myös matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin, ja työterveys tarjoaa työpsykologin ja psykiatrisen sairaanhoitajan palveluita helposti saavutettavalla tavalla. Edellä mainittujen toimien tavoitteena edelleen pitää sairauspoissaolot ja työtapaturmista johtuvat poissaolot jo saavutetulla tasolla.

Vuonna 2026 digitaalisten palveluiden kehittäminen ja prosessien digitalisointi tulee jatkumaan. Vuoden 2026 alusta lähtien kuntia velvoittaa sähköisen viestinnän ensisijaisuus viranomaisviestinnässä. Tulemme toteuttamaan vaaditut toimenpiteet sekä kouluttamaan henkilöstöämme tukemaan ja opastamaan kuntalaisia muutoksessa. Osallisuuden kokemuksen lisäämiseksi jatkamme osallisuusalustan käyttöä sekä tuomme uusia yhteisöllisyyttä tukevia toiminnallisuksia kuntasovellukseen.

Vuonna 2026 markkinoinnin keskeinen painopiste on edellisenä vuonna käyttöön otetun markkinointiviestintäsuunnitelman jalkauttaminen ja sen toimenpiteiden systemaattinen toteuttaminen. Suunnitelman tavoitteena on tukea kunnan elinvoimapyrkimyksiä, vahvistaa Siilinjärven tunnettua ja houkuttelevuutta sekä parantaa kunnan imagoa valtakunnallisesti ja alueellisesti. Kunnan markkinointiviestintätoimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan muun muassa näkyvyyden, tunnettuuden ja kuntamielikuvan kehityksen kautta.

Ruokatuotantoa on keskitetty pitkäntähtäimen suunnitelman mukaisesti voimakkaasti kahdelle valmistuskeittiölle, jotka sijaitsevat Vanhassa Pappilassa ja Vuorelan koululla. Viimeisimpänä

muutoksena ruoanvalmistus päättyi syksyllä 2025 Ahmon keittiöllä ja Ahmon koulun tarvitsemat ateriat tuotetaan Vanhan Pappilan keittiöltä.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Riskienhallintaa toteutetaan kunnan ohjeiden ja strategian mukaisesti. Riskienhallinnassa tavoitteena on kustannustehokkaan, mutta eettisen ja vastuullisen toiminnan takaaminen. Toiminnan eettisyyttä ja vastuullisuutta seurataan ja kehitetään edelleen.

Sisäisen valvonnan raportointia pyritään uudistamaan kehittämällä lomakkeistoa ja raportointijärjestelmää entistä toimivammaksi ja käyttäjäystävällisemmäksi. Tavoitteena on sujuvoittaa raportointiprosessia, parantaa tiedon laatua ja varmistaa, että valvontatieto tukee johtamista ja päätöksentekoa tehokkaasti.

Kyberriskien hallintaa kehitetään edelleen. Vuoden 2026 aikana tullaan päivittämään kunnan kybersuunnitelma uuden strategia mukaiseksi. Lisäksi toteutetaan yksi kyberturvallisuusympäristön auditointi ja sen avulla esiin nousevat toimenpidesuosituksot. Henkilöstön tietosuojaja tietoturvakoulutus suunnitelmien mukaisesti vuonna 2026 keskitytään erityisesti roolikohtaisiin syventäviin koulutuksiin sekä toimialakohtaisiin syventäviin koulutuksiin ja seurataan aktiivisesti suoritusten toteutumista.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategian vision perustan mukaisesti, tavoitteena on talouden osalta kunnan investointikyvyn ylläpitäminen ja velkamäärän kasvun rajoittaminen. Talouden tulevan kehityksen arviointi vähintäänkin keskipitkällä aikavälillä on keskeinen toimintojen järjestämistä ohjaava tekijä. Etenkin toimitiloihin kohdistuvien investointien taloudelliset vaikutukset toimintaedellytyksiin tulevat olemaan merkittävät. Em. tekijät vaikuttavat kunnan muiden investointien toteutumismahdollisuuksiin ja niillä on vaikutusta strategisten kasvuedellytysten arvioimiseen ja luomiseen.

Digitalisaation hyödyntämisellä on keskeinen asema kunnan palvelutuotannon palveluprosessien tuloksellisuuden kehittämisessä. Digitalisaation hyödyntäminen lisää tietoteknologian osaamisen tarvetta kaikilla organisaation tasoilla. Tietojärjestelmien ja tietojärjestelmälaitteiden toimintavarmuus, tehokkuus ja ajantasaisuus ovat keskeisiä tekijöitä palvelutuotannon ja palveluprosessien onnistumisen näkökulmasta.

Kunnan suorittamien tavara- ja palveluhankintojen määrä on rahallisesti merkittävä. Tavarahankintojen suorittaminen on jo vakiintunut pääasiassa seudullisesti kilpailutetuista hankintapaikoista toteutuvaksi, mutta palveluhankintojen kohdalla keskitetty kilpailuttaminen ei ole samassa määrin vakiintunutta, vaan palveluita kilpailutetaan erillisinä hankkeina seudullisen hankintayhtiön avustamana. ICT-hankintoja tehdään myös Tieran verkkokauppaportaalin kautta. Palveluhankintojen oikea kohdentaminen ja niiden volyymin suhde omaan palvelutuotantoon on merkittävä palvelujen tuloksellisuuden kannalta.

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Kuntalaisille tarjotaan uusia osallistumisen tapoja	Jatketaan osallisuusalustan käyttöä, kartoitetaan ja otetaan käyttöön uusia osallistumisen prosesseja alustalla.	Osallisuusprosessit osallisuusalustalla tai muu osallisuuden kehitys.	ICT-palvelut. Hallinto ja kehittäminen sekä viestintä ja markkinointi

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Aktiivinen ja ennakoiva viestintä monikanavaisesti.	Kunnan tekemien viestintäsältöjen määrä ja tavoitavuus kunnan omissa kanavissa.	Viestintä ja markkinointi
	Palveluprosessien uudistaminen ruoka- ja puhtauspalveluissa.	Uudistukset toteutettu	Ruoka- ja puhtauspalvelut
	Kunnan asiakaspalvelun kehittäminen.	Asiakasmäärät, käynti- ja verkkoasioinnit	Hallinto ja kehittäminen
1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita, digitalisoidaan vanhoja prosesseja.	Uusien digitaalisten palveluiden määrä. Digitalisoitujen prosessien määrä.	ICT-palvelut
Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Kartoitamme raportoinnin tarpeita ja kehitämme raportointia tuomalla tarjolle uusia porautuvia raportteja eri tietolähteistä.	Uudet toteutukset tiedolla johtamisen tukena.	ICT-palvelut
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Osallistumme aktiivisesti alueellisiin digitaalista kehittämistä edistäviin vaikuttamisfoorumeihin.	Vaikuttamisfoorumeiden määrä, jäsenyydet	ICT-palvelut
1.4. Koulutettua työvoimaa on riittävästi	Avoimet työpaikat saadaan täytettyä asetettujen pätevyysvaatimusten mukaisesti	Seurataan kunnan työpaikkojen hakeneiden määrää ja pätevyyttä	Henkilöstöpalvelut
Yhdistysten toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja vahvistaminen	Koulutuksiin osallistuneiden henkilöiden määrä	Henkilöstöpalvelut
	Kunta tukee ja tekee yhteistyötä rekisteröityjen (Ry) yhdistysten kanssa.	Järjestöfoorumin toiminta ja kunta osallistuu vähintään 2 kehittämishankkeeseen/vuosi	Hallinto ja kehittäminen
1.5. Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Käytetään uudenlaisia digitaalisia työskentelytapoja sekä ratkaisuja.	Työkulttuurimuutoskyselyt (hybridityö, uudet toimit ja työskentelytavat)	Henkilöstöpalvelut
		Tekoälykokeilujen määrä.	ICT-palvelut
		Suomi.fi viestit käytössä. Monitoimilaiteuudistus.	ICT-palvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Paperittomien toimintamallien käyttöönotto kaikilla toiminnantasoilla.		
Varmistamme tietotyöympäristön teknisen toimivuuden kaikin tarvittavin keinoin	Tietosuojan ja -turvan kehittäminen kaikilla toiminnan tasoilla.	Harjoituksiin osallistuminen. Kyberturvallisuustoimenpiteiden määrä.	ICT-palvelut
Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa	Uusien esihenkilöiden koulutukseen osallistuminen mahdollistetaan	Muut koulutussuoritukset Koulutukseen osallistumisen määrä	Henkilöstö-palvelut Henkilöstö-palvelut
HYVINVOIVA ARKI			
2.2. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät)	Matalan kynnyksen palveluihin ja ennaltaehkäisyyn panostetaan. Työntekijöiden työhyvinvointi säilyy nykyisellä tasolla tai paranee	Psykiatrisen sairaanhoitajan ja työpsykologilla käyntien määrä Työntekijöille suunnatun työhyvinvointikyselyn tulokset	Henkilöstö-palvelut (työntekijöiden osalta) Henkilöstö-palvelut
Kunnan työntekijöiden osaamisen vahvistaminen (mielenterveystaidot ja johtaminen)	Koulutuksen järjestäminen Sairauspoissaolopäivien vähentyminen	Osallistuneiden määrä Varhaisen välittämisen keskustelujen määrä	Henkilöstö-palvelut
2.3. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Päivitetyn tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman jalkauttaminen (työnantaja)	Kaikki työntekijät ovat suorittaneet tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus verkkokoulutuksen	Henkilöstö-palvelut
Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Sisäilmaongelmat tuodaan ajoissa sisäilmatyöryhmän ja teknisten palveluiden tietoon.	Sisäilmaongelma-ilmoitusten ja ratkaisujen määrä	Sisäilma-työryhmä

Tavoitteiden riskiarviot

Digiturvallisuuden jatkuvuus puuttuu eikä digiturvaosaaminen kiinnity kuntaorganisaatioon ja kasvata koko organisaation kyvykkyyttä.
 Riittäviä tietoturvapalveluita ei pystytäkään hankkimaan, jolloin toimintaympäristömme vaarantuu.

Suunnitelmallinen ja aktiivinen viestintäsisältöjen tuottaminen ei onnistu, emmekä hyödynnä kunnan viestintäkanavia monipuolisesti, jolloin viestintä voi jäädä vajavaiseksi.

Tuloslaskelma 2026

Valtuustoon sitova palvelualue käsittää seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Sisäinen tarkastus	-106 009	106 009	0
Hallinto- ja kehittäminen	-438 089	230 433	-207 656
Viestintä ja markkinointi	-205 468	165 467	-40 001
Talouspalvelut	-387 746	387 747	1
ICT-palvelut	-1 295 640	1 376 708	81 068
Henkilöstöpalvelut	-1 381 950	1 482 408	100 458
Ruoka- ja puhtauspalvelut	-5 774 257	5 659 532	-114 724
Sitovuustaso yhteensä	-9 589 158	9 408 304	-180 854

Kunnanhallitus/Yhteiset palvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	160 741	131 464	131 464	128 911	-2 %	128 911	128 911
Myyntituotot (sis.)	6 981 267	7 159 607	7 159 607	7 065 526	-1 %	7 065 526	7 065 526
Tuet ja avustukset	223 931	210 630	210 630	266 602	27 %	266 602	266 602
Vuokratuotot (ulk.)	74 436	73 932	73 932	52 770	-29 %	52 770	52 770
Vuokratuotot (sis.)	1 820 716	1 848 626	1 848 626	1 894 495	2 %	1 894 495	1 894 495
Muut toimintatuotot	274	500	500	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	9 261 365	9 424 759	9 424 759	9 408 304	0 %	9 408 304	9 408 304
Henkilöstökulut	-4 193 395	-4 267 993	-4 267 993	-4 326 549	1 %	-4 477 662	-4 586 380
Palvelujen ostot	-2 775 253	-2 741 203	-2 741 203	-2 797 309	2 %	-2 844 154	-2 844 154
Sisäiset palvelujen ostot	-401 979	-395 305	-395 305	-405 300	3 %	-405 300	-405 300
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 289 112	-1 325 882	-1 325 882	-1 282 900	-3 %	-1 282 900	-1 314 972
Avustukset	-6 500	-16 500	-16 500	-16 500	0 %	-16 500	-16 500
Muut toimintakulut (ulk.)	-554 292	-508 498	-508 498	-566 977	12 %	-577 069	-591 339
Muut toimintakulut (sis.)	-186 588	-223 087	-223 087	-193 623	-13 %	-193 623	-193 623
Toimintakulut	-9 407 120	-9 478 468	-9 478 468	-9 589 158	1 %	-9 797 208	-9 952 268
Toimintakate	-145 755	-53 709	-53 709	-180 854	237 %	-388 904	-543 963
Poistot ja arvonalentumiset	-162 455	-324 834	-324 834	-232 071	-29 %	-153 258	-7 009

Sisäinen tarkastus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas, (hallintopäällikkö Petra Kajanus)

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on omalla riippumattomalla ja objektiivisella arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoiminnallaan arvioida kuntakonsernin riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyyttä ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus tukee toiminnallaan kuntaorganisaation tavoitteiden saavuttamista ja tuottaa organisaatiolle lisäarvoa.

Organisaation riskienhallintaprosessien tuottamaa tietoa hyödynnetään sisäisen tarkastuksen toiminnan suunnittelussa ja tarkastustoimenpiteiden kohdistamisessa. Sisäinen tarkastus huolehtii myös kunnan konsernivalvonnasta kunnanjohtajan kanssa.

Siilinjärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje ohjaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista koko kuntakonsernissa. Kunnanhallitus vahvistaa vuosittain sisäisen valvonnan vuosisuunnitelman, jonka perusteella sisäisen tarkastuksen käytännön toimenpiteet toteutetaan.

Hallintopäällikkö on aloittanut tehtävässään vuoden 2025 alussa, ja samassa yhteydessä sisäinen tarkastus on sisällytetty hänen vastuualueeseensa. Muutoksen myötä sisäiseen tarkastukseen kohdennetut henkilötyövuodet vähenevät, kun tehtävää hoidetaan osana hallintopäällikön toimenkuvaa.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	0,7	0,2	0,20	0,20	0,20

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Sisäisen valvonnan vuosisuunnitelma	Vuosisuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen	Suoritettu sisäinen valvonta ja sisäiset tarkastukset	Vuosisuunnitelman toteutuminen

Tuloslaskelma

Sisäinen tarkastus

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	3 370	3 000	3 000	3 000	0 %	3 000	3 000
Myyntituotot (sis.)	89 875	109 532	109 532	103 009	-6 %	103 009	103 009
Muut toimintatuotot	273	500	500	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	93 518	113 032	113 032	106 009	-6 %	106 009	106 009
Henkilöstökulut	-31 937	-39 739	-39 739	-14 509	-63 %	-15 031	-15 407
Palvelujen ostot	-86 000	-88 150	-88 150	-91 500	4 %	-92 872	-92 872
Sisäiset palvelujen ostot	0	-288	-288	0	-100 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-91	-200	-200	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-5 108	-4 640	-4 640	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut (sis.)	-165	-172	-172	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-123 301	-133 189	-133 189	-106 009	-20 %	-107 903	-108 279
Toimintakate	-29 784	-20 157	-20 157	0	-100 %	-1 894	-2 270

Hallinto ja kehittäminen

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hallinto ja kehittäminen tulosalueen vastuulle kuuluvat hallinto, kehittäminen, muut tukipalvelut (keskitetty asiakaspalvelu ja arkistotoimi) sekä hankinnat. Tulosalueen tehtävänä on tukea palvelualueita niiden työskentelyssä ja tavoitteiden saavuttamisessa, tuottaa laadukasta informaatiota päätöksenteon ja johtamisen pohjaksi sekä tuottaa muita koko organisaatiota palvelevia tukipalveluita. Hallinnon ja kehittämisen toimintakenttään vaikuttavat muutokset huomioidaan reaaliajassa.

Tulosalueen vastuulla on sisäisten tukipalvelujen toimivuus, palvelukyky ja resurssien allokointi sekä palvelualueen yleisjohtaminen. Kuntalain kuntatalouden arviointia koskevat säädökset painottuvat entistä enemmän konsernitasolle ja sisältävät lisäksi aikaisempaa sitovampaa säätelyä, jotka vaikuttavat talouden suunnittelu- ja arviointimenettelyihin.

Kunnan kehittämistoiminnan tavoite on, että kehityshankkeita suunnitellaan, kartoitetaan, analysoidaan ja raportoidaan saaden kokonaisarvio ja tieto, kuinka eri projektit ja hankkeet tukevat kuntastrategiaa. Kunnan oman kehittämistoiminnan lisäksi painopisteenä on tukea ja edistää kolmannen sektorin projekteja ja rahoituksen saamista osallistumalla projektien suunnitteluun ja tukemalla projektien onnistumista. Kehittämishankkeet ja hankkeiden tulokset raportoidaan vuosittain kunnanhallitukselle.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö		3,7	3,7	2,7	2,7

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Kunnan asiakaspalvelun kehittäminen	Kunnan asiakaspalvelua edelleen kehitetään monimuotoisesti lisäämällä saavutettavuutta eri keinoin.	Asiakasmäärät, käynti- ja verkkoasioinnit	Sujuva asiakaspalvelu monimuotoisesti toteutettuna.
Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita, digitalisoidaan vanhoja prosesseja.	Sähköisen viestinnän ensisijaisuus otettu käyttöön.	Käyttöön otettu sähköisen viestinnän järjestelmä. Käynti- ja asiointimäärät.	Sähköinen viestintä tehostaa prosessia, vähentää kustannuksia ja toteuttaa lainsäädännön asettamia tavoitteita.

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Hallinto ja kehittäminen

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk)	275	400	400	250	-38 %	250	250
Myyntituotot (sis)	273 484	231 515	231 515	215 081	-7 %	215 081	215 081
Tuet ja avustukset	0	18 130	18 130	15 102	-17 %	15 102	15 102
Muut toimintatuotot	2	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	273 760	250 045	250 045	230 433	-8 %	230 433	230 433
Henkilöstökulut	-247 947	-250 014	-250 014	-250 954	0 %	-259 814	-266 188
Palvelujen ostot	-89 755	-89 180	-89 180	-72 512	-19 %	-78 675	-78 675
Sisäiset palvelujen ostot	-12 868	-478	-478	0	-100 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-34 678	-25 500	-25 500	-7 173	-72 %	-7 173	-7 352
Avustukset	-6 500	-16 500	-16 500	-16 500	0 %	-16 500	-16 500
Muut toimintakulut (ulk.)	-79 310	-64 902	-64 902	-86 450	33 %	-88 001	-90 194
Muut toimintakulut (sis.)	-3 472	-3 011	-3 011	-4 499	49 %	-4 499	-4 499
Toimintakulut	-474 530	-449 585	-449 585	-438 089	-3 %	-454 662	-463 408
Toimintakate	-200 770	-199 540	-199 540	-207 656	4 %	-224 229	-232 975
Poistot ja arvonalentumiset	-6 398	-12 795	-12 795	-6 398	-50 %	0	0

Viestintä ja markkinointi

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen, (viestintä- ja markkinointipäällikkö Milla Kahelin)

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunnassa viestinnän tavoitteena vuonna 2026 on toimia keskeisenä keinona strategisten tavoitteiden edistämiseksi parantamalla tiedonkulkua, vahvistamalla osallisuutta ja lisäämällä ymmärrystä kunnan toiminnasta. Toimiva viestintä tukee palveluiden saavutettavuutta, edistää avoimuutta ja vahvistaa luottamusta kuntaorganisaation ja eri sidosryhmien välillä.

Kunnan viestintää ohjaa viestinnän käsikirja, joka tarjoaa yhtenäiset periaatteet, toimintatavat ja visuaaliset linjaukset kaikille viestinnän osa-alueille. Käsikirjaa hyödynnetään myös osana henkilöstön perehdytystä ja viestintäosaamisen vahvistamista. Tavoitteena on, että jokaisella kunnan työntekijällä on valmiudet osallistua kunnan viestintään osana omaa työtään.

Vuonna 2026 markkinoinnin keskeinen painopiste on edellisenä vuonna käyttöön otetun markkinointiviestintäsuunnitelman jalkauttaminen ja sen toimenpiteiden systemaattinen toteuttaminen. Suunnitelman tavoitteena on tukea kunnan elinvoimapyrkimyksiä, vahvistaa Siilinjärven tunnettua ja houkuttelevuutta sekä parantaa kunnan imagoa valtakunnallisesti ja alueellisesti. Kunnan markkinointiviestintätoimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan muun muassa näkyvyyden, tunnettuuden ja kuntamielikuvan kehityksen kautta.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	1	1	1	1	1

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Jatketaan osallisuusalustan käyttöä, kartoitetaan ja otetaan käyttöön uusia osallistumisen prosesseja alustalla.	Kunta viestii aktiivisesti osallistumisen mahdollisuuksista ja niiden vaikuttavuudesta viestitään aktiivisesti eri kanavissa. Osallisuusalustaa hyödynnetään osallistumisen tukena ja sen käyttöä edistetään viestinnällisin keinoin.	Osallisuusalustan käyttäjämäärät ja kunnan eri palvelualueilta tulevien osallisuusaiheisten viestien määrä kunnan viestintäkanavissa.	Osallistumisen digitaalinen alusta on tunnettu, sen käyttö on lisääntynyt ja kuntalaiset kokevat, että heidän osallistumisellaan on näkyvä vaikutus kunnan päätöksentekoon ja kehittämiseen.
Aktiivinen ja ennakoiva viestintä monikanavaisesti	Vakiinnutetaan aktiivinen, ajankohtainen ja monikanavainen viestintä osaksi kunnan toimintaa.	Kunnan tekemien viestintäsisältöjen määrä ja tavoitavuus kunnan omissa kanavissa.	Viestintä on säännöllistä ja monikanavaista. Koko kuntaorganisaatio osallistuu viestimään aktiivisesti.

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Viestintä ja markkinointi

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	9 640	3 500	3 500	0	-100 %	0	0
Myyntituotot (sis.)	165 065	160 889	160 889	165 467	3 %	165 467	165 467
Toimintatuotot	174 706	164 389	164 389	165 467	1 %	165 467	165 467
Henkilöstökulut	-72 032	-73 892	-73 892	-77 942	5 %	-80 692	-82 671
Palvelujen ostot	-115 658	-123 450	-123 450	-119 395	-3 %	-121 186	-121 186
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-3 785	-3 550	-3 550	-4 024	13 %	-4 024	-4 125
Muut toimintakulut (ulk.)	-9 832	-7 325	-7 325	-3 940	-46 %	-4 011	-4 111
Muut toimintakulut (sis.)	-165	-172	-172	-167	-3 %	-167	-167
Toimintakulut	-201 472	-208 389	-208 389	-205 468	-1 %	-210 080	-212 260
Toimintakate	-26 767	-44 000	-44 000	-40 001	-9 %	-44 613	-46 793
Poistot ja arvonalentumiset	-14 583	0	0	0	0 %	0	0

Talouspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talouspäällikkö Eeva Miettinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Keskeisiä tehtäväalueita ovat kunnan talousarvion sekä tilinpäätöksen laadinta, rahoituksen hoito, toimialojen tuki talousasioissa, talousarvion seuranta ja erilaiset talouteen liittyvät ennusteet ja laskelmat.

Kunnan taloushallinnon tehtävät: kirjanpito, reskontrat, konsernitilinpäätös ja maksuliikenne siirtyivät porrastetusti vuodesta 2007 alkaen seudulliselle palvelukeskukselle Monetra Pohjois-Savo Oy:lle (entinen Kuhilas Oy). Palvelut tuotetaan toimeksiantosopimuksen perusteella. Yhtiön suurin myyntivolyyymi tulee hyvinvointialueelta. Loppuosa myynnistä muodostuu Kuopion kaupungin ja sen tytäryhtiöiden sekä muutaman ympäristökunnan asiakkuudesta.

Valmistelussa oleva Inhouse-säännöstö, esityksen mukainen omistusosuusvaade vähintään 10 %, tulisi voimaan tullessaan vaikuttamaan voimakkaasti talouspalveluiden toimintaan. Lakisääteisten velvoitteiden täyttäminen ja jatkuviin uusiin vaatimuksiin vastaaminen on käytännössä muodostunut välttämättömyydeksi, mikä tulee toteutua ilman toimintahäiriöitä. Monetran tuottaman talouspalveluiden palvelukokonaisuuden kilpailuttaminen n. 4 vuoden välein, ei toteuta miltään osin toimintavarman jatkuvuuden periaatetta. Monetran perustyoön toiminta on talouspalveluiden osalta ollut vakiintunutta ja toiminut hyvin. Kustannusnousu olisi merkittävä, volyymiedut mm. taloushallinto-ohjelmistoissa menetettäisiin.

Henkilöstö

Resursointi ja osaaminen ovat vastanneet tehtävälleen vaatimuksia.

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9

Keskeiset talouden muutokset

Talousspalveluihin on yhdistetty aiemmin erillisenä budjetoitu hankintojen kustannuspaikka (siirtyy hallinto ja kehittäminen -alueelta). Palvelujen ostoihin on lisätty varaus lainakantaohjelmiston vuosittaisista käyttökuluista.

Tuloslaskelma

Talousspalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (sis)	364 444	372 602	372 602	387 747	4 %	387 747	387 747
Toimintatuotot	364 444	372 602	372 602	387 747	4 %	387 747	387 747
Henkilöstökulut	-125 459	-132 144	-132 144	-139 682	6 %	-144 634	-148 197
Palvelujen ostot	-229 385	-230 735	-230 735	-238 190	3 %	-241 763	-241 763
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-182	-580	-580	-560	-3 %	-560	-574
Muut toimintakulut (ulk.)	-9 088	-8 800	-8 800	-8 980	2 %	-9 142	-9 370
Muut toimintakulut (sis.)	-330	-343	-343	-335	-2 %	-335	-335
Toimintakulut	-364 444	-372 602	-372 602	-387 746	4 %	-396 433	-400 239
Toimintakate	0	0	0	1	-261 %	-8 686	-12 492

ICT-palvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuhenkilö: digijohtaja Tiia Häsä

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

ICT-palveluissa keskeisimmät tehtävät ovat ICT-palveluiden sekä teknisen arkkitehtuurin johtaminen, digitaalisen kehittämisen johtaminen, kumppanihallinta, valvonta ja raportointi. Kunnalla on useita ICT-kumppaneita, joiden kanssa digitaalista työympäristöä ylläpidetään sekä kehitetään. Lisäksi ICT-palvelut tarjoavat ICT-asiantuntijapalveluita kunnan konserniyhtiöille mm. arkkitehtuuriin, raportointiin, kouluttamiseen sekä digitalisaation edistämiseen liittyen.

Vuonna 2026 digitaalisten palveluiden kehittäminen ja prosessien digitalisointi tulee jatkumaan. Toteutamme toimenpiteitä määrätietoisesti lainsäädännön uusia vaatimuksia seuraten ja noudattaen. Vuoden 2026 alusta lähtien kuntia velvoittaa sähköisen viestinnän ensisijaisuus viranomaisviestinnässä. Tulemme toteuttamaan vaaditut toimenpiteet sekä kouluttamaan henkilöstöämme tukemaan ja opastamaan kuntalaisia muutoksessa. Osallisuuden kokemuksen lisäämiseksi jatkamme osallisuusalustan käyttöä sekä tuomme uusia yhteisöllisyyttä tukevia

toiminnallisuuksia kuntasovellukseen. Toteutamme myös monitoimilaiteuudistuksen kilpailutuksessa voittavan kumppanin kanssa ja tuomme käyttöön entistä kustannustehokkaamman, nykyaikaisemman sekä paperittomuuteen kannustavan monitoimilaiteympäristön.

Kunnan kyberturvatyössä vuonna 2026 tullaan päivittämään uuden strategian myötä kunnan kybersuunnitelma. Lisäksi toteutetaan yksi kyberturvallisuusympäristön auditointi ja sen avulla esiin nousevat toimenpidesuosituksot. Henkilöstön tietosuoja- ja tietoturvakoulutus suunnitelman mukaisesti vuonna 2026 keskitytään erityisesti roolikohtaisiin syventäviin koulutuksiin sekä toimialakohtaisiin syventäviin koulutuksiin ja seurataan aktiivisesti suoritusten toteutumista.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	2	2	2	2	2

ICT-palveluissa on vuonna 2026 yksi virka (digijohtaja) ja yksi vakituinen työntekijä (ICT-asiantuntija).

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
1.1. Kuntalaisille tarjotaan uusia osallistumisen tapoja	Jatketaan osallisuusalustan käyttöä, kartoitetaan ja otetaan käyttöön uusia osallistumisen prosesseja alustalla.	Osallisuusprosessit osallisuusalustalla tai muu osallisuuden kehitys.	1-2 uutta osallisuusprosessia osallisuusalustalla tai muun kehityksen myötä.
1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita, digitalisoidaan vanhoja prosesseja.	Uusien digitaalisten palveluiden määrä. Digitalisoitujen prosessien määrä.	1–2 uutta kuntalaispalvelua. 1–2 digitalisoitua uutta prosessia.
Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Kartoitamme raportoinnin tarpeita ja kehitämme raportointia tuomalla tarjolle uusia porautuvia raportteja eri tietolähteistä.	Uudet toteutukset tiedolla johtamisen tukena.	1-2 uutta raporttia tai tietolähdettä raportoinnissa.
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Osallistumme aktiivisesti alueellisiin digitaalista kehittämistä edistäviin vaikuttamisfoorumeihin.	Vaikuttamisfoorumeiden määrä, jäsenyydet.	Pysymme alueellisesti tärkeissä keskusteluissa osallisena, valvomme Siilinjärven etuja.
1.5. Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Käytetään uudenlaisia digitaalisia työskentelytapoja sekä ratkaisuja.	Tekoälykokeilujen määrä.	1-2 uutta tekoälykokeilua viety läpi ja päätetty jatkosta.

Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Paperittomien toimintamallien käyttöönotto kaikilla toiminnan tasoilla.	Suomi.fi viestit käytössä. Monitoimilaiteuudistus.	Kunta ei lähetä mitään paperista viranomaisviestintää. Monitoimilaiteympäristö on uusittu.
Varmistamme tietotyöympäristön teknisen toimivuuden kaikin tarvittavin keinoin	Tietosuojaan ja tietoturvan kehittäminen kaikilla toiminnan tasoilla.	Harjoituksiin osallistuminen. Kyberturvallisuustoi menpiteiden määrä.	Taisto-harjoitus. 1-2 kyberturvatoimenpid että ympäristömme turvaamiseksi.

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Opetuksen tietosuojaan kehittäminen, jatkuva tietosuojapalvelu..... 21 110 €
- Poikkeusolojen viestintäratkaisu palveluna..... 6 708 €

Tuloslaskelma

ICT-palvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	7 818	1 864	1 864	1 864	0 %	1 864	1 864
Myyntituotot (sis.)	1 348 650	1 347 877	1 347 877	1 374 844	2 %	1 374 844	1 374 844
Toimintatuotot	1 356 468	1 349 741	1 349 741	1 376 708	2 %	1 376 708	1 376 708
Henkilöstökulut	-152 815	-157 084	-157 084	-152 397	-3 %	-157 773	-161 640
Palvelujen ostot	-1 025 466	-987 322	-987 322	-1 002 137	2 %	-1 017 169	-1 017 169
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 145	-2 764	-2 764	-2 974	8 %	-2 974	-3 048
Muut toimintakulut (ulk.)	-128 715	-125 520	-125 520	-137 797	10 %	-140 277	-143 784
Muut toimintakulut (sis.)	-330	-343	-343	-335	-2 %	-335	-335
Toimintakulut	-1 308 470	-1 273 033	-1 273 033	-1 295 640	2 %	-1 318 528	-1 325 977
Toimintakate	47 998	76 708	76 708	81 068	6 %	58 180	50 731
Poistot ja arvonalentumiset	-47 998	-77 051	-77 051	-81 068	5 %	-44 227	-7 009

Henkilöstöpalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Saija Rahkonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Uusi kunta-alan yleinen virka- ja työehtosopimus (KVTES) on voimassa 1.5.2025–29.2.2028. Sopimuskauden aikana palkankorotukset noudattavat yleistä linjaa ja sisältävät sekä yleiskorotuksia että paikallisia järjestelyeriä ja palkkaohjelman kehittämiseriä. Esimerkiksi 1.10.2025 toteutetaan vähintään 2,5 %:n yleiskorotus (vähintään 53 €), ja vuosina 2026–2028 korotukset jatkuvat porrastetusti. Sopimuskauden kokonaiskorotus on yhteensä 7,37 %, ja palkkaohjelman kehittämiserot lisäävät vaikutusta 1,8 %:lla. Vuoden 2026 talousarviossa varaudutaan uuden sopimuskauden mukaisiin palkkakustannuksiin. Vuoden 2026 aikana kunnassa toteutetaan tasopalkkausta, jonka tavoitteena on selkeyttää ja yhdenmukaistaa palkkausjärjestelmää sekä vahvistaa palkkauksen oikeudenmukaisuutta ja läpinäkyvyyttä.

Palvelualueet ovat arvioineet vakinaisen henkilöstön määrän ja muutokset omissa talousarviokohdissaan. Vuoden 2025 aikana työllisyyspalvelut siirtyivät kuntien vastuulle, ja Siilinjärven kuntaan on jätetty riittävä henkilöresurssi tehtävän hoitamiseen. Kunnan tavoitteena on vähentää työttömyyttä tehokkaasti ja pitkäjänteisesti.

Määräaikaisen henkilöstön määrää on saatu vähennettyä pitkäjänteisellä työllä. Suurin määräaikaisten ryhmä muodostuu edelleen virka- ja työvapaiden sijaisista. Sairauspoissaolojen vähentäminen on keskeinen tavoite, erityisesti mielenterveyssyistä johtuvien poissaolojen osalta. Vuoden 2026 tavoitteena on alle 13 kalenteripäivää/työntekijä.

Varhaisen välittämisen toimintamalli tukee työkykyä ja vähentää sairauspoissaoloja. Esihenkilön ja työntekijän väliset keskustelut mahdollistavat haasteiden varhaisen tunnistamisen ja nopean puuttumisen. Tarvittaessa käynnistetään tehostetun tuen prosessi yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Aino-työkykyjohtamisjärjestelmä tukee työkykyriskien varhaista tunnistamista, ja työterveyshuollon vaikuttavuutta kehitetään ennaltaehkäisevien toimien painottamisella.

Työterveyshuollon painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisevään ja lakisääteiseen toimintaan edellyttää pitkäjänteistä yhteistyötä. Kela-korvausjärjestelmän uudistus kannustaa ehkäiseviin toimiin: vähintään 50 % työterveyshuollon toiminnasta tulisi kohdistua ennaltaehkäisyyn. Kunta panostaa matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin, ja työterveys tarjoaa työpsykologin ja psykiatrisen sairaanhoitajan palveluita helposti saavutettavalla tavalla.

Työtapaturmista johtuvia poissaoloja saatiin vähennettyä merkittävästi vuoden 2024 aikana. Turvallisuuskulttuurin ylläpito ja kehittäminen jatkuvat. Kunnassa toimii yksi päätoiminen työsuojeluvaltuutettu, ja työsuojelupäällikön tehtävä kuuluu henkilöstöjohtajalle. Vuoden 2026 tavoitteena on alle 400 poissaolopäivää työ- ja työmatkatapaturmista.

Keväällä 2025 toteutettiin Kevan työhyvinvointikysely, jonka tulokset jalkautettiin työyhteisöihin. Työyhteisöt suunnittelevat syksyn 2025 aikana kehitystoimenpiteitä kyselyn pohjalta. Seuraava työhyvinvointikysely toteutetaan vuonna 2027.

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö		3	3	3	3

Henkilöstöpalvelussa on kolme virkaa; yksi henkilöstöjohtaja ja kaksi henkilöstöasiantuntijaa

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
1.2. Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia digitaalisia järjestelmiä, sovelluksia ja ratkaisuja	Varmistetaan henkilöstön osaaminen HR-järjestelmien käytön osalta.	Seurataan palautelomakkeen avulla järjestelmien poikkeamia	Järjestelmät toimivat virheettömästi ja tuottavat tietoa johtamisen tueksi.
1.5. Kirjataan tavoite koko yhteisiä palveluja koskien Henkilöstön osaamisen varmistaminen palvelualueella	Kehityskeskustelut ja osaamiskartoitus: ohjeistaminen ja osaamistarpeen tunnistaminen	Keskustelujen ja kartoitusten määrä/työntekijä määrä Osaamisen lisääminen, seuraamalla koulutukseen osallistuneiden määrää.	Jokaisen työntekijän kanssa käydään kehityskeskustelu, jossa kartoitetaan osaamistarpeet. Osaava ja sitoutunut henkilöstö.
2.2. Työhyvinvointi, sairauspoissaolojen vähentäminen	Sairauspoissaolopäivien vähentyminen Panostetaan ennaltaehkäiseviin toimintoihin. Korvaava työ	Terveysindeksi (% henkilöstöstä, joka ei ole ollut sairauslomalla) Aino-työkykyjohtamisjärjestelmän varhaisen välittämisen mallin tehokas käyttö. Korvaavan työn päivien määrä	Sairauspoissaolot pysyisivät vuoden 2024 tasolla. Esihenkilöiden osaaminen lisääntyy työkyvyn tuen prosesseissa. Korvaava työn käyttöä lisätään.

Tuloslaskelma

Henkilöstöpalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	15 057	0	0	15 057	0 %	15 057	15 057
Myyntituotot (sis.)	1 012 636	1 241 686	1 241 686	1 223 351	-1 %	1 223 351	1 223 351
Tuet ja avustukset	219 164	185 000	185 000	244 000	32 %	244 000	244 000
Toimintatuotot	1 246 857	1 426 686	1 426 686	1 482 408	4 %	1 482 408	1 482 408
Henkilöstökulut	-398 605	-390 465	-390 465	-411 206	5 %	-425 843	-436 374
Palvelujen ostot	-793 789	-849 602	-849 602	-924 027	9 %	-937 698	-937 698
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 803	-5 920	-5 920	-5 510	-7 %	-5 510	-5 648
Muut toimintakulut (ulk.)	-41 656	-29 841	-29 841	-38 365	29 %	-38 948	-39 771
Muut toimintakulut (sis.)	-1 583	-858	-858	-2 842	231 %	-2 842	-2 842
Toimintakulut	-1 237 435	-1 276 686	-1 276 686	-1 381 950	8 %	-1 410 841	-1 422 333
Toimintakate	9 422	150 000	150 000	100 458	-33 %	71 567	60 075
Poistot ja arvonalentumiset	-8 372	-150 000	-150 000	-100 458	-33 %	-92 087	0

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: ruoka- ja puhtauspalvelujohtaja Sirpa Kurki

Toiminnan painopisteet

Ruoka- ja puhtauspalvelut vastaavat kokonaisvaltaisesti kaikista Siilinjärven kunnan palveluihin liittyvistä ateria- ja puhtaanapalveluista. Kaikissa Siilinjärven kouluissa ja kunnan päiväkodeissa syödään kunnan omana tuotantona valmistettua ruokaa yhteensä noin miljoona ateriaa vuodessa. Aterioista tuotetaan Vanhan Pappilan keittiöllä 80 % ja Vuorelan koulun keittiöllä 20 %.

Puhtauspalvelua tuotetaan koulujen- ja varhaiskasvatuksen-, nuorisotalojen-, kirjastojen, ja kunnan käytössä olevien toimistotilojen tarpeisiin. Puhtauspalvelut vastaavat myös sisäliikuntatilojen ilta- ja viikonloppusiivouksista tarpeen mukaan.

Ruoka- ja puhtauspalveluista on tehty sisäiset palvelusopimukset, joissa kuvataan toiminnan laajuus, sisältö ja laadunhallinnan keinot. Palvelusopimukset sisältävät liitteinä käytäntöihin ulottuvaa ohjeistusta, joka varmistaa toiminnan tasalaatuisuutta ja yhdenmukaisuutta kaikissa yksiköissä.

Keskeiset toiminnan muutokset

Ruokatuotantoa on keskitetty pitkäntähtäimen suunnitelman mukaisesti voimakkaasti kahdelle valmistuskeittiölle, jotka sijaitsevat Vanhassa Pappilassa ja Vuorelan koululla. Viimeisimpänä muutoksena ruoanvalmistus päättyi syksyllä 2025 Ahmon keittiöllä ja Ahmon koulun tarvitsemat ateriat tuotetaan Vanhan Pappilan keittiöltä. Uudet, marraskuussa 2025 käyttöönotettavat Ahmon- ja Siilinjärven koulujen keittiöt toimivat palvelukeittiöinä. Niissä tehdään paikan päällä kaikki lisäkkeet, kypsennetään päivän ruoka, huolehditaan ruoan tarjoilusta ja astiahuollosta. Keittiöt palvelevat oman koulun ruokailijoita, niistä ei lähetetä ruokaa muihin yksiköihin. Vuorelan koulun keittiön toiminta jatkuu toistaiseksi entisellään. Toimintaperiaate perustuu päivittäiseen, suoraan paikan päällä tarjoiltavaksi- ja muihin alueen yksiköihin kuumana lähetettävien aterioiden tuottamiseen.

Puhtauspalveluissa uutta on toiminnan aloittaminen yhteistyökumppanina YIT:n uusien elinkaari koulujen puhtaanapidon osalta. Elinkaarimallissa rakennuttajan ylläpidon vastuu ohjaa kiinteistöjen kunnossapitoa johon puhtauspalvelut oleellisesti kuuluvat. Uusien koulujen puhtauspalvelujen mitoitus, palvelukuvaukset, työnohjaus ja laadunhallinta (Atop -ohjelma) on rakennuttajan ylläpitovastaavien hyväksymällä tavalla suunniteltu.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö (htv)	84	82	81	81	80
Vanhuus-, sairauseläketapahtumat	2	3	4	2	3
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	1	2	3	2	2

v. 2026 resurssitarve ruokapalveluissa on 42,5 htv ja puhtauspalveluissa 38,7 htv.

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
1.1 Palveluprosessien uudistaminen ruoka- ja puhtauspalveluissa	Toimintamallien toimivuuden vakiinnuttaminen Puhtauspalvelujen resurssointi muuttuvassa toimintaympäristössä	Uudet menetelmät käytössä kyllä / ei Asiakas-tyytyväisyys Laatukierrokset	Uudet menetelmät toimivat laadukkaasti ja kustannustehokkaasti kaikkien osa-alueiden keskiarvot < 3,5 käynnit toteutetaan suunnitelman mukaisesti kaikissa kohteissa, tulokset hyvällä tasolla
1.2 Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia tiedon läpinäkyvyyttä ja raportointia edistäviä järjestelmiä, sovelluksia tai ratkaisuja	Henkilöstöjärjestelmiä käytetään sujuvasti ja monipuolisesti työnjohdon tiedolla johtamisessa Puhtauspalveluissa ATOP-järjestelmän käytön laajentaminen Yksittäisten aterioiden maksaminen digitaalisesti	Uudet järjestelmät käytössä kyllä / ei Kohteita mitoitettu Atop-ohjelmalla, laadunseuranta osio otettu käyttöön Toimintamalli käytössä kyllä / ei	Järjestelmiä ja niiden tuottamaa raportointia käytetään johtamisen tukena. Uusien kohteiden lisäksi entisiä mitoituksia siirretty Atop-ohjelmaan ja laadunseurantaa tehty säännöllisesti ohjelmalla Satunnaisesti ruokailevan ateriamaksu onnistuu kertaluonteisena kaikissa ruokailupaikoissa.
1.5 Henkilöstön osaamisen varmistaminen palvelualueella	Henkilöstön koulutukset kunnan tarjoamat koulutukset tarpeenmukaisesti kohdennettuna Alakohtaisia täydennyskoulutuksia- ja tapahtumia	Koulutuksiin osallistuu koko ruoka- ja puhtauspalveluiden henkilöstö Alakohtaisia oppisopimuksia 4	Ajanmukaiset, kustannustehokkaat ja laadukkaat toimintamallit ja ammattitaitoinen henkilöstö.

Informatiiviset tunnusluvut

Kunnanhallituksen hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
<i>Ruokapalvelut</i>					
Aterioiden lukumäärä	1 130 966	1 080 200	1 080 147	1 080 100	1 080 100
Aterioiden myyntitulot	3 813 195	3 695 506	3 681 095	3 675 090	3 671 000
Aterioiden raaka- ainekustannukset	1 046 286	1 086 035	1 081 150	1 081 000	1 081 000
Ateriakustannus ka*	3,44	3,52	3,51	3,51	3,51
<i>Puhtauspalvelut</i>					
Siivottavat neliöt/h (koulut ja muut toimitilat)	266,5	266,5	266,5	266,5	266,5
Siivottavat neliöt/h (varhaiskasvatus)	244	244	244	244	244

*Ateriakustannus sisältää kaikki ruokapalvelun kustannukset keskiarvo / ateria

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

Ulkoisten myyntituottojen vähennys, Iltapäiväkerhon muutos sisäiseksi	- 13 960
Sisäisten myyntituottojen vähennys, ateriamäärien vähenemä	- 99 479
Ulkoisten vuokratuottojen vähennys, HVAn muutos yhteiskeittiön (Vanha Pappila) käyttöön	-21 666

Toimintakulut

Henkilöstökulujen kasvu, palkankorotukset	+ 55 206
Ruokapalvelujen osalta henkilöstökuluissa säästöä, mikä tasaa korotuksen yhteisvaikutusta	
Palvelujen ostot, säästöä arvioitu	- 23 216
Ulkoiset ostot, aineet, tarvikkeet, tavarat, säästöä	- 24 709
Muut ulkoiset toimintakulut, Vanhan Pappilan keskuskeittiön vuokra	+ 23 975

Ruoka- ja puhtauspalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	124 581	122 700	122 700	108 740	-11 %	108 740	108 740
Myyntituotot (sis.)	3 727 113	3 695 506	3 695 506	3 596 027	-3 %	3 596 027	3 596 027
Tuet ja avustukset	4 767	7 500	7 500	7 500	0 %	7 500	7 500
Vuokratuotot (ulk.)	74 436	73 932	73 932	52 770	-29 %	52 770	52 770
Vuokratuotot (sis.)	1 820 716	1 848 626	1 848 626	1 894 495	2 %	1 894 495	1 894 495
Toimintatuotot	5 751 612	5 748 264	5 748 264	5 659 532	-2 %	5 659 532	5 659 532
Henkilöstökulut	-3 164 600	-3 224 654	-3 224 654	-3 279 860	2 %	-3 393 876	-3 475 903
Palvelujen ostot	-435 199	-372 764	-372 764	-349 548	-6 %	-354 791	-354 791
Sisäiset palvelujen ostot	-389 111	-394 539	-394 539	-405 300	3 %	-405 300	-405 300
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 247 428	-1 287 368	-1 287 368	-1 262 659	-2 %	-1 262 659	-1 294 225
Muut toimintakulut (ulk.)	-280 585	-267 470	-267 470	-291 445	9 %	-296 691	-304 108
Muut toimintakulut (sis.)	-180 544	-218 188	-218 188	-185 444	-15 %	-185 444	-185 444
Toimintakulut	-5 697 467	-5 764 983	-5 764 983	-5 774 257	0 %	-5 898 761	-6 019 773
Toimintakate	54 145	-16 719	-16 719	-114 724	586 %	-239 229	-360 241
Poistot ja arvonalentumiset	-85 104	-84 988	-84 988	-44 147	-48 %	-16 944	0

6.2.3 Joukkoliikenne

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen

Toiminta-ajatus

Kuopion kaupunki ja Siilinjärven kunta muodostavat yhteisen joukkoliikennealueen ja toimivaltaisena joukkoliikenneviranomaisena toimii kuntien yhteinen joukkoliikennelautakunta. Joukkoliikenteen tulosalueen tehtävänä on edistää ja ylläpitää joukkoliikennettä yhteistyössä toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen, liikennöitsijöiden, naapurikuntien ja ELY-keskuksen kanssa niin, että se tarjoaa hyvät ja riittävät yhteydet niin työssäkäyntiin kuin erilaisten palveluiden hyväksikäyttöön. Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennealueelle on hyväksytty Joukkoliikenne 2035 -ohjelma tavoitteellisenä ohjelmana joukkoliikenteen kehittämistyölle.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Joukkoliikenteen toiminnan painopiste on edelleen matkustajamäärien kasvattaminen, liikennöinnin sujuvuus ja palvelutason ylläpitäminen taloudelliset edellytykset huomioiden. Joukkoliikenteen esteettömyyden kehittäminen ja parantaminen on nostettu tavoitteeksi päivitetyssä Joukkoliikenneohjelma 2035. Siilinjärvi-Kuopio paikallisliikenteen matkustajamäärät ovat kasvaneet vuonna 2025 +10,3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Joukkoliikenteen hyvä houkuttelevuus näkyy myös vuonna 2025 tehdyissä asiakastytyväisyysselvityksissä (4,25/5).

Siilinjärvi-Kuopio välinen paikallisliikenne on kilpailutettu alkuvuodesta 2025. Uusi sopimuskausi käynnistyy kesäkuussa 2026. Linja-autokalusto on kokonaisuudessaan sähköbusseja.

Yhteisen liikenteen (Siilinjärvi-Kuopio-väli) kustannustenjaon muutokset näkyvät merkittävinä lipputulokertymän pienenemisenä ja liikennöintikorvausten kasvuna. Toisaalta lipputulokertymä näyttää hyvältä lippujen hinnankorotuksen sekä matkustajamäärän lisääntymisen myötä.

Vuoden 2026 joukkoliikenteen talousarvion kokonaistoimintakuluiksi on arvioitu 3,24 milj. euroa (+6,4 %) ja toimintatuotoiksi 1,49 milj. euroa (-10,2 %). Toimintakatteeksi muodostuisi -1,75 milj. euroa eli 326 519 euroa (+22,9 %) enemmän kuin talousarvio on kuluvalle vuodelle 2025.

Valtionavut vuodelle 2026 tulevat MAL-sopimuksen perusteella, jossa on sovittu vain perusrahoituksen valtionavusta (n. 140 000 €).

Joukkoliikennelautakunnan sekä Kuopion kaupungin organisaatioon perustetun henkilökuljetusyksikön toimintakustannukset jaetaan sopijakuntien asukaslukujen suhteessa. Vuonna 2026 Siilinjärven kunnan osuus toimintakustannuksista on 242 000 € (-5 %).

Yleistä joukkoliikennetarjontaa täydentää kunnan oma asiointi- ja palveluliikennejärjestelmä PaLi-bussi. Se on osa julkista liikennettä ja palvelee kaikkia kuntalaisia, mutta sen ominaisuuksissa ja kalustossa on otettu huomioon mahdollisimman hyvin vanhusten ja liikuntarajoitteisten tarpeet. Liikennöinti on voimakkaasti kunnan subventoimaa palvelua lipputulojen jäädessä vähäiseksi. Palveluliikenteen liikennöintikustannusten arvioidaan olevan vuonna 2026 n. 103 200 euroa (+/-0 %).

ELY-keskuksen hankkiman liikenteen tulot ja kustannukset katetaan viranomaisten kesken rahoitusosuuksilla ja nousukorvauksilla. Siilinjärven kunta osallistuu kunnan kautta kulkevien ELY-liikenteen kustannuksiin vuonna 2026 yhteensä 67 525 eurolla (-9 %).

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Joukkoliikennelautakunnan toimintaa ohjaavat kuntalaki ja Kuopion kaupunginvaltuuston hyväksymät johtosäännöt ja joukkoliikennelautakunnan hyväksymä toimintasääntö. Talousarvion toteutumista valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä puolivuositain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös joukkoliikennelautakuntaa kolmesti vuodessa. Joukkoliikenteen toiminnan toteutumista ja kustannuksia seurataan myös ELY-keskuksen toimesta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven kuntastrategia ja toiminnan tavoitteet maankäytön sekä palvelurakenteen osalta on huomioitu Kuopion seudun joukkoliikenne 2035-ohjelmassa. Joukkoliikenteen keskeisenä kehittämistavoitteena on asumisen, työpaikkojen ja palveluiden suunnittelemista siten, että ne ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarviot
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Joukkoliikenteen palvelutason / vuorotarjonnan säilyttäminen	Asiakastyytyväisyys / matkustajamäärä	Nykyinen palvelutaso / vuorotarjonta ei pysty houkuttelemaan lisää joukkoliikenteen käyttäjiä työssäkäyntiliikenteessä.
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Toimivat joukkoliikenneyhteydet	Asiakastyytyväisyys / matkustajamäärä	
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Asumisen, työpaikkojen ja palveluiden suunnittelemista siten, että ne ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä	Asiakastyytyväisyys / matkustajamäärä	
2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Kuntalaisten yhteiset kuljetustarpeet tunnistetaan ja sovitaan hyvinvointialueen kanssa.	Palveluliikenteen tilausten ja matkustajien määrä.	

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarviot
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2 Väestönkasvu	Uudet asuinalueet kaavoitetaan joukkoliikenneväylien yhteyteen.	Uusien asuinalueiden etäisyydet joukkoliikenneväylistä	
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	Julkisen liikenteen käytön edistäminen liityntäpysäköinti-paikkoja ja bussikatoksia kehittämällä Linjastosuunnittelulla ja vuorotarjonnalla varmistetaan joukkoliikenteen houkuttelevuus Painotetaan julkisen liikenteen ympäristöystävällisyyttä	Uudet ja uudistettavat liityntäpysäköintipaikat ja bussikatokset Matkustajamäärien kasvu ja palvelutaso	Joukkoliikenteen käytön väheneminen riittämättömien linjastojen seurauksena. Linjastojen karsiminen heikentää joukkoliikenteen saavutettavuutta
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Edistämishojelman laadinta ja toimenpiteiden käyttöönotto	Edistämishojelman toimenpiteiden seuranta	

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Joukkoliikenteen nettokustannukset (subventio, €/asukas)	81,92	61,45	82,02	83,00	83,00
Matkustajamäärä / vuosi (pysäkkinousut Siilinjärvi)	634 803	605 000	660 000	680 000	700 000
Joukkoliikennematkustaminen (nousut/as./v.)	29,9	28	31	32	33
Asiakastyytyväisyys ka. (1-5)	4,29	4,3	4,3	4,3	4,3

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Lipunmyyntitulojen vähennys.....- 127 730 €

Menot

- Lisäys liikennöintikorvauksissa..... +167 880 €

Tuloslaskelma

Joukkoliikenne

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	553 350	720 380	720 380	592 650	-18 %	572 650	572 650
Myyntituotot (sis.)	208 165	206 000	206 000	195 000	-5 %	195 000	195 000
Tuet ja avustukset	675 707	720 000	720 000	702 000	-3 %	700 000	700 000
Muut toimintatuotot	1 455	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 438 677	1 646 380	1 646 380	1 489 650	-10 %	1 467 650	1 467 650
Henkilöstökulut	-5 376	-5 138	-5 138	-5 466	6 %	-5 642	-5 769
Palvelujen ostot	-3 172 319	-3 062 120	-3 062 120	-3 230 000	5 %	-3 278 450	-3 278 450
Sisäiset palvelujen ostot	-1 465	-195	-195	-1 526	683 %	-1 526	-1 526
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-438	-3 500	-3 500	-3 500	0 %	-3 500	-3 587
Avustukset	-1 315	-700	-700	-950	36 %	-950	-950
Toimintakulut	-3 180 912	-3 071 653	-3 071 653	-3 241 442	6 %	-3 290 068	-3 290 282
Toimintakate	-1 742 235	-1 425 273	-1 425 273	-1 751 792	23 %	-1 822 418	-1 822 632

6.3 SIVISTYSPALVELUT

Sitovuus: valtuusto, koko palvelualue, brutto

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminta-ajatus

Sivistyspalvelut tuottaa kunnan kasvatus, opetus sekä vapaa-ajanpalvelut ja se sisältää seuraavat tulosalueet; *opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, kansalaisopisto, kirjasto, liikuntapalvelut sekä nuoris- ja kulttuuripalvelut.*

Sivistyspalvelujen tehtävänä on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista. Sivistyspalvelut tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja virikkeelliseen vapaa-aikaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sivistyspalveluiden toiminnan painopisteet on johdettu kuntastrategiasta. Sivistyspalvelut ovat keskeisessä roolissa kuntastrategian hyvinvoiva arki -tavoitteen toteuttamisessa. Palvelualueen ydintoiminta on sivistyksen edistäminen sekä viihtyisän elinympäristön ja monipuolisten harrastusmahdollisuuksien luominen sekä osallisuuden lisääminen.

Lasten ja nuorten määrä

Syntyvyys on ollut Siilinjärvellä laskeva vuodesta 2014 lähtien (v. 2013 syntyi 269 lasta, v. 2016 syntyi 222 lasta, v. 2024 syntyi 151 lasta). Talousarvion laadintahetken arvion mukaan vuonna 2025 syntyy 155 lasta. Syntyvyyden lisäksi lasten määrään vaikuttaa muuttoliike, joka on osittain kompensoinut syntyvyyden laskua. Lasten määrän väheneminen on vähentänyt palveluntarvetta varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Lasten määrän vähentyessä varhaiskasvatuksen asiakaspaikkojen määrää on vähennetty ja tullaan jatkossakin tarkastelemaan palvelutarvetta vastaavasti. Vastaavasti perusopetuksessa on vähennetty ja tullaan jatkossakin vähentämään perusopetusryhmien lukumäärää.

Lakimuutosten vaikutus toimintaan ja talouteen

Perusopetuksen osalta 1.8.2025 on tullut voimaan useita lakimuutoksia, joilla on vaikutusta esi-, perus- ja lukio-opetuksen järjestämiseen ja talouteen. Talouden näkökulmasta muutokset tulevat täysimääräisesti voimaan vuoden 2026 aikana. Lakimuutoksilla on mm. lisätty oppilaan saaman opetuksen määrää, muutettu oppimisen tuen rakenteita ja lisätty lainsäädäntöön koulutuksen järjestäjää sitovia mitoituserusteita.

Vapaa-aikapalveluiden keskeiset muutokset

Vuonna 2023 käynnistyneen työikäisten liikunta- ja hyvinvointineuvonnan piirissä on nykyresurssien mukainen maksimi asiakasmäärä. Toimintaa pyritään kehittämään ryhmämuotoisen toiminnan osalta ja vuoden 2026 aikana käynnistetään pilotti potilastietojärjestelmän kirjaamisoikeuden osalta. Pyrkimyksenä on tiivistää kunnan ja hyvinvointialueen välistä yhteistyötä. Pidemmän aikajakson tavoitteena on perheille suunnatun hyvinvointineuvonnan käynnistäminen osana vanhemmuuden tuen toimenpiteitä.

Nuorisopalveluissa koulu-, oppilaitos- ja talonnuorisotyötä sekä nuorten osallisuutta pyritään edelleen vahvistamaan. Ryhmätoimintaa ja palveluohjausta kohdennetaan niitä tarvitseville ja yhteistyötä Ankkuritoiminnassa ja festaripakkamallissa kehitetään. Etsivän nuorisotyön aluekoordinaatio lisää etsivä nuorisotyön yhteistyömuotoja, Wörtti-hankkeen kautta kehitetään moniammatillista yhteistyötä II-asteen oppilaitosten, nuorisotyön ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa ja Ahmon koulunuorisotyöhanke tukee uuden koulun yhteisöllisyyttä ja nuorten kasvua.

Vapaa-aikapalveluissa jatketaan yhteistyötä ja kumppanuuksia eri toimijoiden kanssa. Ahmon kulttuurinen monitoimisali, Salmi-sali sekä Siilinlahden koulun uudet tilat mahdollistavat monialaisen tapahtumatuotannon ja kuntalaisia palvelevan yhteiskäytön koulujen kanssa. Yhteistyössä toteutettavien tapahtumien ja palveluiden ohella säännöllisesti kokoontuvilla järjestö- ja toimijafoorumilla pyritään mahdollistamaan yhteistyön edelleen kehittyminen ja avoin vuoropuhelu. Vapaa-aikapalveluissa kehitetään kuntalaisia osallistavia työmuotoja ja palveluiden saavutettavuutta tuetaan mm. sähköisten palveluiden lisäämisen avulla.

Vapaa-aikapalveluiden talousarvio sisältää vuoden 2025 suuruisen määrärahan liikunta-, nuoriso- ja kulttuurijärjestöjen toiminnan tukemiseen.

Kansalaisopisto keskittyy 2026 uusien Ahmon ja Siilinlahden koulujen tilojen yhteiskäytön sujuvuuden varmistamiseen kansalaisopiston iltaikäytön osalta. Oppilaitosten välisen yhteistyön tiivistäminen ja Siilinjärven yritysten kanssa yhteistyön virittäminen ovat myös tavoitteina tuleville vuosille.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen

Sisäilmaongelmat ovat olleet pitkään jatkunut haaste sivistyspalveluissa. Tältä osin tilanteeseen saadaan merkittävää parannusta vuoden 2026 alussa, kun Ahmon koulukeskuksen I vaihe ja uusi Siilinlahden koulu otetaan käyttöön. Talousarviovuoden aikana jatketaan Suininlahden koulun rakentamishankkeen edistämistä.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Sivistyspalveluissa sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaan. Talousarvion toteutumista valvotaan kunnanhallituksen talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti (mm. kuukausittainen raportointi ja valtuustoseuranta).

Riskien hallinnan näkökulmasta on oleellista arvioida toimintaa ja tunnistaa siinä esiintyviä riskejä sekä asettaa niille hallintatoimenpiteitä. Hallintatoimenpiteiden tarkoituksena on ehkäistä riskin realisoituminen.

Tunnistettut riskit

Sisäilmaongelmat

Palvelualueen useissa toimitiloissa on sisäilmaongelmia. Sisäilmaongelmat aiheuttavat seuraavat riskit:

- Ilmenee uusia sisäilmaongelmia tai entiset pahenevat, jolloin joudutaan hankkimaan uusia väistötiloja tai supistamaan toimintaa.
- Tehtyjen sisäilmakorjauksien onnistuminen.
- Henkilöstön ja asiakkaiden terveydelliset ongelmat, lisääntyvät sairauspoissaolot.

Sisäilmaongelmien aiheuttamaa riskiä voidaan pienentää asianmukaisilla väistötiloilla sekä korjausten ja uuden rakentamisen asianmukaisella suunnittelulla, joka huomioi korjaamisen turvallisuuden sekä on mahdollisimman kustannustehokas.

Varhaiskasvatuspalvelujen tarve, asiakasmaksujen muutokset ja yksityisten palveluntuottajien tarjonta

Varhaiskasvatuspalvelujen tarpeen muuttuminen ennustettujen lapsimäärien, lainsäädännön tai työllisyystilanteen muuttuessa luo riskin palvelutarpeen kysyntään. Palveluiden tarjontaan vaikuttaa kunnallisen tarjonnan lisäksi yksityisten palveluntuottajien tarjonta. Mahdollisina seurauksina on, että erilaisia varhaiskasvatuksen palveluvaihtoehtoja ei ole riittävästi vastaamaan perheiden palvelutarpeisiin tai syntyy ylikapasiteettiä. Varhaiskasvatuspalveluissa valmistaudutaan reagoimaan lapsimäärän muuttumiseen nopeallakin aikataululla.

Lasten ja nuorten tuen tarpeen lisääntyminen, esi- ja perusopetuksen tuen uudistus

Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten määrä on ollut jo pitkään kasvava. Esi- ja perusopetuksessa sekä varhaiskasvatuksessa jokaisella lapsella on oikeus saada tarvitsemaansa tukea oppimiseensa. Riskin hallinta edellyttää toimivia käytänteitä, joilla tuetaan haastavassa tilanteessa olevaa lasta ja nuorta. Esi- ja perusopetuksen osalta lakimuutoksella uudistettiin

lapsen/oppilaan saama tuki esiopetuksessa ja koulussa. Tällä pyritään katkaisemaan tuen tarpeen lisääntymisen kehitys. Haasteena uudistuksessa on ollut nopea aikataulu. Muutoksen onnistunut toteuttaminen on edellyttänyt hyvää etukäteistä suunnittelua ja henkilöstön kouluttamista.

Pätevän henkilöstön saatavuus

Rekrytointivaikkeudet koskevat ennen kaikkea varhaiskasvatuksen opettajia ja tiettyjä opettajaryhmiä (esim. erityisopettajat ja sijaiset). Pula pätevistä henkilöstöstä voi näkyä palveluntuotannon laadun heikkenemisenä. Lisäksi henkilökunnan lyhyisiin poissaoloihin on vaikea saada sijaisia. Tämä voi heijastua yksittäisinä päivinä varhaiskasvatusyksiköiden aukioloaikoihin. Riskinhallinnan näkökulmasta on tärkeä huolehtia siitä, että palkkaus ja työn tekemisen olosuhteet (esim. työympäristön turvallisuus, esihenkilötyö) ovat alueellisesti kilpailukykyiset.

Hyvinvointialueen rekrytointivaikkeudet opiskeluhuollossa

Hyvinvointialueella on jatkuvana haasteena koulupsykologien rekrytointi. Hyvinvointialue ei ole pystynyt toteuttamaan lakisääteistä koulupsykologipalvelua kaikissa Siilinjärven kouluissa ja oppilaitoksissa, koko olemassaolonsa aikana. Koulupsykologien vaje heijastuu negatiivisesti oppilaiden koulunkäyntiin ja laajemmin heidän elinolosuhteisiinsa. Riskiä pyritään hallitsemaan muiden hyvinvointialueen opiskeluhuollon palveluiden ja kunnan palveluiden avulla.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Sivistyspalveluiden toiminta tukee kuntastrategian vision toteutumista tuottamalla kuntalaisten tarpeita vastaavia palveluita. Kuntastrategian vision mukainen ”sykkivin kasvukunta” tarkoittaa sivistyspalveluissa toisaalta sitä, että palvelualue on varautunut pitkällä tähtäimellä asukasmäärän ja siten asiakasmäärän kasvuun. Toisaalta korkeatasoiset sivistyspalvelut toimivat vetovoimatekijänä ja siten edistävät kunnan kasvua. Lyhyellä tähtäimellä lasten ja nuorten määrä Siilinjärvellä vähenee. Näin ollen palveluverkon laajuutta on seurattava säännöllisesti. Palvelualueen ydintoiminta on sivistyksen edistäminen sekä viihtyisän elinympäristön ja monipuolisten harrastusmallisuuksien luominen. Tämä tukee vision tavoitetta dynaamisesta sykkivyydestä. Tällä hetkellä haastetta aiheuttavat toimitilaverkon sisäilmaongelmat, joiden korjaaminen on keskeistä talousarviovuoden ja suunnitteluvuosien aikana. Fyysiset tilat ovat yksi osa palvelun laatua.

Sivistyspalveluissa keskeisenä painopisteenä on lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, mitä toteutetaan palvelualueella talousarvion toimintasuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Tällöin painotetaan ennalta ehkäisyä sekä varhaista riskitekijöiden tunnistamista ja tukea huomioiden eri ikäryhmät ja hyvinvoinnin osa-alueet. Hyvinvoinnin edistämistyötä ohjaa hyvinvointikertomus sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Suunnitelmissa keskeisessä osassa on mm. mielenterveyden edistäminen ja ehkäisevä päihdetyö sekä hyvinvointia edistävien elintapojen tukeminen.

Monet sivistyspalveluiden kehittämistavoitteet sitoutuvat useaan eri kohtaan kuntastrategiassa. Kun esimerkiksi kehitetään oppilaan perusopetuksessa saamaa tukea, kyseessä on kuntastrategian näkökulmasta kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut ja lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä yhteistyö kunnan muiden toimialojen ja paikallisten järjestöjen kanssa on keskeisessä roolissa. Yhteistyötä tehdään myös hyvinvointialueen tasolla. Siilinjärvelle on perustettu laajasti järjestökenttää ja eri toimijoita yhteen kokoava järjestö- ja toimijafoorumi, joka kokoontuu säännöllisesti. Eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja toimijoiden osallistamista tulee kuitenkin vielä edelleen vahvistaa ja verkostoa laajentaa.

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1 Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Palveluverkon ajantasaisuuden seuranta ja vastaavuus tulevaisuuden tarpeisiin huomioiden palveluverkon saavutettavuus. Yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen kuntien raja-alueilla. Asiakkaiden arviointikyselyissä keskiarvo vähintään 3, jos käytössä on 4 portainen asteikko. Vastaava taso, mikäli käytössä jokin muu asteikko Vapaa-aikapalveluiden digitalisaation edistäminen, tavoitteena käytön lisääntyminen.	Asiakaskyselyt, palveluverkon kattavuus ja saavutettavuus, ennusteet asiakasmääristä Arvioinnin tulokset. Käyttäjämäärät	Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut Kansalaisopisto Vapaa-aikapalvelut
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Tarvetta vastaava liikuntapaikka-verkosto ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen Monipuoliset ja kuntalaisten tarpeita vastaavat kirjasto- ja kulttuuripalvelut Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön ja yhteistyön kehittäminen	Vapaa-aikapalveluiden käyttöä ja palveluntarjontaa kuvaavat mittarit, Liiteri: virkistys alueiden saavutettavuus ks. tulosalueen kohdalta Kyselyt (mm. NuVa ja KNT) ja osallisuusmittarit	Vapaa-aikapalvelut ks. tulosalueen kohdalta Nuorisotoimi yhteistyössä HVA Opetuspalvelut
2.1 Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Oppimisen tuen uudet toimintamallit otetaan käyttöön täysimääräisesti	Tuen oppilasmäärät, tuen mitoitus	Opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Varmistetaan oppivelvollisuuden täysimääräinen toteutuminen	Oppivelvollisuuden suorittamisen mittarit	
	Nykyisen oppimiskäsityksen mukaiset oppimisympäristöt kaikissa kouluissa ja varhaiskasvatuksessa	Uudistettujen oppimisympäristöjen lkm	
2.3 Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Kaikki yksiköt toimivat sisäilmaltaan turvallisissa toimitiloissa viimeistään vuonna 2028	Rakentamishankkeen edistyminen, sisäilmaltaan heikkojen toimitilojen määrä	Opetuspalvelut, kansalaisopisto, kirjasto

Tavoitteiden riskiarviot

Pätevän henkilöstön saatavuus on haaste tietyssä tehtävissä. Mikäli ei saada rekrytoitua kelpoista henkilöstöä, voi tällä olla vaikutusta palvelun laatuun.

Palvelualueen useissa toimitiloissa on sisäilmaongelmia. Näistä tiloista toiminta on siirretty pääsääntöisesti muihin tiloihin. Osassa ongelmallisia tiloja toiminta kuitenkin vielä jatkuu.

Käytössä olevat resurssit vs. palveluntarve ja niiden yhteensovittaminen.

HVA:n rekrytointivaikeudet voivat heijastua lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Tuloslaskelma 2026

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Opetuspalvelut	-34 309 100	1 436 475	-32 872 625
Varhaiskasvatuspalvelut	-20 075 250	731 775	-19 343 475
Kansalaisopisto	-1 182 615	246 700	-935 915
Kirjasto	-1 192 737	24 400	-1 168 337
Liikuntapalvelut	-1 940 207	87 600	-1 852 607
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut	-1 360 879	219 545	-1 141 334
Sitovuustaso yhteensä	-60 060 787	2 746 495	-57 314 292

Keskeiset talouden muutokset

Tulokertymän arvioidaan kasvavan noin 44 000 € verrattuna vuoden 2025 talousarvioon. Kasvu johtuu ennen kaikkea perusopetuksen kotikuntakorvausten kasvusta.

Sivistyspalveluiden ulkoiset toimintamenot kasvavat merkittävästi. Kasvu kohdistuu ennen kaikkea henkilöstökuluihin ja vuokriin. Henkilöstökuluja kasvattavat palkankorotukset ja uusi vaativan erityisen tuen luokka. Henkilöstökulujen nousua kompensoi lasten määrän

vähentymisestä tulevat säästöt varhaiskasvatuksessa ja opetuspalveluissa. Lisäksi henkilöstökuluja alentaa henkilökunnan palkattomat vapaat. Vuokrakuluja kasvattaa uusien koulurakennusten leasing- ja palvelumaksut. Syntyvyyden alhaisuus pienentää kunnan kotihoidon tuen maksuja, joka näkyy aikaisempaa pienempinä avustuksina. Ulkoisten palvelun ostojen kasvu johtuu yleisestä hintatason kohoamisesta.

Menot

- Henkilöstökulut + 868 000 €
- Ulkoiset palvelun ostot + 80 000 €
- Avustukset - 39 000 €
- Ulkoiset vuokrat + 1 525 000 €
 - josta rakennusten vuokrat + 1 445 000 €
 - josta laitteiden vuokrat + 79 000 €
- Sisäiset toimintakulut - 706 000 €
 - josta sisäiset ruokapalvelumenot - 99 000 €
 - josta huoneistopalvelumenot - 635 000 €

Sivistyslautakunta

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	1 039 554	1 267 962	1 267 962	1 327 550	5 %	1 327 550	1 327 550
Myyntituotot (sis.)	32 050	45 800	45 800	42 600	-7 %	42 600	42 600
Maksutuotot	1 031 243	951 500	951 500	943 700	-1 %	943 700	943 700
Tuet ja avustukset	657 293	372 655	372 655	374 025	0 %	374 025	374 025
Vuokratuotot (ulk.)	42 513	48 732	48 732	43 320	-11 %	43 320	43 320
Muut toimintatuotot	26 085	15 400	15 400	15 300	-1 %	15 300	15 300
Toimintatuotot	2 828 738	2 702 049	2 702 049	2 746 495	2 %	2 746 495	2 746 495
Henkilöstökulut	-30 476 832	-30 531 800	-30 531 800	-31 399 335	3 %	-32 508 777	-33 306 096
Palvelujen ostot	-7 012 085	-7 041 354	-7 041 354	-7 121 197	1 %	-7 175 223	-7 193 223
Sisäiset palvelujen ostot	-6 297 896	-6 380 798	-6 380 798	-6 293 852	-1 %	-6 293 852	-6 293 852
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 220 774	-1 363 895	-1 363 895	-1 362 740	0 %	-1 362 740	-1 396 809
Avustukset	-958 948	-985 410	-985 410	-946 410	-4 %	-946 410	-946 410
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 851 639	-4 854 013	-4 854 013	-6 378 794	31 %	-6 569 220	-7 571 895
Muut toimintakulut (sis.)	-6 612 161	-7 177 587	-7 177 587	-6 558 459	-9 %	-6 558 459	-6 558 459
Toimintakulut	-57 430 334	-58 334 857	-58 334 857	-60 060 787	3 %	-61 414 681	-63 266 744
Toimintakate	-54 601 596	-55 632 808	-55 632 808	-57 314 292	3 %	-58 668 186	-60 520 249
Poistot ja arvonalentumiset	-413 562	-538 239	-538 239	-939 027	74 %	-1 059 654	-1 091 611
Vyörytystulot	417 471	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-417 471	0	0	0	0 %	0	0

Opetuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen keskeisenä tavoitteena on luoda mahdollisuudet hyvään oppimiseen ja itsensä elinikäiseen kehittämiseen. Perusopetus ja lukiokoulutus tarjoavat lapselle ja nuorelle mahdollisuuden suorittaa oppivelvollisuus ja kehittää itseään.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen ja modernit oppimisympäristöt

Koulujen sisäilmaongelmien ratkaiseminen on yksi osa parantaa palvelun laatua ja lisätä kunnan houkuttelevuutta lapsiperheiden asuinpaikkana. Vuoden 2025 aikana valmistuu Ahmon koulukeskuksen I vaihe ja Siilinlahden koulu. Uudet koulut otetaan kokonaisuudessaan käyttöön heti vuoden 2026 alussa. Ahmon koulukeskuksen II vaiheen työt jatkuvat vuoden 2026 aikana.

Talousarviovuoden aikana jatketaan Suininlahden koulun rakennushankkeen hankesuunnitelman laatimista. Tavoitteena on, että varsinainen rakentaminen alkaa vuoden 2027 aikana.

Talousarviossa on varauduttu uusien koulujen käyttöönotosta aiheutuviin kustannuksiin (esim. leasing- ja palvelumaksut). Lisäksi talousarviossa on varauduttu Suininlahden, Kasurilan ja Ahmon koulun olemassa olevien väistötilojen vuokriin sekä Vuorelan koulun leasing-maksuihin ja Kuuslahden koulun vuokriin. Ahmon koulun osalta on luovuttu kolmesta väistötilasta, mutta yksi väistötila tarvitaan vielä, kunnes oppilasmäärä on laskenut niin, että kaikki oppilaat sopivat uuteen kouluun.

Yksi keino varmistaa hyvän oppimisen edellytykset on muuntuvat oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta. Oppimisympäristöjen kehittämistä tehdään ennen kaikkea siinä yhteydessä, kun suunnitellaan ja otetaan käyttöön uusia tiloja. Lisäksi uusitaan koulujen vanhenevaa kalustoa. Investointiossa sisältää määrärahan koulujen vanhenevan kaluston uusimiseen.

Lakimuutosten vaikutus toimintaan ja talouteen

Perusopetuksessa annettavan opetuksen vähimmäistuntimäärästä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Asetusta on muutettu 1.8.2025 alkaen lisäämällä alakoulun äidinkielen ja matematiikan tuntimäärää. Koska muutos on tullut voimaan vasta 1.8.2025, täysimääräiset kustannusvaikutukset näkyvät vasta vuonna 2026.

Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen oppimisen tukea on muutettu lainsäädännön muutoksella, joka on tullut voimaan 1.8.2025. Kyseessä on iso muutos, joka muuttaa oppimisen tuen käytänteet ja rakenteet (ks. tarkemmin alla).

Oppilasmäärän kehitys ja sen vaikutus talouteen

Siilinjärven peruskouluissa on lukuvuonna 2025–26 peruskoululaisia 2687 oppilasta. Edellisenä lukuvuonna perusopetuksessa oli oppilaita 2716. Lukuvuonna 2026–27 peruskoululaisia on arviolta 2652. Syntyvyyden pitkään jatkunut alhaisuus on siis alkanut vaikuttamaan myös perusopetuksen oppilasmäärään. Oppilasmäärän pienentyessä on vähennetty perusopetuksen yleisopetuksen opetusryhmiä. Lukuvuotena 2025–26 on yksi yleisopetuksen ryhmää vähemmän, kuin edellisenä lukuvuotena. Vuoden 2026 talousarvio on laadittu oletukselle, että yleisopetuksen tuntikehys pienenee noin 60 tuntia lukuvuonna 2026–27 edellisestä lukuvuodesta.

Kuopion kaupunki ja seudun muut kunnat (Lapinlahti, Leppävirta, Siilinjärvi, Suonenjoki, Tuusniemi) ovat laatineet vuonna 2025 yhteistyössä selvityksen alueen palveluverkostosta opetuspalveluiden ja varhaiskasvatuspalveluiden osalta. Selvityksessä on tarkasteltu ennen kaikkea kuntien raja-alueita. Lasten määrän väheneminen uhkaa näiden raja-alueiden pieniä kouluja ja päiväkoteja. Vuoden 2026 aikana Siilinjärven kunta ja Kuopion kaupunki jatkavan

selvityksen pohjalta tarkastelua Kuuslahti-Pajulahti ja Toivala-Ranta-Toivala alueen yhteistyön mahdollisuuksista.

Lukiolaisia on lukuvuonna 2025–26 252 opiskelijaa. Edellisenä lukuvuonna opiskelijoita oli 221. Lukion opiskelijamäärän oletetaan edelleen kasvavan lukuvuonna 2026-27 ja tähän on varauduttu talousarviossa. Opiskelijamäärän kasvattamiseksi on tehty lukiossa suunnitelmallista työtä. Tätä työtä jatketaan myös vuonna 2026.

Oppimisen tuki

Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen oppimisen tukea on uudistettu lakimuutoksilla, jotka ovat tulleet voimaan 1.8.2025. Lukuvuosi 2025-26 on siirtymäaikaa, jonka aikana on mm. tehdään uudet oppilaskohtaisten tukitoimien päätökset.

Uudistuksen keskeisimpiä muutoksia ovat kolmiportaisen tuen (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki) poistuminen, painopisteen siirtyminen ennaltaehkäisevään ja ryhmäkohtaiseen tukeen, sekä vahva panostus opettajien yhteistyöhön ja opetusjärjestelyihin. Uudistus korostaa inklusiivisia periaatteita ja oppilaan oikeutta kuulua omaan ryhmäänsä. Uudistus vahvistaa oppilaan oikeutta saada varhaista, oman ryhmän sisällä tapahtuvaa tukea, kuten yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta ja erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä. Mikäli nämä ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät ole riittävät, oppilaalle on annettava oppilaskohtaisia tukitoimia. Muutoksen onnistunut toteuttaminen vaatii henkilöstön kouluttamista uusiin toimintatapoihin. Tämä koulutus on jo aloitettu ja sitä jatketaan vuoden 2026 aikana.

Lisäksi lakiin on sisällytetty sitovaa henkilöstömitoitusta ja ryhmämuotoisen tuen mitoitusta. Haasteena tulee olemaan sitovan mitoituksen toteuttaminen haastavassa taloudellisessa tilanteessa. Talousarvio ei sisällä uutta resurssia uudistuksen toteuttamiseen.

Pohjois-Savon hyvinvointialue rakentaa Siilinjärvelle uutta asumis- ja tilapäishoidon yksikköä, johon on tulossa 14 ympärivuorokautista asumipaikkaa vammaisille lapsille ja nuorille (7 pitkäaikaista asumisen paikkaa ja 7 tilapäishoidon paikkaa). Asiakkaat yksikköön tulevat kaikkialta Pohjois-Savosta. Toiminta uudessa yksikössä käynnistyy alkuvuonna 2026. Siilinjärven kunta vastaa yksikössä pitkäaikaisessa hoidossa olevien lasten ja nuorten opetuksesta. Näin ollen Siilinlahden koululle joudutaan perustamaan uusi vaativan erityisen tuen luokka. Koska kyseessä on vammaiset lapset ja nuoret, edellyttää tämä vahvaa henkilöstön resurssointia opetukseen. Talousarvio sisältää ko. yksikköön palkkamäärärahan yhdelle opettajalle ja kuudelle koulunkäynnin ohjaajalle.

Koulukiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen

Kevään 2025 kouluterveyskyselyn mukaan koulukiusaamisen yleisyydessä on tapahtunut kaksi jakoista kehitystä Siilinjärvellä perusopetuksessa. Oppilaiden määrä, jotka eivät ole kokeneet kiusaamista on kasvanut, mutta toisaalta viikoittaista kiusaamista kokeneiden oppilaiden määrä on myös kasvanut. Vastaava kehitys on havaittavissa koko Pohjois-Savossa. Kiusaamisilmiö näyttää nyt keskittyvän aikaisempaa pienempään oppilasjoukkoon, mutta näiden oppilaiden osalta se on lähes jatkuvaa. Tämä asettaa kouluille uusia haasteita, jotta koulut pystyvät kohdentamaan oikein toimenpiteet.

Siilinjärvellä on kuntakohtainen malli, jota käytetään kiusaamistapausten selvittelyssä. Koulujen henkilöstövaihdosten takia tulee huolehtia siitä, että myös uudet opettajat ovat tietoisia käytetyistä menetelmistä.

Kiusaamisen ehkäisyssä oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen on keskeistä, sillä vahvat tunne- ja vuorovaikutustaidot vähentävät kiusaamista ja tukevat sekä kiusattuja että kiusaajia. Ennaltaehkäisevä työ vahvistaa turvallisuuden ja yhteisöllisyyden tunnetta kouluissa ja muissa oppimisympäristöissä. Tämä tapahtuu opettamalla lapsille ja nuorille tunnetaitoja, kuten tunteiden tunnistamista ja hallintaa, sekä vuorovaikutustaitoja, kuten empatiaa ja rakentavaa keskustelua.

Muut keskeiset talouden muutokset

Opetuspalveluissa toimintatuottojen arvioidaan hivenen kasvavan, mikä johtuu kotikuntakorvausten ja hanketulojen kasvamisesta. Iltapäivätoiminnan maksutuoton arvioidaan laskevan, koska oppilasmäärän vähentyessä IP-toiminnassa on aikaisempaa vähemmän asiakkaita. IP-maksujen maksuperusteisiin ei esitetä muutosta.

Opetuspalveluiden ulkoiset toimintamenot kasvavat. Kasvu kohdistuu ennen kaikkea henkilöstökuluihin ja vuokriin. Henkilöstökuluja kasvattaa palkankorotukset, uusi vaativan oppimisen tuen luokka ja edellä selostettu muutos perusopetuksen tuntijakoon. Perusopetuksen yleisopetuksen tuntikehyksen pieneneminen hillitsee henkilöstökulujen kasvua.

Ulkoisten palveluiden ostoa kasvattaa kotikuntakorvaukset. Kotikuntakorvaukset kasvavat, koska muilta koulutuksenjärjestäjiltä ostettujen opetuspalveluiden hinnat ovat kohonneet.

Vuokratilastuksissa kasvaa niin rakennusten kuin laitteiden vuokrat. Rakennusten vuokrien kohoaminen johtuu ennen kaikkea uusien koulujen käyttöönotosta (leasing- ja palvelumaksut). Laittevuokria nostaa uusien koulujen ICT- ja AV-laitteiden hankinnat, jotka on toteutettu leasing-hankintoina. Uusien koulujen vuokra jaetaan opetus-, liikunta-, kulttuuripalveluiden ja kansalaisopiston kesken.

Kunnassa sovitun käytännön mukaisesti leasing- ja vuokrakohteiden lämmityskulut ja sähkönkäyttö kirjataan suoraan yksikön kuluksi (kunnan taseessa olevien koulukohteiden osalta ko. kulut kirjataan tilapalveluihin). Opetuspalveluiden talousarvioon on sisällytetty osuus uusien koulujen lämmityskuluista ja sähkön käytöstä. Uusien koulujen valmistuminen pienentää vastaavasti sisäisiä vuokria.

Oppilasmäärät vuosittain

Vuosi	Vuosiluokat 1–6	Vuosiluokat 7–9	Joista erityis- opetusoppilaita*	Lukio
2010	1820	925	246	306
2015	1800	935	243	273
2021	1830	924	276	276
2022	1832	933	288	231
2023	1851	930	276	213
2024	1799	917	268	221
2025	1751	936	270	252
2026	1700	952	270	270
2028	1592	926	265	270
2030	1520	888	250	260
2032	1473	805	235	250
2035	1410	738	220	240

* erityisen tuen oppilaat 31.8.2026 asti, oppilaskohtaisten tukitoimien piirissä olevat oppilaat 1.9.2026 alkaen

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	293,4	299	305	305	305
Vanhuuseläketapahtumat		6	6	6	6
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		4	4	4	4

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Oikein mitoitettu ja alueellisesti kattava kouluverkko, joka vastaa laadullisesti kuntalaisten tarpeita	Selvittää yhteistyön mahdollisuudet Kuopion kanssa Kuuslahti-Pajulahti ja Toivala-Ranta-Toivala osalta. Koulukohtaisten oppilasmäärien muutosten hallinta, henkilöstöresurssien sopeuttaminen muutokseen, oppilasennusteiden päivittäminen.	Selvitystyön eteneminen. Kaikilla opetusryhmillä on asianmukaiset opetustilat nyt ja tulevaisuudessa. Kaikki opetustilat ovat käytössä. Työntekijäresurssi kohdennettu tarvetta vastaavasti.	Selvitystyö on toteutettu. Tarkistaminen tehty. Henkilöstöresurssi, kouluverkko ja koulujen tilat vastaavat oppilasmäärää ja -ennusteita.
Oppimisen tuen uudistus	Ottaa käyttöön tuen uudet mallit, oppilaskohtaisten tukitoimien päätösten tekeminen siirtymäajan puitteissa, henkilöstön kouluttaminen.	Ennalta ehkäisevän oppimisen tuen ja yksilökohtaisten tukitoimien päätösten lukumäärä. Koulutukseen osallistuminen.	Ryhmämuotoisen tuen määrä vähintään lakisääteisen mitoituksen mukainen. Päätökset oppilaskohtaisista tukitoimista tehty siirtymäajan kuluessa. Koko perusopetuksen henkilöstö osallistunut koulutukseen.
Oppivelvollisuuden toteutuminen osana ennaltaehkäisevää työtä	Koulupudokkuuden ehkäisy, varmistetaan, että kaikki suorittavat oppivelvollisuuden	Ilman perusopetuksen päättötodistusta jäävien oppilaiden määrä. Koulupaikka-määräysten antaminen	Kaikki oppilaat suorittavat perusopetuksen. Koulupaikka-määräyksiä ei tarvitse antaa.
Koulukiusaamiseen puuttumisen tehostaminen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy	Huolehditaan, että henkilöstön vaihtuessa uudet opettajat perehdytetään koulun käytänteisiin.	Kouluterveyskysely	Koulukiusaamisen yleisyys vähenee.

Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
	Pyritään madaltamaan oppilaan kynnystä kertoa kiusaamisesta. Kaikilla kouluilla käytössä jokin menetelmä (esim. hyvän mielen taitomerkki, turvataitoreppu) tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetuksessa.		
Sisäilmahankkeiden toteuttaminen	Ahmon koulukeskuksen II vaiheen rakentaminen. Suininlahden koulun hankesuunnitelma. Urakoitsijan valinta.	Hankkeiden eteneminen.	Hankkeen eteneminen suunnitellussa aikataulussa. Suininlahden koulun hankesuunnitelma valmis vuoden 2026 aikana.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Opettajien lukumäärä	216	216	216	216	216
Kustannukset euroa / oppilas					
- peruskoulu	8 203*	7 834*	9 112*	9 112*	9 112*
- lukio	7 093*	7 838*	7 077*	7 077*	7 077*
Sairauspoissaolopäivät / henkilö	10,9	10	10	10	10
Opetustunnit peruskoulussa	182 831	182 806	183 711	181 811	179 911
Opetustunnit lukiossa	10 997	10 080	11 119	11 119	11 119
Peruskoulun päättäneet	307	307	311	311	311
Lukion päättäneet	61	63	54	54	54
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Lukion keskeyttäneet	24	15	15	15	15
Oppilaita peruskoulussa, joista vieraskuntalaisia	2 716 67	2 642 70	2 687 68	2652 68	2518 68
Opiskelijoita lukiossa, joista vieraskuntalaisia	221 44	220 38	252 60	270 60	270 60
Kuljetusoppilaat	718	718	704	704	704
Peruskoulun tuntikehys / oppilas	1,80	1,81	1,81	1,81	1,81
Lukion tuntikehys/ opiskelija	1,74	1,62	1,56	1,56	1,56

* Ei sisällä sisäisiä eriä.

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Kotikuntakorvaukset+ 62 000 €
- Avustukset (hanketulot)+ 36 000 €

Menot

- Henkilöstökulut+ 640 000 €
 - josta palkankorotus+ 590 000 €
 - josta uusi vaativan erityisen tuen luokka+ 252 000 €
 - josta lakimuutosten vaikutukset+ 44 000 €
 - josta tuntikehysten vähennys oppilasmäärän pienentyessä- 144 000 €
- Asiakaspalveluiden osto (kotikuntakorvaukset)+ 182 000 €
- Sähkö ja lämmitys+ 44 000 €
- Rakennusten ja huoneistojen vuokrat.....+ 1 277 000 €
- Koneiden ja laitteiden vuokrat.....+ 62 000 €
- Sisäiset toimintakulut- 773 000 €
 - josta sisäiset vuokrat-741 000 €

Tuloslaskelma

Opetuspalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk)	801 621	1 134 773	1 134 773	1 198 875	6 %	1 198 875	1 198 875
Maksutuotot	120 498	125 000	125 000	120 000	-4 %	120 000	120 000
Tuet ja avustukset	391 508	82 090	82 090	117 600	43 %	117 600	117 600
Vuokratuotot (ulk.)	900	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 314 527	1 341 863	1 341 863	1 436 475	7 %	1 436 475	1 436 475
Henkilöstökulut	-18 055 820	-18 317 808	-18 317 808	-18 953 191	3 %	-19 624 882	-20 108 125
Palvelujen ostot	-2 163 988	-2 190 337	-2 190 337	-2 380 566	9 %	-2 417 395	-2 435 395
Sisäiset palvelujen ostot	-3 601 682	-3 706 822	-3 706 822	-3 674 834	-1 %	-3 674 834	-3 674 834
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-764 425	-810 329	-810 329	-841 601	4 %	-841 601	-862 641
Avustukset	-134 619	-135 100	-135 100	-140 100	4 %	-140 100	-140 100
Muut toimintakulut (ulk.)	-3 121 815	-3 166 662	-3 166 662	-4 506 689	42 %	-4 587 396	-5 771 606
Muut toimintakulut (sis.)	-4 256 487	-4 552 829	-4 552 829	-3 812 119	-16 %	-3 812 119	-3 812 119
Toimintakulut	-32 098 836	-32 879 887	-32 879 887	-34 309 100	4 %	-35 098 326	-36 804 821
Toimintakate	-30 784 309	-31 538 024	-31 538 024	-32 872 625	4 %	-33 661 851	-35 368 346
Poistot ja arvonalentumiset	-84 551	-82 502	-82 502	-516 678	526 %	-553 364	-580 070
Vyörytystulot	417 471	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-417 471	0	0	0	0 %	0	0

Varhaiskasvatuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja Sinikka Hyvärinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä laskee edelleen, koska kouluun lähtevän esiopetusikäluokan tilalle tulee aina pienempi syntyneiden ikäluokka. Tämä jatkuu vielä pari vuotta, sen jälkeen kaikki ikäluokat ovat jo reilusti alle 200 lapsen. Varhaiskasvatuksen kysyntää on kuitenkin vaikea ennustaa luotettavasti, koska työllisyys, opiskelijat ja erityisesti lapsiperheiden muuttoliike tuovat siihen muutoksia. Lisäksi asiakasmaksuun aikaisemmin tehdyt alennus vaikuttaa siihen, että perheet käyttävät varhaiskasvatuspalveluja entistä enemmän. Siilinjärvellä varhaiskasvatuksen palveluja käyttää noin 88 % 1–6-vuotiaiden ikäluokasta, luku on koko Suomen keskiarvoa huomattavasti korkeampi.

Asiakasmaksutuotot pienenevät asiakasmäärien vähentyessä, lisäksi yleensä jokavuotinen asiakasmaksujen valtakunnallinen uudistus laskee tulokertymää, koska maksujen tuloarvoja nostetaan indeksisidonnaisesti ja entistä useampi perhe saa maksuttoman varhaiskasvatuksen. Mutta vuoden 2026 osalta näytettäisiin pysyvän asiakasmaksutuloissa suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2025.

Elokuussa 2022 varhaiskasvatuslain päivityksessä määriteltiin lapsen kolmitasoinen tuki esi- ja perusopetusta mukaillen. Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen oppimisen tukea on uudistettu lakimuutoksilla, jotka tulivat voimaan 1.8.2025. Lukuvuosi 2025–26 on siirtymäaikaa, jonka aikana mm. tehdään esiopetuksessa uudet lapsikohtaisten tukitoimien päätökset.

Uudistuksen keskeisimpiä muutoksia ovat kolmiportaisen tuen (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki) poistuminen, painopisteen siirtyminen ennaltaehkäisevään ja ryhmäkohtaiseen tukeen, sekä vahva panostus henkilöstön yhteistyöhön ja opetusjärjestelyihin. Uudistus korostaa inklusiivisia periaatteita ja lapsen oikeutta kuulua omaan ryhmäänsä. Uudistus vahvistaa lapsen oikeutta saada varhaista, oman ryhmän sisällä tapahtuvaa tukea, kuten yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta ja erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä. Mikäli nämä ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät ole riittävät, lapselle on annettava lapsikohtaisia tukitoimia. Muutoksen onnistunut toteuttaminen on vaatinut henkilöstön perehdyttämistä ja kouluttamista uusiin toimintatapoihin.

Koska tuki painottuu ryhmäkohtaiseen ja opetusjärjestelyjen tukeen niin tuen lainmukainen toteuttaminen voi tarkoittaa edelleen vuodelle 2026 lisähenkilöstöä tai määräaikaista ryhmäkoon pienennystä niissä lapsiryhmissä, joissa on esim. useita tuen lapsia.

Omassa kodissa työskenteleviä perhepäivähoitajia on 7. Varahoidossa päiväkodeissa työskentelee kolme perhepäivähoitajaa. Silloin kun varalapsia ei ole, perhepäivähoitajat ovat ryhmäavustajina tai lastenhoitajina päiväkodin lapsiryhmissä.

Yksityiset päiväkodit jatkavat entisillä toimipisteillä ja lapsiryhmillä. Palvelusetelikuluihin arvioidaan kuitenkin tulevan pienennystä, johtuen yksityistenkin päiväkotien lapsimäärien putoamisesta. Säästöä arvellaan saatavan 190 000 euroa.

Yksityistä perhepäivähoitoa tuetaan lakisääteisellä yksityisen hoidon tuella ja harkinnanvaraisella kuntalisällä tai palvelusetelillä. Kunnassa työskentelee kaksi yksityistä perhepäivähoitajaa yksityisen hoidon tuella ja viisi perhepäivähoitajaa palvelusetelillä. Lisäksi kunnassa on yksi yksityinen ryhmäperhepäiväkotipaikka palvelusetelillä.

Yksityisen varhaiskasvatuksen hoitopäivän hinta on tilinpäätöksestä 2024 laskettuna 75 €/hoitopäivä ja kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 85 €/hoitopäivä. Kunnallisen varhaiskasvatuksen hinta sisältää myös vuorohoidon.

Varhaiskasvatuksen asiakkaiden ja henkilöstön käytössä olevien ohjelmistojen uudistuksia jatketaan vuoden 2026 aikana. Tavoitteena on entistä helpommat sekä asiakas- ja henkilöstöystävällisemmät käyttöliittymät sekä toimivat prosessit.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on painotusalueena 2026–2027 toiminnan arviointi ja vuorovaikutuksen kehittäminen kaikilla tasoilla. Ryhmien ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmissa painotetaan lisäksi leikkiä, toimintakulttuuria ja arjen pedagogiikkaa. Varhaiskasvatuksen laadunarvioinnissa henkilöstön osalta on käytössä valtakunnallista Valssi-arviointijärjestelmää, jossa aiheena on vuorovaikutus. Valssiarviointijärjestelmän toteutuksessa jokaiselle ryhmälle ja yksikölle mietitään 1- 2 kehittämiskohdetta ja niiden toteutumista arvioidaan toimintakauden kuluessa.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	229	221	217	216	214
Vanhuuseläketapahtumat	3	3	3	5	3
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	2	2	2	3	3

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2026</i>	<i>Toimenpiteet 2026</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Päiväkotitoiminta – ja perhepäivähoitopaikkojen saatavuus vastaa lapsiperheiden tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Varhaiskasvatuksen palveluverkko-selvityksen päivittäminen Asiakaskyselyjen toteuttaminen Yksityisen ja kunnallisen palvelutuotannon suhdelukujen vertailu, niin että molempia on tarjolla riittävästi	Varhaiskasvatuspaikkoja on riittävästi eri alueilla Asiakaskyselyt Yksityinen / kunnallinen %	Asiakaskyselyissä saatavuuteen ja toimintamuotoihin liittyvien vastausten keskiarvo vähintään 3,4 Yksityinen 27 % ja kunnallinen 73 %
Varhaiskasvatuspalvelujen sähköinen asiointi toimii kaikilla tasoilla (asiakkaat, henkilöstö)	Ohjelmistopäivitys vuonna 2024	Digitaalisia asiakaspalveluja käyttävien perheiden määrä % asiakkaista	100 % asiakkaista käyttää sähköisiä palveluja

<i>Tavoitteet 2022–2026</i>	<i>Toimenpiteet 2026</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Varhaiskasvatuksen tuen mallien kehittäminen	VakaTuki hankkeessa mallinnettujen uusien toimintamallien edelleen kehittäminen Tuen prosessit saadaan toimiviksi Perheiden voimavarojen tukeminen	Tuen vaikuttavuuden arviointi (opinnäytetyönä) Varhaiskasvatuksen tuen päätösten määrä/kokonaislapsimäärä Varhaiskasvatuksen sosionomien (perheohjaajien) perheasiakkuudet/vuosi	Hankkeessa syntyneet toimintamallit jäävät pysyviksi Jokainen lapsi on saanut tarvitsemansa tuen Perheitä yli 30 vuodessa / sosionomi
Oppimisympäristön kehittäminen	Kansallisessa laadunarviointijärjestelmä Valssissa keskitytään oppimisympäristöjen ja leikin arviointiin	Uudistettujen oppimisympäristöjen lukumäärä/vuosi	Uudistamisessa edetään valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti
Lasten tunne – ja vuorovaikutustaitojen vahvistuminen	Henkilöstön kouluttautuminen ko. aiheeseen	Koulutuksien määrä / vuosi	Henkilöstön osaaminen vahvistuu ja tietoa jaetaan koko varhaiskasvatukseen

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
1–6-vuotiaiden määrä	1 138	1220	1190	1150	1080
Lapsia % varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	88	88	91	89	88
Lapsia kunnallisissa päiväkodeissa	800	775	790	740	700
Lapsia kunnallisessa perhepäivähoidossa	40	36	28	28	24
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	297	260	272	255	230
Lapsia esiopetuksessa (sis. päiväk. lapsimäärään)	262	210	203	230	206
Lapsia vuorohoidossa (sis. päiväk. lapsimäärään)	33	30	30	30	30
Päiväkotien täyttöaste % (keskiarvo vuodelta)	93	93	95	95	95

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Henkilöstökulut + 179 725 €
 - palkankorotukset
 - vähennyksenä kaksi perhepäivähoitajaa
- Asiakaspalveluiden osto (palvelusetelikulut) - 168 000 €
- Muiden palvelujen ostot (puhtaanapito ja koulukuljetukset esiopetukseen).....+ 35 600 €
- Palvelujen ostot (sähkö ja kaasu, tarvikkeet) - 38 520 €
- Rakennusten ja huoneistojen vuokrat..... + 18 000 €
- Sisäiset toimintakulut + 142 611 €

Tuloslaskelma

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	201 418	93 499	93 499	99 775	7 %	99 775	99 775
Maksutuotot	718 848	636 000	636 000	632 000	-1 %	632 000	632 000
Tuet ja avustukset	35 504	5 558	5 558	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	955 771	735 057	735 057	731 775	0 %	731 775	731 775
Henkilöstökulut	-10 086 821	-9 672 421	-9 672 421	-9 852 146	2 %	-10 198 015	-10 446 849
Palvelujen ostot	-4 083 893	-4 130 998	-4 130 998	-3 998 604	-3 %	-4 004 328	-4 004 328
Sisäiset palvelujen ostot	-2 392 594	-2 326 733	-2 326 733	-2 347 695	1 %	-2 347 695	-2 347 695
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-151 405	-204 310	-204 310	-165 790	-19 %	-165 790	-169 935
Avustukset	-756 092	-770 000	-770 000	-726 000	-6 %	-726 000	-726 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 273 358	-1 240 577	-1 240 577	-1 270 070	2 %	-1 292 700	-1 094 073
Muut toimintakulut (sis.)	-1 364 538	-1 572 334	-1 572 334	-1 714 945	9 %	-1 714 945	-1 714 945
Toimintakulut	-20 108 701	-19 917 373	-19 917 373	-20 075 250	1 %	-20 449 473	-20 503 824
Toimintakate	-19 152 930	-19 182 316	-19 182 316	-19 343 475	1 %	-19 717 698	-19 772 049
Poistot ja arvonalentumiset	-18 493	-103 298	-103 298	-91 026	-12 %	-92 534	-25 000

Kansalaisopisto

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuhenkilö: rehtori Anita Heino

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kansalaisopistot ovat Suomessa suurin vapaata sivistystyötä tekevä oppilaitosmuoto. Kansalaisopistotoiminta edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja kestävän elämäntavan muutoksen aikaansaamista yhteiskunnassa. Kansalaisopisto on yksi kunnan vetovoimaa ja hyvinvointia lisäävistä vapaa-aikapalveluiden toteuttajista.

Tutkimustulosten mukaan kansalaisopisto tuottaa opiskelijalle opittujen asioiden lisäksi laajempiakin hyötyjä, kuten luovuutta, hyvinvointia, itseluottamusta, uutta arkeen tai työhön liittyvää osaamista ja ystävyyssuhteita. Toiminnalla on tutkitusti elämänlaatua parantava

vaikutus myös ekososiaalisen sivistyksen näkökulmasta. Epävakaan maailmantilanteen aikana on tärkeää huolehtia eri-ikäisten kansalaisten mielenterveydestä, yhteisöllisyyden edistämisestä ja yksinäisyyden ehkäisemisestä. Kansalaisopistoihin suunnatut koulutusinvestoinnit palautuvat rahassakin mitattuina kuntaan moninkertaisina takaisin.

Siilinjärven kunnan toiminta-ajatuksena on toimia ketteränä kehittäjänä kuntalaisille tarjottavissa palveluissa, turvata hyvinvoivaa arkea ja edistää elinvoimaista ympäristöä. Kansalaisopiston kurssitarjonnalla voidaan tukea kunnan strategisia päämääriä ajankohtaisella, hyvinvointia edistävällä ja saavutettavalla kurssitarjonnalla kaikenikäisille kuntalaisille.

Hankkeissa mukana olemalla kansalaisopisto kehittää sekä opettajien ammattitaitoa että uusia toimintatapoja, jotta kurssitarjonta olisi entistä laadukkaampaa. Vuosille 2023–2027 saatu Erasmus-akkreditointi antaa henkilöstölle ja nyt myös opiskelijoille mahdollisuuden kansainvälistymiseen. Tavoitteina on edistää henkilöstön osaamisen kehittämistä, eurooppalaista verkostoitumista, kulttuuriperinnön vaalimista ja vakiinnuttaa konsortiolle yhteinen hankehallintomalli.

Kansalaisopisto keskittyy 2026 uusien Ahmon ja Siilinlahden koulujen tilojen yhteiskäytön sujuvuuden varmistamiseen kansalaisopiston iltaikäytön osalta. Oppilaitosten välisen yhteistyön tiivistäminen ja Siilinjärven yritysten kanssa yhteistyön virittäminen ovat myös tavoitteina tuleville vuosille.

Uusien sovellusintegraatioiden toivotaan tuovan kansalaisopiston kurssitarjonnan entistä paremmin kuntalaisten tietoisuuteen.

Kansalaisopisto kehittää talousarviovuosina seuraavia osa-alueita:

- Uudenlaisten kurssituotteiden kehittäminen ja mukana hyvinvoinnin tukemisessa
- Yritysyhteistyön ja työllisyyspalveluiden yhteistyön kehittäminen
- Digitaalisuuden laajentaminen markkinoinnissa – uudet sovellusintegraatiot
- Uuden Hellewi-ohjelman sisäaajo
- Osaamisperusteisten kurssien määrän vakiinnuttaminen
- Kaikukortin hallinnoinnin kehittäminen

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	14	14	14	14	14

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Sekä alueellisesti että sisällöllisesti eri-ikäluokat huomioon ottava ja kysyntään vastaava kurssitarjonta	- Kansalaisopiston toimintaa järjestetään koko kunnan alueella - Kaikkia ikäluokkia kiinnostava kurssitarjonta - Kurssitoiveiden kysyminen ja toteuttaminen	- Taajaman ulkopuolella olevien opetuspisteiden määrä - Alle 20-vuotiaiden, työikäisten ja yli 60-vuotiaiden määrät pysyvät tasaisina. - Toivekurssien määrä	- Määrä pysyy ennallaan. - Alle 20-vuotiaiden, työikäisten ja yli 60-vuotiaiden määrät pysyvät tasaisina. - Tarjotaan vuosittain 10 toivekurssia

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Sekä opiskelijoiden että henkilöstön hyvinvointia tukevat toimintatavat	1. Hyvinvointi-kurssien järjestäminen 2. Henkilöstön täydennyskoulutus	1. Kurssien määrä 2. Erasmus-liikkuvuudet	1. Määrä vähintään kolme 2. Vähintään 4 liikkuvuutta v. 2026
Yhteistyö	1. Opistojen välinen yhteistyö 2. Kunnan työntekijöiden hyvinvoinnin tukeminen 3. Taloudellisesti heikommassa asemassa olevien pääsy kursseille helpotetaan	1. Erasmus-konsortion kv-toiminnan kehittämisen vuosina 2023–2027 2. Alennuksella osallistuneet 3. Kaikukortin käytön jatkaminen	1. Kv-toimintamalli valmis viimeistään v. 2026 2. Etuutta käyttäneiden määrä suurempi kuin v. 2025 3. Kaikukorttia käyttäneiden määrä suurempi kuin 2025
Digitaalisuus	1. Verkkomaksaminen 2. Uudet sovellusintegraatiot	1. Kurssimaksujen verkkomaksaminen laajenee 2. Integraatioiden määrä	1. Paperilaskujen määrän väheneminen vrt. 2025 (kpl) 2. 2 kpl

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Opiskelijoiden osuus toimialueen asukkaista (%)	11,8	11,7	11,8	11,8	11,9
Yli 60-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	26,8	26	27	27	27
Alle 20-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	24,5	27	24	24	24
Opiskelijapalautteen keskiarvo (1-5)	4,41	4,5	4,5	4,5	4,5
Brutto-opiskelijamäärä	4 619	4 500	4 600	4 600	4 650
Netto-opiskelijamäärä	2 503	2 500	2 500	2 500	2 550
Henkilöstön täydennyskoulutuspäivien määrä	43	35	20	20	20
Kurssimäärä	409	390	390	405	410
Opetustuntimäärä	8 775	8 540	8 540	8 540	8 540
- josta normaaliopetuksen tunnit	6 890	6 940	6 890	6 890	6 940
- josta taiteen perusopetuksen tunnit	1 458	1 400	1 450	1 450	1 400
- josta myyntipalvelun tunnit	427	200	200	200	200
Toimipaikkojen määrä	33	30	30	30	30

Keskeiset talouden muutokset

Uusien koulujen valmistuminen nostaa vuokratukustannuksia (Muut toimintakulut).

Tuloslaskelma

Kansalaisopisto

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk)	31 483	35 490	35 490	24 000	-32 %	24 000	24 000
Myyntituotot (sis)	400	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	181 965	177 500	177 500	183 000	3 %	183 000	183 000
Tuet ja avustukset	61 288	39 000	39 000	39 400	1 %	39 400	39 400
Muut toimintatuotot	498	400	400	300	-25 %	300	300
Toimintatuotot	275 635	252 390	252 390	246 700	-2 %	246 700	246 700
Henkilöstökulut	-670 900	-711 226	-711 226	-689 237	-3 %	-713 316	-730 639
Palvelujen ostot	-124 277	-85 300	-85 300	-83 960	-2 %	-85 219	-85 219
Sisäiset palvelujen ostot	-61 212	-146 983	-146 983	-66 347	-55 %	-66 347	-66 347
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-31 047	-36 027	-36 027	-36 237	1 %	-36 237	-37 143
Avustukset	-739	-750	-750	-750	0 %	-750	-750
Muut toimintakulut (ulk.)	-111 603	-103 274	-103 274	-164 449	59 %	-167 331	-171 406
Muut toimintakulut (sis.)	-198 724	-203 651	-203 651	-141 635	-30 %	-141 635	-141 635
Toimintakulut	-1 198 501	-1 287 211	-1 287 211	-1 182 615	-8 %	-1 210 835	-1 233 139
Toimintakate	-922 866	-1 034 821	-1 034 821	-935 915	-10 %	-964 135	-986 439

Kirjastopalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja Jarkko Nevalainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunnan kirjastotoimeen kuuluu pääkirjasto, Vuorelan sivukirjasto sekä kirjastoauto Pikku-Marja. Kirjastotoimen tavoitteena on lukutaidon edistäminen sekä tiedon hankinnan ja käytön mahdollistaminen. Kirjastopalvelujen avulla kuntalaisille tarjotaan mahdollisuus kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen sekä sivistykseen ja elinikäiseen oppimiseen. Kirjasto edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjasto tarjoaa palveluita kaiken ikäisille. Kaikkien asiakasryhmien osalta asiakaslähtöisyys, asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen ja panostus hyvään asiakaspalveluun nähdään tärkeänä. Kirjastotoimi seuraa ja arvioi toimintaansa tilastoinnin, asiakaskyselyjen ja saamansa asiakaspalautteen avulla.

Vuorelan sivukirjasto toimii omatoimikirjastona arkaamuisin ja -iltaisain sekä viikonloppuisin. Jatkossa on tärkeää kehittää Vuorelan kirjaston toimivuutta ja juurruttaa omatoimikirjaston käyttöä edelleen. Vuorelan kirjaston tilojen ja toiminnan kehittämistä jatketaan resurssien puitteissa.

Pääkirjastolla on onnistuneesti muutaman viime vuoden aikana lisätty asiakkaiden omatoimisuutta ja automaation käyttöä. Henkilöstön resursseja on pystytty asiakaspalvelun lisäksi suuntaamaan tehokkaammin muuhun kirjastoammatilliseen työhön. Omatoimisuutta ja kirjastoautomaattien käyttöä pyritään edelleen tehostamaan ja kehittämään mm. Kirjastoautomaattien uusimisilla, päivittämisillä sekä käytön opastuksilla.

Valtuuston kokouksessa esitetty ja hyväksytty muutosehdotus: "Digitalisaation lisääntyessä ja palvelutarpeen muuttuessa tehdään tarkempi selvitys koko kirjastopalveluiden tuottamisesta kunnassa tulevaisuudessa. Kirjastoauto on tärkeä pienille lapsille, jotka pääsevät itsenäisesti palvelun ääreen. Nykyisen pääkirjaston sisäilmahaasteet ovat hetkenä minä hyvänsä ratkottavanamme. Auto takaisi palvelun paitsi lapsille, mutta väestörakenteen muuttuessa voisi palvelun ajatella laajenevan lisääntyvälle ikääntyvien joukolle ja taajama-alueen ulkopuolisille alueille."

Yleinen palveluiden digitalisoituminen näkyy myös kirjastopalveluissa ja kirjastotyön muuttumisessa. Digitaaliset palvelut ovat yksi selkeistä kirjaston painopisteistä. Palvelutarjontaa on laajennettu sähköisiin kirjoihin, elokuviin ja lehtiin. Verkkokirjasto mahdollistaa lainojen uusimisen, aineistohaun ja varausten tekemisen sähköisesti ympäri vuorokauden. Kirjaston palveluja on tarjolla laajasti myös Siilinjärvi-sovelluksen kautta. Sovelluksen kautta tarjotut palvelut on otettu hyvin vastaan ja näitä kehitetään edelleen. Digitaalisen aineiston tunnettavuutta ja digitaalisten palvelujen käyttöä pyritään edelleen edistämään ja lisäämään markkinoinnin ja uusien toimintojen käyttöönotolla. Kansallisen kirjastokentän suuri uudistus valtakunnallinen E-kirjasto aloitti toimintansa vuonna 2024. Siilinjärvi liittyi palveluun elokuussa 2024. Uuden E-kirjaston toimintaa ja palvelua kehitetään jatkuvasti ja tässäkin kehityksessä pyritään erilaisten työryhmien kautta olemaan mukana. Muitakin kirjaston palveluja esimerkkinä kirjavinkkaukset ja kirjastonkäytönopetus pyritään tarvittaessa järjestämään verkon välityksellä.

Avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmän kehittäminen jatkuu ja kirjastotoimen henkilöstö on mukana kehittämistyössä. Koha tarjoaa yhteistyömahdollisuuksia muiden Koha-kirjastojen kanssa ja antaa henkilökunnalle mahdollisuuden jatkuvaan ammattitaidon ja oman osaamisen kehittämiseen. Myös kansallinen Finna-yhteistyö jatkuu ja kirjaston henkilöstöä on mukana tässäkin kehittämistyössä. Näiden lisäksi henkilökuntaa kannustetaan osallistumaan ammattitaitoa vahvistaviin kirjastoalan alueellisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin.

Kirjaston toimintaympäristön muuttuessa kirjastopalveluiden jatkuva kehittäminen ja uudistaminen koetaan tärkeäksi. Uusia palvelumuotoja pyritään kokeilemaan koko asiakaskunta huomioon ottaen. Uusia kokeiluja pyritään mahdollistamaan hankerahoituksella ja tavoitteena on käynnistää vuosittain uusia hankkeita. Samalla toimiviksi palvelumuodoiksi osoittautuneita kokeiluita pyritään jatkamaan hankkeiden jälkeen resurssien mukaan. Palvelua voidaan laajentaa ja uudenlaisia palvelumuotoja voidaan kokeilla myös vuosittaisen talousarvion puitteissa. Viime vuosina kirjaston lainattavien, arkea helpottavien, esineiden kokoelmaa on laajennettu asiakaskyselyn avulla. Ehdotuksia lainattavista esineistä saatiin runsaasti ja suurin osa ehdotuksista oli toteuttamiskelpoisia. Erilaiset lainattavat esineet on otettu hyvin vastaan. Erilaisten esineiden hankintaa jatketaan edelleen uuden asiakaskyselyn pohjalta.

Eri asiakasryhmille suunnattuja tapahtumia järjestetään niin kirjastolla kuin osallistumalla kirjaston ulkopuolella toteutettaviin tapahtumiin. Kirjaston omien tapahtumien lisäksi yhteistyökumppaneita kannustetaan järjestämään tapahtumia kirjaston tiloissa joko yksin tai yhdessä muiden toimijoiden sekä kirjastotoimen kanssa.

Lasten ja nuorten lukemisharrastuksen tukeminen on ollut toiminnan kulmakivenä jo pidempään. Kirjaston henkilökunta järjestää mm. kirjavinkkausta, kirjastonkäytönopetusta, kirjastosuunnistusta ja satutunteja. Koulut ja päiväkodit ovat tärkeä yhteistyökumppani, kun lasten ja nuorten lukemisharrastusta ja lukutaidon kehitystä halutaan tukea. Tässä yhteistyössä kirjastoautolla on tärkeä rooli.

Kirjasto tarjoaa verkkoyhteyksillä varustettuja asiakaskoneita ja langattoman verkon maksuttomasti asiakkaiden käyttöön. Kirjastotilojen käyttö opiskeluun ja etätyöntekoon on lisääntynyt. Kirjasto nähdään yhä enemmän kuntalaisten kohtaamispaikkana ja toimintoja sekä tiloja kehitetään tämä huomioiden.

Pääkirjastossa toimii taidenäyttelytila Artsi, jossa on kuukausittain vaihtuvia näyttelyitä.

Henkilöstö

Kirjastossa työskentelee 13 henkilöä. Pääkirjastossa työskentelee kirjaston hallinto mukaan lukien 10 henkilöä, kirjastoautossa työskentelee kaksi henkilöä ja Vuorelan kirjastossa yksi henkilö. Suhteessa palveluaikoihin ja palveluntarpeeseen henkilökunnan määrä on minimitasolla. Minimitasolla toimiminen ilmenee varsinkin sairaus- ja vuosilomien yhteydessä. Tällöin joudutaan järjestelemään työtehtäviä uusiksi ja henkilökunnalta vaaditaan varsin paljon joustamista ja tämä saattaa näkyä myös asiakkaille kirjastopalvelun laadussa. Mahdolliset tulevat henkilöstön vähennykset tulevat vaikuttamaan heikentävästi kirjaston palvelutarjontaan ja -aikoihin.

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	14	13	13	13	13
Vanhuuseläketapahtumat	0	0	1	0	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	0	0	1	0	0

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Monipuoliset ja ajanmukaiset kirjastopalvelut	Vuorelan ja pääkirjaston omatoimiasioinnin kehittäminen. Kirjastotilojen kehittäminen ja uudistaminen resurssien puitteissa.	Omatoimiasioinnin käyttäjämäärä Vuorelassa, käyttökokemukset, asiakaskyselyt, asiakaspalaute.	Toimivat omatoimiasioinnin palvelut sekä tilat Vuorelassa ja pääkirjastossa. Lisääntynyt omatoimiasiointi, joustava ja tarpeita vastaava asiakaspalvelu.
Digitaalisten palveluiden kehittäminen	E-kirjaston käytön juurruttaminen ja markkinointi asiakkaille Siilinjärvi-sovelluksen kirjasto-osion kehittäminen	E-kirjaston käyttäjämäärät, lainamäärät, asiakaspalaute Sovelluksen käyttäjämäärät, asiakaspalaute	Vakiintuva E-kirjaston käyttö Entistä sujuvammat ja kattavammat kirjasto-osion toiminnot
Kirjaston palvelumuotojen kokeilu ja kehittäminen	Hankerahoituksella käynnistetään ja kehitetään kirjaston palveluja. Muokataan lainattavan aineiston esillepanoa. Laajennetaan lainattavan aineiston valikoimaa asiakaslähtöisesti.	Käynnistetyt hankkeet/vuosi, hankkeiden eteneminen. Lainattavan aineiston lisäykset asiakaskyselyn perusteella.	Hankkeisiin on saatu rahoitus, hankkeissa hyväksi havaittuja palvelumuotoja on otettu käyttöön, lainattavan aineiston valikoimaa on laajennettu.
Henkilökunnan osaamiseen tukeminen	Henkilökunta on mukana sekä Finna-tiedonhakupalvelun että Koha-kirjastojärjestelmän kansallisessa kehittämisessä, henkilökunta	Täydennyskoulutus määrät/työntekijä.	Ammatillisen osaamisen jatkuva kehittyminen, verkostoituminen ja tiedonjako muiden kirjastokentän toimijoiden kanssa.

Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
	osallistuu kirjastoalan täydennyskoulutuksiin alueellisesti ja valtakunnallisesti.		

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Kokonaislainaus / vuosi	369 928	370 000	370 000	370 000	370 000
Kirjastokäynnit / vuosi	205 974	210 000	210 000	210 000	210 000
Kirjastoaineistoa / asukas	6,65	7	7	7	7
Lainat / asukas	17,39	17	17	17	17
Verkkopalvelun käyttökerrat	156 982	130 000	150 000	150 000	150 000
Kirjastonkäytön opetus ja kirjavinkkaus / järjestyskerrat	36	70	50	50	50
Osallistuneet oppilaat	638	1 300	1000	1000	1000

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Henkilöstökulut (palkan korotukset) + 36 500

Tuloslaskelma

Kirjastopalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	4 128	3 200	3 200	3 900	22 %	3 900	3 900
Maksutuotot	38	5 000	5 000	500	-90 %	500	500
Tuet ja avustukset	6 443	5 000	5 000	5 000	0 %	5 000	5 000
Muut toimintatuotot	21 332	15 000	15 000	15 000	0 %	15 000	15 000
Toimintatuotot	31 941	28 200	28 200	24 400	-13 %	24 400	24 400
Henkilöstökulut	-583 807	-578 563	-578 563	-612 423	6 %	-633 977	-649 483
Palvelujen ostot	-40 318	-43 800	-43 800	-42 200	-4 %	-42 833	-42 833
Sisäiset palvelujen ostot	-58 516	-64 494	-64 494	-60 047	-7 %	-60 047	-60 047
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-165 381	-178 850	-178 850	-178 950	0 %	-178 950	-183 424
Muut toimintakulut (ulk.)	-23 665	-21 636	-21 636	-21 600	0 %	-21 989	-22 539
Muut toimintakulut (sis.)	-271 574	-276 791	-276 791	-277 516	0 %	-277 516	-277 516
Toimintakulut	-1 143 260	-1 164 134	-1 164 134	-1 192 737	2 %	-1 215 312	-1 235 842
Toimintakate	-1 111 319	-1 135 934	-1 135 934	-1 168 337	3 %	-1 190 912	-1 211 442

Liikuntapalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: liikuntatoimenjohtaja Timo Hyötyläinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärvellä on monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja määrällisesti paljon suorituspaikkoja. Liikuntapaikkarakentamisen painopistealueena on ollut lähiliikuntapaikat (koulujen pihat ja asuinalueiden pienkentät) ja ulkoliikuntamahdollisuuksien kehittäminen. Tulevina vuosina pyritään jatkamaan lähiliikuntapaikkojen rakentamista, tämän lisäksi vanhempien perusliikuntapaikkojen peruskorjauksia edistetään ja pyritään ennakoimaan uusien liikuntamuotojen tarpeita sekä varautumaan olosuhdemuutoksiin. Liikuntapaikkojen valaistusten energiatehokkuutta parannetaan valaistuksia uusimalla ja ohjausjärjestelmiä kehittämällä. Liikuntapaikkoja pyritään toteuttamaan myös seura- / yksityisvetoisina hankkeina, tavoitteena turvata riittävät harjoitusmahdollisuudet seuratoiminnalle.

Ahmon urheilualueelle suunnitellun palloiluhallin rakentaminen on viivästynyt kaava- ja lupaprosessin myötä. Huhtikuussa 2024 AVI:lta saatiin hylkäävä päätös, perusteena mm. pohjavesialue ja vedenottamon läheisyys. Palloiluhallin toteuttamisen Saharan liikunta-alueelle mahdollistava kaava on loppuvuoden 2025 aikana nähtävillä ja alueen maarakennustyöt päästään toivottavasti aloittamaan keväällä 2026. Sijainti mahdollistaa hallin päiväaikaisen käytön lukion, Ahmon yläkoulun ja Siilinlahden koulun sekä lähialueen päiväkotien toimesta. Hallin rakentamisesta vastaa yksityinen toimija. Omaehtoisia liikkumismahdollisuuksia parannetaan jatkamalla ulkoilureitistöjen kehittämistä hankerahoituksia hyödyntäen.

Liikuntapaikkojenkin osalta haastetta ovat tuoneet koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmat ja näistä johtuvat väistötilaratkaisut. Tilojen peruskorjausten ja uudisrakentamisen aikana osa liikuntatiloista on pois käytöstä ja tämä vaikuttaa sisäliikuntatilojen riittävyyteen. Siilinlahden koulun ja Ahmon koulukeskuksen 1. vaiheen valmistuminen parantaa merkittävästi tilannetta vuoden 2026 alussa. Kouluhankkeiden toteutuksessa on pyritty mahdollistamaan tilojen monipuolinen käyttö ja parantamaan harrastus- ja liikuntamahdollisuuksia. Rakennushankkeiden yhteydessä koulujen lähiliikunta-alueet palautetaan liikunta- ja virkistyskäyttöön. Siilinlahden koulun lähiliikunta-alue on kokonaisuudessaan käytössä vuoden 2026 alusta alkaen.

Sisäliikuntatilamme ovat käytännössä koulujen liikuntasaleja. Tilat eivät ole päivällä käytettävissä muille liikuntaryhmille, tämä tuo haastetta soveltavan liikunnan ja liikuntaneuvonnan ryhmien toimintaan. Näille ryhmille Mantun talo on tärkeä toimintapaikka, kuten myös Siilinjärven kamppailulajien harrastajille.

Suorituspaikat ovat kunnallisen liikuntatoiminnan peruspalveluja, joten henkilö- ja talousresursseista iso osa kohdistuu kunnossa- ja ylläpitoon. Liikuntapaikkojen kunnossapidossa on jatkuvasti työskennellyt 2-3 työllisyysvaroin palkattua työntekijää. Palkkatuella työllistäminen ei ole enää kunnille mahdollista. Muutos kasvattaa liikuntapalveluiden henkilöstökuluja. Suorituspaikkojen käytössä kasvaa tarve omaehtoiseen, yksilölliseen liikkumiseen sekä lyhytjännitteisempään pienryhmätoimintaan. Se edellyttää suorituspaikoille nykyaikaisia valvonta- ja kulunvalvontajärjestelmiä sekä kunnossapitojärjestelmien kehittämistä.

Liikuntapalveluiden tarjoamissa ohjauspalveluissa painopiste on terveys- ja erityisliikuntapalveluiden kehittämisessä. Vuonna 2023 käynnistettyä liikunta- ja hyvinvointineuvontaa pyritään edelleen kehittämään myös hanketoiminnan kautta. Kehitystyötä tehdään myös aktiivisella järjestöyhteistyöllä, osallistumalla aktiivisesti kunnan Hyte-ryhmän toimintaan ja hanketoiminnalla.

Kunnalliset liikuntapaikat ovat siilinjärveläisille käyttäjille pääosin maksuttomia, sisäliikuntatiloista peritään maksu yli 18-vuotiailta. Tilojen käyttömaksuja on tarve tarkastella lähivuosina mm. valmistuvan palloiluhallin ja kasvaneiden käyttötalousmenojen myötä.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	11 1/3	10 2/3	10 2/3	10 2/3	11 1/3
Vanhuuseläketapahtumat					1
Eläköityvien korvausrekrytoinnit					1

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
1.1. Digitaalisten palveluiden kehittäminen	Sähköisen tilavarausjärjestelmän kehittäminen	Varausmahdollisuuksien lisääntyminen	Käyttöönotto soveltuissa palveluissa/tiloissa
2.1. Riittävä ja monipuolinen liikuntapaikkaverkosto	Uuden lähiliikuntapaikan / liikuntaympäristön rakentaminen.	Toteutuneet hankkeet	Vähintään 1 hanke / vuosi
2.1. Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan vaikuttavuus perheiden hyvinvointiin	Perheliikunnan kehittäminen tukemaan liikuntaneuvonta-prosessia	Perheliikuntatoiminta säännöllisesti käynnissä	Toimintamallin luominen yhdessä järjestöjen kanssa.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Toteutuneet lähiliikuntapaikat / ulkoilureitit	1	1	1	1	1
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Tilaisuudet	788	900	900	900	900
Osanottajia	14 923	14 500	14 500	14 500	14 500
Liikuntaneuvonnan (12 kk) asiakkaat	75	80	80	80	80

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Palkkatuen poistuminen..... – 36 000 €

Menot

- Henkilöstökulut (kunnossapito)..... +10 000 €
- Asiantuntijapalvelut (tilavarausjärjestelmän uudistus)..... +8 000 €

Tuloslaskelma

Liikuntapalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (sis)	31 650	45 800	45 800	42 600	-7 %	42 600	42 600
Maksutuotot	5 754	4 000	4 000	4 000	0 %	4 000	4 000
Tuet ja avustukset	8 000	42 090	42 090	5 000	-88 %	5 000	5 000
Vuokratuotot (ulk.)	28 583	33 000	33 000	36 000	9 %	36 000	36 000
Muut toimintatuotot	3 952	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	77 940	124 890	124 890	87 600	-30 %	87 600	87 600
Henkilöstökulut	-490 639	-616 402	-616 402	-642 886	4 %	-666 554	-682 719
Palvelujen ostot	-427 017	-379 109	-379 109	-391 532	3 %	-399 435	-399 435
Sisäiset palvelujen ostot	-126 609	-66 712	-66 712	-83 863	26 %	-83 863	-83 863
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-84 519	-100 883	-100 883	-102 150	1 %	-102 150	-104 704
Avustukset	-47 780	-55 000	-55 000	-55 000	0 %	-55 000	-55 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-140 199	-142 614	-142 614	-208 914	46 %	-289 024	-296 250
Muut toimintakulut (sis.)	-422 497	-449 220	-449 220	-455 862	1 %	-455 862	-455 862
Toimintakulut	-1 739 260	-1 809 940	-1 809 940	-1 940 207	7 %	-2 051 888	-2 077 832
Toimintakate	-1 661 321	-1 685 050	-1 685 050	-1 852 607	10 %	-1 964 288	-1 990 232
Poistot ja arvonalentumiset	-310 519	-352 439	-352 439	-321 156	-9 %	-393 423	-466 208

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja Tuula Pärnänen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut edistävät osaltaan siilinjärveläisten hyvinvointia. Nuorisotyö järjestää nuorille monialaisia palveluita, palveluohjausta, hyvinvointia lisääviä ja tukevia toimia, matalan kynnyksen talotoimintaa kahdella nuorisotalolla, kerhoja, harrastus- ja lajikoikeilumahdollisuuksia sekä koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä. Kulttuuripalveluissa tehdään tiivistä yhteistyötä kunnan eri yksiköiden, yhdistys- ja järjestötoimijoiden, 3. ja 4. sektorin, seurakuntien, yrittäjien ja paikallistoimijoiden kanssa kulttuurista hyvinvointia edistäen.

Kuntalaisten hyvinvointia tarkastellaan mm. Norppa, Nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa, HYTE-ryhmässä ja moniammatillisissa yhteistyöryhmissä. Kuntalaisten kuulemista toteutetaan kyselyjen ja osallistavan budjetoinnin avulla. Kaikenikäisten kuntalaisten ja toimijoiden omaehtoista toimintaa ja verkostoitumista vahvistamalla sekä luottamuksellisella yhteistyöllä pystytään toteuttamaan erilaisia tapahtumia ja saavuttamaan kustannustehokkaita palveluja. Kuntastrategiaan ja hyvinvointisuunnitelmaan kirjatut järjestö- ja vapaaehtoistoiminta, yksilön osallisuus ja osallistaminen, pysyvät toiminnan peruspilareina.

Nuorisotalojen, museoiden sekä kotiseutu- ja valokuva-arkistojen ylläpito vaatii asiakaslähtöistä työtä, kehittämistä ja talousresursseja. Toimintakentän jatkuva muutos ja mm. lasten ja nuorten määrälliset ennusteet luovat epävarmuutta nuorisotyön kentällä. Tulevaisuudessakin tarvitsemme resurssityöntekijöitä mm. talotoimintojen varmistamiseksi ja kulttuuristen lapsiperhetapahtumien toteuttamiseksi. Resurssi- ja vapaaehtoistoimijoiden löytäminen,

henkilöstön jaksaminen ja riittävyys ovat riskitekijöitä. Nuoriso- ja kulttuuritoimen määrärahojen leikkaaminen johtaisi toimintojen merkittävään supistamiseen.

Ahmon uuden koulukeskuksen monitoimisali, Salmi-sali tulee toimimaan kehittyvänä kulttuurisena tapahtumatuotantopaikkana ja koulunuorisotyötila vahvistaa nuorisotyön toimintaympäristöä tukien osaltaan sekä yläkoulun että lukion oppilaiden arkea. Tapahtumatuotantoon sopivia juhlatiloja ovat myös monet koulut, Pöljän kotiseututalo, Mäntyranan kesäteatteri, torialue sekä järjestöjen ja seurakuntien tilat.

Hyvinvointialueen ja II-asteen toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä pyritään tiivistämään, MT- ja päihdeongelmien lisääntymistä, eri ikäisten syrjäytymisvaaraa ja osattomuutta vähentämään Wörtti -hankkeen, ehkäisevän päihdetyön, talo- ja etsivä nuorisotyön kautta. Nuoria kohdataan opiskeluympäristöissä, vapaa-ajalla sekä loma-aikoina. Monitoimijaisuus edellyttää työntekijöiltä oman ammattitaidon, jaksamisen ja kouluttautumisen tarkastelua, uusien ilmiöiden nopeaa havainnointikykyä ja tiedon jakamista. Ankkuri-toimintaan suunnataan 20 % yhden nuorisotyöntekijän työajasta. Kokonaisuutena toimintakentän laajuus, asiakaspalvelu ja verkostotyön kehittäminen on osin haasteellista.

Lasten- ja nuorten kerho-, harraste- ja nuorisotilojen maksuttomuutta, aikuisryhmien salikäyttömaksujen korottamista sekä skeittihallin ylläpitoa joudutaan tarkastelemaan. Palveluiden esteettömyyttä ja saavutettavuutta kehitetään edelleen yhdistysten avustushaun, tilavarausten ja käyttömaksujen saamiseksi kokonaan sähköisille palvelu- ja verkkoalustoille. Kunnan tapahtumakalenteria ja verkkosivuja kehitetään ja sivustojen käyttökoulutustukea tarjotaan järjestöille ja yhdistystoimijoille. Kulttuuritoimelle kuuluvat Harjämäen sairaalamuseo ja Pöljän kotiseutumuseo sekä osin kunnan valokuva- ja kotiseutuarkisto. Museoiden pääpaino on kesän aukioloissa sekä koululaisille suunnatuissa, kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisissa kotiseutumuseokäynneissä ja lähialueen laitospöytäkirjoissa. Kaikukortin käyttöä jatketaan ja toimintaa kehitetään alueellisesti toimivan kulttuuriyhteistyöverkoston kanssa.

AVI ja ESR avustushaut kohdistuvat oppilaitos- ja kouluyhteistyöhankkeisiin, lasten ja nuorten harrastetoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. Resurssi- ja hanketyöntekijöiden, JOKE-joustava kesätyön sekä opiskelijoiden palkkaosuudet on sisällytetty taloussuunnitteluun.

Henkilöstö

Nuoriso- ja kulttuuripalveluissa työskentelee nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja, liikuntatoimen kanssa yhteinen palvelusihteeri, kulttuurikoordinaattori, kaksi nuoriso-ohjaajaa Kirkonkylän nuorisotalolla ja kaksi Vuorelassa, ehkäisevä päihdetyökoordinaattori/erityisnuorisotyöntekijä (20 % viikkotyöajasta Ankkurityötä), kolme etsivä nuorisotyöntekijää (yhden etsivän työajasta 40 % aluekoordinaatiota), Wörtti-hanketyöntekijä sekä koulunuorisotyöntekijä, jonka tehtävä pyritään vakinaistamaan.

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	12	12	13	13	14

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Digitaalisten palvelujen kehittäminen	Sähköisten tilavaraus, verkkomaksu ja avustushakulomakkeiden kehittäminen	Käyttöönotto Saapuneiden em. lomakkeiden määrä	Toimiva sähköinen tilavaraus, avustushaku ja verkkomaksaminen ovat käytössä v-26.

Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Järjestö- ja toimijayhteistyön ketterä kehittäminen	Toimintakulttuurin ja yhteistyön ketterä kehittäminen	Kehittämispäivät ja -toimet Kyselytutkimukset	Yhteistyön kehittyminen näkyv haettujen rahoitusten ja toimintavolyymin vahvistumisessa
Kuntalaisten osallisuuden lisääminen	Osallistavan budjetoinnin kehittäminen	Osallistuvan budjetoinnin käyttöönotto	Osallistava, kohdennettu budjetointi käytössä
Koulu- ja kohtaavan nuorisotyön kehittäminen	Kehittämishankkeiden käynnistäminen ja kohtaavan nuorisotyön mallin kehittäminen	Kohdatut nuoret, kyselytutkimukset ja erilaisten mittarien käyttöönotto	Kehittämishankkeet käynnissä (Wörtti ja koulunuorisotyö II). Mittarien käyttöä yhtenäistetty
Enkäisevän päihdetyön kehittäminen	Alueellinen yhteistyö Neuvonnan ja ohjauksen ja Ankkuriyhteistyö kehittäminen	Neuvontaillat, koulutuksien ja tapahtumien määrä	Henkilöstön täsmä koulutus, ennaltaehkäisevyys Ankkuri yhteistyön myötä
Pohjois-Savon kulttuuristrategian käyttöönotto	Kulttuuristrategian kehittäminen ja käyttöönotto	Käyttöönotto Kyselytutkimukset	Käytössä Kaikukortti ja yhtenäinen P-S:n kulttuuristrategia

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Tilaisuudet:		670	650	655	660
nuoriso/koulunuorisotyö	857				
kulttuuritoimi	17				
Osanottajat:		20 000	20000	20 000	20 000
nuoriso/koulunuorisotyö	14 226				
kulttuuritoimi	10 678				
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Nuorisotalotoimintaan osallistuvat/ilta	16	80	50	50	50
Etsivä- ja EPT-erityisnuorisotyö/kk	175	200	180	180	180

Keskeiset talouden muutokset

- haettavat tuet ja avustukset	+ 8 108 €
- henkilöstökulut, korotukset	+ 14 071 €
- palveluostot, Salmi-sali toiminnot	+ 12 525 €
- toimintakulut, vuokrat mm. Ahmon koulu	+ 27 822 €

Tuloslaskelma

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	903	1 000	1 000	1 000	0 %	1 000	1 000
Maksutuotot	4 139	4 000	4 000	4 200	5 %	4 200	4 200
Tuet ja avustukset	154 549	198 917	198 917	207 025	4 %	207 025	207 025
Vuokratuotot (ulk.)	13 030	15 732	15 732	7 320	-53 %	7 320	7 320
Muut toimintatuotot	302	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	172 924	219 649	219 649	219 545	0 %	219 545	219 545
Henkilöstökulut	-588 845	-635 380	-635 380	-649 451	2 %	-672 034	-688 281
Palvelujen ostot	-172 593	-211 810	-211 810	-224 335	6 %	-226 013	-226 013
Sisäiset palvelujen ostot	-57 282	-69 054	-69 054	-61 067	-12 %	-61 067	-61 067
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-23 997	-33 496	-33 496	-38 012	13 %	-38 012	-38 962
Avustukset	-19 718	-24 560	-24 560	-24 560	0 %	-24 560	-24 560
Muut toimintakulut (ulk.)	-180 999	-179 250	-179 250	-207 072	16 %	-210 779	-216 021
Muut toimintakulut (sis.)	-98 342	-122 762	-122 762	-156 382	27 %	-156 382	-156 382
Toimintakulut	-1 141 776	-1 276 312	-1 276 312	-1 360 879	7 %	-1 388 847	-1 411 286
Toimintakate	-968 852	-1 056 663	-1 056 663	-1 141 334	8 %	-1 169 302	-1 191 741
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-10 167	0 %	-20 333	-20 333

6.4 TEKNISET PALVELUT

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Tekniset palvelut ovat yksi kunnan neljästä palvelualueesta. Tekniset palvelut tuottavat palveluita kunnan muille palvelualueille toimitiloihin, varikkopalveluihin ja hankintoihin liittyvissä tehtävissä sekä vastaa kuntatekniikasta. Lisäksi palvelualueeseen kuuluvat yksityistieasiat teknisen lautakunnan jaostona sekä lakisääteisinä viranomaistoimintoina rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Palvelualueen ydintoiminta-alueet ovat:

- toimitilojen ja kuntatekniikan uudisrakentaminen, peruskorjaus ja ylläpito
- ydintoimintoja tukevat tekninen hallinto- ja varikkopalvelut (ml. pysäköinninvalvonta)
- yksityistieasiat (teknisen lautakunnan jaosto) sekä
- viranomaislautakunnan alaisuudessa toimivat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Tekninen lautakunta</i>			
Tekniset palvelut (brutto)	-4 149 255	1 084 630	-3 064 625
<i>Teknisen lautakunnan jaosto</i>			
Yksityistieasiat (brutto)	-158 487		-158 487
<i>Viranomaislautakunta</i>			
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu (brutto)	-774 945	328 500	-446 445
<i>Laskennallisesti eriytetyt taseyksiköt</i>			
Toimitilojen ylläpito (tilikauden tulos)	-7 013 677	8 504 410	1 490 733
Sitovuustasot yhteensä	-12 096 364	9 917 540	-2 178 824

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma 2026

TEKNISET PALVELUT

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	977 360	779 300	779 300	447 500	-43 %	522 500	522 500
Myyntituotot (sis.)	245 366	177 180	177 180	218 880	24 %	218 880	218 880
Maksutuotot	290 733	357 000	357 000	707 000	98 %	713 300	713 300
Tuet ja avustukset	377	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	3 047 974	3 017 000	3 017 000	3 129 000	4 %	3 129 000	3 129 000
Vuokratuotot (sis.)	5 341 389	5 926 984	5 926 984	5 254 410	-11 %	5 254 410	5 254 410
Muut toimintatuotot	110 241	50 000	50 000	89 000	78 %	89 000	89 000
Toimintatuotot	10 013 439	10 307 464	10 307 464	9 845 790	-4 %	9 927 090	9 927 090
Valmistus omaan käyttöön	90 570	86 250	86 250	71 750	-17 %	71 750	71 750
Henkilöstökulut	-2 610 383	-2 756 203	-2 756 203	-2 839 702	3 %	-2 938 146	-3 008 972
Palvelujen ostot	-2 695 803	-2 520 155	-2 520 155	-2 932 805	16 %	-2 976 797	-2 976 797
Sisäiset palvelujen ostot	-581 325	-530 885	-530 885	-553 745	4 %	-553 745	-553 745
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 680 044	-2 467 100	-2 467 100	-2 310 350	-6 %	-2 339 850	-2 398 346
Varastojen lisäys/vähennys	211	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-123 802	-130 000	-130 000	-150 000	15 %	-150 000	-150 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-3 384 754	-3 128 600	-3 128 600	-2 951 450	-6 %	-3 004 177	-3 078 728
Muut toimintakulut (sis.)	-346 398	-340 847	-340 847	-358 311	5 %	-358 311	-358 311
Toimintakulut	-12 422 297	-11 873 790	-11 873 790	-12 096 363	2 %	-12 321 027	-12 524 899
Toimintakate	-2 318 288	-1 480 076	-1 480 076	-2 178 823	47 %	-2 322 187	-2 526 060
Poistot ja arvonalentumiset	-7 165 191	-6 198 379	-6 198 379	-5 260 250	-15 %	-5 032 653	-5 067 667

6.4.1 Tekniset palvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden sitovuustaso sisältää ydintoimintoja tukevat teknisen hallinnon ja varikkopalvelut sekä kuntatekniikan uudisrakentamisen, peruskorjauksen ja kunnossapidon.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kuntatekniikassa jatketaan edelleen työtä liikenneturvallisuutta lisääviin asioihin mm. kävely- ja pyöräilyväyliin, leikkipuistojen tuoteturvallisuuteen ja palvelutasoon sekä ajonopeuksien hillitsemiseen. Liikenneturvallisuuden, *erityisesti koulujen lähiympäristön liikenneturvallisuuden huomioonottaminen*, on jatkossakin ensiarvoisen tärkeää. Tavoitteena on, että käyttöturvallisuuteen ja esteettömyyteen liittyvät näkökohdat ovat keskeisessä asemassa niin yleisten alueiden kuin rakennustenkin toteuttamisessa ja varustamisessa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Vuodesta toiseen jatkuva määrärahojen niukkuus ja kustannusten nousut heikentävät palvelutuotantoa ja sen laatua. Kuntaan valmistuu joka vuosi hoidettavakseen lisää katuja ja kevyen liikenteen väyliä, mutta vastaavasti määrärahat eivät lisäänty samassa suhteessa. Digitalisaation edistämistä jatketaan, mutta ei sitä ei voi edistää säästämällä muusta palvelutuotannosta. Tämä näkyy kuntalaisille varsinkin huonompana katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon tasona.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategiassa on esitetty strategisina tavoitteina *ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimainen ympäristö*. Näitä tavoitteita pyritään edistämään talousarviovuonna resurssien puitteissa. Investointitarpeita on edelleen paljon.

Tavoitteet 2022–2026

Valtuustokauden tavoite 2022–2026	VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET		
	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	sähköisten palveluiden lisääminen	sähköisten palveluiden lukumäärä	tekninen hallinto
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	kuntalaiskyselyiden toteuttaminen	kyselyiden lukumäärä vuosittain	kuntatekniikka
Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien järjestäminen	vaikuttamismahdollisuuksien lukumäärä vuosittain	

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Vastataan väestön kasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkot, koulu) rakentamisella	toteutetaan tarpeen mukaisesti	kuntatekniikka
3.3. Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	huomioidaan esteettömyys	toteutus 100 % katujen ja kevyen liikenteen väylien toteutuksessa	kuntatekniikka
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	kierrätysmateriaalien hyödyntäminen rakentamisessa	käytetty materiaali ja määrä tn/vuosi	kuntatekniikka
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	lisätään bussikatosten ja tarvittaessa bussipysäkkien määrää	bussikatosten ja -pysäkkien määrän muutos vuosittain	kuntatekniikka
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	rakennetaan laadukkaita ja viihtyisiä sekä kunnossapidetään kevyen liikenteen väyliä	pyörätelineiden määrän lisääminen kevyen liikenteen väylien määrän lisäys vuosittain	
Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	suoritetaan nopeusseurantaa ja vastaanotetaan kuntalaisten palautetta	nopeusseurantojen lukumäärä ja kuntalaisten palautteiden lukumäärä vuosittain	

Tavoitteiden riskiarviot

resurssit (henkilöstö ja talous)
Kilpailukykyisten tarjousten saaminen, avustukset

Tuloslaskelma 2026

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Tekninen hallinto ja varikkopalvelut (sis. valmistus omaan käyttöön)	-907 297	358 630	-548 667
Kuntatekniikka	-3 241 957	726 000	-2 515 957
Sitovuustaso yhteensä	-4 149 255	1 084 630	-3 064 625

Tuloslaskelma (sitovuustaso)

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut, Kuntatekniikka

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	710 760	530 800	530 800	319 000	-40 %	394 000	394 000
Myyntituotot (sis.)	243 217	177 180	177 180	218 880	24 %	218 880	218 880
Maksutuotot	34 917	35 000	35 000	385 000	1 000 %	391 300	391 300
Tuet ja avustukset	377	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	4 439	4 000	4 000	2 000	-50 %	2 000	2 000
Muut toimintatuotot	92 217	50 000	50 000	89 000	78 %	89 000	89 000
Toimintatuotot	1 085 927	796 980	796 980	1 013 880	27 %	1 095 180	1 095 180
Valmistus omaan käyttöön	90 095	85 250	85 250	70 750	-17 %	70 750	70 750
Henkilöstökulut	-1 200 840	-1 376 242	-1 376 242	-1 468 888	7 %	-1 520 016	-1 556 800
Palvelujen ostot	-1 338 852	-1 401 675	-1 401 675	-1 521 775	9 %	-1 544 602	-1 544 602
Sisäiset palvelujen ostot	-380 118	-339 788	-339 788	-366 723	8 %	-366 723	-366 723
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-573 692	-501 400	-501 400	-505 550	1 %	-505 550	-518 189
Varastojen lisäys/vähennys	211	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-157 619	-179 750	-179 750	-196 850	10 %	-200 149	-204 814
Muut toimintakulut (sis.)	-150 097	-69 765	-69 765	-89 468	28 %	-89 468	-89 468
Toimintakulut	-3 801 007	-3 868 620	-3 868 620	-4 149 255	7 %	-4 226 508	-4 280 596
Toimintakate	-2 624 984	-2 986 390	-2 986 390	-3 064 625	3 %	-3 060 578	-3 114 666
Poistot ja arvonalentumiset	-2 412 844	-2 636 810	-2 636 810	-2 820 331	7 %	-2 996 401	-3 013 188

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut

Sitovuustaso: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Koko teknisen palvelualueen henkilöstö on keskitetty varikon alueelle. Oppipojantie 4:ssä sijaitsevat toimistohuoneet ovat pääosin teknisten palveluiden ja osittain elinvoima- ja konsernipalveluiden (maankäyttöpalvelut) käytössä. Toimistohuoneiden käyttöä on tiivistetty ja tullaan tarvittaessa edelleen tiivistämään siten, että suurempiin työhuoneisiin sijoitetaan useita työpisteitä. Myös etätöskentelyä suositaan työtehtävien mukaan.

Tekninen hallinto

Toimistopalveluita, asiakirjahallintoa ja muita normaaleja arkirutiineja hoidetaan talousarviovuonna vain yhdellä henkilöstöresurssilla. Varahenkilöä ei ole.

Pysäköinninvalvonta

Pysäköinninvalvontaa jatketaan talousarvio- ja suunnitelmakausilla nykyisessä laajuudessa. Määrättyjen pysäköintivirhemaksujen määriin vaikuttaa merkittävästi asiakaskäyttäytymisen parantuminen ja digitaalisen pysäköintikiekon yleistyminen. Sähköisen pysäköintivalvontajärjestelmän modernisointia selvitetään.

Varikko

Teollisuustie 7:ään on sijoitettu varikko- ja varastotoimintojen lisäksi kuntatekniikan rakentamisen ja kunnossapidon, puisto- ja liikuntatoimen sekä toimitilojen kunnossapidon ja LVI-teknisen (talotekniikka) huollon varastotoiminnot sekä ajoneuvo- ja työkalukaluston

tukikohta. Sulkavantien varastoalueen jatkokäyttöä suunnitellaan siltä osin kuin sille ei ole tarvetta kunnan omaa käyttöä. Ahmontie 5:ssä sijaitseva vanha varikko on vuokrattuna Ahmon koulukeskuksen rakennushankkeen käyttöön. Varikon toiminnallisuuden kehittämistä jatketaan resurssien puitteissa entistä enemmän kunnan sisäisten hankinta- ja logististen palveluiden tuottajaksi.

Palvelualueen käytössä oleva ajoneuvokalusto on kokonaan leasing-rahoituksella hankittua, jolla on pystytty hillitsemään huolto- ja korjauskustannuksia. Täyssähköisen ajoneuvokaluston määrää lisätään tulevaisuudessa, jotta aikaansaadaan säästö polttoainekuluihin.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	6	6	6	6	6

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2026</i>	<i>Toimenpiteet 2026</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
1.2 sähköisten palveluiden lisääminen	Pyritään tunnistamaan lisää sähköisiä palveluita palvelualueetasolla	Tunnistettujen sähköisten palveluiden määrä	Palvelualueetasolla yksi sähköinen palvelu lisää

Keskeiset talouden muutokset

Taloudessa ei ole odotettavissa olennaisia muutoksia. Vuoden 2026 talousarvio noudattelee hyvin pitkälti vuoden 2025 talousarviota.

Tuloslaskelma

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk)	4 195	6 500	6 500	19 000	192 %	19 000	19 000
Myyntituotot (sis)	241 687	177 180	177 180	218 880	24 %	218 880	218 880
Muut toimintatuotot	53 312	50 000	50 000	55 000	10 %	55 000	55 000
Toimintatuotot	299 194	233 680	233 680	292 880	25 %	292 880	292 880
Valmistus omaan käyttöön	81 200	80 250	80 250	65 750	-18 %	65 750	65 750
Henkilöstökulut	-390 707	-424 266	-424 266	-446 601	5 %	-461 976	-473 037
Palvelujen ostot	-85 682	-81 575	-81 575	-84 475	4 %	-85 742	-85 742
Sisäiset palvelujen ostot	-57 769	-47 283	-47 283	-43 369	-8 %	-43 369	-43 369
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-179 336	-123 550	-123 550	-124 050	0 %	-124 050	-127 151
Varastojen lisäys/vähennys	211	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-133 363	-150 500	-150 500	-165 300	10 %	-168 230	-172 374
Muut toimintakulut (sis.)	-118 137	-16 414	-16 414	-43 502	165 %	-43 502	-43 502
Toimintakulut	-964 783	-843 588	-843 588	-907 297	8 %	-926 870	-945 176
Toimintakate	-584 389	-529 658	-529 658	-548 667	4 %	-568 240	-586 546
Poistot ja arvonalentumiset	-3 572	-2 967	-2 967	-2 837	-4 %	-2 363	0

Kuntatekniikka

Sitovuus: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kuntatekniikan päällikkö Timo Korhonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Infraomaisuuden arvon säilymisen ja korjausvelan kasvamisen kannalta saneerauksia tulee jatkaa. Katuverkon kasvaessa ja sen kautta kunnossapitokulujen noustessa vähenevät käytettävissä olevat määrärahat vaarantavat riittävän tasokkaan kuntaomaisuuden ylläpidon. Kunnossapitoon ja ylläpitoon varattu rahamäärä tulisi nousta samassa suhteessa kuin rakennetaan katuja (katukilometrien rakentamisen määrä vs. kunnossapitomäärärahat). Talousarvioon tehtävät leikkaukset kohdistuvat aina suoraan katujen ja yleisten alueiden hoitoon ja kunnossapitoon, koska siellä ovat suurimmat määrärahat.

Kunnan ei tulisi ottaa valtion väyliä kunnan omaisuudeksi, koska ne aiheuttavat kunnalle vain ylläpitokustannusten kasvua.

Tulevana vuonna saneerataan loppuun kävelyn ja pyöräilyn väyliä, joihin on myös saatu Traficom avustusta. Suurimpana yksittäisenä hankkeena aloitetaan Radantaus 2 alueen infran rakentaminen, mikä jatkuu myös vuodelle 2027. Tähän kohteeseen saatiin 900.000 € EAKR-avustuksen. Haapamäen 1. vaiheen tonttien kysynnän ja varausten määrän lähdettyä liikkeelle, rakennetaan Haapamäen asuinalueen 2. vaihe v. 2026. Tähänkin kohteeseen on saatu MAL-avustusta n. 240.000 €.

Katuvalaistuksen modernisointi jatkuu vuoteen 2029 asti. Jo nyt vuosina 2024–25 tehdyt led-valaistukseen muutokset näkyvät sähkön käyttökulutuksen vähenemisenä. Kunta lisää puunmyyntiä 150 000 €. Kunnalle myös valmistuu metsäsuunnitelma, jonka avulla kunta pystyy paremmin suunnittelemaan kunnan metsiin kestäviä toimenpiteitä.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	17	17	16	16	16

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Seurattavat mittarit	Tavoitetaso
1.2. sähköisten palveluiden lisääminen	palautekanavan käytön edistäminen	palauteiden lukumäärä palautekanavan kautta	toteutus
2.3. kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	laadukkaiden rakennusmateriaalien ja oikeiden työtapojen käyttö	CE-merkittyjen tuotteiden käyttö-%	käytetään CE-merkittyjä tuotteita
3.2. vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkot, koulu) rakentamisella	Haapamäki 2. vaiheen infran rakentaminen	valmiusaste	infran rakentaminen toteutetaan Tekltk:n hyväksymän työohjelman mukaisesti huomioon ottaen tonttien kysyntä ja luovutusajankohdat

Informatiiviset tunnusluvut

Teknisen lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kadut (km)	110,6	111,1	112,9	113,0	113,5
Erilliset kevyenliikenteen väylät (km)	30,2	30,3	30,4	30,6	30,7
Puistot (ha)	48,2	50,6	52,1	52,1	52,1
Leikkikentät (kpl)	39	39	38	38	39
Hakkuut (€)	100 000	50 000	200 000	100 000	100 000

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- puunmyyntitulot.....+150 000 €
- katutyömaksut.....- 120 000 €

Menot

- katuvalaistuksen sähköenergiesäästö.....- 20 000 €

Tuloslaskelma

Kuntatekniikka

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk)	706 565	524 300	524 300	300 000	-43 %	375 000	375 000
Myyntituotot (sis)	1 530	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	34 917	35 000	35 000	385 000	1 000 %	391 300	391 300
Tuet ja avustukset	377	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	4 439	4 000	4 000	2 000	-50 %	2 000	2 000
Muut toimintatuotot	38 905	0	0	34 000	0 %	34 000	34 000
Toimintatuotot	786 733	563 300	563 300	721 000	28 %	802 300	802 300
Valmistus omaan käyttöön	8 895	5 000	5 000	5 000	0 %	5 000	5 000
Henkilöstökulut	-810 132	-951 975	-951 975	-1 022 287	7 %	-1 058 040	-1 083 762
Palvelujen ostot	-1 253 171	-1 320 100	-1 320 100	-1 437 300	9 %	-1 458 859	-1 458 859
Sisäiset palvelujen ostot	-322 349	-292 505	-292 505	-323 354	11 %	-323 354	-323 354
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-394 356	-377 850	-377 850	-381 500	1 %	-381 500	-391 037
Muut toimintakulut (ulk.)	-24 255	-29 250	-29 250	-31 550	8 %	-31 919	-32 441
Muut toimintakulut (sis.)	-31 960	-53 351	-53 351	-45 966	-14 %	-45 966	-45 966
Toimintakulut	-2 836 223	-3 025 031	-3 025 031	-3 241 957	7 %	-3 299 639	-3 335 420
Toimintakate	-2 040 595	-2 456 731	-2 456 731	-2 515 957	2 %	-2 492 339	-2 528 120
Poistot ja arvonalentumiset	-2 409 272	-2 633 843	-2 633 843	-2 817 494	7 %	-2 994 038	-3 013 188

6.4.2 Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilöt: rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen ja ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen

Toiminta-ajatus

Viranomaislautakunta hoitaa lainsäädännössä kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojelu-viranomaiselle määrättyjä tehtäviä sekä kunnan hallintosäännössä määrättyjä tehtäviä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Viranomaislautakunnan toiminnan painopisteenä on hoitaa lainsäädännössä määrätty tehtävät sujuvasti ja kestävästi. Tämä koskee lupaviranomaisen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun säännöllisen valvonnan valvontatehtäviä, rakennusvalvonnan lupaehtojen mukaisia valvontatehtäviä sekä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valvontatehtäviä kuntalaisten yhteydenottojen perusteella.

Ympäristönsuojelussa keskeisiä edistämistehtäviä ovat toimintavuonna kunnan ilmastotyön tukeminen ja Siilinjärven valuma-alueen kunnostushankkeeseen osallistuminen. Rakennusvalvonnassa on vireillä rakennusjärjestyksen uusiminen ja työ saatetaan loppuun vuoden 2026 aikana.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Toiminnan riskit liittyvät vireillä olevien asioiden käsittelyn viivästymisen tahi viranomaisen mahdolliseen virhearvion tai virheellisen menettelyn seurauksena syntyviin ja korvattaviin vahinkoihin. Riskiä hallitaan viranhaltijoiden hyvällä asiantuntemuksella, ammattitaidolla ja riittävällä täydennyskoulutuksella sekä riittävillä henkilöresursseilla.

Kuntastrategian 2026 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Viranomaislautakunnan hyvin hoidetut lakiperustaiset lupaviranomaisen tehtävät tukevat osaltaan yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä. Mahdollisuudet sähköiseen asiointipalveluun tukevat kuntalaisten sujuvaa arkea ja asiointia. Viranomaislautakunnan tehtäväkokonaisuuksilla edistetään osaltaan kestävästä rakentamisesta, kiertotaloutta, ilmastotyötä ja elinvoimaisen ympäristön tilaa.

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.1 Ilmasto- ja ympäristöohjelmien eteenpäin vieminen ja kirjattujen toimenpiteiden toteutuminen	Osallistuminen ilmastotyön uuteen jatkohankkeeseen	Hanke käynnistynyt	Ympäristönsuojelu

Tavoitteiden riskiarviot

Pohjois-Savon liiton EAKR-rahoituksen toteutuminen

Tuloslaskelma 2026

Valtuuston sitovuustaso sisältää seuraavat tulosalueet

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Rakennusvalvonta	-398 756	266 500	-132 256
Ympäristönsuojelu	-376 189	62 000	-314 189
Sitovuustaso yhteensä	-774 945	328 500	-446 445

Keskeiset talouden muutokset

Talousarviossa ei ole merkittäviä muutoksia. Toimintatuottojen toteutuminen riippuu kuitenkin vireille tulevien lupakäsittelyjen määrästä.

Tuloslaskelma

Viranomaislautakunta

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk.)	2 406	5 000	5 000	5 500	10 %	5 500	5 500
Myyntituotot (sis.)	2 149	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	255 816	322 000	322 000	322 000	0 %	322 000	322 000
Toimintatuotot	260 370	327 000	327 000	327 500	0 %	327 500	327 500
Valmistus omaan käyttöön	475	1 000	1 000	1 000	0 %	1 000	1 000
Henkilöstökulut	-569 726	-548 635	-548 635	-565 602	3 %	-585 002	-598 959
Palvelujen ostot	-72 960	-82 000	-82 000	-73 000	-11 %	-74 095	-74 095
Sisäiset palvelujen ostot	-66 097	-48 545	-48 545	-51 682	6 %	-51 682	-51 682
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 379	-2 800	-2 800	-2 900	4 %	-2 900	-2 972
Muut toimintakulut (ulk.)	-19 798	-11 550	-11 550	-26 850	132 %	-27 192	-27 676
Muut toimintakulut (sis.)	-11 574	-65 171	-65 171	-54 910	-16 %	-54 910	-54 910
Toimintakulut	-742 534	-758 701	-758 701	-774 945	2 %	-795 781	-810 294
Toimintakate	-481 689	-430 701	-430 701	-446 445	4 %	-467 281	-481 794

Rakennusvalvonta

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Rakennusvalvonta-tulosalue hoitaa lainsäädännössä kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle määrättyjä tehtäviä. Keskeisiä tehtäviä ovat lupahakemusten käsittely ja lupakohteiden valvonta lupaehtojen mukaisesti. Kunnan rakennusvalvontaviranomainen antaa ohjeita ja ennakkoneuvontaa rakennushankkeeseen ryhtyville. Neuvonnan ja ohjauksen, lupakäsittelyn sekä valvonnan avulla edistetään terveellistä, turvallista ja ympäristöön soveltuvaa rakentamista ja ylläpidetään rakennetun ympäristön hyvää laatua pääasiassa rakentamislain keinoin.

Uusi rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025. Vuoden 1.1.2026 alusta alkaen rakentamisessa on huomioitava rakennuksen vähähiilisyys (RakL 38§). Rakentamislupia haetaan 1.1.2026 lähtien

tietomallimuotoisella suunnitelmalla tai muuten koneluettavassa muodossa. Lisäksi rakennusvalvonnalle tulee kolmen kuukauden määräaika luvan käsittelylle.

Uuden rakentamislain johdosta rakennusjärjestyksen uudistamistyö on käynnissä ja uusi Siilinjärven kunnan rakennusjärjestys saatetaan alkuvuoden 2026 aikana valtuuston hyväksyttäväksi.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva laki (RYTJ) on ollut voimassa 1.1.2024. alkaen. Kuntien on siirtymäajan puitteissa vuoden 2028 loppuun mennessä julkaistava uudessa valtakunnallisessa tietojärjestelmässä rakennuksia koskevat tiedot. Käyttämässämme Trimblen rakennusvalvontasovelluksessa on valmius siirtää tietoja RYHTI-palveluväylän kautta tietojärjestelmään. Ryhti-käyttäjäksi siirtyminen edellyttää kuitenkin tuotantokäytössä olevan sovelluksemme päivittämistä. Ryhti-käyttäjiksi siirryttäneen vuoden 2027 aikana.

Vuoden 2026 vaihteeseen mennessä asiakirjahallinnon integraatio on toteutettu, mikä tarkoittaa sitä, että lupakäsittelyssä on siirrytty kokonaan paperittomaan prosessiin. Samalla uusien lupapäätösten osalta siirrytään sähköiseen arkistointiin Dynasty-asiakirjahallinnan kautta. Lupapäätökset toimitetaan asiakkaille sähköisesti.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	5	5	5	5	5

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Asiakaslähtöiset, lakiperusteiset ja asiantuntevat viranomaispalvelut	Valitusviranomaisen muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin	Valitusviranomaiseen tehdyt valitukset eivät aiheuta muutoksia päätöksiin tai päätökset eivät kumoudu.	Muutoksen haku ei muuta päätöstä.
	Rakennusjärjestyksen uudistaminen	Rakennusjärjestyksen valmius	Rakennusjärjestys on käsitelty toimielimissä ja hyväksytty valtuustossa.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Lautakunnan muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin (kpl/lupamäärä)	0/190	0/270	0/270	0/270	0/270
Lupapäätöksiä, kpl	190	270	270	270	270
Myönnettyt luvat, asuntoja	68	150	150	150	150
Valmistuneet asunnot	130	180	100	100	100
Nettomenot €/asukas	9,44	6,14	6,19	6,19	6,19
Maksujen kattavuus menoista, %	48,9	67,1	66,8	66,8	66,8

Keskeiset talouden muutokset

Talousarviossa ei ole merkittäviä muutoksia. Toimintatuottojen toteutuminen riippuu kuitenkin vireille tulevien lupakäsittelyjen määrästä.

Tuloslaskelma

Rakennusvalvonta

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot (ulk)	2 406	5 000	5 000	5 500	10 %	5 500	5 500
Myyntituotot (sis)	2 149	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	187 826	260 000	260 000	260 000	0 %	260 000	260 000
Toimintatuotot	192 380	265 000	265 000	265 500	0 %	265 500	265 500
Valmistus omaan käyttöön	475	1 000	1 000	1 000	0 %	1 000	1 000
Henkilöstökulut	-324 191	-293 276	-293 276	-294 148	0 %	-304 352	-311 693
Palvelujen ostot	-24 014	-35 000	-35 000	-35 000	0 %	-35 525	-35 525
Sisäiset palvelujen ostot	-26 664	-25 740	-25 740	-26 074	1 %	-26 074	-26 074
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 702	-1 350	-1 350	-1 250	-7 %	-1 250	-1 281
Muut toimintakulut (ulk.)	-10 724	-5 000	-5 000	-12 000	140 %	-12 216	-12 521
Muut toimintakulut (sis.)	-6 383	-35 944	-35 944	-30 284	-16 %	-30 284	-30 284
Toimintakulut	-393 678	-396 310	-396 310	-398 756	1 %	-409 701	-417 379
Toimintakate	-200 823	-130 310	-130 310	-132 256	1 %	-143 201	-150 879

Ympäristönsuojelu

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ympäristönsuojelu-tulosalue hoitaa lainsäädännössä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä tehtäviä. Keskeisiä tehtäviä ovat lupahakemusten käsittely ja lupakohteiden säännöllinen valvonta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tekee lisäksi laillisuusvalvontaa ja yleisen edun valvontaa. Tehtävänä on myös ympäristönsuojelun edistäminen, missä tärkeimpiä keinoja ovat ympäristönsuojeluun liittyvät hankkeet ja selvitykset, tiedotus ja neuvonta sekä yhteistyö muiden kuntatoimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Toiminnan painopisteenä on lakisääteisten lupa- ja valvontatehtävien hoitaminen. Valvonnassa pääpaino on ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman mukaisessa säännöllisessä valvonnassa sekä suunnitelmallisessa ympäristön siisteysvalvonnassa yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa. Lautakunta päivittää ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman kolmen vuoden välein ja tulosalue tekee vuosittaisen yksityiskohtaisen ympäristönsuojelun valvontaohjelman. Lautakunta hyväksyy vuosittaisen ympäristön siisteysvalvonnan työohjelman. Pohjavesialueilla ja ranta-alueilla on edelleen kiinteistöjä, joiden jätevesien käsittelyjärjestelmä ei täytä ympäristönsuojelulaissa säädettyjä vaatimuksia. Vuoden 2026 aikana ranta-alueiden kiinteistöjen, joilla on oma jätevesien käsittelyjärjestelmä, kartoitus pyritään tekemään loppuun.

Seudullinen ilmastohanke (SISU) päättyy vuoden 2026 keväällä. Kunta on päättänyt osallistua ilmastotyön jatkohankkeeseen (SISUKAS). Hankkeella vahvistetaan kuntien ilmastotyötä ja sopeutumista ilmastomuutokseen sekä lisätään alueen elinvoimaa ja kestävyyttä. Hanke tukee kunnan ilmasto- ja resurssiviisautavoitteita. Ympäristönsuojelu osallistuu ilmastohankkeiden toteuttamiseen. Kunnan ekotukihenkilöverkoston toimintaa kehitetään pyrkimällä laajentamaan toimintaa useampiin kunnan toimipisteisiin. Ilmanlaadun seuranta jatketaan yhteistyössä alueen toiminnanharjoittajien ja Kuopion kaupungin alueellisten ympäristönsuojelupalvelujen kanssa. Ympäristönsuojelu osallistuu Siilinjärven valuma-aluehankkeeseen.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	4,6	4,2	4,2	4	4

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Elinympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden turvaaminen	Suunnitelmallinen siisteysvalvonta	Tarkastukset	15
	Siilinjärven valuma-alueen hoitosuunnitelman laatiminen	Hoitosuunnitelman valmius	Hoitosuunnitelman luonnos valmis
Kunnan ilmastotyön tavoitteiden ja toimenpiteiden seurannan järjestäminen ja kunnan ilmasto-ohjelman päivittäminen	Resurssiviisausohjelman ja ilmasto-ohjelman toimenpiteiden seuranta	Seurannan toteuttaminen	Seuranta käytössä
	Ilmasto-ohjelman hyväksymiskäsittelyt	Ohjelman valmistumisen tilanne	Ilmasto-ohjelma hyväksytty

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Maa-aines- ja ympäristölupahakemusten käsittelyaika keskimäärin (kk)	3,2	3,5	3,5	3,5	3,5
Valvontaohjelman mukaisten tarkastusten toteuma (%)	76	100	100	100	100

Keskeiset talouden muutokset

Talousarviossa ei ole erityisiä muutoksia verrattuna edellisiin vuosiin. Talousarvioon kirjattujen toimintatuottojen toteutuminen täysimääräisenä riippuu vireille tulevien ympäristö- ja maa-aineslupien määrästä.

Tuloslaskelma

Ympäristönsuojelu

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Maksutuotot	67 990	62 000	62 000	62 000	0 %	62 000	62 000
Toimintatuotot	67 990	62 000	62 000	62 000	0 %	62 000	62 000
Henkilöstökulut	-245 535	-255 359	-255 359	-271 454	6 %	-280 650	-287 266
Palvelujen ostot	-48 946	-47 000	-47 000	-38 000	-19 %	-38 570	-38 570
Sisäiset palvelujen ostot	-39 433	-22 805	-22 805	-25 609	12 %	-25 609	-25 609
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-677	-1 450	-1 450	-1 650	14 %	-1 650	-1 691
Muut toimintakulut (ulk.)	-9 074	-6 550	-6 550	-14 850	127 %	-14 976	-15 154
Muut toimintakulut (sis.)	-5 191	-29 227	-29 227	-24 626	-16 %	-24 626	-24 626
Toimintakulut	-348 856	-362 391	-362 391	-376 189	4 %	-386 081	-392 916
Toimintakate	-280 866	-300 391	-300 391	-314 189	5 %	-324 081	-330 916

TEKNISEN LAUTAKUNNAN JAOSTO

6.4.3 Yksityistiet

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: maaseutuasiamies Erkki Väätäinen

Toiminta-ajatus

Yksityistiehallinnon tehtävänä on kehittää ja toteuttaa toimenpiteitä yksityistieverkon parantamiseksi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Uusi yksityistielaki astui voimaan 1.1.2019. Kuntien tielautakunnat lakkasivat toimimasta yksityistielain mukaisena tiehallintoviranomaisena 31.12.2019. Investoinnin- ja kunnossapidon avustukset ovat kuitenkin edelleen tarpeen. Teknisen lautakunnan tiejaos jatkaa valtuustokaudella hallintosäännön ja kuntalain mukaisesti ja päättää kunnan varoista (investointien ja kunnossapidon avustaminen) yksityistieille myönnettävästä avustuksista ja jakoperiaatteista. Tiekuntien yhdistämiset, jakamiset ja perustamiset voidaan päättää tiekuntien omilla päätöksillä tai maanmittaustoimiston toimituksessa. Tiekuunnan päätöksestä osakas voi nostaa kanteen tiekuntaa vastaan käräjäoikeudessa. Siilinjärvellä on yli puolen kilometrin mittaisia yksityistieitä noin 254 km ja 120 tiekuntaa. Yksityistieverkon kunnossapidossa ja parantamishankkeissa tiekuntien ja sidosryhmien välinen yhteistyö korostuu eri hankkeissa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tiejaos operoi yksityisteiden tiekuntien kanssa. Laki yksityisteistä 560/2018 kertoo: 84 § Kunnan avustus; Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Painopiste yksityisteiden suuntaan on varmistaa avustettavalla tiellä tiekunnan perustaminen, varmistetaan niin, että tiekunta on tarvittavat ilmoitukset tehnyt Maanmittauslaitoksen yksityistierekisteriin ja Väyläviraston Digiroadiin.

Protokolla avustuspäätöksistä nojautuu hallintosääntöön 16.6.2022 § 26 Teknisen jaoston toimivalta 1. Kunnan varoista yksityisteille myönnettävistä avustuksista sekä jakoperusteista päättäminen.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yksityistiehallinto on osaltaan turvaamassa yksityisteiden tienpitoa. Tienpitoa, joka on yksityistielain mukaan hoidettava tieosakkaiden yhteiseen lukuun.

Henkilöstö

0,1 henkilötyövuotta.

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
Investoinnit yksityisteille	Aloitettut investointihankkeet	2-4 uutta investointihanketta aloitetaan vuosittain	Valtion rahoitus ja yleinen hintataso ostopanoksissa
HYVINVOIVA ARKI			
Kunnossapitoavustukset yksityisteille	Yksityisteiden liikennöitävyys säilyy	Avustettut yksityistiet, km	Kunta on osaltaan turvaamassa yksityistielain mukaista tienpitoa tieosakkaiden yhteiseen lukuun
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
Sujuva ja turvallinen liikkuminen maaseutualueiden elinvoimaa kehittämällä	Yksityisteille ei muodostu korjausvelkaa, vaan liikkuminen turvataan	Investointihankkeiden- ja kunnossapidon avustaminen	Inflaatio ja yleinen hintataso tuo epävarmuuksia myös alemman tieverkon, yksityisteiden hoitoon

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Avustetut yksityistiet, km	255	250	250	250	250

Keskeiset talouden muutokset

Epävarmuus yksityisteiden valtion avustuksista investointeihin alkavalla valtuustokaudella siirtää painopistettä yksityisteidenkunnossapidon varmistamiseen, että yksityisteiden liikennöitävyys säilyy.

Tuloslaskelma

Yksityistieasiat

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Henkilöstökulut	-6 572	-7 262	-7 262	-7 200	-1 %	-7 404	-7 551
Palvelujen ostot	-999	-1 230	-1 230	-1 230	0 %	-1 248	-1 248
Sisäiset palvelujen ostot	-121	-389	-389	-57	-85 %	-57	-57
Avustukset	-123 802	-130 000	-130 000	-150 000	15 %	-150 000	-150 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-400	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-131 894	-138 881	-138 881	-158 487	14 %	-158 709	-158 856
Toimintakate	-131 894	-138 881	-138 881	-158 487	14 %	-158 709	-158 856

6.5 ERIYTETTY TASEYKSIKÖT

6.5.1 Toimitilojen ylläpito

Sitovuus: valtuusto, tilikauden tulos

Vastuuhenkilö: toimitilapäällikkö Jukka Kellokumpu

Toiminta-ajatus

Toimitilojen ylläpidon sitovuustaso on laskennallisesti eriytetty taseyksikkö, joka tuottaa kunnan toimitilojen ylläpitotehtävät sekä toteuttaa kunnan toimitilojen uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet. Viime vuosina painopiste on ollut ja tulee olemaan jatkossa vahvasti uudisrakentamiskohteisessa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunnan palvelutuotantoon tarvittavat toimitilat (koulut, päiväkodit) on pidettävä kunnossa. Vaihtoehtoiset rahoitusmallit ovat käytössä, jotta suunnitellut toimitilainvestoinnit pystytään toteuttamaan. Merkittävänä investointeina

- Ahmon koulukeskuksen 2. vaihe alkaa v. 2026 alussa B-osan ja työpajarakennuksen purkutöillä ja jatkuu uuden liikuntasalin rakentamisella keväällä 2026 siten, että koko hanke valmistuu syksyllä 2027.
- toisena merkittävänä hankkeena käynnistetään uuden Suininlahden koulun hankinnan valmistelu ja kilpailutus siten, että rakentaminen toteutuu 2027–2028.
- kolmantena hankkeena on vanhan ”bunkkeri”-rakennuksen peruskorjaus, johon on saatu avustusta (*Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikka ohjelmasta, ”Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasujen vähentäminen”, toteutus 2026–2027*).

Peruskorjaustarpeita kohdistuu edelleen sivistyspalvelualueiden käytössä oleviin toimitiloihin. Eri syistä johtuvat sisäilmaongelmat monissa rakennuksissa ovat hankaloittaneet jatkuvasti eri palvelualueiden normaalia toimintaa, ja heillä on käytössä edelleen väistötiloja. Sisäilmaongelmiin pyritään paneutumaan kokonaisuuksia ajatellen, joten pienet korjaukset minimoidaan ja keskitytään kokonaisvaltaiseen korjaamiseen. Tämä aiheuttaa tietenkin korjausten viivästymisiä ja kohteiden priorisointeja, mutta varmistaa paremmat edellytykset kohteiden korjausten onnistumiselle ja pitkällä aikavälillä myös kustannussäästöjä. Uusien toimitilojen valmistusten myötä saadaan väistötilojen määrää pienennettyä. Ylläpitokorjaukset ovat välttämättömiä eikä niitä saa vähentää. Elinkaarihankkeiden rakentaminen ja käyttöönotto (20 vuoden palvelujakso) lisäävät työtehtävien määrää tulevina vuosina.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Suurimpina riskitekijöinä palvelutuotannossa on sisäilmaongelmista kärsivät tilat ja oman henkilöstön niukkuus sekä henkinen jaksaminen (useiden hankkeiden päällekkäisyys). Tulevina vuosina on lukuisia suuria toimitilahankkeita, jotka pitävät kunnan investointibudjetin suurena. Tällä hetkellä investointitarve vuosille 2026–2028 on arvioitu n. 30 milj. euroksi (Ahmon 2. vaihe ja Suininlahti), ja ylläpitoinvestointitarve 300.000 € / vuosi. Uudesta Suininlahden koulusta ei ole vielä tarkempaa kustannustietoutta. Elinkaarihankkeen projektinjohto ja asioiden edistäminen sekä tulevan hankkeiden suunnittelu ja asioiden valmistelutyöt vievät paljon resurssia. Tämän vuoksi konsultin käyttö on välttämätöntä, jotta hankkeiden pysyminen vaaditussa aikataulussa on mahdollista. Lisäksi taloussuunnitelmassa on varauduttava kirjaston peruskorjaukseen.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategian mukaisesti kunnan toimitilat tuottavat toimitilojen rakennuttamisen ja ylläpidon palveluita vain kunnan omille palvelualueille kestävää rakentamista.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokonaishenkilöstö	15	15	15	14	13
Vanhuuseläketapahtumat	0	0	1	2	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	0	0	0	1	0

Tavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Toimenpiteet 2025	Seurattavat mittarit	Tavoitetaso
HYVINVOIVA ARKI			
2.3. Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	tarjouskilpailun laatupisteet	mahdollisimman korkeat laatupisteet
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkot, koulu) rakentamisella	valmiusaste, käyttöönotto	Ahmon koulukeskuksen 2. vaiheen käynnistyminen v. 2026 ja valmistuminen 2027 Uusi Suininlahden koulu valmiina v. 2028
3.3. Toimitilojen terveellisuuden edistäminen	Kuivaketju10:n vaatimukset käytössä (ml. sääsuojan alla rakentaminen)	esitettyt dokumentit ja valvonta-asiakirjat	toteutetaan 100 % Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti

Tavoitteiden riskiarviot

Resurssit (henkilöstö ja talous)

Kilpailukyisten tarjousten saaminen (rakennusalan suhdanne, materiaalien hinnat)

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- vuokran tarkistukset..... + 100 000 €

Menot

- sähköenergia- ja lämpökustannukset - 160 000 €
- rakennusten kunnossapito + 200 000 €

SIILINJÄRVI

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
omassa käytössä toimitilat m ²	71591	81460	81460	78558	78558
ulosvuokratut toimitilat m ²	8577	8577	8577	8577	8577

Luvut muutettu neliöiksi (m²).

Tuloslaskelma

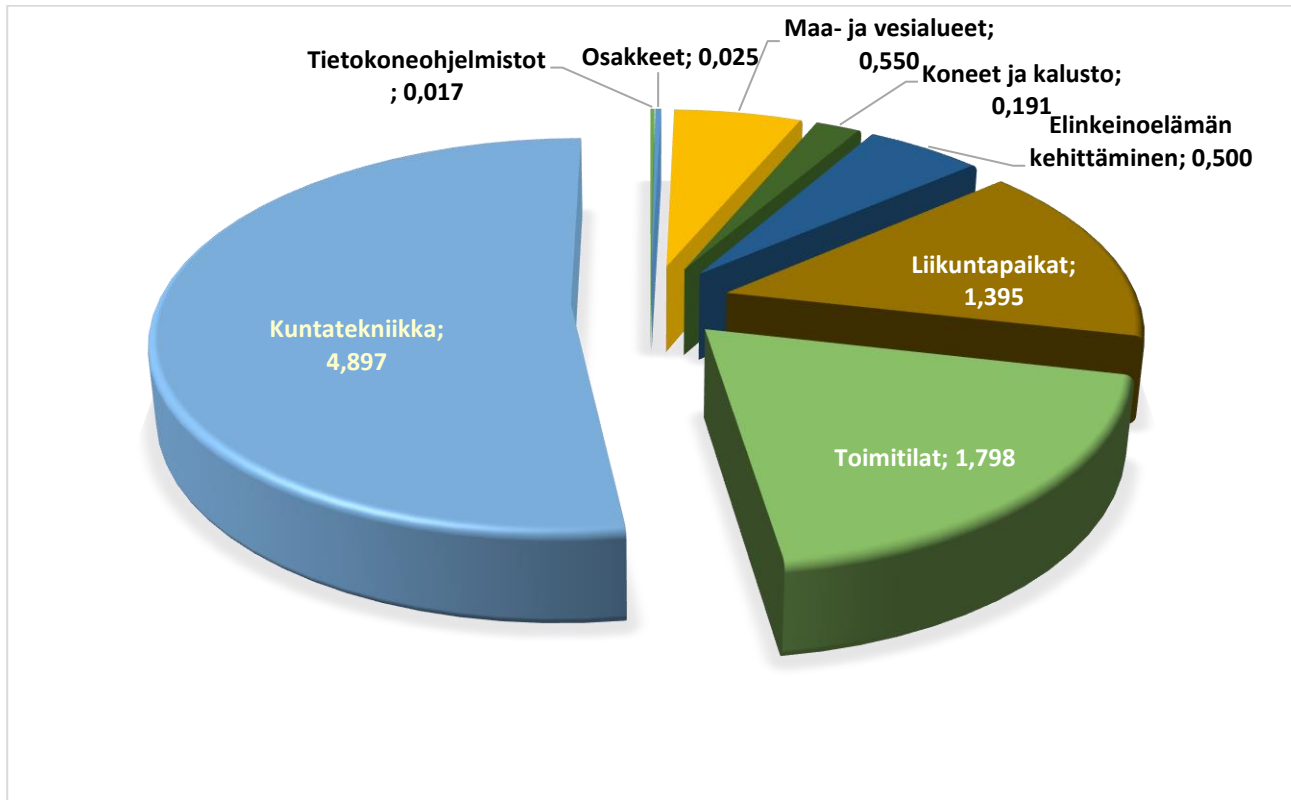
Toimitilapalvelut

	TP 2024	TA 2025	MB 2025	TA 2026	m%	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	3 325 753	3 256 500	3 256 500	3 250 000	0 %	3 250 000	3 250 000
Sisäiset toimintatuotot	5 341 389	5 926 984	5 926 984	5 254 410	-11 %	5 254 410	5 254 410
Liikevaihto	8 667 142	9 183 484	9 183 484	8 504 410	-7 %	8 504 410	8 504 410
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 103 972	-1 962 900	-1 962 900	-1 801 900	-8 %	-1 831 400	-1 877 185
Palvelujen ostot	-1 282 991	-1 035 250	-1 035 250	-1 336 800	29 %	-1 356 852	-1 356 852
Sis. palvelujen ostot	-134 990	-142 163	-142 163	-135 282	-5 %	-135 282	-135 282
Palvelujen ostot	-1 417 981	-1 177 413	-1 177 413	-1 472 082	25 %	-1 492 134	-1 492 134
Materiaalit ja palvelut	-3 521 953	-3 140 313	-3 140 313	-3 273 982	4 %	-3 323 534	-3 369 319
Palkat ja palkkiot	-684 939	-668 400	-668 400	-637 389	-5 %	-660 378	-676 918
Henkilöstökorvaukset	463	0	0	-7 500	0 %	-7 500	-7 500
Eläkekulut	-133 770	-136 431	-136 431	-131 295	-4 %	-135 233	-138 067
Muut henkilösivukulut	-15 000	-19 233	-19 233	-21 827	13 %	-22 613	-23 178
Henkilöstökulut	-833 246	-824 064	-824 064	-798 011	-3 %	-825 724	-845 662
Muut toimintakulut	-3 206 937	-2 937 300	-2 937 300	-2 727 750	-7 %	-2 776 836	-2 846 238
Sis. muut toimintakulut	-184 727	-205 911	-205 911	-213 934	4 %	-213 934	-213 934
Muut toimintakulut	-3 391 664	-3 143 211	-3 143 211	-2 941 684	-6 %	-2 990 770	-3 060 172
Poistot ja arvonalentumiset	-4 752 347	-3 561 569	-3 561 569	-2 439 919	-31 %	-2 036 252	-2 054 479
LIIEKEYLI- / ALIJÄÄMÄ	-3 832 069	-1 485 673	-1 485 673	-949 186	-36 %	-671 870	-825 222
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 692 562	-1 600 000	-1 600 000	-1 208 000	-24 %	-1 208 000	-1 208 000
YLI- / ALIJÄÄMÄ	-5 524 631	-3 085 673	-3 085 673	-2 157 186	-30 %	-1 879 870	-2 033 222

7 INVESTOINTIOSA

Bruttoinvestointien jakauma vuonna 2026

Yhteensä 9,373 milj. euroa

KUNNANHALLITUS

Kunnanhallituksen alaiset investoinnit liittyvät maa-alueiden hankintaan ja maa-alueisiin aktivoitavan kunnantalon purkukustannuksiin 550 000 eurolla, elinkeinoelämän kehittämiseen (yritystonttien esirakentaminen) 500 000 eurolla ja loput pienempiin hankintoihin.

Hanketavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Radantauksen tonttien 3510–3515 (yht. 7 ha) esirakentaminen	Hankkeen esirakentamisen valmiusaste noin 100 %	Hankkeen viivästyminen.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
	Rissalan yrityskylän tonttien toteutuksen eteenpäin vieminen	Alueen tonttien varaustilanne 90 %	Taloudellinen tilanne/ yritysten aktiivisuus perustaa uusia toimitila tai laajentaa niitä.
1.5. Varmistamme tietotyöympäristön teknisen toimivuuden kaikin tarvittavin keinoin	Tietosuoja- ja -tietoturvan kehittäminen kaikilla toiminnan tasoilla.	DVV Muutostieto-rajapintojen käyttöönotto tietojärjestelmissä. Kyberturvallisuus-arkkitehtuurin kehitys.	Kyberturvan vaarantuminen on jatkuva riski, jota pienennettävä kaikin keinoin taloudelliset resurssit huomioiden.
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Maa-alueiden hankinta	Ostoon varatut varat saadaan käytettyä	Sopivia kohteita ostokelpoisella hinnalla ei ole saatavilla
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	Radantauksen tonttien esirakentaminen	Purettavien kunnan toimitilojen purkumateriaalien hyödyntäminen Yaran sivukiven määrä tn/ kustannukset.	Budjettirahoitus ei riitä hyödynnettävän purkumateriaalin käyttöön. Sivukiven kuljetuskustannusten äkillinen nousu.
3.5. Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Investointiohjelman mukaisten KäPy-hankerahoituksen hakeminen	Haettavat ja rahoitetut hankkeet 2 kpl/vuosi	Valtion määrärahojen väheneminen karsii hankkeita.

Talousarvio Kunnanhallitus

	Tilinpäätös 2024	Muutos TA 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
Aineettomat oikeudet					
* Kulut	-1 501 896	-30 000	-16 500	0	0
Netto	-1 501 896	-30 000	-16 500	0	0
Maa- ja vesialueet					
* Tuotot	97 950	0	0	75 000	75 000
* Kulut	-20 408	-500 000	-550 000	-300 000	-300 000
Netto	77 543	-500 000	-550 000	-225 000	-225 000
Koneet ja kalusto					
* Kulut	-195 499	-54 000	0	0	0
Netto	-195 499	-54 000	0	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet					
* Kulut	-15 000	0	0	0	0
Netto	-15 000	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet					
* Tuotot	112 500	0	0	0	0
* Kulut	-12 524	-16 698	-25 047	-25 047	-58 443
Netto	99 977	-16 698	-25 047	-25 047	-58 443
Elinkeinoelämän kehittäminen					
* Tuotot	221 011	0	0	0	0
* Kulut	-461 217	-400 000	-500 000	-400 000	-400 000
Netto	-240 206	-400 000	-500 000	-400 000	-400 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	431 462	0	0	75 000	75 000
* Kulut	-2 206 543	-1 000 698	-1 091 547	-725 047	-758 443
Netto	-1 775 081	-1 000 698	-1 091 547	-650 047	-683 443

Hanketavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Liikuntapaikkaverkosto vastaa seuratoiminnan ja omaehtoisen liikunnan tarpeita	Toteutetut hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai kaikkia hankkeita ei voida toteuttaa
2.1 Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Opetus- ja varhaiskasvatus-suunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä	Toteutetut oppimisympäristö-hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai oppimisympäristöjen toiminnallisuudesta joudutaan tinkimään
2.3 Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Rakentamishankkeiden toteuttaminen suunnitelman mukaisesti. Suininlahden koulun hankeselvitys.	Toteutetut hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.3 Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Koulurakentamisessa ja liikuntapaikkarakentamisessa huomioidaan esteettömyys sekä toteutetaan esteettömiä liikuntapaikkoja	Toteutetut hankkeet	Hankkeiden toteuttamisessa voidaan joutua sovittamaan yhteen toiminnallisuuden ja esteettömyyden vaatimukset

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Koulujen ja päiväkotien kasvu- ja oppimisympäristöjen uudistaminen	Koulujen ja päiväkotien vanhentuvan kaluston uusiminen	Toteutuneet hankkeet ja suunnitelmat	Opetus- ja varhaiskasvatus-suunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä
Lähiliikuntapaikkojen toteutus, keskimäärin 1/vuosi	Rantabulevardin toteutuksen käynnistäminen hankerahoitusta hyödyntäen	Toteutuneet hankkeet	Keskimäärin 1 lähiliikuntapaikkahan ke/vuosi

Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
Liikuntapaikkaverkosto vastaa seuratoiminnan ja omaehtoisen liikunnan tarpeita	Palloiluhallin rakentamisen käynnistyminen	Toteutuneet kohteet	Halli käytössä 2027

Talousarvio Sivistyslautakunta

	Tilinpäätös 2024	Muutos TA 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
Sivistyslautakunta					
* Tuotot	162 500	0	55 000	0	0
* Kulut	-862 706	-1 585 000	-1 586 000	-1 035 000	-455 000
Netto	-700 206	-1 585 000	-1 531 000	-1 035 000	-455 000
Liikuntapaikat					
* Tuotot	162 500	0	30 000	0	0
* Kulut	-577 483	-150 000	-1 395 000	-730 000	-350 000
Netto	-414 983	-150 000	-1 365 000	-730 000	-350 000
Koneet ja kalusto					
* Tuotot	0	0	25 000	0	0
* Kulut	-285 223	-1 435 000	-191 000	-305 000	-105 000
Netto	-285 223	-1 435 000	-166 000	-305 000	-105 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	162 500	0	55 000	0	0
* Kulut	-862 706	-1 585 000	-1 586 000	-1 035 000	-455 000
Netto	-700 206	-1 585 000	-1 531 000	-1 035 000	-455 000

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Teknisen lautakunnan alaiset investoinnit jakaantuvat kahteen eri pääalueeseen: toimitilainvestointeihin ja kuntatekniikan investointeihin. Kokonaissumma talousarviovuodella bruttona yhteensä 6,696 milj. € (v. 2025 yht. 5,879 milj. €).

Hanketavoitteet 2022–2026

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	kuntalaiskyselyiden toteuttaminen	kyselyiden lukumäärä vuosittain	osallistumisen määrä
Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien järjestäminen	vaikuttamismahdollisuuksien lukumäärä vuosittain	yhteisen näkemyksen löytäminen
2.3. Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	laatudokumenttien varmistaminen	laatudokumentoinnin oikeellisuus
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilarakentamisella (koulut)	toteutetaan tarpeen mukaisesti	määrärahojen riittävyys, henkilöstöresurssit
3.3. Toimitilojen terveellisyys edistäminen	Kuivaketju10:n vaatimukset käytössä (ml. sääsuojan alla rakentaminen)	toteutetaan 100 % Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti	toteutus Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti
Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	huomioidaan esteettömyys	toteutus 100 % katujen ja kevyen liikenteen väylien toteutuksessa	määrärahojen riittävyys
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	kierrätysmateriaalien hyödyntäminen rakentamisessa	käytetty materiaali ja määrä tn/vuosi	rakentamiskohteen tyyppi (kierrätysmateriaali ei käy joka paikkaan)
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	lisätään bussikatosten ja tarvittaessa bussipysäkkien määrää (yhteistyössä joukkoliikennelautakunnan kanssa)	bussikatosten ja -pysäkkien määrän muutos vuosittain	määrärahojen riittävyys, henkilöstöresurssit, avustukset

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2026	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	rakennetaan laadukkaita ja viihtyisiä sekä kunnossapidetään kevyen liikenteen väyliä	pyörätelineiden määrän lisääminen kevyen liikenteen väylien määrän lisäys vuosittain	
Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	suoritetaan nopeusseurantaa ja vastaanotetaan kuntalaisten palautetta	nopeusseurantojen lukumäärä ja kuntalaisten palautteiden lukumäärä vuosittain	

Toimitilainvestoinnit 2026–2028

Siilinjärven kunnan toimitilainvestoinnit aikavälillä 2026–2028 on arvioitu olevan n. 30 milj. €. Painetta velkaantumisen kasvuun tulee helpottaa edelleen investointien ajoittumisella ja tulevilla rahoitusratkaisulla. Suunnitelmakauden toimitilakohteita jatketaan rahoitusmalleittain ja rakennuskohteittain seuraavasti:

TOIMITILAINVESTOINNIT 2026–2028	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä 2026–2028
Kunnan tase				
Toivalan ja Suininlahden koulujen lämpökeskusmuutokset kaukolämmölle	240 000			240 000
Pienet toimitilainvestoinnit (ylläpitoinvestoinnit)	300 000	300 000	300 000	900 000
Pöljän koulun lämpökeskuksen uusinta	50 000	400 000		450 000
Varikon piha-alueen peruskorjaus		100 000		100 000
Bunkkerin peruskorjaus avustus	1 208 158 -852 070	1 508 158 -852 070		2 716 316 -1 704 140
Kirjaston peruskorjaus		200 000		200 000
Kunnan tase yhteensä	946 088	1 656 088	300 000	2 902 176
Leasingrahoitus				
Uusi Ahmon koulukeskus, 2. vaihe (elinkaarimalli)	5 000 000	5 000 000		10 000 000
Uusi Suininlahden koulu	100 000	10 000 000	9 900 000	20 000 000
Leasingrahoitus yhteensä	5 100 000	15 000 000	9 900 000	30 000 000

Leasing- ja vuokrakohteissa maksuja maksetaan maksuohjelman mukaisesti vasta, kun rakennus on valmis. Aikanaan leasingissa useiden kohteiden sopimusten päättymisen lyhyellä ajanjaksolla tuo jäännösarvon lunastamisen tai jatkorahoittamisen.

Kuntatekniikan investoinnit 2026

Merkittävimmät uudisrakentamiskohteet (asemakaavan mukainen toteutus):

- Haapamäen asuinalueen vaiheen 2 rakentaminen, johon sis. MAL-avustusta 241.000 €
- Radantaus 2 infran rakentaminen, johon sis. EAKR-avustusta 900 000 €

Merkittävimmät saneerauskohteet:

- Oksa- ja Neulaskuja
- Myllykujan jkpp + ajoväylä, johon sis. Traficom-avustusta 114 500 €
- Katuvalaistuksen modernisointihanke 2024–2029

Tavoitteet 2022–2026 ja toimenpiteet 2026

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2026	Toimenpiteet 2026	Mittari	Tavoitetaso
TOIMITILAINVESTOINNIT			
Rakennusten ja piha-alueiden korjaukset (ylläpitoinvestoinnit)	suoritetaan tapauskohtaiset pienet korjaukset	valmiusaste	suoritetaan tarvittavat korjaukset
Uusi Suininlahden koulu	kilpailutuksen valmistelu ja toteutus	valmiusaste	urakoitsijavalinta tehty siten, että rakentaminen alkaa 2027
Toivalan ja Suininlahden koulujen lämpökeskus-muutokset	rakennustyöt	valmiusaste	Valmiit v.2026
KUNTATEKNIIKAN INVESTOINNIT			
Kevyenliikenteen väylät (sis. Traficom-avustuskohteet)	rakennustyöt	valmiusaste	valmis v. 2026
työohjelman mukaiset katusaneeraukset	rakennustyöt	valmiusaste	valmis v. 2026
Haapamäki/vaihe 2	rakennustyöt	valmiusaste	valmis v. 2026
Radantaus 2 infran rakentaminen	rakennustyöt	valmiusaste	valmis v. 2027
katuvalojen modernisointi	saneeraustyöt	valmiusaste	modernisointi kokonaan valmis 2029

Talousarvio (brutto)

Euroa	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä 2026–2028
Toimitilat	1 798 158	2 508 158	300 000	4 606 316
Kuntatekniikka	4 897 450	2 980 000	4 145 000	12 022 450
Tekninen lautakunta yhteensä	6 695 608	5 488 158	4 445 000	16 628 766

Talousarvion hankeryhmät

	Tilinpäätös 2024	Muutos TA 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
Rakennukset					
* Tuotot	279 412	0	852 070	852 070	0
* Kulut	-2 050 587	-500 000	-1 798 158	-2 508 158	-300 000
Netto	-1 771 175	-500 000	-946 088	-1 656 088	-300 000
Josta sitovana:					
Bunkkeri					
* Tuotot	0	0	852 070	852 070	0
* Kulut	0	0	-1 208 158	-1 508 158	0
Netto	0	0	-356 088	-656 088	0
Maa- ja vesirakenteet					
* Tuotot	258 765	739 300	1 056 900	300 000	0
* Kulut	-3 050 089	-5 378 750	-4 867 450	-2 980 000	-4 145 000
Netto	-2 791 324	-4 639 450	-3 810 550	-2 680 000	-4 145 000
Koneet ja kalusto					
* Kulut	0	0	-30 000	0	0
Netto	0	0	-30 000	0	0
YHTEENSÄ					
* Tuotot	538 177	739 300	1 908 970	1 152 070	0
* Kulut	-5 100 677	-5 878 750	-6 695 608	-5 488 158	-4 445 000
Netto	-4 562 499	-5 139 450	-4 786 638	-4 336 088	-4 445 000

Kuntatekniikan erittelyt

	Tilinpäätös 2024	Muutos TA 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
Kadut					
* Tuotot	70 000	443 400	841 000	300 000	0
* Kulut	-1 496 054	-2 878 400	-3 090 000	-1 935 000	-3 550 000
Netto	-1 426 054	-2 435 000	-2 249 000	-1 635 000	-3 550 000
Kevyen liikenteen väylät					
* Tuotot	0	215 900	215 900	0	0
* Kulut	-57 769	-975 350	-611 000	-390 000	-20 000
Netto	-57 769	-759 450	-395 100	-390 000	-20 000
Kestopäällystys					
* Kulut	-116 238	-335 000	-556 450	-165 000	-145 000
Netto	-116 238	-335 000	-556 450	-165 000	-145 000
Valaistus					
* Kulut	-401 853	-710 000	-320 000	-320 000	-320 000
Netto	-401 853	-710 000	-320 000	-320 000	-320 000
Katokset ym. rakennukset ja laitteet					
* Tuotot	188 765	80 000	0	0	0
* Kulut	-389 637	-210 000	-80 000	-60 000	-60 000
Netto	-200 872	-130 000	-80 000	-60 000	-60 000
Puistot, torit ja muut maarakenteet					
* Kulut	-481 638	-150 000	0	0	0
Netto	-481 638	-150 000	0	0	0
Leikkipaikat					
* Kulut	-11 187	-30 000	-90 000	-90 000	-30 000
Netto	-11 187	-30 000	-90 000	-90 000	-30 000
Hulevesiverkosto					
* Kulut	-80 143	-80 000	-100 000	0	0
Netto	-80 143	-80 000	-100 000	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
* Kulut	-15 570	-10 000	-20 000	-20 000	-20 000
Netto	-15 570	-10 000	-20 000	-20 000	-20 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	258 765	739 300	1 056 900	300 000	0
* Kulut	-3 050 089	-5 378 750	-4 867 450	-2 980 000	-4 145 000
Netto	-2 791 324	-4 639 450	-3 810 550	-2 680 000	-4 145 000

Asuinalueiden kunnallistekniset investointikohteet

	TP 2024	Muutos TA 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
Kadut	0	0	0	0	-2 000 000
Kevyen liikenteen väylät	0	0	0	-200 000	0
Ahmo yhteensä	0	0	0	-200 000	-2 000 000
Kadut	-380	-210 000	0	0	0
Puistot, torit	0	-50 000	0	0	0
Asemanseutu yhteensä	-380	-260 000	0	0	0
Kadut	0	0	-500 000	0	0
Kestopäällystys	0	0	0	-70 000	0
Honkamäki yhteensä	0	0	-500 000	-70 000	0
Kadut	0	-180 000	0	-900 000	-400 000
Kasurila yhteensä	0	-180 000	0	-900 000	-400 000
Kadut	-55 711	-1 000 000	0	0	0
Keskuskortteli yhteensä	-55 711	-1 000 000	0	0	0
Kadut	-1 046	0	-140 000	0	0
Kevyen liikenteen väylät	0	-189 450	-155 550	0	0
Kirkonmäki yhteensä	-1 046	-189 450	-295 550	0	0
Kadut	-347 381	0	0	0	0
Kevyen liikenteen väylät	0	0	-100 000	0	0
Kestopäällystys	0	0	0	-10 000	0
Leppäkaarre yhteensä	-347 381	0	-100 000	-10 000	0
Kadut	-456 219	0	0	0	0
Pyylampi yhteensä	-456 219	0	0	0	0
Kadut	-7 734	0	0	0	0
Kevyen liikenteen väylät	-16 876	0	0	0	0
Kestopäällystys	-27 032	-40 000	0	0	0
Hulevesiverkosto	-663	0	0	0	0
Päivärinne yhteensä	-52 306	-40 000	0	0	0
Kadut	-1 466	-300 000	-500 000	-300 000	0
Kestopäällystys	0	0	-60 000	0	0
Puistot, torit	-39 808	0	0	0	0
Radantaus yhteensä	-41 274	-300 000	-560 000	-300 000	0
Kevyen liikenteen väylät	-40 892	-550 000	101 450	0	0
Kestopäällystys	0	0	-101 450	0	0
Hulevesiverkosto	-13 059	0	0	0	0
Siilinpää yhteensä	-53 951	-550 000	0	0	0

	TP 2024	Muutos TA 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
Kadut	-499	-150 000	-30 000	0	0
Hulevesiverkosto	0	-20 000	0	0	0
Simonsalo yhteensä	-499	-170 000	-30 000	0	0
Kadut	0	-100 000	-110 000	0	0
Kestopäällystys	0	0	-30 000	0	0
Hulevesiverkosto	0	-30 000	0	0	0
Sulkavanniitty yhteensä	0	-130 000	-140 000	0	0
Kadut	-270 414	0	0	0	0
Kestopäällystys	0	-40 000	-20 000	0	0
Valaistus	-3 558	0	0	0	0
Puistot, leikkipaikat	-56 178	-80 000	0	0	0
Hulevesiverkosto	-25 488	0	0	0	0
Taivallahti yhteensä	-355 638	-120 000	-20 000	0	0
Kadut	0	0	0	0	-800 000
Vanha Pappila yhteensä	0	0	0	0	-800 000
Kadut	-70 192	-260 000	-70 000	0	0
Valaistus	0	-10 000	0	0	0
Hulevesiverkosto	0	-30 000	0	0	0
Harjamäki, Vesijärvi yhteensä	-70 192	-300 000	-70 000	0	0
Kadut	-6 345	0	-819 000	0	0
Kevyen liikenteen väylät	0	0	-171 000	-170 000	0
Kestopäällystys	0	0	-210 000	0	-60 000
Puistot, Leikkipaikat	0	0	-60 000	0	0
Haapamäki yhteensä	-6 345	0	-1 260 000	-170 000	-60 000
Kestopäällystys	0	-90 000	-50 000	0	0
Metsäkoulu, Pyöreälahti yhteensä	0	-90 000	-50 000	0	0
Kadut	-182 421	-150 000	0	-85 000	-300 000
Kevyen liikenteen väylät	0	0	-50 000	0	0
Kestopäällystys	-40 811	-80 000	0	0	0
Valaistus	-8 965	0	0	0	0
Puistot, leikkipaikat	-391 737	-20 000	0	0	0
Hulevesiverkosto	-40 933	0	-100 000	0	0
Vuorela yhteensä	-664 866	-250 000	-150 000	-85 000	-300 000
Tieviheralueet	-26 245	-50 000	-80 000	-50 000	-50 000
Kevyen liikenteen väylät	0	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Pintaukset	-48 395	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000

S

	TP 2024	Muutos TA 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
Valaistus kohdentamaton	-744	-50 000	-20 000	-20 000	-20 000
Valaistus modernisointi	-388 586	-650 000	-300 000	-300 000	-300 000
Katokset ym. rakenteet	-200 872	-130 000	-80 000	-60 000	-60 000
Puistot ja torit	6 085	0	0	0	0
Leikkipaikat	-11 187	-30 000	-30 000	-90 000	-30 000
Kiinteät rakenteet	-15 570	-10 000	-20 000	-20 000	-20 000
Ilman alue-koodia yhteensä	-685 515	-1 025 000	-635 000	-645 000	-585 000
YHTEENSÄ	-2 791 324	-4 639 450	-3 810 550	-2 680 000	-4 145 000

S=sitova

Kaikki kunnan investoinnit yhteensä

	Tilinpäätös 2024	Muutos TA 2025	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028
YHTEENSÄ					
* Tuotot	1 132 139	739 300	1 963 970	1 227 070	75 000
* Kulut	-8 169 926	-8 464 448	-9 373 155	-7 248 205	-5 658 443
Netto	-7 037 787	-7 725 148	-7 409 185	-6 021 135	-5 583 443

Bruttoinvestoinnit yht. 9,373 milj. ja niihin haettavat rahoitusosuudet (avustukset) n. 1,964 milj. euroa.

Alueiden käyttöönotto 2025–2028

ALUE	koko alue 2026-28	2025	2026	2027	2028
KESKUSTA	105	0	30	30	45
kerrostaloasuntoja	90	0	30	30	30
rivitaloasuntoja	15	0	0	0	15
pientaloasuntoja	0	0	0	0	0
HARJAMÄKI	10	4	0	10	0
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	10	4	0	10	0
omakotiasuntoja	0	0	0	0	0
TAIVALLAHTI	70	40	25	35	10
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	35	37	15	20	0
pientaloasuntoja	35	3	10	15	10
HAAPAMÄKI	85	11	15	35	35
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	30	0	0	15	15
pientaloasuntoja	55	11	15	20	20
KASURILA	35	0	15	0	20
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	30	0	15	0	15
pientaloasuntoja	5	0	0	0	5
PYÖREÄLAHTI	60	8	20	20	20
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	45	0	15	15	15
pientaloasuntoja	15	8	5	5	5
VUORELA/KUNNONPAIKKA	105	60	45	30	30
kerrostaloasuntoja	90	60	30	30	30
rivitaloasuntoja	15	0	15	0	0
pientaloasuntoja	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	470	124	150	160	160
kerrostaloasuntoja	180	60	60	60	60
rivitaloasuntoja	180	41	60	60	60
pientaloasuntoja	110	23	30	40	40

